

Українська

الأوكرانية

الأوكرانية

Тлумачення останніх десяти частин Преславного Корану

а також:
питання, важливі для
мусульманина
ця книга перекладена на сорок мов

www.tafseer.info

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

Хвала Аллаху! Мир і благословення нашому володарю, пророку, улюбленцю та Посланцю Аллаха Мухаммаду!

Дорогий брате-мусульманине, дорога сестро-мусульманко, нехай буде милостивий до вас Аллах! Знайте, що нам необхідно знати про чотири важливі речі. А це:

1 Знання: Це знання про Всевишнього Аллаха, знання про Його Пророка (мир йому й благословення Аллаха!), знання про іслам. Аллаху не можна поклонятись без знання, адже той, хто робить так, неодмінно потрапить в оману, уподібнившись тим, які збились зі шляху істини.

2 Дія: Хто знає істину, але не вчиняє у відповідності з нею, уподібнюється тим, на кого впав гнів Аллаха. Своїми хитрощами шайтан спонукає людину до невігластва, розповідаючи, що незнання стане для неї виправданням перед Аллахом. Але навпаки – хто мав нагоду отримати знання, але не скористався нею, той уже буде нести відповідальність за це! Саме так намагався хитрувати народ Нуха, коли **«вкладав у свої вуха пальці й ховався під одягом»**, щоб уникнути відповідальності за невиконання почутого.

3 Заклик до знання: ті, хто володіє знанням, а також ті, які закликають до нього – спадкоємці пророків. Господь прокляв синів Ізраїла за те, що вони **«не утримували одне одного від зла, вчиненого ними! Мерзотне те, що чинять вони!»** Заклик та навчання належать до загального обов'язку мусульман. Якщо цим займатиметься достатня кількість людей, нікому не буде гріха, але якщо ніхто цього не робитиме, то за гріх відповідатимуть усі!

4 Терпіння: на шляху здобуття знань, вчинків у відповідності з ними та заклику до них.

Намагаючись протидіяти невігластву й спростити шлях для шукача знань, ми коротко виклали в цій книзі належні шариатські знання. Також у книзі розміщено останні три частини Преславного Корану разом із перекладом їхніх смислів та витлумаченням, адже мусульманин зустрічається найчастіше саме з ними. Як говорить приказка **«Що неможливо досягнути в цілому, те можна досягнути частково»**.

Усе це ми намагалися викласти якнайкоротше, супроводжуючи достовірними переказами від Пророка (мир йому й благословення Аллаха!). Але ми не вважаємо, що зробили це досконало, адже досконалим є тільки Всевишній Аллах! Слабкі наші зусилля, а тому все, що є правильним – те від Аллаха, а що є помилковим – те від нас самих та від шайтана. Нехай Аллах буде милостивим до того, хто з конструктивною критикою поставиться до наших помилок.

Нехай Аллах винагородить усіх, хто приймав участь у підготовці, виданні, поширенні, читанні та вивченні цієї книги. Нехай прийме їхні добрі вчинки та примножить Свою винагороду!

А Господь знає краще про все. Мир та благословення нашому володарю та пророку Мухаммаду, його родині та всім його сподвижникам!

Ця книга отримала схвальні відгуки від багатьох вчених ісламського світу. За додатковою інформацією, з пожертвуваннями, з пропозиціями та для замовлення книг просимо звертатись:

Internet: www.tafseer.info

Email : ukr@tafseer.info

► Ібн Умар ^(нехай буде вдоволенй ним Аллах!) передав хадіс: "Недозволено мусульманинові, який володіє тим, що можна заповісти, проводити три ночі, не написавши заповіту". Він сказав: "Не проходило жодної ночі з тієї миті, як я почув про це від Посланця Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) без того, щоб заповіту мого не було при мені".

► Імам Ахмад ^(нехай буде милостивий до нього Аллах!) сказав: "Записуючи хадіс, я обов'язково дію у відповідності з ним, і ось одного дня я дізнався, що "Пророкові (мир йому й благословення Аллаха!) зробили кровопускання (хіджама), і він дав Абу Таїбі динар". Зробивши кровопускання, я теж дав динар тому, хто його зробив".

► Імам аль-Бухарі ^(нехай буде милостивий до нього Аллах!) сказав: "Я не лихословив ні про кого, відколи дізнався, що лихослів'я – заборонений вчинок. Воістину, я сподіваюся зустріти Аллаха без того, щоб він запитав з мене за те, що я лихословив про когось".

► У хадісі говориться: "Хто читав після кожної обов'язкової молитви аят "Аль-Курсі", між ним та входом до раю залишиться тільки його смерть". Ібн аль-Кайїм ^(нехай буде милостивий до нього Аллах!) сказав: "Я дізнався, що шейх ісламу ібн Таймійя сказав: "Я не залишав [його читання] після кожної молитви, окрім випадків, коли забував або з подібних причин".

* Після знання та дії потрібний заклик до того, чим наділив тебе Аллах, щоб себе не позбавляти винагорода, а інших – блага. Сказав Пророк (мир йому й благословення Аллаха!): "Хто вказав на благу справу, його чекає така ж винагорода, як і того, хто зробив цю справу". І ще сказав Пророк (мир йому й благословення Аллаха!): "Кращий з вас – той, хто навчався Корану й навчав йому інших". Також сказав Пророк (мир йому й благословення Аллаха!): "Передавайте від мене, хоч би один аят". І чим більше буде тих, з ким ми розділяємо це благо, тим більше буде тобі нагорода, і тобі постійно записуватимуться добрі справи, за життя і навіть після смерті. Пророк сказав (мир йому й благословення Аллаха!): "Коли помирає людина, зникають усі її справи, окрім трьох: постійна роздача милостині, знання, що приносить користь або праведна дитина, яка просить за неї" [Муслім].

Ми читаємо суру «аль-Фатіха» більше, ніж сімнадцять разів на день, намагаючись не бути тими, **«хто під гнівом»** і не тими, **«які заблукали»**. А потім уподібнюємося юдеям, які мають знання, але не вчиняють у відповідності з ним, а також християнам, які вчиняють, не маючи знання.

Просимо Аллаха, щоб він наділив нас і вас корисними знаннями й добрими справами.

Аллах і Його Посланець (мир йому й благословення Аллаха!) знають про все краще. Нехай Аллах благословить та привітає нашого володаря й нашого улюбленця Пророка Мухаммада, членів його роду й усіх його сподвижників.

Зміст

1. Переваги читання Корану	2
2. Тлумачення 3 джувів Корану з тафсіру «Муйассар»	4
3. Питання, важливі для мусульманина	76
4. Діяння сердець	93
5. Повчальний діалог	103
6. Свідчення «Немає бога, крім Аллаха»	118
7. Свідчення «Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) – Посланець Аллаха!»	120
8. Обрядова чистота	122
9. Правила, які стосуються жінок	126
10. Післяпологова кровотеча (ніфас)	128
11. Жінка в ісламі	129
12. Обрядова молитва	133
13. Закят	141
14. Піст	144
15. Хадж і Умра	147
16. Усі обряди хаджу в скороченому вигляді:	152
17. Різні корисні зауваги	153
18. Замовляння на зцілення, дозволені шаріатом	159
19. Дуа	167
20. Важливі дуа, які необхідно завчити напам'ять і звертатись із ними до Аллаха:	169
21. Прибуткова торгівля	176
22. Слова згадування Аллаха ранком і вечером	178
23. Слова й вчинки, за які обіцяно велику винагороду	181
24. Заборонені вчинки	189
25. Подорож у вічність або твій шлях до раю чи пекла	194
26. Мале омовіння (вуду)	
27. Обов'язкова молитва	
28. Знання передбачає дію	

Переваги читання Корану

Коран – слово Всевишнього Аллаха. Його перевага над мовою творинь така ж, як перевага Творця над Його творіннями. Коран – найкраще з того, що людина може читати чи промовляти вголос.

Вивчення Корану, навчання йому інших та його читання має чимало інших переваг:

✿ **Винагорода за вивчення Корану.** Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«Кращим із вас є той, хто сам вивчає Коран і навчає його інших»* (Аль-Бухарі).

✿ **Винагорода за читання Корану.** Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«Хто прочитає одну літеру з Книги Аллаха, тому запишеться одна добра справа, яку ще й примножать у десять разів!»* [Аль-Бухарі й Муслім].

Ібн Раджаб (нехай буде вдоволений ним Аллах!) сказав: «Кожна добра справа буде примножена в десять разів. Доказом цього є слова Всевишнього: **«Хто прийде з добрим вчинком, той матиме десять таких».** А примножать це тому, кому побажає Аллах – аж до семисот разів або й ще більше! Окрім милості Аллаха, причиною цьому є покірність серця, постійне розмірковування, розуміння та інші людські чесноти.

✿ **Перевага вивчення Корану напам'ять та навчання правильному читанню вголос.** Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«Той, хто читає Коран напам'ять, схожий на шляхетних писарів, а той, хто читає Коран, але йому це важко, той отримає аж дві винагороди»* [Аль-Бухарі й Муслім]. А шляхетні писарі – це ангели.

А ще Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«[У Судний День] тому, хто читав Коран, скажуть: читай та ставай вище, читай вголос за всіма правилами так, як ти це робив у земному житті. Твоє місце [в раю] буде там, де ти прочитаєш останній аят»* [Ат-Тірмізі].

Аль-Хаттабі (нехай Аллах буде милостивим до нього!) сказав: «Переказують, що в Корані стільки ж аятів, скільки ступенів у раю. Чтецю Корану скажуть: підіймайся настільки, наскільки ти прочитав аятів із Корану. Хто прочитав весь Коран, той займе найвищу ступінь у раю. А хто прочитав частину, той теж опиниться на відповідному ступені. Буде він там, де закінчить своє читання».

✿ **Винагорода тому, чії діти вивчають Коран.** Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«У День Воскресіння на голови батьків того, хто читав Коран та вивчав його, покладуть корону, яка сяятиме, наче сонце, а також вдягнуть у одяг, якого в земному житті ніхто не бачив. Ті запитують: за що ми це заслужили? А їм скажуть: за те, що ваші діти вивчали Коран»* [Аль-Хакім].

✿ **У наступному житті Коран заступиться за того, хто його читав.** Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«Читайте Коран, адже в День Воскресіння він буде заступником для того, хто його читав!»* [Муслім].

А ще Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«У День Воскресіння ніст і Коран будуть заступатись за раба Аллаха»* [Ахмад, аль-Хакім].

✿ **Винагорода для людей, які збираються разом для читання й вивчення Корану.** Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) сказав:

«Коли люди збираються в одному з будинків Аллаха (тобто мечетях. – прим. перекладача), читають Книгу Аллаха й вивчають її, то на них сходить спокій та милість Аллаха. Їх оточують ангели, а Господь згадує їх серед тих, хто знаходиться біля Нього!» [Абу Дауд].

Правила, пов'язані з читанням Корану:

☀ **Поводження із текстом Корану.** Ібн Касір наводить чимало правил, які стосуються поведження із Кораном. Ось деякі з них.

Торкатись Коран і читати його можна тільки в стані обрядової чистоти. Окрім цього, необхідно почистити зуби *сіваком*, одягти найкращий одяг, повернутися обличчям у бік *кибли*. Якщо людина починає позіхати, необхідно припинити читання. Не можна відриватись від читання для розмови, якщо для цього немає необхідності. Необхідно вчитуватись у текст зосереджено. Дочитавши до аяту про добру обіцянку – рай, необхідно просити в Аллаха цього блага, а дочитавши до аяту про погрозу – пекло, необхідно шукати в Аллаха захисту від цього. Не можна залишати Коран у розгорнутому вигляді чи щось на нього класти. Якщо читачів декілька, то не можна підвищувати голос, щоб нікому не заважати. Не можна читати Коран на базарах та в місцях, де багато шуму.

☀ **Як читати Коран.** Читаючи Коран під час обрядової молитви чи в інших випадках, необхідно робити це так, щоб чути самому й нікого не перекрикувати.

Коли Анаса (нехай буде вдоволений ним Аллах!) запитали про те, як Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) читав Коран, він сказав: «Він читав його протяжним голосом. Чиатаючи: «Бисмі Лягі р-Рахмані р-Рахім», він розтягував «Бісмі Лягі», «р-Рахман» та «р-Рахім» [Аль-Бухарі].

☀ **Винагорода за читання Корану.** Сподвижники Пророка (мир йому й благословення Аллаха!) вважали за необхідне кожен день читати якусь частину Корану, намагаючись робити це в строк, не менший за сім днів. Забороняється прочитувати весь Коран за час, менший, ніж три дні.

☀ **Читання Корану напам'ять.** Якщо для того, хто читає Коран, читання напам'ять дає змогу краще замислитись та поміркувати, то таке читання краще за читання із самого тексту. Але якщо результат однаковий, то читання із самого тексту є кращим.

Брате! Намагайся проводити за читанням Корану якомога більше часу. Визнач для себе якусь частину на кожен день, і нехай ніщо не відволікає тебе від цієї справи. Краще читати мало, але робити це постійно, ніж читати одразу багато, але робити це непостійно. Якщо ти був зайнятий чимось іншим або проспав, то прочитай те, що мав, наступного дня. Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: «**Хто проспав читання своєї частини Корану або чогось із неї, а потім прочитав між ранковою та обідньою молитвою, тому запишеться така ж винагорода, як ніби він читав цю частину вночі**» [Муслім]. Не будь же одним із тих, які відмовляються читати Коран чи забувають про нього, у якій би формі це не виявлялося – відмова від міркувань над ним, вчинків у відповідності з ним або лікування ним!

Сура
1. Аль-Фатіха

«Відкриваюча»

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

Ця сура названа «Відкриваючою» тому, що нею відкривається Великий Коран. Також вона називається «Повторювана», адже читається мусульманами в кожному *ракаті* молитви. Має вона ще й інші назви.

1 Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

Читання Корану починається зі згадки Божого імені, в Якого шукаємо допомоги й підтримки. «**Аллах**»: Господь, Всевишній та Благословенний, Єдиний, Хто заслуговує поклоніння. «Аллах»: особливе ім'я Всевишнього, тож ним позначається Він і тільки Він.

«Милостивий»: володар милості до всіх творінь. «Милосердний»: це стосується милосердя лише до віруючих. Ці два імені Всевишнього вказують на таку Божу властивість, як милість, пов'язану із Його могутністю.

2 Хвала Аллаху, Господу світів! Аллах прославляється за усі Його властивості, кожна з яких свідчить про Його досконалість, за Його милість, як видиму, так і невидиму, як духовну, так і мирську. Рабам Аллах наказано підносити Йому хвалу, адже тільки Він заслуговує на це. Саме Він дарує життя творінням, наглядає за їхніми справами, наділяє усі творіння своєю милістю, а Своїх наближених – вірою та добрими вчинками.

3 Милостивому, Милосердному!

«Милостивий»: володар милості до всіх творінь. «Милосердний»: це стосується милосердя лише до віруючих. Обидва імені – імена Всевишнього.

4 Володарю Судного Дня! Всевишній Аллах – єдиний Володар Дня Воскресіння, а саме в цей День буде відплачено за вчинки. Читання цього аяту в кожному ракаті молитви постійно нагадує мусульманину про Останній День, заохочуючи його готуватися до нього через добрі справи, а також уникаючи непослуху перед Господом та злих вчинків.

5 Лише Тобі ми поклоняємося, і лише в Тебе просимо допомоги, Ми поклоняємося лише Тобі й шукаємо допомоги в усіх наших справах лише в Тебе. Усі справи – тільки в Твоїх руках, і ніхто інший аніскільки не владний над ними.

Цей аят вказує на те, що раб Аллаха не повинен порушувати меж поклоніння – ні в молитвах, ні в проханнях про допомогу, ні в жертвопринесенні, ні в обрядовій ході навколо Кааби, а звертатися з усім цим виключно до Аллаха. Саме так можна зцілити серця віруючих від прив'язаності до чогось іншого, крім Аллаха,

а також різних духовних хвороб – показухи, лицемірства й гордині.

6 веди нас шляхом прямим, Вкажи нам на прямиий шлях та веди нас цим шляхом, щоб вийшли ми на пряму дорогу, тримаючись її доти, доки не зустрінемося з Тобою. Ця дорога – іслам, дорога пряма й зрозуміла, та, завдяки якій можна досягнути вдоволення Аллаха та Його раю. Саме на цей шлях вказав нам останній з Його посланців Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!). Раб не може бути щасливим, якщо не йтиме цим шляхом.

7 шляхом тих, кого Ти наділив благами, а не тих, хто під гнівом Твоїм, і не тих, хто заблукав! Шляхом тих, кого Ти наділив благами – пророків, праведників, мучеників. Саме вони – люди вірного дороговказу й прямого шляху. Не дозволяй нам йти шляхом тих, хто опинився під Твоїм гнівом, тих, хто знає істину, але не вчиняє у відповідності з нею. Саме так роблять юдеї та інші, схожі на них. Не дозволяй нам потрапити в оману – так, як ті, хто через невігластво своє не пристав на прямиий шлях! Саме так сталося із християнами й тими, хто пішов їхніми слідами.

Цей аят зцілює серце мусульманина від таких духовних хвороб, як невігластво й омана, вказуючи на велике благо й милість – благо ісламу! Хто знає істину та йде за нею, той найкраще йде прямиим шляхом. Немає сумніву в тому, що сподвижники Посланця Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) – найкращі з людей після пророків, мир їм. Цей аят вказує на їхню перевагу та їхній високий ступінь перед Аллахом, нехай Він буде вдоволений усіма ними!

Прочитавши суру «Аль-Фатіха», необхідно сказати «Амін», що означає: «Господи, дай мені відповідь!». Усі вчені погодилися із тим, що це слово не є окремим аятом, а тому воно й не записується у Корані.

Сура
58. Аль-Муджаділя
«Суперечка»

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 **Аллах почув слова тієї, яка сперечалася з тобою про свого чоловіка, і скаржилася Аллаху. Аллах почув вашу розмову, бо, воістину, Аллах — Всечуючий, Всезнаючий!** Аллах почув слова Хавля бінт Саляби, яка звернулася до тебе з приводу свого чоловіка Ауса бін ас-Саміта, а саме виголошеного ним *зігару*. *Зігар* – це слова: «Ти для мене – наче хребет моєї матері», які скасовують чинність шлюбу. Жінка звернулася з молитвою до Всевишнього Аллаха, намагаючись вирішити свою проблему. Аллах почув її розмову з Пророком (мир йому й благословення Аллаха!), адже Він чує кожне слово, бачить кожну річ, і ніщо не приховається від Нього!

2 **Ті, які називають своїх дружин хребтами матерів, хоча насправді ті не є матерями їхніми, бо матері їх — ті, які народили їх, кажуть слова відразні та брехливі. Воістину, Аллах — Милосердний, Прощаючий.** «Ті, які називають своїх дружин хребтами матерів»: скасовуючи таким чином свій шлюб, ці чоловіки чинять непослух перед Аллахом та суперечать шариату. Насправді їхні жінки ніколи не були їхніми матерями, але ж є тільки їхніми дружинами! Так само й матері їхні – лише ті, які народили їх. Чоловіки, які бажають розлучитися таким чином, вимовляють брехливі та відразні слова! Але Аллах прощає того, хто в чомусь суперечить Його закону, якщо той звернеться до Нього зі щирим каяттям.

3 **Ті, які називають своїх дружин хребтами матерів, а потім відмовляються від сказаного, нехай звільнять одного раба перед тим, як торкнутися одне одного. Повчають вас цим, і Аллах знає те, що ви робите.** Чоловіки, які через *зігар* дають обіцянку утримуватися від своїх жінок, а потім порушують своє ж слово й прагнуть статевих зносин із ними, повинні здійснити відкуп. Цей відкуп – звільнити віруючого раба чи рабину раніше за те, як чоловік увійде до своєї дружини. Таким є закон Аллаха, яким Він повчає вас, о віруючі! Тож не вдавайтеся до *зігару*, а якщо це вже сталося, то здійсніть відкуп і більше ніколи

так не робить! Від Аллаха не приховається жоден із ваших вчинків, за які Він і відплатить вам!

4 **А хто не має раба, то нехай тримає безперервний піст протягом двох місяців, перед тим, як торкнутися [дружини]. Хто ж не може зробити цього, то нехай нагодує шістдесят бідняків. Усе це — для того, щоб увірували ви в Аллаха та Його Послання. Такими є обмеження Аллаха, а на невіруючих чекає болісна кара!** А в кого немає раба, тому слід тримати піст протягом двох наступних місяців – за те, як чоловік увійде до своєї дружини. Якщо хтось не може триматися посту протягом двох наступних місяців, маючи на це поважну причину, тому слід нагодувати шістдесят нужденних, які не мають засобів для прожиття. Ось такими є правила, що стосуються *зігару*. Віруйте ж у Аллаха та йдіть за Його Посланцем. Робіть те, що приписав вам Аллах, відмовтеся від того, чим ви займалися до ісламу. Згадані тут правила – накази Аллаха та встановлені Ним

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ
 مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا آدَنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرُ إِلَّا هُوَ مُهَمُّهُمُ أَيُّ مَا كَانُوا تُمْ يَنْتَهُمُ
 بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ
 نُهُوا عَنِ التَّجْوَى ثُمَّ يَعودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَجَّوْنَ بِالْأَنْدِ
 وَالْعُدُونِ وَمَعْصِبَتِ الرَّسُولِ وَإِذَا جَاءَهُمْ حَبْرٌ بِمَا لَمْ يَحْبِكْ
 بِهِ اللَّهُ يَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبَهُمْ
 جَهَنَّمُ يَصَلُّونَهَا فِيئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا
 تَنَجَّيْتُمْ فَلَا تَنَجَّوْا بِالْأَنْدِ وَالْعُدُونِ وَمَعْصِبَتِ الرَّسُولِ وَتَنَجَّوْا
 بِالْبَيْرِ وَالنَّقْوَى وَأَتَقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا التَّجْوَى
 مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزَنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيْسَ بِضَرِّهِمْ شَيْئًا
 إِلَّا بِالْإِذْنِ مِنَ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ فَتَسَحُّوا فِي الْمَجَالِسِ فَاقْسَحُوا بِسَاحِ
 اللَّهِ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ أَنْشُرُوا فَأَنْشُرُوا بِرَفْعِ اللَّهِ الَّذِينَ ءَامَنُوا
 مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾

обмеження, тож не порушуйте їх! А той, хто їх заперече, заслуговує покарання!

5 **Ті, які ворогують із Аллахом та Його Посланцем, будуть розбиті так само, як були розбиті ті, які жили раніше за них. Ми зіслали ясні знамення, а на невірних чекає ганебна кара, Ті, які ворогують із Аллахом та Його Посланцем і порушують їхній наказ, зазнають поразки так само, як ті народи, що жили раніше. Адже й вони ворогували з Аллахом та Його посланцями! Ось, до вас прийшли ясні знамення, які доводять істинність закону Аллаха та встановлених Ним обмежень. Того, хто заперече їх, буде покарано в геєні!**

6 **У День, коли Аллах воскресить їх усіх та розповість їм про вчинки їхні. Врахував їх Аллах, а вони забули про них, та Аллах — кожній речі Свідок.** Згадай же – о Посланець! – День Воскресіння, день, коли Аллах воскресить усіх померлих, коли збере в одному місці як попередників, так і наступників. Він розкаже їм про добро й зло, яке вони робили. Аллах усе поражував і записав у

Захищеній Скрижалі, зберігши у книгах їхніх вчинків. Але вони забули про це! Але Господь – Свідок кожній речі, тож ніщо не приховається від Нього!

7 **Невже ти не бачиш, що Аллах знає те, що на небесах і те, що на землі? Не бувас таємної розмови між трьома, де Він не був би четвертим, між п'ятьма, де Він не був би шостим, або ж менше чи більше від цього, щоб Його не було із ними [знанням], де б вони не були. Потім, у День Воскресіння, Ми розповімо їм про вчинки їхні. Аллах — про кожну річ Знаючий! Невже ти не знаєш, що Аллах знає про кожну річ – як на небесах, так і на землі? Якщо троє з Його творинь будуть таємно змовлятися про щось, зі Своім знанням Він буде четвертим серед них. А якщо їх буде п'ятеро, то Він буде шостим. Своім знанням Він завжди буде з ними, де б вони не були й скільки б їх не було. Жодна їхня справа не приховається від Нього, а в День Воскресіння Він розкаже їм про добро й зло, яке вони робили, відплативши за нього! Аллах знає про кожну річ!**

8 **Чи ти бачив тих, яким була заборонена таємна змова? Потім все ж вони повернулися до того, що було заборонено їм, змовилися про гріх, ворожість і непослух проти Посланця. Коли вони приходять до тебе, то вітаються з тобою не так, як вітас тебе Аллах, та й кажуть самі собі: «Чого не скарає нас Аллах за те, що ми говоримо?» Доволі їм геєні! Туди буде кинуто їх, і потворне ж це місце! Чи ти бачив – о Посланець! – юдеїв, яким потаємна змова була заборонена через те, що саме вона породжує сумніви в серцях віруючих. Але ж вони вдаються до забороненого, змовляючись про гріх, ворожість та все інше, що суперечить наказу Посланця! Ось юдеї приходять до тебе – о Посланець! – у якійсь мирській справі та й не вітаються тим вітанням, яке визначив для тебе Аллах. Вони говорять: «Щоб ви потруїлись!» (*ас-саму алейкум*), замість того, щоб говорити «Мир вам!» (*ас-саляму алейкум*). А між собою вони говорять таке: «Якщо Мухаммад справді Посланець Божий, то чому Господь не покарає нас за такі слова?» Увійдуть вони до геєні та відчують пекельний вогонь на собі! Поганий же це кінець!**

9 **О ви, які вірували! Коли спілкуєтесь потаємно, то не змовляйтеся про гріх,**

ворожість чи непослух по відношенню до Посланця. Змовляйтеся же про благочестя і богобоязливість, та бійтеся Аллаха, перед яким ви будете зібрані! О ви, які повірили Аллаху, Його Посланцю та й вчиняєте згідно з Його законом! Не змовляйтеся про гріх, не змовляйтеся про ворожість у ставленні до інших людей, не змовляйтеся про те, що суперечить наказу Посланця. Говоріть про те, що стосується добра, послуху та праведності. Бійтеся Аллаха, виконуючи Його наказати та уникаючи того, що Він заборонив. Лише до Нього ви повинні звертатись зі всіма вашими справами та словами, які Він рахує та за які відплатить вам!

10) Воістину, потаємна змова — від шайтана, який прагне смутку для тих, які увірували. Але вона не принесе їм ніякої шкоди, крім як із дозволу Аллаха. І на Аллаха покладають сподівання віруючі! Таємна розмова, яка веде до гріха та ворожнечі – намова від шайтана, який намагається усіляко прикрасити її та постійно спонукає до неї. Саме так у серця віруючих входить смуток, але відбувається це лише з дозволу Аллаха та Його волі. Тож нехай віруючі покладаються лише на Господа – в усіх своїх справах!

11) О ви, які увірували! Коли вам говорять на зібраннях: «Поступіться!» — то поступіться. І наділіть вас Аллах ще кращим місцем! А коли вам говорять: «Встаньте!» — то вставайте. Аллах дарує перевагу тим серед вас, які увірували і тим, кому дано знання. І Аллах знає те, що ви робите. О ви, які повірили Аллаху, Його Посланцю та й вчиняєте згідно з Його законом! Якщо хтось просить вас погіснитися на якихось зборах, то зробіть це, і тоді Аллах дарує вам іще більше як у земному, так і наступному житті! А якщо хтось просить у вас – о віруючі! – піднятися задля якоїсь справи, в якій для вас буде добро, то так і зробіть, і тоді Аллах зробить ще вищим місце щиро віруючих серед вас. Господь вивищує людей знання Своєю винагородою та Своєю вдовolenістю, знаючи про всі Ваші вчинки. Ніщо із них не приховається, і за все ви отримаєте розрахунок.

У цьому аяті міститься вказівка на високі місце вчених та їхню перевагу.

12) О ви, які увірували! Коли ви говорите з Посланцем потаємно, то нехай милостиня передує вашій розмові. Це —

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اِذَا نَجَّيْتُمُ الرَّسُوْلَ فَقَدِمُوْا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوٰتِكُمْ
صَدَقَةٌ ذٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَاَطَهْرُ فَاِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ عَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ
۱۲) ءَاَشْفَقْتُمْ اَنْ تَقْدِمُوْا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوٰتِكُمْ صَدَقَتٍ فَاِذْ لَمْ تَفْعَلُوْا
وَتَابَ اللّٰهُ عَلٰيْكُمْ فَاَقِيْمُوْا الصَّلٰوةَ وَاَتُوْا الزَّكٰوةَ وَاَطِيعُوْا اللّٰهَ
وَرَسُوْلَهُ وَاللّٰهُ خَيْرٌ يَّمٰتَعْمَلُوْنَ ۱۳) اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ تَوَلَّوْا قَوْمًا
غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مَّا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُوْنَ عَلَى الْكٰذِبِ
وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ۱۴) اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا اِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ۱۵) اتَّخَذُوْا اٰمَنَتَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَهُمْ
عَذَابٌ مُّهِينٌ ۱۶) لَنْ نُّغْنِيَ عَنْهُمْ اَمْوَالَهُمْ وَلَا اَوْلَادُهُمْ مِنَ اللّٰهِ
شَيْئًا وَّلٰيْكَ اَصْحٰبُ النَّارِ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۱۷) يَوْمَ يَبْسُوْهُمْ
اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيَحْلِفُوْنَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُوْنَ لَكُمْ وَّحَسْبُوْنَ اَنْهُمْ عَلَى شَيْءٍ اَلَّا
اِنَّهُمْ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ۱۸) اَسْتَحْوِذْ عَلَيْهِمُ الشَّيْطٰنُ فَاَنْسَهُمْ ذِكْرَ
اللّٰهِ وَّلٰيْكَ حِزْبُ الشَّيْطٰنِ اَلَا اِنَّ حِزْبَ الشَّيْطٰنِ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ
۱۹) اِنَّ الَّذِيْنَ يَحٰذِرُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهُ وَّلٰيْكَ فِي الْاٰذِلِيْنَ ۲۰
كَتَبَ اللّٰهُ لَاغْلِبَ اَنَا وَرَسُوْلِيْ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيْزٌ ۲۱

краще для вас та чистіше! Та як не знайдете в себе нічого, то Аллах — Прощаючий, Милосердний! О ви, які повірили Аллаху, Його Посланцю та й вчиняєте згідно з Його законом! Якщо Ви бажаєте поговорити із Посланцем Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!), то перед цим здійсніть пожертву на користь нужденних. Так буде краще для вас, адже вам за це відплатять. І, окрім цього, так ви очистите свої серця від гріха. Але якщо ви не маєте змоги щось пожертвувати, то Аллах простить віруючих, адже Він – Милостивий до рабів Своїх!

13) Невже ви боїтеся, щоб милостиня передувала вашій таємній розмові? Якщо ви не зробили цього, та Аллах прийняв ваше каяття, то звершуйте молитву, давайте закят, коріться Аллаху та Його Посланцю. Аллах знає те, що ви робите! Невже ви боїтеся, що збіднієте від милостині яку дасте перед розмовою з Посланцем Аллаха? Якщо ви цього справді не зробите й Аллах прийме ваше каяття, не засуджуючи вас, то будьте твердимі й

наполегливими в своїх молитвах, виплаті закятю, послуху Аллаху та Його Посланцю в усьому, що Вам наказано. Всевишній Аллах знає все про Ваші вчинки, за які й винагородить вас!

14 Чи ти бачив тих, які приятелюють із людьми, на яких розгнівався Аллах? Вони — і не з вами, і не проти вас, вони свідомо дають неправдиві клятви. Чи ти бачив лицемірів, які беруть собі юдеїв за приятелів та за союзників? Але ж лицеміри насправді не є ні мусульманами, ні юдеями. Вони брехливо клянуться про те, що належать до мусульман, і що ти — Посланець Аллаха, але ж самі усвідомлюють, що їхні клятви — неправдиві.

15 Аллах приготував для них суворе покарання. Воістину, зле те, що вони роблять! Аллах приготував для цих лицемірів найсуворіше та найболісніше покарання. Їхні вчинки й неправдиві клятви — зло.

16 Вони зробили свої клятви щитом, та й збивають зі шляху Аллаха. На них чекає принизлива кара! Лицеміри вдаються до неправдивих клятв, щоб захистити себе від боротьби, приховавши власне невір'я. Вони прагнуть лише того, щоб мусульмани не розпочали проти них боротьбу й щоб не відібрали в них їхнє майно. Саме так вони збилися зі шляху самі та й відвертають інших від шляху Аллаха, а цей шлях — іслам. За те, що вони погордо нехтують вірою в Аллаха та Його Посланця, а також і за те, що вони збивають інших зі шляху Аллаха, приготовано для них принизливе покарання у пеклі.

17 Не допоможе їм перед Аллахом нічим ні майно їхнє, ні діти їхні. Вони — жителі пекла, і будуть там вічно! Багатства лицемірів та їхні нащадки ніяк не зможуть захистити їх від кари Аллаха. Вони ввійдуть до пекла й будуть там вічно. Саме такого покарання заслуговує той, хто відвертає інших від релігії Аллаха — словом чи ділом.

18 У той День Аллах воскресить їх усіх. І вони будуть давати клятви перед Ним, як давали клятви вам, та й думатимуть, що це чимось допоможе їм. Воістину, вони — брехуни! У День Воскресіння Аллах воскресить усіх лицемірів із могил. Вони будуть присягатись, що були вірними — так само, як вони роблять це зараз, у земному житті. Лицеміри будуть впевнені, що це допоможе їм перед Аллахом — так само, як це мало б

допомогти їм перед мусульманами. Але насправді вони досягнули в брехні таких меж, яких не досягав ніхто інший!

19 Переміг їх шайтан та й примусив забути навіть згадувати Аллаха. Вони — прибічники шайтана, а, воістину, прибічники шайтана — це ті, які матимуть втрати! Шайтан став господарем лицемірів, тож вони забули про накази Аллаха та послух Йому. Вони — прибічники шайтана та його послідовники, але як у земному, так і наступному житті прибічники шайтана зазнають дуже великих втрат!

20 Воістину, ті, які ворогують із Аллахом та Його Посланцем, опиняться серед найпринижениших. Ті, хто суперечить наказу Аллаха та Його Посланця, будуть розбитими й приниженими — як у земному, так і наступному житті.

21 Аллах написав: «Неодмінно перемогу отримаю Я та Мої посланці!»

Аллах записав у Захищеній Скрижалі та присудив, що переможе Він Сам, Його Писання, Його посланці та віруючі раби. Аллах — Всемогутній, тож не втече від Нього жодне з Його творінь.

22 Ти не знайдеш людей, які вірують у Аллаха та Останній День, але водночас приятелюють із тими, хто ворогує з Аллахом та Його Посланцем — навіть якщо це будуть їхні батьки, сини, брати чи інші родичі. Аллах дарував серцям їхнім віру та ствердив їх духом від Себе. Він введе їх у сади, де течуть ріки, і будуть вони там вічно! Аллах вдоволений ними, і вони вдоволені Ним. Це — прибічники Аллаха, і, воістину, прибічники Аллаха матимуть успіх! О Посланець! Ти не знайдеш людей, які вірять у Аллаха та Останній День й вчиняють згідно з Його законом, але водночас товаришують із тими, хто ворогує з Аллахом і Його Посланцем та суперечить його наказам. Вони тримаються свого, навіть якщо йдеться про їхніх батьків, дітей, братів, сестер або інших родичів. Саме такі люди приятелюють одне з одним заради Аллаха, утверджуючи віру в своїх серцях. Господь допоможе їм у земному житті, дарувавши підтримку й перемогу над ворогом. А в житті наступному Аллах введе їх у сади раю, поблизу палаців та дерев, біля яких протікають ріки. Ці люди будуть там вічно, відчуваючи на собі вдоволення Аллаха. Самі вони будуть задоволені даною їм пошаною та високими ступенями. Ось —

справжні приборчники Аллаха та Його друзі, які будуть щасливими як у земному, так і в наступному житті.

Сура 59. Аль-Хашр («Зібрання»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

❶ Славить Аллаха те, що в небесах, і те, що на землі, а Він — Всемогутній, Мудрий! Аллах пречистий від того, що не гідне Його. Про це свідчить усе те, що в небесах, і все те, що на землі. Господь – Всемогутній, тож ніхто не має влади над Ним, Мудрий у Своєму передвизначенні, управлінні, всіх Своїх творіннях та всіх Своїх наказах. Тільки Він провадить справи так, як треба.

❷ Він — Той, Хто вивів невіруючих людей Писання із домівок їхніх під час першого вигнання. Ви й не думали, що вони підуть, а вони думали, що фортеці їхні захистять їх від Аллаха. Та Аллах скарав їх з іншого боку, з якого вони й не чекали. Він сповнив страхом їхні серця. Тож вони руйнували власні будинки своїми руками та руками віруючих. Нехай же це буде повчанням вам, тим, хто має очі! Всевишній Аллах вигнав тих людей Писання, які заперечували пророчу місію Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!). Мова йде про юдейське плем'я бані Надір, яке перед цим було сусідами мусульман у Медині. Ця подія була першим вигнанням юдеїв з «Острову арабів» до Сирії. Ви – о мусульмани! – не сподівалися на те, що вони з приниженням залишать ці землі, адже бані Надір володіли значною військовою силою. Юдеї вважали, що їхні фортеці захистять їх від сили Аллаха й що ніхто їх не переможе. Але прийшов наказ Аллаха, якого вони й не чекали, тож Аллах вклав у їхні серця великий страх. Вони руйнували свої будинки власними руками й руками мусульман. Нехай же над цим поміркують ті, хто дивиться на речі правильним поглядом та керується здоровим глуздом.

❸ Якби не приписав їм Аллах вигнання, то скарав би їх у земному житті. А в наступному житті на них чекає вогняна кара! Якби Аллах перед цим не передвизначив їхнього вигнання, то скарав би їх у земному житті війною та стражданнями. А в наступному житті чекає на них пекло!

❹ Це — за те, що вони повстали проти Аллаха та Посланця Його. До того, хто постає проти Аллаха, Він суворий у покаранні! Це вигнання, яке спіткало

لَا يَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ
حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ
أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ
الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا
عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

سُورَةُ الْحَشْرِ
الْحَشْرِ ٥٩
الْبَقَرَةِ ٢٤

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
❶ هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِنْبِ مِنْ دِيَارِهِمْ
لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ
حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَنزَلَهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَدَفَ
فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُجْرِبُونَ يَوْمَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ
فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ ﴿٢﴾ وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ
الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿٣﴾

юдеїв у житті земному, а також кара, яка чекає на них у житті наступному, є наслідком того, що вони вперто порушили наказ Його Посланця. Оголосивши війну Аллаху та Його Пророку, юдеї поспішали чинити непослух. А хто суперечить наказу Аллаха та Його Посланця, того Господь карає суворою карою!

❷ Те, що ви зрізали пальми, або ж залишили їх і далі стояти на корінні їхньому, — лише з дозволу Аллаха та задля ганьби нечестивцям. О віруючі! Ви зрізали пальми або ж залишили їх на їхньому корінні лише задля того, щоб це побачили вороги. Таким чином, це було зроблено із дозволу Аллаха та Його наказу. Лише так ви мали змогу принизити тих, хто не бажав прислухатись до наказів Аллаха та Його заборон. Господь дарував вам владу на такі вчинки проти них.

❸ І ви не скакали на конях чи верблюдах до тієї здобичі, яку дарував Аллах Посланцю Своему, але ж це Аллах дає владу посланцям Своїм над тими, над ким побажає Він. Аллах спроможний

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ. وَمَنْ يُشَاقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤﴾ مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لَيْسَةٍ أَوْ نَرَكْتُمْ هَا فَاقِيمَهُ عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيْحَزِي الْفَاسِقِينَ ﴿٥﴾ وَمَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رَسُولَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾ مَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٧﴾ لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْتُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شَحْنًا نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾

на кожну річ! Аллах пообіцяв Своему Посланцю багатства юдеїв з племені бані Надір, але ви отримали їх не за допомогою коней чи верблюдів. Господь дарує Своему Посланцю владу над тими зі Своїх ворогів, над ким побажає. Бані Надір здалися у полон без боротьби. *Фай* – це здобич зі скарбів невірнучих, яка здобута законно й без боротьби. Аллах спроможний на кожну річ, і ніщо не втече від Нього!

7 **Те, що Аллах дарував Своему Посланцю від жителів селищ, належить Аллаху, Посланцю та родичам його, сиротам, бідним і подорожнім; і щоб не дісталося воно багатіям з-посеред вас! Тож візьміть те, що дав вам Посланець, та не чіпайте того, що він заборонив вам. Воістину, Аллах — суворий у покаранні.** Ті скарби багатобожників Медини, які Аллах обіцяв Своему Посланцю та які отримані без боротьби, належать Аллаху та Його Посланцю. Витрачаються вони для загального блага мусульман. Частка належить родичам Пророка (мир йому й благословення Аллаха!) – родам бані Гашім та бані Муталліб. Мають

право на свою частину сироти – діти бідняків, батьки яких померли, а ті ще не досягнули повноліття, нужденні – які не мають засобів для прожиття, подорожні – чужинці, які дорогою витратили свої гроші й перебувають далеко від дому. Отож, скарби не повинні ділитися серед багатих, а йти на користь бідняків. Беріть те, що дав вам Посланець Аллаха, беріть те, що ви маєте дане вам право, але не торкайтеся того, що він заборонив вам. Бійтесь Аллаха, виконуючи Його наказати та уникаючи того, що Він заборонив. Аллах суворо карає того, хто суперечить Його наказам!

Цей аят вказує на необхідність вчиняти згідно із Сунною – зі словами, вчинками та згодою Пророка (мир йому й благословення Аллаха!) на якусь справу.

8 **[Майно належить також] убогим переселенцям, які були вигнані з домівок своїх і втратили своє майно, прагнучи до милості від Аллаха та вдоволення Його, заради допомоги Аллаху та Посланцю Його. Вони і є праведниками.** Скарби, обіцяні Аллахом Його Посланцю, належать ще й убогим переселенцям (*мугаджірам*), яких невірнучі вигнали з Мекки й позбавили їхнього майна. Вони просять Аллаха, щоб Він щедро дарував їм їхній наділ у земному житті та Його вдоволення у житті наступному. Переселенці допомагають релігії Аллаха та Його Посланця, ведучи *джігад* на шляху Аллаха. Саме вони є праведниками, слово яких підтверджується ділом!

9 **Ті, які жили [в Медині] раніше та увірували раніше, люблять тих, хто переселився до них. У їхніх серцях немає заздрості до того, що отримали ті. Вони визнають їхню перевагу, хоча й самі перебувають у скруті. Хто здолав свою скупість, той досягнув успіху!** Ті, які жили в Медині раніше й увірували ще до переселення (а йдеться про *ансар*, помічників), люблять переселенців, діляться з ними своїм майно та не відчують у своїх душах заздрості до них за ту частину здобичі, яку отримали переселенці та за все інше. Вони віддають перевагу переселенцям та нужденним, навіть якщо самі відчують скруту. Хто отримав захист від скупості та жадібності, той досягнув бажаного успіху!

10 **Ті, що прийдуть після них, скажуть: «Господи наш! Прости нас та братів наших, які увірували раніше за нас! І не**

дай серцям нашим сповнитися ненавистю до тих, хто увірував [раніше]! Господи наш! Ти — Смирений, Милосердний!»

Віруючі, які прийдуть після *ансарів* та перших *мугаджірів*, скажуть: «Господи наш! Прости нам гріхи наші, прости гріхи тим нашим братам по вірі, які випередили нас у вірі! Нехай у наших серцях не буде заздрості й зневаги до жодного з віруючих. Господи наш! Ти милуєш Своїх рабів нині й повсякчас!» У цьому аяті міститься вказівка на те, що мусульманин повинен згадувати своїх попередників тільки добрими словами, молитися за них, а також любити сподвижників Посланця Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) й схвалювати те, що вони залишили по собі.

11 Чи не бачив ти лицемірів, які кажуть своїм невіруючим братам серед людей Писання: «Якщо виженуть вас, то ми неодмінно підемо разом із вами, і ми не підкоримося наказу воювати проти вас. А якщо хтось буде боротися проти вас, то ми допоможемо вам». Та Аллах свідчить, що вони брешуть! Чи не дивився ти на лицемірів, які говорять своїм братам по невір'ю з юдейського племені бані Надір: «Якщо Мухаммад та його прихильники виженуть вас із ваших жител, то ми підемо за вами. Ми ніколи не підкоримося тим, хто побажає розпочати війну проти вас. Ми допоможемо вам у боротьбі!» Проте Аллах свідчить, що лицеміри просто брешуть, свідомо даючи неправдиві обіцянки юдеям племені бані Надір.

12 Якщо ті й будуть вигнані, то вони не підуть разом із ними, а якщо проти них почнеться боротьба, то вони також не допоможуть їм, відвернувшись назад. Не допоможе їм ніхто! Якщо юдеїв виженуть із Медини, то лицеміри не підуть слідом за ними, і якщо почнеться боротьба, то вони не допоможуть вам так, як це обіцяють. Навпаки, вони першими покажуть свої спина, ганебно втікаючи. Аллах не допоможе їм, тож вони будуть принижені.

13 Справді, в своїх серцях вони мають сильніший страх перед вами, ніж страх перед Аллахом, бо ж вони — люди, які не розуміють! О віруючі! Юдеї та лицеміри відчувають у серцях страх перед вами, страх сильніший, ніж страх перед Аллахом. Саме тому ці люди не розуміють величі Аллаха, не вірують у Нього та не бояться Його кари.

14 Усі разом вони не розпочнуть боротьбу

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا
وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَقَمُوا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا
غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى
الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ
الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نَطِيعُ فِيكُمْ
أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ
﴿١١﴾ لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُوهُمْ
وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَنْصُرُونَ ﴿١٢﴾
لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهَبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا يَقِينُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قَرَى
مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ حُدُودٍ بِأَسْمِهِمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحَسُّبُهُمْ
جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾
كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاتُ أُولِي أَلْبَابٍ أَمْرُهُمْ وَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ
قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

проти вас, хіба як у укріпленнях селищ чи за стінами їхніми. Та й бойовий запал їхній є сильним лише поміж ними самими. Ти вважаєш, що вони — єдині, але ж серця їхні роз'єднані. Це так, бо вони — люди нерозумні! Якщо юдеї розпочнуть війну проти вас, то лише ховаючись у фортецях, за їхніми стінами та укріпленнями. Їхні серця сповнені остраху, адже насправді між цими юдеями існує ворожнеча. Ти думаєш, що вони прийшли до єдиного слова, але ж насправді серця їхні роз'єднані. Саме тому ці люди не розуміють наказу Аллаха та не міркують над Його знаменнями.

15 Схожі вони на тих, які жили незадовго перед ними. Ті ж відчули наслідки діянь своїх, та на них чекає болісна кара! Накликаючи на себе кару Аллаха, ці юдеї схожі на невіруючих курайшитів, які зазнали поразки в битві коло Бадру, а також юдеїв із племені бані Кайнука. У земному житті вони відчули на собі покарання за своє невір'я та за ворожість до Посланця Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!). У наступному житті

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاءُ
الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾ يَتَأَيَّمُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَانْتَضَرَّ
نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ
﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ
هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ
الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوْ أَنزَلْنَا هَٰذَا
الْقُرْءَانَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ
اللَّهِ وَتِلْكَ الْأُمَمُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ
﴿٢١﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عِلْمُهُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّبُ الْعَزِيزُ
الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ
﴿٢٣﴾ هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ
يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

سُورَةُ الْمَائِدَةِ
٢٤

їх також чекає болісна кара!

16 Схожі вони на шайтана, коли мовив він до людини: «Не віруй!» Коли ж та стала невіруючою, він сказав: «А я відрікаюся від тебе, бо ж я боюся Аллаха, Господа світів!» Лицеміри, які підбурюють юдеїв до боротьби, брехливо обіцяючи допомогу проти Посланця Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!), схожі на шайтана. Той показав для людини невір'я у прекрасному вигляді й закликав до цього зла, але потім сказав: «Я відрікаюся від тебе, бо ж я боюся Аллаха, Господа всіх творинь!»

17 Кінець і тих, і інших — пекло, де вони будуть вічно. Така винагорода для нечестивців! Як наслідок, і шайтан, і людина, яка стала невіруючою, опинилися у пеклі. Там вони будуть вічно. Ось так винагороджують тих, хто порушує встановлені Аллахом обмеження.

18 О ви, які увірували! Бійтеся Аллаха, та нехай поміркує кожен про те, що приготував він собі на завтра. Бійтеся Аллаха, бо Аллах знає про те, що ви чините! О ви, які увірували в Аллаха, Його Посланця

та й вчиняєте згідно з Його законом! Бійтеся Аллаха, стережіться кари, роблячи те, що Він наказав вам, уникаючи того, що Він заборонив вам. Нехай кожна душа поміркує над тими вчинками, які вона приготувала собі на День Воскресіння. Бійтеся ж Аллаха в усьому, що ви здобуваєте, й усьому, що ви залишаєте. Всевишній Аллах знає про те, що ви робите. Ніщо не приховається від Нього, тож відплатять вам за все!

19 Не будьте ж такими як ті, хто забув Аллаха. Він змусив їх забути самих себе! Вони і є нечестивцями! О віруючі! Не будьте схожими на тих, які забули про обов'язки, покладені на них Аллахом. Господь змусив їх забути про ті блага, які врятують від кари в День Воскресіння. Ці люди названі «нечестивцями» тому, що вони чинять непослух Аллаху та Його Посланцю.

20 Не рівні мешканці пекла та мешканці раю, бо ж саме мешканці раю матимуть успіх. Не рівні між собою мешканці пекла, які страждають там, і мешканці раю, які насолоджуються благами. Мешканці раю отримують все, чого бажають, і жодне лихо не торкнеться їх.

21 Якби Ми зіслали цей Коран гори, то ти побачив би її покійно розколотою від страху перед Аллахом. Це — притчі, які Ми наводимо людям; можливо, поміркують вони! Якби Ми зіслали цей Коран на якусь гору й вона зрозуміла б вміщені в ньому обіцянки й погрози, ти побачив би, що, незважаючи на всю свою міць, вона покійно розкололася б від страху перед Аллахом. Ми наводимо ці притчі та пояснюємо людям для того, щоб вони замислилися над могутністю та величчю Аллаха. Цей аят спонукає до міркування над Кораном, розуміння його смислів та вчинків у відповідності з ним.

22 Він — Аллах, окрім Нього немає бога, Він знає потаємне та відкрите, і Він — Милостивий, Милосердний! Всевишній Аллах — істинний Бог, окрім Якого немає іншого. Господь знає потаємне й відкрите, відсутнє й присутнє. Він — Милостивий, милість Якого охоплює кожну річ, Милосердний, милосердя якого охоплює віруючих у Нього.

23 Він — Аллах, окрім Нього немає бога, Цар, Пресвятий, Мирний, Вірний, Охоронець, Великий, Сильний, Звеличений. Пречистий Аллах від тих, кому поклоняються поряд із Ним. Аллах — істинний Бог, окрім Якого немає іншого.

Аллах – Володар кожної речі, Який вчиняє з нею так, як побажає. Господь пречистий від будь-якої недосконалості, Вірний усім Своїм посланням та пророкам, яких відсилає із ясними знаменнями. Господь наглядає за вчинками всіх Своїх творинь, Всемогутній, Який не зазнає поразок, Всесильний, Який має владу над усіма Своїми рабами. Усі творіння коряться Йому. Аллах – Звеличений, Йому належить велич та могутність. Господь не має стосунку до тих лжебожеств, яких Йому приписують багатобожники.

24 Він — Аллах, Творець, Створювач, Наділяючий образом. Йому належать прекрасні імена, славить Його те, що на небесах та на землі, а Він — Великий, Мудрий! Всевишній Аллах – Творець, Який має владу над Своїми творіннями. Відповідно до Своєї мудрості, саме Він дарує буття творінням, надаючи того вигляду, якого побажає. Йому належать прекрасні імена та піднесені властивості. Господа прославляє все, що на небесах і на землі. Аллах – Всемогутній, Який суворо мститься Своїм ворогам, Мудрий, Який керує справами Своїх творинь.

Сура Аль-Мумтахана

60. «Випробовувана»

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 О ви, які увірували! Не беріть собі друзями Моїх ворогів і ворогів ваших! Ви зустрічаєте їх з любов'ю, тоді як вони не вірують у істину, що прийшла до вас, виганяють Посланця і вас самих за те, що віруєте ви в Аллаха, Господа вашого! І якщо ви вийдете боритися на Моєму шляху та шукати Моєї милості, то не приховуйте свою любов до них. Я ж бо знаю те, що ви приховуєте та те, що ви говорите відкрито. І хто з вас зробив це, той зійшов зі шляху істинного. О ви, які увірували в Аллаха, Його Посланця та й вчиняєте згідно з Його законом! Не беріть Моїх та ваших ворогів собі за приятелів. Адже, по-дружньому довіряючи їм, ви розповідаєте про Посланця (мир йому й благословення Аллаха!) та розкриваєте таємниці мусульман. Проте ці люди не увірували в істину, яка прийшла до вас, не увірували в Аллаха, Його Посланця та Коран. Саме вони вигнали Посланця й вас із Мекки – лише за те, що ви повірили в Аллаха, Господа вашого, лише за те, що ви сповідуєте єдинобожжя.

О віруючі! Якщо ви здійснили переселення,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تَلْقَوْنَ
إِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ
وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ حَرَجْتُمْ جِهْدًا فِي سَبِيلِ
وَإِنِّي لَأَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ
وَمَا أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ۝١
يَشْفِقُكُمْ يُكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَسْطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتُهُمْ
بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ۝٢ لَنْ نَنْفَعَكُمْ أَرْحَامَكُمْ وَلَا أَوْلَادَكُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصَلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝٣
كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لَقَوْمِهِمْ
إِنَّا بَرَاءَةٌ وَإِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ إِلَّا
قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَا اسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ
رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنبَاؤُنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ۝٤
فَتَنَّا لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَأَغْرِفْنَا لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝٥

борючись на Моєму шляху та прагнучи до Мого вдоволення, то не шукайте дружби в Моїх та ваших ворогів! Потаємно ви приховують свою любов до них, але Я знаю все, що ви приховуєте, і все, що відкриваєте. Хто робить так, той зійшов зі шляху правди, збився із вірної дороги!

2 Якщо ж стануть вони на шляху вашому, то будуть вам ворогами, завдаватимуть шкоди вам своїми руками та словами, бажаючи, щоб ви стали невірними. Якщо ті, до яких ви приховуєте свою любов, досягнуть бажаного, то неодмінно розпочнуть проти вас війну. Вони піднімуть на вас свої руки, биваючи та завдаючи страждань, розкриють свої роти, ображаючи вас. У будь-якому стані вони прагнутимуть того, щоб ви теж стали такими ж невірними, як вони самі.

3 Не допоможуть вам ні дружини ваші, ні діти ваші. У День Воскресіння Він розсудить між вами. І Аллах бачить те, що ви робите! Ні ваші діти, ні інші родичі не допоможуть вам, якщо ви заради них будете брати собі невірних за приятелів

لَفَذَكَانَ لَكُرْفِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ
 وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦﴾ عَسَىٰ اللَّهُ أَن يَجْعَلَ
 بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ
 ﴿٧﴾ لَا يَنْهَىٰكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم
 مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ
 ﴿٨﴾ إِنَّمَا يَنْهَىٰكُمْ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم
 مِّن دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا بِإِخْرَاجِكُمْ أَن تَتَوَلَّوهُمْ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ
 هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ
 مُهْتَجِرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِن عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ
 فَلَا يَرَجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَأَهِنَّ حُلْمُهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَهُنَّ
 مَا أَنفَقُوا وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُم أَن تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا ءَايَنْتُمُوهُنَّ أَجْرَهُنَّ
 وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكُوفَرِ وَسَأَلُوا مَا أَنفَقْتُمْ وَلَسْتُمَا أَنفِقُوا
 ذَلِكُمْ حَكْمٌ مِّنَ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ وَإِن فَاتَكُمْ
 شَيْءٌ مِّنْ أَرْوَاحِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَاتُوا الَّذِينَ ذَهَبَتْ
 أَرْوَاحُهُمْ مِّثْلَ مَا أَنفَقُوا وَآتَقُوا اللَّهَ الَّذِي آتَمَّ بِهِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

та покровителів. У День Воскресіння Аллах розділить між вами – ті, хто корився Йому, ввійдуть до раю, а ті, хто чинив Йому непослух, увійдуть до пекла. Аллах бачить те, що ви робите, тож не приховайтесь від Нього ні ваші слова, ні ваші вчинки.

4 **І добрий приклад для вас Ібрагім і ті, хто з ним, коли сказали вони народу своєму: «Ми відрікаємось від вас та від того, чому ви поклоняєтесь замість Аллаха! Ми не визнаємо вас, і буде між нами та вами ворожнеча й ненависть доти, доки не увіруєте ви в єдиного Бога».** Тільки сказав Ібрагім батькові своєму: «Я буду просити прощення для тебе, хоча й не маю для цього влади над тим, що належить Аллаху! Господи наш! На Тебе сподіваємось ми, і до Тебе — повернення! О віруючі! Ібрагім (мир йому!) і ті віруючі, які були поряд із ним – прекрасний приклад для вас. Вони сказали своєму народу, який не вірив у Аллаха: «Ми відрікаємось від вас і від тих лжебогів, яким ви поклоняєтесь замість Аллаха! Ми не віримо вам, і заперечуємо все те невір'я, якого ви

тримаєтесь! Ворожнеча й ненависть між нами буде тривати доти, доки ви будете триматись свого невір'я, доки не увіруєте в Аллаха, Бога єдиного!» Але для вас не може бути прикладом молитва Ібрагіма за прощення свого батька. Це трапилося раніше, ніж Ібрагім зрозумів, що його батько – ворог Аллаха. Коли Ібрагім нарешті усвідомив це, то зрікся свого батька. Господи наш! Ми йдемо Твоїм шляхом, звертаємося до Тебе із каяттям, і до Тебе повернемося в День Воскресіння!

5 **Господи наш! Не дозволяй невірющим відвертати нас. Прости нас, Господи наш, воістину, Ти — Великий, Мудрий!»** Господи наш! Не карай нас, перетворивши на спокусу для невірючих, не карай нас, дозволивши невірючим панувати над нами! Вони спокушають нас щодо нашої релігії, владарюють над нами, спокушаючи цим! І ще говорять: «Якби ці люди трималися істини, то не вразила б їх така кара!» Їхнє невір'я лише збільшується. Господи наш! Прости нам гріхи наші, адже Ти – Всемогутній, Який не зазнає поразок, Мудрий у Своїх словах та вчинках!

6 **Справді, вони були добрим прикладом для вас, для тих, хто сподівається на повернення до Аллаха та Останній День. А якщо хто відвернеться, то Аллах — Багатий, Хвалений!** О віруючі! Ібрагім (мир йому!) та його послідовники були чудовим прикладом для того, хто прагне від Аллаха добра в житті земному й наступному. А хто відвертається від прикладів, якими Аллах закликає триматися Його пророків та ще й бере собі друзями й покровителями ворогів Аллаха, то нехай знає, що Аллах ніяк не залежить від Своїх рабів. Гідний Він слави в Своїй сугнесті та властивостях, Хвалений в усьому!

7 **Можливо, Аллах встановить любов між вами та між тими, з ким ви ворогуєте. І Аллах — Всемогутній, Аллах — Прощаючий, Милосердний!** О віруючі! Може статися так, що Аллах змінить на любов ненависть між вами й тими з ваших родичів, які тримаються багатобожжя, поєднавши вас у дружбі та розкривши їхні серця для ісламу. Аллах – Всемогутній, Він прощає Своїх рабів, виявляючи до них милосердя!

8 **Аллах не забороняє вам бути дружніми та справедливими до тих, хто не бився з вами через віру та не виганяв вас із ваших домівок. Воістину, Аллах любить**

справедливих. О віруючі! Аллах не забороняє вам пошанувати добром та гідно ставитись до тих невірних, які не вели боротьбу проти вас через віру та не виганяли вас із Мекки. Воістину, Аллах любить людей, справедливих у своїх словах та вчинках.

9 Аллах забороняє вам приятелювати лише з тими, які билися з вами через віру, виганяли вас із ваших домівок та сприяли вигнанню вашому. А хто приятелює з ними, ті — нечестиві. Аллах забороняє вам ставитись так до тих, хто вів боротьбу проти вас через віру та виганяв вас із Мекки, і хто допомагав це робити іншим невірним. Хто віддає перевагу таким людям перед віруючими, той кривдить сам себе та порушує встановлені Аллахом межі.

10 О ви, які увірували! Коли приходять до вас віруючі жінки, які переселилися, то випробуйте їхню віру. Аллах краще знає, яка їхня віра. Якщо ж переконаєтеся ви в тому, що вони — віруючі, то не повертайте їх невірним, бо тим заборонено одружуватися на них, а їм — виходити заміж. Тож сплечуйте їм те, що вони витратили. Немає гріха вам у тому, що ви одружитесь на них після сплати належного [жінкам]. Не дотримуйтеся своїх обов'язків перед невірними дружинами та вимагайте назад витрачене вами. І [невірні чоловіки] нехай вимагають те, що вони витратили. Це так вирішив для вас Аллах, Він судить між вами, і Аллах — Всезнаючий, Мудрий! О ви, які увірували в Аллаха, Його Посланця та й вчиняєте згідно з Його законом! Якщо придуть до вас віруючі жінки, які переселилися із країни невір'я до країни ісламу, то випробуйте їх, щоб дізнатись про правдивість їхньої віри. Проте Аллах краще знає, віруючі вони чи ні. Тож якщо ви, побачивши ознаки віри, з'ясували, що вони – віруючі, то не повертайте їх до їхніх невірних чоловіків. Жінкам-мусульманкам не дозволяється виходити заміж за чоловіків не-мусульман, тож невірний не може одружитися на віруючій. Поверніть їхнім чоловікам те, що вони витратили на жінок. Якщо ви дасте жінкам шлюбний дарунок (*магр*), то можете самі одружуватися з ними. Не тримайте в шлюбі невірних жінок та вимагайте витрачене на тих жінок, які відступили від ісламу та приєдналися до багатобожників. Багатобожники також мають право вимагати шлюбні дарунки від тих своїх

يَتَأْتِيَ النَّبِيَّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعَنَّكَ عَلَىٰ أَنْ لَا يُشْرِكْنَ
بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يُسِرْفَنَ وَلَا يُزَيِّنَنَّ وَلَا يَقْتُلَنَّ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِيَنَّ
بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِيَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ
فِي مَعْرُوفٍ فَلَا يَعْهِنَّ وَأَسْتَغْفِرَنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
يَتَأْتِيَهُ الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّوَلَوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
فَدَيْسُوا مِنْ الْأَخِرَةِ كَمَا بَيَّسَ الْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ

سُورَةُ الصَّفِّ
الْبَابُ ٤
الرَّبِيعَةُ ١٦

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سَبِّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
يَتَأْتِيَهُ الَّذِينَ آمَنُوا لَمْ يَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ
كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقْتَلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ
بُنِينَ مَرْصُوصٌ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ لِمَ يَقُولُونَ
تُؤَدُّونِي وَفَدَّ تَعْلَمُونَ أَيُّ رَسُولَ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا
زَاعُوا أَرْزَاعَ اللَّهِ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

жінок, які стали мусульманками та приєдналися до мусульман. Закон, встановлений цим аятом – закон Аллаха, тож не порушуйте його. Ніщо не приховується від Всезнаючого Аллаха, Мудрого в Своїх словах і вчинках.

11 І якщо піде якась із ваших дружин до невірних, а потім захопили ви здобич, то дайте тим, кого полишили дружини, стільки ж, скільки ті сплатили їм. І бійтеся Аллаха, в Якого ви віруєте! Якщо якась із ваших дружин приєднається до невірних, а ті не повернуть вам витраченого на шлюбний дарунок, то, коли ви захопите здобич у цих невірних або в інших, поверніть чоловікам-мусульманам те, що вони витратили. Бійтеся Аллаха, в Якого ви віруєте!

12 О Пророче! Коли придуть до тебе віруючі жінки й запрягнуть у тому, що не будуть поклонятися нікому, окрім Аллаха, що не будуть красти, чинити перелюб, вбивати своїх дітей, мати дітей від інших, уперто триматися брехні, та що не будуть чинити тобі непослух, коли закликаєш ти їх до заохочуваного — то прийми клятву їхню та проси для них

прошення у Аллаха. **Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!** О, Пророк! Якщо до тебе прийдуть жінки, які вірять в Аллаха та Його Посланця та пообіцяють тобі, що не будуть поклонятись поряд з Аллахом іншому богу, не будуть красти, не будуть чинити перелюбу, не будуть убивати своїх дітей до чи після народження, не будуть мати позашлюбних дітей, не будуть сперечатися з тобою, коли ти закликаєш їх до чогось доброго — то прийми їхню обіцянку та проси в Аллах прощення для них. Аллах виявляє Своє милосердя та прощає гріхи тим Своїм рабам, які каються.

13 **О ви, які увірували! Не беріть собі друзями людей, на яких прогнівався Аллах! Вони вже втратили сподівання на наступне життя, як втратили його невіруючі, що лежать у могилах!** О ви, які увірували в Аллаха та Його Посланця! Не беріть собі друзями тих людей, на яких Аллах прогнівався за їхнє невір'я. Вони вже втратили надію на винагороду Аллаха в наступному житті, як уже втратили його невіруючі, що лежать у могилах. Пересвідчившись в істині цього, вони достеменно знають, що не матимуть своєї частки в наступному житті. Або й втратили надію так, як живі невіруючі, адже вони впевнені в тому, що після смерті не буде воскресіння.

Сура
61. **Ас-Сафф** («Лави»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 **Прославляють Аллаха ті, хто на небесах, і ті, хто на землі, а Він — Великий, Мудрий!** Ті, хто на небесах, і ті, хто на землі, свідчать, що Аллах — вищий від усього, що не гідне Його. Господь — Всемогутній, Який не зазнає поразок, Мудрий у Своїх словах та вчинках.

2 **О ви, які увірували! Чому говорите те, чого не робите?** О ви, які увірували в Аллаха, Його Посланця та й вчиняєте згідно з Його законом! Чому даєте обіцянки та чому говорите про справи, яких не збираєтесь виконувати? Ці слова стосуються того, чиї вчинки не відповідають словам.

3 **Велика ненависть у Аллаха тоді, коли ви кажете те, чого не робите!** Велика ненависть у Аллаха тоді, коли ви своїми вустами промовляєте те, чого не робите.

4 **Воістину, Аллах любить тих, які ведуть боротьбу на Його шляху лавами, схожими на міцну споруду.** Аллах любить тих, які ведуть боротьбу на Його шляху лавами, схожими на міцну споруду, в якій

не буде щілин, куди міг би просковзнути ворог. Цей аят свідчить про гідність *джігаду* й моджахедів, адже Господь любить віруючих, які стійкими лавами виходять боротися на шляху Аллаха з Його ворогами.

5 **Ось Муса сказав народу своєму: «О, народі мій! Чому чините зле мені, хоча справді знаєте, що я — посланець Аллаха до вас?» І коли збилися вони з прямого шляху, то відвернув Аллах серця їхні, бо Аллах не веде прямим шляхом нечестивих!** О Пророк! Нагадай своїм людям, як пророк Аллаха Муса (мир йому!) сказав своєму народу: «Чому ви ображаєте мене своїми словами й вчинками, знаючи, що я — посланець Аллаха до вас?» Коли вони, знаючи про це, вперто відвернулися від прямого шляху, Аллах відвернув їхні серця від сприйняття Його дороговказу. Таким було покарання за їхній відступ, якого вони побажали самі. Аллах не веде прямим шляхом тих людей, які вчиняють непослух та залишають дорогу правди!

6 **І коли сказав Іса, син Мар'ям: «О сини Ізраїла! Я — посланець Аллаха до вас, який підтверджує те, що було до мене в Таураті, й сповіщає добру звістку про посланця, котрий з'явиться після мене. Ім'я його — Ахмад». А коли цей посланець прийшов із ясними доказами, то сказали вони: «Це — очевидне чаклунство!»** О Пророк! Нагадай своїм людям, як Іса, син Мар'ям, сказав своєму народу: «Я — посланець Аллаха до вас, який підтверджує те, що було до мене в Таураті», засвідчивши правдивість посланця, який прийде після нього та матиме ім'я Ахмад. Йшлося про Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!). Іса закликав увірувати в нього, а коли Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) прийшов із ясними знаменнями, то йому сказали: «Те, із чим він прийшов — очевидне чаклунство!»

7 **Та хто ж більший нечестивець, ніж той, хто зводить наклеп на Аллаха, коли його закликають до ісламу! Аллах не веде прямим шляхом нечестивців.** Найбільшим нечестивцем та ворогом є той, хто, коли його закликають до ісламу та єдинобожжя, зводить наговор на Аллаха та додає Йому в поклонінні рівних! Аллах не веде до успіху тих людей, які кривдять самих себе невір'ям та багатобожжям.

8 **Бажають вони загасити світло Аллаха своїми устами, але Аллах**

доносить світло своє, хоч як би не було ненависно це невіруючим! Своїми брехливими словами ці нечестивці прагнуть знищити Коран – істину, з якою прийшов Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!). Аллах дарує перемогу для Своєї істини, сповнивши Свою релігію, хоч як би не було ненависно це для невігласів та брехунів.

9 Він — Той, Хто послав Посланця Свого з прямим шляхом і релігією істини, щоб перевершила вона всі інші релігії, як би не було ненависно це багатобожникам! Аллах – Той, Хто відіслав Свого Посланця Мухаммада з Кораном та ісламом, щоб ця релігія перевершила всі інші, які суперечать їй, як би не було ненависно це багатобожникам!

10 О ви, які увірували! Чи не вказати вам на справу, яка врятує вас від кари болісної? О ви, які увірували в Аллаха, Його Посланця та й вчиняєте згідно з Його законом! Чи не вказати вам на велику справу, яка врятує вас від покарання?

11 Увіруйте в Аллаха й Посланця Його та борітеся на шляху Аллаха своїм майном і життям! Це краще для вас, якщо ви розумієте! Будьте постійними в своїй вірі в Аллаха та Його Посланця й ведіть боротьбу на Його шляху, щоб допомогти ісламу своїм майном та своїми душами! Знайте, що така справа набагато вигідніша за справи земного життя – якщо ви здатні розрізняти між корисними й шкідливими речами!

12 Простить Він вам гріхи ваші та введе в сади, де течуть ріки, в прекрасне житло та в сади Едену. Це — успіх великий!

13 Ще й інше, що миле вам — допомога від Аллаха та близька перемога; тож сповісти віруючим добру звістку! О віруючі! Якщо ви зробите те, що вам наказує Аллах, то Він простить ваші гріхи та введе вас до раю, з-під палаців та дерев якого витікають ріки. Прекрасні райські житла будуть там вічно й ніколи не зникнуть. Це – найбільший успіх, який лише можна собі уявити. А інше любе вам благо, що чекає на вас, о віруючі! – допомога від Аллаха та близька перемога, яку ви здобудете своїми руками! О Пророче! Сповісти віруючим добру звістку про допомогу й перемогу в земному житті, а рай – в житті наступному! Вони будуть там вічно, і це вічне перебування в раю є великим успіхом.

وَادَّ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ نَبِيَّ إِسْرَائِيلَ يَلِ إِلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾ يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٨﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظَاهِرَهُ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا. وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى بَحْرٍ مَخْرُوجٍ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿١٠﴾ تُوْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ يَعْرِفْ لَكُمْ دُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسْكِنٍ طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ وَأُخْرَى يُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِيرٌ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمَّا تَطَافُةُ مِنَ ابْنِ إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتِ طَافِةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَى عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ﴿١٤﴾

14 О ви, які увірували! Будьте помічниками Аллаха, як сказав Іса, син Мар'ям, учням своїм: «Хто мої помічники на шляху до Аллаха?» Сказали учні: «Ми — помічники Аллаха». І увірвала частина серед синів Ізраїла, а інша частина не увірвала. Підтримали Ми тих, які увірували, і перемогли вони ворогів своїх. О ви, які увірували в Аллаха, Його Посланця та й вчиняєте згідно з Його законом! Будьте помічниками релігії Аллаха, такими, якими були найближчі та найщиріші учні Іси. Говорив їм Іса: «Хто з вас буде підтримувати мене й допомагати мені в тих справах, які наближають до Аллаха?» Ті відповіли: «Ми – помічники релігії Аллаха!» Частина синів Ізраїла повірила й пішла прямим шляхом, а інша частина збилася зі шляху. Ми підтримали тих, які увірували в Аллаха та Його посланця, допомігши їм проти інших християнських сект. Вони перемогли своїх ворогів, і відбулося це завдяки місії Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!).

Сура
62.

Аль-Джумуа

«Соборна»

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

Славлять Аллаха ті, хто на небесах, і ті, хто на землі — Царя, Святого, Великого, Мудрого! Ті, хто на небесах, і ті, хто на землі, свідчать, що Аллах — вищий від усього, що не гідне Його. Господь — єдиний власник кожної речі, Який керує всім без винятку. Йому не притаманна жодна недосконалість. Аллах — Всемогутній та не знає поразок. Аллах — Мудрий в Своєму керівництві світом.

Він — Той, Хто відіслав до неписьменних посланця з-посеред них самих. Читає він їм знамення Його, очищує їх ними, вчить їх Писанню та мудрості, хоча раніше вони перебували в справжній омані.

Та інших серед тих, які ще не приєдналися до них, а Він — Великий, Мудрий! Всевишній Аллах обрав Своім посланцем до людей представника арабів, які не вміли читати, не мали жодної книги

та серед яких не було сліду божественних послань. Посланець читає для них Коран, очищує їх від хибних переконань та поганих звичок, навчає їх Корану та Сунні. Перед місією Пророка (мир йому й благословення Аллаха!) вони знаходилися у край далеко від істини. Аллах відіслав його й до людей з наступних поколінь, як арабів, так і не-арабів. Господь — Всемогутній, Який звершує всі Свої накази, Мудрий у Своїх словах та діях.

Це — милість Аллаха, дарує Він її, кому побажає, а Аллах володіє милістю великою! Прихід Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!) — велика ласка Аллаха до арабів та інших народів, яку Господь дарує тому зі Своїх рабів, кому побажає. Тільки милість Аллаха є невичерпною!

Ті, яким [наказано] триматися Таурату — але потім не дотрималися вони цього — схожі на віслюка, навантаженого книгами! Яким же злим є приклад людей, які відкидають знамення Аллаха! Аллах не веде прямим шляхом несправедливих! Юдеї, які взяли на себе обов'язок вчиняти згідно із Торою, а потім відмовились іти цим шляхом, схожі на віслюка, який несе книжки, але не знає, що в них написано. Така схожість не принесе нічого доброго людям, які вважають брехнею знамення Аллаха. Господь не веде прямим шляхом людей, які порушують встановлені ним обмеженням та вчиняють непослух!

Скажи: «О ви, які є юдеями! Якщо вважаєте ви себе ближчими до Аллаха, ніж інші люди, то побажайте собі смерті, якщо ви правдиві!» О Посланець! Скажи тим, які тримаються юдейської віри: якщо ви вважаєте себе улюбленцями Аллаха, то побажайте собі смерті!

Але не побажають вони її ніколи через те, що творили руки їхні! Аллах знає нечестивих! Ці юдеї ніколи не побажають собі смерті, адже віддають перевагу життю земному перед життям наступним, а також бояться, що Господь скарає їх за їхню невір'я та злі вчинки.

Скажи: «Воістину, смерть, від якої тікаєте ви, істинно спіткає вас! Потім повернетеся ви до Знаючого потаємне і видиме, і сповістить Він вас про те, що ви чинили!» Скажи: неможливо втекти від смерті. Вона прийде до вас тоді, коли мине ваш строк. У День Воскресіння ви повернетесь до Аллаха, Якому відомо і відкрите, і

приховане. Господь розповість вам про ваші вчинки та відплатись вам за все!

9 **О ви, які увірували! Коли закликають вас на молитву в п'ятницю, то зверніться до згадування Аллаха, і полиште справи торгівельні. Це краще для вас, якщо ви розумієте!** О ви, які увірували в Аллаха, Його Посланця та й вчиняєте згідно з Його законом! Коли муедзін у п'ятницю закликає вас на спільну молитву, то поспішайте, щоб почути проповідь та помолитись. Облиште на цей час і купівлю, і продаж, і все інше, що відвертає вашу увагу. Те, до чого вас закликають, набагато краще, адже тоді будуть прощені ваші гріхи, а Господь дарує вам Свою винагороду! Якщо ви знаєте, в чому насправді міститься вигода для ваших душ, то поспішайте до цього!

Цей аят вказує на обов'язковість участі в спільній молитві та слухання проповіді.

10 **І коли молитва закінчиться, то розходьтесь по землі, шукаючи милість Аллаха, і згадуйте Аллаха часто, можливо, матимете ви успіх!** Після того, як ви почули проповідь та звершили молитву, розходьтесь по землі та шукайте свого наділу від Аллаха, докладаючи зусиль. Згадуйте Аллаха за будь-яких обставин – можливо, ви матимете успіх у житті земному й наступному!

11 **Але коли бачать вони торгівлю чи розвагу, поспішають вони до цього, залишаючи тебе стояти [в мечеті]. Скажи: «Те, що в Аллаха, краще від розваг та від торгівлі, і Аллах — найкращий із тих, хто наділяє!»** Деякі мусульмани, помітивши можливість щось вторгувати або якимось розважитись, виходять з мечеті, коли ти, стоячи на *мінбарі*, ще читаєш проповідь. О Пророк! Скажи: нагорода від Аллаха та Його милість кращі за розваги й торгівлю. Господь – найкращий із тих, хто дарує вам наділ, тож, щоб отримати блага земного й наступного життя, коріться Йому!

Сура 63. Аль-Мунафікун

(«Лицеміри»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 **Коли приходять до тебе лицеміри, то говорять: «Воістину, ти — Посланець Аллаха!»** Аллах знає, що ти, воістину, Його Посланець, і Аллах свідчить, що лицеміри — брехуни! О Посланець! Коли на твоїх зібраннях присутні лицеміри, вони

يَتَّيْمِنُ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا ثَوَّدَكَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفَضُّوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١﴾

سُورَةُ الْمُنَافِقِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ، وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ ﴿١﴾ اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهُمْ خَشْبٌ مُسْنَدَةٌ يَحْسِبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعُدُو فَاحْذَرْهُمْ فَوَلَّاهُم مَّا لَا يُؤْتِكُونَ ﴿٤﴾

говорять: ми свідчимо, що ти – Посланець Аллаха! Аллах знає, що ти – Його Посланець, і Аллах свідчить, що слова лицемірів – неправдиві! Своїми язиками вони клянуться, що говорять правду, але в думках приховують власне невір'я.

2 **Вони зробили свої клятви щитом та й збивають зі шляху Аллаха. Зле те, що вони чинять!**

3 **Це так, адже вони спочатку повірили, а потім — ні. Запечатані серця їхні, і вони не розуміють.** Лицеміри використовують свої клятви як щит, щоб приховатись за ними від відповідальності та покарання. Вони самі не тримаються прямого шляху Аллаха та й намагаються відвернути від нього інших людей. Вони творять зло, адже вірують лише ззовні, приховуючи своє невір'я всередині. За це невір'я Аллах запечатав їхні серця, тож вони не розуміють речей, які можуть принести їм благо.

4 **Коли ти дивишся на них, то вражає тебе краса тіл їхніх, і коли говорять вони, то ти слухаш їх. Та вони — наче**

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا اسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّأُوا رُءُوسَهُمْ
 وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ
 أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ
 اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٦﴾ هُمْ الَّذِينَ يَقُولُونَ
 لَا تُنْفِقُوا عَلَيْنَا مِنْ عِنْدِ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفَضُوا وَيَلَّهَ
 خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنْفِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ
 ﴿٧﴾ يَقُولُونَ لَيْنَ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ
 مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ
 الْمُنْفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا
 أَمْوَالَكُم مَّا وَلَا أَوْلَادِكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ
 ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩﴾ وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ
 مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي
 إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٠﴾ وَلَنْ
 يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾

سُورَةُ النَّجْمِ

колоди, що підпирають паркан, і кожен зойк вони вважають загрозою собі. Вони — вороги, тож бережись їх! Нехай вразить їх Аллах! Як же віддалилися вони! Коли ти дивишся на цих лицемірів, то тебе дивує їхній зовнішній вигляд та здатність дискутувати. Коли вони починають говорити, ти вслухаєшся в їхні красномовні слова. Але насправді їхнє серце — пустка, де немає віри. Розум їхній неспроможний щось усвідомити чи здобути якесь корисне знання. Тому вони схожі на нерухомі колоди, що підпирають стіну. Кожен гучний звук вони сприймають як велику загрозу для себе, адже насправді знають про своє становище й відчувають у своїх серцях страх. Лицеміри — справжні вороги, які вороже ставляться до тебе й віруючих. Стережися ж їх! Господь принизить лицемірів та позбавить Своєї милості. Наскільки ж далекі ці люди від істини, як далеко заблукали в омані!

❖ Коли кажуть їм: «Приходьте, щоб попросив для вас прощення Посланець

Аллаха», то вони лише крутять головами своїми, і ти бачиш, що відвертаються вони, сповнені гордині. Лицемірам говорять: приходьте, покайтесь за свої лихі слова та нерозумні балачки — Посланець молитиметься, щоб Господь простив ваші гріхи! Але вони тільки погордо крутять своїми головами й глузують з усього цього. О Посланцю! Ти бачиш, що вони відвертаються від тебе й нехтують усім, що в них просять.

❖ Все одно для них, будеш ти просити прощення за них, чи ні. Аллах ніколи не простить їх, бо Аллах не веде прямим шляхом людей нечестивих! О Посланцю! Немає значення, будеш ти просити прощення для цих лицемірів чи ні. Аллах ніколи не простить їхніх гріхів — за їхнє безчестя та за глибину їхнього невір'я! Аллах не веде до істини людей, які не вірять у Нього та вчиняють непослух!

❖ Вони — ті, хто говорить: «Не жертвуйте для тих, хто із Посланцем Аллаха, поки не залишать вони його». Та Аллаху належать скарби небес і землі, хоча лицеміри цього й не розуміють. Лицеміри говорять жителям Медини: давайте милостині переселенцям із Мекки, доки ті не залишать Посланця Аллаха. Проте скарби небес та землі належать тільки Аллаху! Господь дарує їх, кому побажає, та утримує від того, від кого побажає! Проте лицеміри не розуміють, що це Аллах дарує наділ, адже нічого не знають про Господа.

❖ Вони говорять: «Якщо ми повернемося в Медину, то сильні серед нас виженуть звідти слабких». Сила ж належить Аллаху, Посланцю та віруючим, хоча лицеміри цього й не знають! Ці лицеміри говорять: якщо ми повернемося в Медину, то виженемо звідти слабких, тобто віруючих! Насправді сила належить Аллаху, Його Посланцю (мир йому й благословіння Аллаха!), а також тим віруючим, які вірять в Аллаха та Його Посланця, а не когось іншого. Але через своє невігластво лицеміри не можуть цього зрозуміти.

❖ О ви, які увірували! Нехай не відвертає вас майно ваше та діти ваші від згадування імені Аллаха, бо ж ті, які роблять так, зазнають збитків! О ви, які увірували в Аллаха, Його Посланця та й вчиняєте згідно з Його законом! Нехай

ваше майно та ваші діти не відвертають вас від поклоніння Аллаху та покори Йому! А кого відвертають від згадки про Аллаха майно та діти, той втратить частку Його щедрості й милості!

10 Витрачайте з того, чим наділили Ми вас, раніше, ніж прийде до когось із вас смерть. Бо тоді він скаже: «Господи! Якби ти відстрочив мені ненадовго, то я давав би милостиню та й був би серед праведників!» О ті, хто вірує в Аллаха та Його Посланця! Витрачайте на добрі справи частину з того, що Ми дарували вам. Поспішайте зробити це раніше, ніж до вас прийде смерть та коли, відчувши її близькість, ви скажете: Господи! Відтягни цей час! Я буду давати пожертви й стану одним із праведників та богобоязливих!

11 Аллах ніколи не дасть відстрочки тому, чий час прийшов. І Аллах знає про те, що ви робите! Господь ніколи не дасть відстрочки тому, чий час вже прийшов і чие життя вже минуло. Всевишній Аллах знає про те добро й зло, яке ви чините, тож винагородить вас за все це.

Сура 64. Ат-Тагабун («Взаємний обман»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Прославляє Аллаха те, що на небесах, і те, що на землі. Йому належить влада, Йому належить сила, і Він — над кожною річчю Всемогутній! Ті, хто на небесах, і ті, хто на землі, свідчать, що Аллах — вищий від усього, що не гідне Його. Господь керує всіма речами. Слава Йому! Аллах спроможний на кожну річ!

2 Він — Той, Хто створив вас. Є серед вас невіруючі, і є серед вас віруючі. І Аллах бачить те, що ви робите! Аллах — Той, Хто вивів вас із небуття. Одні заперечують Його божественність, а інші вірять у Нього й вчиняють у відповідності з Його законом. Аллах бачить ваші вчинки. Жоден із них не приховається від Нього. Усім вам буде відплачено за все, що ви робите!

3 Він створив небеса та землю в істині, надав вам вигляду і зробив ваш вигляд прекрасним! І до Нього — повернення! Аллах створив небеса й землю зі Своєї мудрості, а вас створив у найкращому вигляді. У День Воскресіння ви повернетесь до Нього та отримаєте розрахунок за свої вчинки.

4 Він знає те, що на небесах і на землі, і Він знає те, що ви приховуєте й те, що

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
 وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ
 وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾
 يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ وَاللَّهُ
 عَلَيْهِمْ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ
 فَذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَهُمْ عَذَابِ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ
 رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَعَالُوا أَمْشِرَةٌ مُدْبِرُونَ وَكُفَرُوا وَتَوَلَّوْا
 وَأَسْتَعْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ عَنَى حَمِيدٌ ﴿٦﴾ زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُجْعَلَ
 لَهُمْ آيَاتٌ فَجَاءَهُمُ الْغَوَاكِلُ لِيُذَكَّرَ فَتَابُوا وَتَوَلَّوْا
 وَأَسْتَعْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ عَنَى حَمِيدٌ ﴿٧﴾ فَتَابُوا بِاللَّهِ
 وَسُؤْلُهُ وَالنُّورَ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ
 يَجْمَعُهُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ النَّعَابِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ
 وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
 الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

відкриваєте. І Аллах знає те, що в серцях! Господь знає все, що на небесах, і все, що на землі. О люди! Він знає те, що ви приховуєте й те, що ви робите відкрито. Господу відомо все те, що приховується в серцях та душах.

5 Чи не доходили до вас звістки про тих, які не вірували в минулому та спробували на смак наслідки діянь своїх? О багатобожники! Невже ви не знаєте про історію невіруючих із тих народів, які жили раніше? Невже ви не знаєте про лихо, яке вразило їх у земному житті за їхнє невір'я? Невже ви не знаєте про болісну кару, яка вразила їх у житті наступному?

6 Це — тому, що коли приходили до них посланці з ясними знаменнями, то вони говорили їм: «Невже такі ж люди поведуть нас шляхом прямим?» Тож вони не повірили та й відвернулися. Та Аллах не потребує їх; воістину, Аллах — Багатий, Хвалимий! Те, що вразило їх у земному й наступному житті, сталося через їхні слова, звернені до посланців від

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٠﴾ مَا أَصَابَ مِنْ
مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ، وَاللَّهُ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن
تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلْغُ الْمُبِينُ ﴿١٢﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ وَعَلَىٰ اللَّهِ فَايَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يَأْتِيهَا
الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عِدْوًا
لَكُمْ فَأَحْذَرُوهُمْ وَإِن تَعَفَّوْا وَتَصَفَّحُوا وَتَغْفِرُوا
فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ
فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ
وَأَسْمِعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنفِقُوا خَيْرًا لِّأَنفُسِكُمْ وَمَنْ
يُوقِ شَحْمَ نَفْسِهِ فَاُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِن تَقْرَضُوا
اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يَضْعَفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ
حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَدِمَ الْعَيْبُ وَالشَّهَادَةُ الْعَزِيمُ لِلْحَكِيمِ ﴿١٨﴾

سُورَةُ الطَّٰلِقِ
آيَاتُهَا ١٨
رُتَبَاتُهَا ١٥

Аллаха, котрі прийшли до них із ясними знаменнями: неже люди – такі самі, як ми – можуть вести нас прямим шляхом? Отож, вони не повірили в Аллаха та Його послання й відвернулись від істини. Проте Аллаха не потребує їхньої віри та поклоніння, адже все в світі й так належить Йому! Преславний Він у Своїх словах, вчинках та властивостях, тож їхня омана не зможе принести Йому жодної шкоди!

7 **Невіруючі думають, що вони ніколи не воскреснуть. Скажи: «Ні! Клянусь Господом моїм, ви воскреснете, а потім, воістину, сповістять вам про вчинки ваші! Це для Аллаха легко!»** Марно невіруючі вважають, що після смерті вже ніколи не залишать могил. О Посланцю! Скажи їм: ні, ви вийдете зі своїх могил живими. Господь розповість вам про ваші вчинки, і це для Нього буде дуже просто!

8 **Тож увіруйте в Аллаха, Його Посланця і світло, яке зіслали Ми! І Аллаха знає те, що ви робите! О багатобожники! Увіруйте в Аллаха та Його**

Посланця! Візьміть собі за дороговказ Коран, зісланий Посланцю Аллаха! Господь знає про те, що ви робите. Жоден із ваших вчинків не приховається від Нього, тож у День Воскресіння усім вам відплатять за них!

9 **У той День Він збере вас для Дня Зібрання. Цей день буде Днем Взаємного Обману. І тому, хто вірував у Аллаха й творив добро, будуть прощені злі вчинки його, і введуть його в сади, де течуть ріки. Будуть вони там вічно, і це — великий успіх!** Згадайте про День Зібрання, День, коли Всевишній Аллах збере перші й останні покоління. У цей День, коли стане видно різницю між творіннями, виявляться втрати й переваги кожного. Віруючі наче «обмануть» невіруючих та грішників, адже ті, в чиїх серцях була віра, з милості Аллаха увійдуть до раю, а невіруючі, з Божої справедливості, увійдуть до пекла. Хто вірить в Аллаха та кориться Йому, тому простяться усі гріхи й такий увійде до раю, з-під палаців та дерев якого витікають ріки. Це – найбільший успіх, який лише можна собі уявити!

10 **Ті, які не вірували та вважали знамення Наші брехнею, вони — жителі пекла! Будуть вони там вічно, і жахливий же цей кінець!** Ті, які заперечували, що Аллах – істинний Бог, які не вірили в докази Його панування над світом та Його божественності, з якими прийшли посланці, неодмінно опиняться в пеклі й будуть там вічно. Геєна – жахливий кінець!

11 **Лихо не вражає без дозволу Аллаха. І серцю того, хто увірував у Аллаха, Він вкаже прямий шлях. Аллах — про кожну річ Знаючий!** Яка б неприємність із вами не трапилась, це відбувається з дозволу Аллаха, з Його рішення та Його могутності. Серце того, хто вірить у Господа, Він приведе до покори Його наказам та вдоволеності Його волею, скерує до найкращих слів, вчинків та станів. Спочатку божественний дороговказ приймає серце, а потім всі інші частини тіла коряться йому. Аллах знає про кожну річ. Ніщо не приховається від Нього!

12 **Коріться Аллаху, коріться Посланцю. А якщо ви відвернетеся, то Посланцю належить лише передати одкровення. Аллах — немає бога, крім Нього, і нехай на Аллаха покладають сподівання віруючі!** О люди! Коріться Аллаху, робіть те, до чого Він закликає вас, утримуйтесь

від того, що Він заборонив вам. Коріться Посланцю (мир йому й благословення Аллаха!) в тих речах, які він передав від свого Господа. А якщо ви не будете коритись Аллаху та Його Посланцю, то наш Посланець не зобов'язаний насильно перешкоджати вам у ваших прагненнях. Посланцю потрібно лише переказати ті ясні докази, з якими він прийшов до вас.

13 Аллах — немає бога, крім Нього, і нехай на Аллаха покладають сподівання віруючі! Аллах – єдиний істинний Бог, крім Якого немає іншого. Тож нехай в усіх своїх справах віруючі сподіваються саме на Нього!

14 О ви, які увірували! Воістину, серед дружин ваших і дітей ваших є вороги вам! Бережіться ж їх! А якщо ви вибачите, змилюєтеся та простите їх, то Аллах — Прощаючий, Милосердний! О ви, які увірували в Аллаха та Його Посланця! Серед ваших дітей та дружин є вороги, які збивають зі шляху Аллаха та відвертають вас від покори Йому! Стережіться ж їх та не коріться їм! А якщо вони відмовляться творити зло, то Аллах – Прощаючий, Милосердний! Господь простить вам гріхи ваші, адже невичерпне прощення Його, неосяжне милосердя Його!

15 Ваші діти та ваше майно — лише спокуса. А в Аллаха — велика винагорода! Ваше майно та ваші діти – ніщо інше, як випробування для вас. Аллах приготував велику винагороду для того, хто віддав перевагу покори Йому перед короною комусь іншому. Віддавайте ж Аллаху належну частку!

16 Тож бійтеся Аллаха, наскільки зможете, слухайтеся та коріться, і жертвуйте задля свого ж блага! Виграли ті, які вберегли себе від скупості! О віруючі! Не шкодуйте своїх зусиль у богобоязливості! Слухайте Посланця (мир йому й благословення Аллаха!) та обмірковуйте все, що чуєте! Робіть те, що вам наказано, уникайте того, що вам заборонено! Жертвуйте з того, чим наділив вас Аллах! Так буде краще для вас! Той, хто позбувся скупості й жадібності, отримає всі блага, матиме успіх у усіх справах!

17 Якщо дасте ви Аллаху гарну позику, то Він поверне вам ще більше, та й простить вас! А Аллах — Вдячний, Смирений! Якщо ви будете жертвувати своє майно на шляху Аллаха – зі щирості й за добротою душі, то Аллах примножить

винагороду за те, що ви витратили. Господь простить вам гріхи ваші. Аллах віддячить якнайкраще тому, хто витрачає на Його шляху. Господь – Жалісливий, адже не карає одразу того, хто вчиняє непослух.

18 Знаючий потаємне й відкриє, Великий, Мудрий! Всевишній Аллах знає все, що приховується й що відкривається. Аллах – Всемогутній, Який не знає поразок, Мудрий в Своїх словах та вчинках!

Сура 65. Ат-Талаяк

(«Розлучення»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 О Пророче! Коли розлучаєтесь ви з жінками, то розлучайтеся з ними відповідно до встановленого періоду, дотримуються його та бійтеся Аллаха, Господа вашого! Не виганяйте їх із житла їхнього, та нехай і вони не виходять із нього, хіба як вчинять вони розпусту очевидну. Такими є обмеження Аллаха. Хто ж порушує обмеження Аллаха, той вчиняє несправедливо щодо самого себе. Ти ж не знаєш — а раптом Аллах вирішить потім інакше? О Пророче! Якщо ти або інші віруючі прагнете розлучитись зі своїми дружинами, то вичікуйте строк *ідда*, не маючи з ними статевих зносин. Так ви зможете дізнатись, коли можна буде повернути жінку назад, якщо ви прагнете відновити шлюб. Бійтеся Аллаха, Господа вашого, і не виганяйте розлучених жінок із будинку доти, доки не мине *ідда*. Цей строк триває протягом трьох менструацій, окрім тих жінок, які їх не мають (вагітні, хворі, неповнолітні та ін.). Такі жінки не можуть залишати будинок самостійно й мають право жити там, якщо не вчинять перелюбу. Такі закони Аллах встановлює для Своїх рабів, а хто їх порушує, той сам кривдить себе й веде до загибелі. Той, хто хоче розлучитись, не знає – а раптом Аллах побажає, щоб після розлучення чоловік і жінка знову були разом.

2 Коли ж прийде встановлений строк, то залиште їх у себе з миром, або ж розійдіться з ними миром. Покличте для цього в свідки двох справедливих чоловіків серед вас, та й принесіть свідчення перед Аллахом. Таким є повчання для того, хто вірує в Аллаха та Останній День. Хто боїться Аллаха, тому Він дає вихід,

3 та наділяє звітти, звідки той і не чекає. Тому, хто покладає сподівання на Аллаха, достатньо Його. Аллах доводить

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا
 الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تَخْرُجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ
 وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَحِشَةٍ مُبِينَةٍ وَذَلِكَ حُدُودُ
 اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ
 اللَّهُ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ﴿١﴾ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ
 بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِنْكُمْ
 وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكَ كَمَا بَدَأْتُمْ بِهِ مَنْ كَانَ يُوْمِنُ
 بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ﴿٢﴾ وَيَرْزُقْهُ
 مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ
 بَلِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾ وَالَّتِي يُبْسِنُ
 مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ أَرْبَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ
 وَالَّتِي لَمْ يَحِيضْ وَأُولَاتُ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ
 وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ﴿٤﴾ ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ
 فِي الْكِتَابِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَكْفِرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ﴿٥﴾

до кінця виконання наказу Свого, і Він для кожної речі створив її міру! Коли мине встановлений строк *idda*, то або поверніть дружину назад, зробивши їй подарунок, або залиште її, дотримуючись її прав та не завдаючи їй шкоди. В будь-якому разі робіть це в присутності двох свідків. Нехай ці свідки дають щире свідчення заради Аллаха! Своїми наказами Аллах повчає тих, хто вірує в Нього та в Останній День. Хто боїться Аллаха, нехай виконує Його накази та утримується від того, що Господь заборонив. Аллах допоможе такій людині в будь-якому становищі, наділить його засобами для прожиття звідти, звідки той не чекає. Хто покладає сподівання на Аллаха, тому достатньо Його в усіх справах! Аллах доводить до кінця виконання Свого наказу й ніщо не може протидіяти Йому! Господь встановив для кожної душі строк, якого вона досягне та не зможе порушити!

﴿٤﴾ Для тих із ваших дружин, у кого припинились місячні, в разі сумнівів ваших — строк у три місяці. Це також для

тих, які не досягли віку місячних. У вагітних же він займає час до пологів їхніх. А тому, хто боїться Аллаха, Він полегшує справи! Якщо в тих дружин, з якими ви прагнете розлучитись, припинились менструації – або через їхній вік, або якщо жінка неповнолітня – і ви не знаєте, що робити, то вичікуйте строк *idda* три місяці. Якщо жінка вагітна, то строк *idda* триває до часу народження дитини. Хто боїться Аллаха та вчиняє згідно з Його законами, тому Господь полегшить життя земне й життя наступне.

﴿٥﴾ Це — наказ Аллаха, який Він зіслав вам. І хто боїться Аллаха, тому Він простить гріхи його та збільшить йому винагороду! О люди! Вам необхідно знати закони про розлучення та про *idda*, зіслані Аллахом в Корані. Хто боїться Аллаха, нехай утримується від непослуху Йому та виконує всі релігійні обов'язки. Тоді Господь простить йому гріхи, дарує винагороду та введе в рай!

﴿٦﴾ Поселяйте їх там, де живете самі, наскільки вам дозволяють ваші статки. Не заподіюйте їм шкоди, щоб не робити ще тяжче. Якщо ж вагітні вони, то утримуйте їх до того часу, поки не народять вони. Якщо ж годують вони груддю [дітей] ваших, то давайте їм винагороду їхню, та й радьтеся між собою по-доброму. Якщо ж це буде важко для вас, то запрошуйте годувальниці. Нехай жінки, які вичікують строк *idda*, живуть настільки добре, наскільки ви можете їм це забезпечити. Не завдавайте їм шкоди та не піддавайте утискам. Якщо вони вагітні, то утримуйте їх доти, доки вони не народять дитину. Якщо вони годують своїх дітей груддю, то давайте їм за це гроші. Нехай відносини між вами будуть щонайкращими! Але якщо це буде важко для вас, то нехай дітей годує інша жінка, з якою ви не маєте наміру розлучитись.

﴿٧﴾ Нехай власник достатку витрачає відповідно до достатку свого; а кому важко це, то нехай витрачає із даного йому Аллахом. Аллах не вимагає з людини більше від того, що Він дав їй. І Аллах дарує полегшення після труднощів! Нехай чоловік витрачає на дружину, з якою він прагне розлучитись, частину багатства, яке дарував йому Аллах. А якщо чоловік сам нужденний, то нехай також витрачає, скільки зможе, але нужденний не зобов'язаний витратити

стільки, скільки багатий. Аллах збагатить бідного й зробить його багатим!

8 **О, скільки ж селищ не послухалися наказу Господа їхнього та посланців Його! Ми відплатили їм жорстокою відплатою, та скарали їх тяжкою карою!**

9 **Вони відчули наслідки своїх вчинків. Їхні вчинки стали збитковими!** Багато мешканців різних селищ та міст не послухалися наказу Господа, принесеного Його посланцями, тримаючись несправедливості й невір'я. Аллах відплатить їм важкою відплатою в земному житті, а в житті наступному скарає великою карою! За їхнє невір'я їх покарали такою карою й такими втратами, важчих за які неможливо уявити!

10 **Аллах приготував їм жорстоку кару. Тож бійтеся Аллаха, о ви, обдаровані розумом, які увірували! Аллах зіслав вам нагадування**

11 **через Посланця, який читає ясні знамення Аллаха вам, щоб вивести тих, які увірували та чинили добрі справи, з п'їтьми до світла. Хто увірує в Аллаха та робитиме добро, той увійде до садів, де течуть ріки. Вони будуть там вічно. Аллах уже дарував їм прекрасний наділ!** Господь приготував цим нечестивцям, які порушували Його наказ та наказ Його Посланця, дуже важку кару. Нехай люди, які мають здоровий глузд та які увірували в Аллаха, Його Посланця та й вчиняють згідно з Його законом, бояться Аллаха! О віруючі! Аллах зіслав вам нагадування, закликаючи вас до віри в Аллаха та покори Йому! Це нагадування – Посланець, який читає вам ясні знамення Аллаха, що розрізняють істину та хибу! Тих, хто увірував в Аллаха, Його Посланця та вчиняє згідно з Його законом, виконує Його накази та кориться Йому, Господь виводить із темряви невір'я до світла віри. А хто увірував у Аллаха та робив добро, увійде до садів, з-під палаців та дерев яких витікають ріки, і буде там вічно. Аллах приготував для праведного віруючого прекрасний наділ у раю!

12 **Аллах — Той, Хто створив сім небес і стільки ж земель. Сходить між ними наказ задля того, щоб знали ви, що Аллах спроможний на кожну річ, і що Він охоплює кожну річ знанням!** Всевишній Аллах створив сім небес та сім земель. Через одкровення Своїм посланцям Господь зіслав наказ, над яким міркують Його творіння між небесами й землею – для того,

أَسْكُونَهُنَّ مِّنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِّنْ وَجْدِكُمْ وَلَا تَضَارَّوهُنَّ لِضَيْقُوا
عَلَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمَلٍ فَلْيَقْبُوا عَلَیْهِنَّ حَقَّ يَضَعْنَ حَمَلَهُنَّ
فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآلُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَأْتَمِرُوا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ وَإِنْ
تَعَاَسَرْتُمْ فَسَرِّضْهُ لِهِنَّ أُخْرَىٰ ﴿٦﴾ لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِّنْ سَعَتِهِ
وَمَنْ قُدِّرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يَكْلِفُ اللَّهُ نَفْسًا
إِلَّا مَاءً آتَاهَا سَيِّجَعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾ وَكَانَ مِنْ قَرِيبٍ
عَنْتَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسِبْنَهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَاهَا
عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨﴾ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ﴿٩﴾
أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاقْبُوا لِلَّهِ تَائِبًا إِلَى الْأَلْبَابِ الَّذِينَ ءَامَنُوا
قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْنَا ذِكْرًا ﴿١٠﴾ سَوَّلْنَا لِبَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ أَنْزَلْنَا إِلَيْهِمُ الْتَوْرَةَ
لِيُخْرِجَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لِرَبِّهَا رِزْقًا ﴿١١﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ
سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَنْزِلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِنَعْلَمَ أَنَّ
اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٢﴾

щоб ви знали, що Аллах спроможний на кожну річ. Господь знає про все, і ніщо не приховується від Його знання та могутності.

Сура
66.

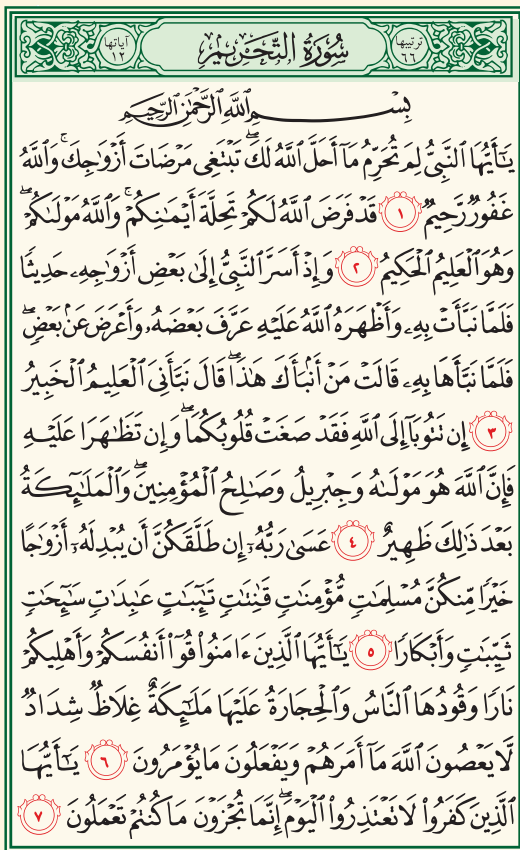
Ат-Тахрім

(«Заборона»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 **О Пророче! Чому ти, прагнучи догодити своїм дружинам, забороняєш те, що дозволив тобі Аллах? Аллах — Прощаючий, Милосердний!** О Пророче! Чому ти утримуєш себе від того, що дозволив тобі Аллах, прагнучи догодити своїй дружині? Аллах прощає тебе та показує тобі Свою милість!

2 **Істинно, встановив Аллах вам шляхи відступу від клятв ваших. Аллах — Покровитель ваш, Всезнаючий, Мудрий!** О віруючі! Аллах встановив для вас можливість відкупу за невиконання клятв. Ви можете нагодувати десятьох нужденних, одягнути їх, або звільнити раба. А в кого немає змоги цього зробити, той нехай тримається посту протягом трьох днів. Аллах допомагає вам та підтримує ваші

справи. Господь краще знає про те, що приносить вам добро, тому й встановлює для вас певні приписи. Мудрий Аллах у Своїх словах та Своїх вчинках!

❸ **І коли переповів таємно Пророк одній із дружин своїх новину, то та розповіла це іншій. Але відкрив Аллах йому це. Розповів їй частину Пророк, а частину приховав. І коли повідав він їй це, вона запитала: «Хто розповів тобі це?» Сказав він: «Розповів Всезнаючий і Всевідаючий».** Пророк розповів одну таємницю своїй дружині Хафсі (нехай буде вдоволений нею Аллах!), але та переказала все це іншій дружині, Айші (нехай буде вдоволений нею Аллах!). Проте Господь дав Пророку знати, що таємницю розкрито, тож він дещо розповів Хафсі, а дещо приховав, щоб її не образити. Коли Хафса дізналася, що про її розмови стало відомо, то запитала: хто розповів тобі це? Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: мені про це розповів Всезнаючий ти Всевідаючий, від Якого ніщо не приховується!

❹ **Якщо обидві ви покаєтесь перед Аллахом,**

[то це буде краще] — так віддалились ваші серця. А якщо об'єднаєтесь ви проти нього, то, воістину, Аллах його покровитель, і Джібріл, і праведні віруючі, а після цього — ангели. Вам, о Хафса та Айша, необхідно покаятись, адже ваші серця виявили любов до того, що ненависно Посланцю Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) – до розкриття його таємниць! Якщо ви будете й далі допомагати одна одній проти нього, то знайте, що Аллах – його покровитель та помічник, а ще Джібріл, праведні віруючі та ангели. Господь – перший, Хто підтримує його проти образ та ворожечі!

❺ **Можливо, якщо розлучиться він із вами, то Господь його замінить вас дружинами, кращими за вас — відданими Аллаху, віруючими, покірними, тими, що каються, поклоняються, постяться — як тими, що були заміжніми, так і цнотливими.** Якщо Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) вирішить розлучитись із вами, то Господь одружить його із новими дружинами – смиренними перед Аллахом, які будуть вірити в Аллаха та Його Посланця, будуть покірними Аллаху, будуть любити те, що любить Аллах, будуть поклонятися Йому, будуть дотримуватись посту. Серед них будуть як і ті, що були заміжніми, так і цнотливими.

❻ **О ви, які увірували! Бережіть себе та сім'ї свої від пекла, паливом якого є люди й камені, над якими ангели — суворі та сильні, які не ухиляються від того, що Аллах наказав їм.** О ви, які увірували в Аллаха, Його Посланця та й вчиняєте згідно з Його законом! Бережіть свої душі й робіть те, що наказав вам Аллах та утримуйтеся від того, що Він заборонив вам! Бережіть від вогню, в якому палають люди й каміння, свою родину – так, як ви бережете самих себе. Жителів пекла каратимуть могутні ангели, які не порушують наказів Аллаха!

❼ **О ви, які не увірували! Не виправдовуйтеся сьогодні, відплатять вам лише за те, що ви чинили.** Тим, які не вірили, що Аллах – Істинний Бог, скажуть біля пекельних воріт: не шукайте виправдань сьогодні! Ви отримали те, що заслужили ще в земному житті!

❽ **О ви, які увірували! Покайтеся перед Аллахом каяттям ширим! Можливо,**

Господь відпустить вам гріхи ваші та введе вас у сади, де течуть ріки. У той День Аллах не принизить Пророка й тих із ним, які увірували. Світло їх плине попереду них і праворуч від них. «Дай нам сповна світло наше і прости нас, воістину, Ти спроможний на кожну річ!»

О ви, які увірували в Аллаха, Його Посланця та й вчиняєте згідно з Його законом! Зверніться від своїх гріхів убик покірності Аллаху й не творіть непослуху – можливо, Господь простить ваші гріхи й введе вас до райських садів, з-під палаців та дерев якого витікають ріки. У той День Аллах не принизить Пророка й віруючих та не скарає їх, але вивищить їхню справу! Їхнє світло плине попереду їх та праворуч від них, показуючи, що вони пройдуть міст між раєм та пеклом (*сират*) за свої праведні вчинки! Віруючі говорять: «Даруй нам повноту нашого світла, завдяки якому зможемо пройти цей міст та увійти до раю! Прости нам гріхи наші, адже Ти спроможний на кожну річ!»

9 О Пророче! Веди боротьбу з невіруючими та лицемірами, будь суворий з ними. Домівкою їхньою буде геєна, і жадливим є такий кінець! О Пророче! Веди боротьбу з тими, хто привселюдно демонструє невір'я, використовуючи меч! А з тими, хто приховує своє невір'я, веди боротьбу через докази, впровадження Божого закону та інших знаків віри! Докладай чималих зусиль та виявляй наполегливість у цій боротьбі! У наступному житті вони опиняться в геєні! Жадливий такий кінець!

10 Навів Аллах приклад тих, які не увірували: дружину Нуха і дружину Лута. Вони були за двома Нашими праведними рабами. Але вони зрадили їх, тож не позбавили чоловіки їх від кари Аллаха, і сказано їм: «Увійдіть у пекло разом із іншими». Аллах навів приклад про стан тих невіруючих, які мешкають разом із мусульманами та належать до їхніх сімей. Зважаючи на їхнє невір'я в Аллаха, родинні зв'язки ніяк не допоможуть їм, так, як не допомогли дружині Нуха, пророка Аллаха, та дружині Лута, теж пророка Аллаха. І хоча вони знаходилися під опікою наших праведних рабів, але вдалися до зради й обману в справах віри. Вони були невіруючими, тож їхні чоловіки – посланці Аллаха – не могли врятувати їх від Господньої кари! А тому цим двом жінкам

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءٰمَنُوْا تُوبُوْا اِلَى اللّٰهِ تَوْبَةً نَّصُوْحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ
 اَنْ يُكْفِرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرٰى
 مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ يَوْمَ لَا يُخْزٰى اللّٰهُ النَّبِيَّ وَالَّذِيْنَ ءٰمَنُوْا
 مَعَهُۥ يُورَثُهُمْ يَسْعٰى بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَاِيْمَانِهِمْ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا
 اٰتِنَا لَنَا ثَوْرًا وَاغْفِرْ لَنَا اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٨﴾
 يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ جِهَدِ الْكُفْرَآءَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ
 وَمَا وٰرَثُهُمْ جَهَنَّمُ وَاِنَّ الْمَصِيْرَ ﴿٩﴾ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا
 لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا اَمْرَاَتٌ نُّوحٍ وَاَمْرَاَتٌ لُّوطٍ كَاٰنَا تَحْتَ
 عِبٰدِيْنَ مِنْ عِبَادِنَا صٰلِحِيْنَ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يَغِيْبَا عَنْهَا
 مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا وَقِيْلَ اَدْخِلَا النَّارَ مَعَ الدّٰخِلِيْنَ ﴿١٠﴾
 وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا لِّلَّذِيْنَ ءٰمَنُوْا اَمْرَاَتٌ فِرْعَوْنَ اِذْ
 قَالَتْ رَبِّ اٰبْنِ لِىْ عِنْدَكَ بَيْتًا فِى الْجَنَّةِ وَجْعِيْ مِنْ فِرْعَوْنَ
 وَعَمَلِهٖءِ وَجْعِيْ مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمَ اِذْ
 عَمَّرْنَا النَّبِيَّ اٰحْصٰنَتَ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيْهِ مِنْ رُّوْحِنَا
 وَصَدَقَتْ بِكَلِمٰتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ عَلَيْهَا مِنَ الْقَنٰتِيْنَ ﴿١٢﴾

сказали: увійдіть до пекла разом із іншими! Цей аят вказує на те, що родинний зв'язок із пророками та праведниками ніяк не допоможе людині, якщо вона творить зло.

11 І навів Аллах приклад тих, які увірували — дружину Фірауна, коли сказала вона: «Господи! Зведи мені біля Тебе дім у раю! І врятуй мене від Фірауна і вчинків його! І врятуй мене від народу неправедного!» Аллах навів приклад про стан віруючих, які вірять у Нього, поклоняються лише Йому та вчиняють згідно з Його законом. Співжиття із невіруючими не зашкодить їм, і саме так було з дружиною Фірауна, яка знаходилася під опікою одного з найупертіших невіруючих в Аллаха! Вона була віруючою та сказала: Господи! Зведи мені біля Тебе дім у раю! Врятуй мене від влади Фірауна та його спокус, того зла, яке він коїть! Врятуй мене від його прихильників, які підтримують його несправедливість та обману! Врятуй мене від їхніх образ!

12 І Мар'ям, доньку Імрана, яка зберегла цноту лона свого, тож вдихнули

سُورَةُ الْمَلِكِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبْرَكَ الَّذِي يَدُهُ الْمَلَكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝^١ الَّذِي خَلَقَ
 الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ ۝^٢
 الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ
 تَفَوُّتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ ۝^٣ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ
 يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ حَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ۝^٤ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ
 الدُّنْيَا بِمَصْبُحٍ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيْطَانِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ
 السَّعِيرِ ۝^٥ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَيَسُ الْمَصِيرُ
 ۝^٦ إِذَا الْقَوَا فِيهَا سَمِعُوا مَا هُمْ بِشَاقِقِينَ فَتَوَلَّوْا وَهِيَ تَفُورٌ ۝^٧ تَكَادُ تَمَيَّزُ
 مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا أَلْقَى فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ۝^٨
 قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ
 إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ۝^٩ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ
 السَّعِيرِ ۝^{١٠} فَاعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ فَسَحَقًا لَأَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝^{١١}
 إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝^{١٢}

Ми в нього від Духа Нашого; сприйняла за істину вона слова Господа її та Писання Його, і була вона з-посеред покірних. Прикладом віруючих Аллах навів Мар'ям, доньку Імрана, яка зберегла цноту лона свого та утримувалася від розпусти. Аллах наказав ангелу Джібрілу (мир йому!), щоб той вдихнув у кишеню її сорочки, і це дихання сягнуло її лона. Мар'ям завагітніла Ісою (мир йому!), підтвердивши слова свого Господа й зіслані Його посланцям писання, вчиняючи згідно зі тими законами, які Аллах встановив для Своїх рабів. Вона була покірною Йому!

Сура
67. **Аль-Мульк**

(«Влада»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 **Благословенний Той, у Чийй руці перебуває влада — Він спроможний на кожен рік! —** Господь — Всеблагий у ставленні до Своїх творинь. У Його руках перебуває влада життя земного й життя наступного. Господь виконує Свій наказ, адже Він спроможний на кожен рік! Цей

аят вказує на таку властивість Господа як «рука», що пов'язується із Його могутністю.

2 **Той, Хто створив смерть і життя, щоб випробувати вас — чиї вчинки будуть кращими? А Він — Всесильний, Прощаючий,** Аллах створив смерть і життя для того, щоб випробувати вас — чиї вчинки будуть кращими та щирішими? Господь — Всемогутній, від Якого не втече жодна річ, Всепрощаючий, Який дарує прощення тим рабам, що звертаються до Нього із покайням. Цей аят закликає слухатись наказів Аллаха та утримуватись від того, що Він заборонив.

3 **Той, Хто створив сім небес — одне понад одним. Ти не побачиш у творінні Милостивого неспіврозмірностей. Поглянь ще раз — чи бачиш хоч якусь тріщину?** Аллах створив сім небес — одне понад одним. Ти не знайдеш у творінні Милостивого суперечностей чи неспіврозмірностей. Подивись на небо й подумай над тим, чи знайдеться там хоч одна тріщина!

4 **Поглянь ще раз і ще раз; виснажившись, твій погляд втомлено повернеться до тебе.** Ти будеш дивитись на небо все знову й знову, але, нарешті, твій погляд виснажитьсь.

5 **Ми прикрасили нижнє небо світильниками та каменуємо ними шайтанів. Ми приготували для них пекельну кару!** Ми прикрасили найближчу до вас частину неба великими й блискучими зірками. Ми створили яскраві метеори, якими вражаємо шайтанів, що прагнуть підслуховувати. А в житті наступному Ми приготували їм пекельну кару із розпаленим вогнем!

6 **І для тих, хто не увірував у Господа свого, Ми приготували кару гесною. Мерзотне ж це місце для повернення!** Тим, які не вірують у Свого Творця, Ми приготували гесну. Жахливий такий кінець!

7 **Коли їх вкинуть туди, вони почують гуркіт від її кипіння.** Коли ці невіруючі опиняться в пеклі, то почують жахливий та відразний гуркіт — гуркіт від її кипіння!

8 **Вона ледь не розривається від люті. Кожного разу, коли туди вкидатимуть натовп, її вартові будуть запитувати: «Невже до вас не приходив застерігач?»** Геєна гнівається на віруючих так сильно, що ледь не розривається від люті. Кожного разу, коли туди будуть вкидати якихось людей, вартові пекла будуть докоряти їм словами: невже в земному житті до вас не

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّتَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكْنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمْنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ الْعَذَابِ الْقَلِيمِ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمَّنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْحَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الْقَبَلَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ت وَالْقَالِمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَا أَنْتَ بِنِعْمَةٍ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾
وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَى خَلْقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾
فَسَبِّحْهُ وَبِحَمْدِهِ ﴿٥﴾ بِأَيِّكُمْ الْمَقْتُولُ ﴿٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾ فَلَا تَطْعِ
الْمُكْذِبِينَ ﴿٨﴾ وَدُّوا لَوْ يُدَّهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾ وَلَا تَطْعِ كُلَّ
حَلِافٍ مُهَيَّبٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٍ مَشَاءٍ بِنِسْوَةٍ ﴿١١﴾ مَنَاعٍ لِلْخَيْرِ مُعْتَدٍ
أَنِيسٍ ﴿١٢﴾ عَتَلٌ بَعْدَ ذَلِكَ رَنِيمٌ ﴿١٣﴾ أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾
إِذَا تَنَلَّ عَلَيْهِ إِذْ نُنَّا قَالَا كَأَسْطِيرٍ الْأُولَئِكَ ﴿١٥﴾

відплата! Люди, які жили раніше за невірних Мекки, також вважали своїх посланців брехунами – і народ Нуха, і адити, і самудити. Яким же була Моя відплата, яку була зміна Моєї милості на Мій гнів!

19) Невже вони не бачили птахів, які розгортають та складають крила? Лише Милостивий утримує їх! Воістину, Він бачить кожну річ!

20) Хто може бути вашим військом та допомогти вам замість Милостивого? Воістину, спокусили невірних!

21) Хто може наділити вас, якщо Він утримає Свій наділ? Таж ні! Вони залишаються у суперечці та відвертаються! Ці невірні не уважали до того, що відбувається навколо них. Вони не хочуть дивитися на птахів над собою, які, злітаючи, розгортають крила, а сідаючи, складають їх. Їх тримає в повітрі лише Милостивий. Господь бачить кожну річ, а в Його творінні ти не помітиш тріщин чи інших недосконалостей. О невірні! Хто ж, окрім Милостивого, допоможе вам та підтримає вас, якщо Він побажає вам зла?

Невірних підманув та ввів в оману шайтан! А хто ж нагодує вас, якщо Аллах побажає утримати Свій наділ? Проте невірні вперто тримаються своєї брехні та невігластва, погордо нехтуючи істиною, не хочуть нічого чути й не хочуть ні за чим іти.

22) Хто на правильному шляху — той, хто опустил голову чи той, хто йде прямою дорогою, тримаючи поставу? Хто ближчий до прямого шляху – той, хто, зігнувшись, суне дорогою та не знає, куди йти, чи той, хто, гідно тримаючи поставу, йде добре протореним шляхом? Таку притчу наводить Господь для віруючого та невірною.

23) Він — Той, Хто зростив вас і дарував вам слух, зір та серця; мало ж ви дякуєте!

24) Скажи: «Він — Той, Хто розселив вас на землі та до Кого ви будете зібрані!»

Скажи їм, О Посланцю: Господь створив вас із небуття, дарував вам вуха, якими ви чуєте, очі, якими ви бачите, серця, якими ви розумієте. Але ж ви – о невірні! – не дякуєте за цю милість! Скажи їм: Аллах – Той, Хто створив вас та розселив по землі. Саме Він збере вас для розрахунку!

25) Вони запитують: «Коли настане обіцяне, якщо ви говорите правду?»

26) Скажи: «Воістину, знання — тільки в Аллаха. А я лише несу від Нього до вас ясну пересторогу!» Невірні говорять: о Мухаммад! Коли ж відбудеться цей збір, про який ти говориш? Розкажіть нам точно, коли це станеться, якщо, звісно, ви говорите правду. О Посланцю! Скажи їм: лише Всевишній Аллах знає про той час, коли настане Судний День. Я лише застерігаю вас від наслідків вашого невір'я, а також пояснюю ту істину, яку відкрив мені Аллах!

27) Коли вони побачать це поряд із собою, то їхні обличчя стануть засмученими. Їм скажуть: «Ось — те, що вам обіцяли!» Коли невірні побачать, що кара від Аллаха вже близька до них, то на їхніх обличчях з'являться ознаки приниження. Їм докорятимуть словами: ось те, що ви намагалися прискорити в земному житті!

28) Скажи: «Як ви думаєте, а якщо Аллах знищить мене й тих, хто зі мною, або помилує нас, то хто врятує невірних від болісної карі?» О Посланцю! Скажи цим невірним: Аллах може умертвити мене й тих віруючих, які знаходяться поряд зі мною – так, як Він може умертвити й вас – або й помилувати нас, відстрочивши наш час та врятувавши

нас від кари. Але хто буде вашим опікуном? Хто врятує вас від болісної кари?

29 Скажи: «Він — Милостивий! У Нього ми увірували та на Нього ми покладаємо сподівання! Скоро ви дізнаєтесь, хто опинився у справжній омані!» Скажи: Аллах – Милостивий, у Якого ми віруємо, згідно з Чийм законом живемо, Кому підкоряємось, на Кого покладаємось в усіх наших справах. О невіруючі! Коли прийде час відплати, ви дізнаєтесь, хто із нас зійшов із прямого шляху Аллаха?

30 Скажи: «А якщо ваша вода піде вглиб землі, то хто подарує вам джерельну воду?» О Посланцю! Запитай у цих багатобожників: а якщо вода, котру ви п'єте, піде вглиб землі й ви не зможете її звідти дістати, то хто, замість Аллаха відкріє для вас нові джерела?

Сура
68. **Аль-Калям**

(«Тростина для письма»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Нун. Клянусь калямом і тим, що пишуть!

2 Ти не є божевільним за милістю Господа твого.

3 Воістину, тебе чекає невичерпна винагорода.

4 І, воістину, ти — доброго звичаю!

Окремі літери, з яких починаються деякі сури, вказують на незрівнянність Корану. Багатобожники неспроможні створити щось, схоже на Писання Аллаха. Оскільки Коран складається із літер арабського алфавіту, неможливість написати текст, рівний цій Книзі (навіть для арабів, які вважаються найкрасномовнішими людьми), слугує одним із доказів Божого одкровення. Господь клянеться тростиною для письма, яку використовують ангели й люди, записуючи різні корисні речі. О Посланцю! За милістю Господа, Який дарував тобі пророцтво й послання, є сильним твій розум, є впевненими твої думки, а за ті нещастя, з якими ти зустрічаєшся на шляху заклику до віри, ти отримаєш велику винагороду! О Посланцю! Ти – доброго звичаю, адже тримаєшся тих моральних принципів, які дано в Корані. А щоб їх дотримуватись, необхідно виконувати накази Аллаха й утримуватись від того, що Господь заборонив!

5 Побачиш і ти, побачать і вони

6 кого з вас зачаклували! О Посланцю! Скоро побачиш і ти, і невіруючі, кого з вас зачаклували та хто з'їхав з глузду!

7 Воістину, твій Господь краще знає тих, хто збився з Його шляху, і Він краще знає

тих, хто йде шляхом прямим! Твій Господь краще знає тих нещасних, які відступили від релігії Аллаха та вірного дороговказу. Господь знає й тих богобоязливих, які йдуть прямим шляхом до істинної віри!

8 Не корися тим, хто звинувачує в брехні! О Посланцю! Тримайся ж того, що суперечить невір'ю та не корися його прихильникам!

9 Вони бажають, щоб ти йшов на поступки, тоді пішли б на поступки й вони! Вони прагнуть того, щоб ти виявив до них прихильність та робив те, що роблять вони. Тоді неодмінно й вони стали би прихильними до тебе!

10 Не корися жодному мерзотнику, який дає багато клятв,

11 хулителя, який поширює плітки,

12 жадібному до благ, порушнику, грішнику,

13 жорстокому, який ще й вихваляє себе,

14 навіть якщо в нього буде багатство й сини!

15 Коли йому читають Наші знамення, він говорить: «Казки давніх народів!» О Посланцю! Не корися тим людям, які дають багато підлих та брехливих клятв, які поза очі обмовляють інших людей, які поширюють плітки! Не корися жадібним людям, тим, які ворогують з істиною, які протидіють добру, які переходять усі межі в ненависті до інших людей, які творять зло! Не корися тим, які вперті в своєму невір'ї, які вчиняють розпусту, які, маючи вдосталь багатства й нащадків, вважають, що це дає їм право творити несправедливість та нехтувати істиною! Коли такій людині читають Коран, вона заперечує те, що в ньому й говорить: це – побрехеньки давніх народів, старі казки! Ці аяти, зіслані проти деяких невіруючих, зокрема Валіда бін аль-Мугіри, застерігають мусульман від уподібнення людям, яким властиві перелічені вади.

16 Ми затавруємо його товстий ніс! На його носі Ми намалюємо позначку, тож кара не омине цієї людини! Зганьблять його перед іншими!

17 Воістину, Ми випробували їх так, як випробували власників саду, коли ті заприсяглись, що зранку неодмінно зірвуть плоди,

18 але не промовили застереження. Ми випробовували жителів Мекки голодом та посухою. Так само Ми випробовували й власників саду, які обіцяли одне одному,

سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرطومِ ﴿١٦﴾ إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا يَسْتَنْوُونَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهِمُ طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهَرَّتْ أَبْيُومُونَ ﴿١٩﴾ فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادُوا مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾ أَنِ اعْبُدُوا عَلَىٰ حَرْزِكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰرِمِينَ ﴿٢٢﴾ فَأَنطَلَقُوا وَهُمْ يَخِفُّونَ ﴿٢٣﴾ أَن لَّا يَدْخُلَهَا الْيَوْمَ عَلَيْهِمْ مَسَكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَعَدُوا عَلَىٰ حَرْزِ قَدْرِينَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُونَ ﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلْأَقْلَ لَكُمْ لَوْلَا نَسِيخُوهُنَّ ﴿٢٨﴾ قَالُوا سُبْحٰنَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا يَا بَنِي آدَمَ إِنَّا فَكَّرْنَا عَلَىٰ فِئْتَيْنِ ﴿٣١﴾ عَسَىٰ رَبِّنَا أَن يَبْدِلَ لَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذٰلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا لَنَمُقِّبِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتِ الْعِجِيمِ ﴿٣٤﴾ أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ إِن لَّكُمْ فِيهِ لِمَا تَخْتَبِرُونَ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَكُمْ آيَاتُنَّ عَرَبِيًّا بَلِيغَةً إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ إِنَّ لَكُمْ لِمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾ سَلِّمُوا إِلَيْهِمْ يَذٰلِكَ رَعِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا بِشُرَكَائِهِمْ إِن كَانُوا صٰدِقِينَ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقِي وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

що неодмінно зберуть його плоди наступного ранку й не впусять туди жодного бідняка. Але ж вони не сказали «якщо побажає Аллах!» (*in sha Allah*).

19) Але вночі, коли вони спали, сад вразила кара твого Господа!

20) І зранку сад був схожий на темну ніч. Вночі Аллах зіслав вогонь на їхній сад, але в цей час власники спали. Усе вигоріло й стало схожим на темну ніч!

21) На світанку вони почали гукати одне одного:

22) «Ходіть на ваше поле, якщо ви прагнете зібрати плоди!» Вранці вони почали говорити одне одному: йдемо швидше до саду, якщо хочемо зібрати плоди!

23) Ось вони рушили туди, нашіптуючи одне одному:

24) «Не впускайте туди сьогодні жодного бідняка!» Власники саду вирушили в дорогу й почали говорити одне одному: сьогодні ми нікого не впусимо в наш сад!

25) Вони йшли туди з наміром, впевнені в своїх силах. Вони йшли туди з самого ранку із лихими намірами – не пустити до

саду жодного бідняка. Власники саду думали, що вони дуже просто зможуть зробити це.

26) Але коли вони побачили сад, то сказали: «Невже ми заблукали?»

27) Таж ні! Ми зазнали втрат!»

28) Найкмітливіший серед них сказав: «Невже я не говорив вам, що треба було прославити Аллаха?»

29) А ті відповіли: «Преславний Господь наш! Ми були несправедливими!»

30) Вони звернулись одне до одного, дорікаючи:

31) «Горе нам! Ми були порушниками!»

32) Можливо, наш Господь дарує нам щось краще за це. Воістину, Ми звертаємось до Господа свого!»

33) Ось такою є кара, а в наступному житті кара буде ще сильнішою! Якби вони лише знали! Коли вони побачили свій сад, то спершу вирішили, що заблукали. Але

дізнавшись, що це і є їхній сад, почали голосити: ми втратили стільки добра тому, що були впертими в своїй жадібності! Найбільш справедливий серед них сказав: я ж вас попереджав – треба було опам'ятатись та промовити «якщо побажає Аллах!» Коли власники саду заспокоїлись, то почали говорити: Аллах не кривдив нас, ми самі скривдили себе, забувши промовити ті слова й маючи лихий намір! Вони почали докоряти

один одному, шукаючи винних. Але потім сказали: горе нам! Ми перейшли всі межі, намагаючись не впустити до саду нужденних та порушуючи наказ Аллаха! Можливо, Господь подарує нам іще кращий сад, адже ми визнаємо свій гріх. Ми звертаємось до нашого Господа, благаємо прощення й добра! Кожен, хто порушує наказ Аллаха, заслуговує в земному житті на таке ж покарання, як і власники саду; а також і той, хто скупиться віддати нужденним частину того, що дарував йому Аллах. Якби люди знали, яким страшним буде покарання в наступному житті, то полишили б усе, що призводить до таких наслідків.

34) Воістину, богобоязливих у їхнього Господа очікують сади насолоди! Ті, які бояться Божої кари, виконують накази Господа й утримуються від того, що Господь заборонив, у наступному житті будуть у раю, де будуть насолоджуватись вічно!

35) Невже Ми прирівняємо покірних до грішників?

36) Що з вами? Як ви судите? Невже Ми зробимо рівними покірних Аллаха та

зробимо рівними покірних Аллаха та

зробимо рівними покірних Аллаха та

зробимо рівними покірних Аллаха та

зробимо рівними покірних Аллаха та

невіруючих? Як можна говорити так несправедливо? Як можна думати, що вони отримають однакову відплату?

37 Невже у вас є писання, звідки ви вивчили,

38 що матимете собі все, що захочете? Невже у вас є зіслане з неба писання, в якому написано, що грішник рівний праведнику? Невже саме в тому писанні ви вивчили, що все буде так, як ви хочете? Ні!

39 Невже у вас є Наші клятви — тривалістю до Дня Воскресіння! — що ви матимете собі все, що вирішите? Чи, може, ви маєте якусь угоду із Нами, що ви матимете собі все, що побажаєте?

40 Запитай у них, хто зможе за це поручитись.

41 Невже в них є спільники? Тож нехай приведуть своїх спільників, якщо вони говорять правду! О Посланцю! Запитай у багатобожників, хто поручиться за вірність їхніх клятв та обіцянок? Невже це будуть вигадані ними боги, які нібито допомагають їм? Нехай же багатобожники приведуть цих спільників, якщо говорять правду!

42 У той День, коли стане видно ногу, їх закликатимуть до поклону, але вони не зможуть цього зробити. Жахи Дня Воскресіння важко собі уявити. У той День Аллах розсудить між Своїми творіннями. Стане видно Його ногу, яка не схожа на жодну іншу річ. Пророк Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: «Наш Господь покаже Свою ногу, і вклониться Йому кожен віруючий та кожна віруюча. А хто в земному житті вклонявся лише для виду, той залишиться стояти, адже його хребці зіллються в один» (переказали аль-Бухарі та Муслім).

43 Їхні погляди впадуть додолу; їх вразить приниження! Але ж їх закликали до поклону ще тоді, коли вони були в безпеці! Вони будуть дивитись собі під ноги та й виглядатимуть приниженими, адже їх вразить покарання Аллаха. У земному житті їх закликали молитись Аллаху та поклонятись Йому. Ці люди мали змогу робити так, але не вклонялися Аллаху через свою самовпевненість та гордість.

44 Залиш Мене з тими, хто вважає цю розповідь брехнею. Ми поступово затягнемо їх у кару так, що вони цього й не відчують!

45 Я дарував їм відстрочку; воістину, хитрощі Мої непорушні! О Посланцю! Залиш Мене наодинці з тим, хто вважає цей

خَشِيعَةً أَبْصَرَهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَلِيمُونَ
43 فَذَرْنِي وَمَنْ يَكْذِبْ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ **44** وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ **45** أَمْ تَسْتَأْجِرُهُمْ
 مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ **46** أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ **47** فَأَصْبَرَ
 لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ **48** لَوْلَا
 أَنْ تَدَارَكُكُمْ نِعْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ وَهُمْ مَذْمُومٌ **49** فَأَجْنِبْهُ رَبُّهُ
 فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ **50** وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُرْفِقُونَكَ بِأَبْصَرِهِمْ
 لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَنْجُونٌ **51** وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ **52**

سُورَةُ الْحَاقَّةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَاقَّةُ **1** مَا الْحَاقَّةُ **2** وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ **3** كَذَّبَتْ ثَمُودُ
 وَعَادٌ بِالقَارِعَةِ **4** فَأَمَّا ثَمُودُ فَأَهْلِكُوا بِالقَارِعَةِ **5** وَأَمَّا
 عَادٌ فَأَهْلِكُوا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ **6** سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ
 سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى
 كَأَنَّهُمْ أُعْجَازٌ مُنْخَلٍ حَابِيَةٍ **7** فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ **8**

Коран брехнею. Я відплачу їм, Я помщуся їм! Ми наділимо їх багатством, нащадками та добробутом, а потім скараємо! Вони й не знатимуть, що насправді все це стало причиною їхньої загибелі! Ми подовжимо їхнє життя для того, щоб вони скоїли ще більше гріха! Всесильні та всепереможні Мої хитрощі з невіруючими!

46 Невже ти просиш у них винагороду, а вони обтяжені боргами?

47 Невже поряд із ними — потаємне, яке вони записують? О Посланцю! Невже ти просиш у цих багатобожників винагороду за своє послання, а вони наче обтяжені великими боргами? Невже вони знають потаємне, яке записують, а в ньому сказано, що Аллах приготував для них місце, краще за місце для віруючих?

48 Терпи ж, поки не прийде рішення Господа твого. Не будь схожим на людину в рибі, яка кликала [Господа], стримуючи печаль.

49 Якби його не сягнула милість від Господа, то його викинуло б на пустельну землю, і він був би гідний докору!

50 Але його Господь обрав його та зробив одним із праведників! О Посланцю! Виявляй терпіння до того, що передвизначив твій Господь, відклавши на певний час допомогу проти твоїх ворогів! Не будь схожим на людину в рибі, тобто Юнуса (мир йому!), який не витримав та й розгнівався на свій народ. Він звернувся до свого Господа, закликаючи скарати людей зі свого міста якнайшвидше. Але Господь прийняв його каяття, звільнив із черева риби, обрав для свого послання та й зробив одним із праведників, які щирі в своїх намірах, словах та вчинках.

51 Невіруючі ледь не прагнуть збити тебе своїм поглядом, коли чують нагадування. І говорять: «Воістину, він — божевільний!» Коли невіруючі чують, як читають Коран, то дивляться на тебе із люттю. Лише Аллах захищає тебе! А ще вони, залежно від своїх намірів, говорять: ти — божевільний!

52 Але це — лише нагадування для жителів світів! Коран — ніщо інше, як повчання та нагадування для людей та джинів, які живуть у світах!

Сура Аль-Хакка

69. «Невідворотне»

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Невідворотне!

2 Що таке невідворотне?

3 А звідки тобі знати, що таке невідворотне? День Воскресіння — подія, яка неодмінно відбудеться й під час якої здійсниться обіцянка й погроза. Що ж таке Воскресіння? О Посланцю! Що розповість тобі про сутність Воскресіння, що дозволить тобі уявити жахи цього Дня?

4 Самудити та адити вважали лихо за брехню. Самудити, до яких прийшов Саліх, адити, до яких прийшов Гуд — усі ці народи вважали неправдою День Воскресіння, День, від згадки про який повинні тріпотіти серця!

5 Самудити були знищені криком.

6 Адити були знищені лютим морозним вітром.

7 Він змусив його безперервно тривати сім ночей та вісім днів. Ти міг би побачити людей, скинутих на землю — наче повалені гнилі пальми.

8 Чи ти бачиш хоч якийсь слід від них? Самудити були знищені криком надзвичайної сили. Адити були знищені дуже холодним вітром, який, за волею Аллаха, безперервно тривав сім ночей та вісім днів, не стихаючи ні на мить. Мертві люди були схожі на зрубані

стовбури пальм, серцевина яких з'їжена комахами. Чи ти бачиш хоч одного із них?

9 І Фіраун, і ті, які жили раніше за нього, і перекинуті селища — усі були грішниками!

10 Вони не послушали посланця свого Господа, тож Він міцно схопив їх! Злочинці — Фіраун та попередні народи, які не повірили своїм посланцям, мешканці селищ Лута, під якими — за їхнє невір'я, багатобожжя та розпусту — зрушилася земля, а також всі інші, які не слухалися посланців Аллаха, заслужили на Його страшну кару!

11 Воістину, коли вода вийшла з берегів, Ми понесли вас у кораблі,

12 щоб це було нагадуванням для вас і щоб до цього прислухалося вухо того, хто спроможний запам'ятати! Коли вода піднялася настільки, що стала вищою за все інше, Ми понесли ваших прашурів разом із Нухом у ковчезі, щоб порятунок віруючих та загибель невіруючих став повчальним прикладом для наступних поколінь. Нехай же пам'ятає це кожен, хто має пам'ять, і нехай усвідомить те, що чує від Аллаха!

13 Коли ж засурмлять у ріг, усього один раз, **14** коли земля й гори піднімуться, водночас розірвавшись на шматки,

15 у той День трапиться Подія.

16 І розколеться небо, яке буде в той День слабким!

17 На його краях будуть ангели. У той День вісім понесуть над собою трон Господа твого!

18 У той День ви станете перед Ним, і жодна з ваших таємниць не буде прихована. Коли ангел засурмить у ріг, усього один раз, коли почне руйнуватись світ, то гори зрушаться зі своїх місць та розсиплються на шматки. Ось це й буде День Воскресіння! Небо розколеться й там не буде жодного ладу й зв'язку. На всіх частинах неба з'являться ангели, а вісім великих серед них понесуть трон Господа твого! У цей День люди постануть перед Аллахом задля розрахунку й відплати. Жодна із Ваших таємниць не приховається від Нього!

19 Той, хто отримає свою книгу в правицю, скаже: «Ось! Читайте мою книгу!

20 Я знав, що отримаю свою відплату!»

21 Він матиме життя, яким буде задоволений,

22 у високому райському саду,

23 плоди якого схиляються низько.

24 І жте й пийте на радість — за те, що ви робили в попередні дні! Хто отримає

книгу своїх вчинків у праву руку, радісно скаже: візьміть мою книгу й читайте! У земному житті я був впевнений, що в День Воскресіння отримаю свою винагороду. Йому перелічать усе, що пов'язано з вірою та добрими вчинками. Така людина буде задоволена й щаслива та опиниться в піднесених райських житлах. Плоди райського саду близькі до неї, незалежно від того, стоїть вона, сидить чи лежить. Таким людям скажуть: їжте й пийте, навіть не думаючи про якісь нещастя, адже жодне лихо не торкнеться вас! Ви отримали це за свої добрі вчинки, які робили в земному житті.

25 Той, хто отримає свою книгу в ліву руку, скаже: «Краще б мені не давали цієї книги,

26 тоді я не знав би, що таке відплата.

27 Краще б це був кінець!

28 Не допомогло мені багатство моє!

29 Втратив я свою владу!» Хто отримає книгу своїх вчинків у ліву руку, скаже в розпачі й сум'ятті: горе мені! Краще б мені не бачити цієї книги! Краще б не знати, яка відплата чекає на мене! Я думав, що смерть, якою завершується земне життя, буде остаточним кінцем, і що ніякого воскресіння немає. Не допоможе мені багатство, яке я колись зібрав. Усе втрачено!

30 «Схопіть його та закуйте в кайдани!

31 А потім вкиньте його в пекло!

32 Посадіть його на ланцюг довжиною у сімдесят ліктів!

33 Він не вірував у Великого Аллаха,

34 не закликав годувати бідняка. Вартовим геєни скажуть: схопіть цього грішника! Притуліть його руки до шиї та закуйте в кайдани! Вкиньте його в пекло, нехай відчує цей страшний жар! Посадіть його на ланцюг довжиною у сімдесят ліктів! Ця людина не вірила, що Аллах – єдиний істинний Бог, крім Якого немає іншого, не йшла за дороговказом та не закликала інших людей жертвувати на користь нужденних!

35 Сьогодні в нього немає близького друга, У День Воскресіння невірний не матиме приятеля, який врятував би його від пекла.

36 і, окрім гною, немає їжі.

37 Його споживають лише грішники!» А ще їстиме тільки гній, яким харчуються грішники, що не вірували в Аллаха.

38 Таж ні! Клянусь тим, що ви бачите

39 і тим, чого не бачите,

40 що це — слова славного посланця,

41 а не слова поета. Мало ж ви віруєте!

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْخَاطِئَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَا رَسُولَ
رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ آخِذَةٌ رَابِيَةٌ ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَأْطَعَا الْمَاءَ حَمَلَتُكُمُ فِي الْجَارِيَةِ
﴿١١﴾ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكَرَةً وَتَعِيماً أَذُنٌ وَعَيْبَةٌ ﴿١٢﴾ فَإِذَا نَفَخَ فِي الصُّورِ
نَفْحَةً وَاحِدَةً ﴿١٣﴾ وَحَمَلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَذُكِّرًا دَكَّةً وَاحِدَةً ﴿١٤﴾
فِيَوْمِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾ وَانْشَقَّتِ السَّمَاءُ فِي يَوْمِذٍ وَاهِيَةً
﴿١٦﴾ وَالْمَلِكُ عَلَى أَزْجَابِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمِذٍ مُنْبِيَةً
﴿١٧﴾ يَوْمِذٍ تَعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ﴿١٨﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ
كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ هَؤُلَاءِ أَقْرَبُ وَأَكْنِيبَةٌ ﴿١٩﴾ إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلَاقٍ
حِسَابِيَةً ﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴿٢١﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿٢٢﴾
قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ﴿٢٣﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ
الْأَلْيَةِ ﴿٢٤﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يَلَيْتَنِي لَأَرْوِيَ كِتَابِيَةَ
﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ أَدْرِمَا حِسَابِيَةَ ﴿٢٦﴾ يَلَيْتَنِي كَأَنَّ الْقَافِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَا أَغْنَى
عَنِّي مَالِيَةَ ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِيَةَ ﴿٢٩﴾ خَذُوهُ وَفَعُولُهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ الْجَحِيمَ
صَلُّوهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ﴿٣٢﴾ إِنَّهُ
كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ﴿٣٤﴾

42 І не слова віщуна. Мало ж ви замислюєтесь!

43 Зіслане від Господа світів! Клянуся речами, які ви бачите й тими речами, яких ви не бачите, що Коран – слово Аллаха! Воно читається благородним та гідним посланцем і не є вигадкою поета чи заклинаннями віщуна, як ви собі вирішили! Мало хто серед вас замислюється про те, наскільки різні між собою ці люди. Коран – слово Господа світів, яке Він зіслав Своему Посланцю Мухаммаду (мир йому й благословення Аллаха!).

44 Якби він приписав нам якісь слова,

45 Ми схопили би його за правницю,

46 а далі перерізли б йому серцеву вену,

47 і ніхто з вас не захистив би його.

48 Воістину, це — нагадування для богобоязливих, Якби Мухаммад приписав Аллаху якісь слова, Господь неодмінно схопив би його з усією могутністю й силою, адже кожна річ перебуває в Його правіці! Аллах перерізав би йому серцеву вену й ніхто з вас не захистив би його від такого покарання! Коран – це повчання для богобоязливих, які виконують накази Аллаха та уникають того, що Він заборонив!

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيمٌ ﴿٣٥﴾ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ﴿٣٦﴾ لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ ﴿٣٧﴾ فَلَا أَقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَا لَا تَبْصِرُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٤٠﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَا تُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ وَلَا يَقُولُ كَاهِنٌ قَلِيلًا مَّا نَذْكَرُونَ ﴿٤٢﴾ نَزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ نَقُولُ عَلَيْنا بَعْضُ الْأَقْوَابِ ﴿٤٤﴾ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿٤٦﴾ فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِنَّهُ لَنَذِيرٌ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ﴿٥١﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٥٢﴾

سُورَةُ الْمَعَارِجِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿١﴾ لِلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ﴿٢﴾ مِنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ﴿٣﴾ تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾ أَفَاصْبِرُ صَبْرًا جَمِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ﴿٦﴾ وَرَأَيْنَهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْهَيْلِ ﴿٨﴾ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْئَلُ حِمِيمٌ حَمِيمًا ﴿١٠﴾

49) але Ми знаємо, що серед вас є ті, хто сиріймає істину за брехню.

50) Воістину, це — горе для невіруючих!

51) Воістину, це — достеменна істина!

52) Тож прославляй ім'я твого Великого

Господа! Ми знаємо, що серед вас є ті, хто вважає цей Коран неправдою, хоча й бачить ясність його знамень. Таке невігластво обернеться великим лихом для невіруючих, коли вони побачать, що їх очікує покарання, а віруючих — благо! Коран — достеменна істина, в якій немає сумніву. Господа не стосується те, що не гідне Його могутності. Згадує же Його велике ім'я!

Сура
70. Аль-Маарідж

(«Сходи»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1) Дехто запитав про кару, яка спіткає

2) невіруючих. Ніхто не зможе відвернути її

3) всупереч Аллаху, Володарю сходів!

4) Ангели і Дух сходять ними протягом

дня, який триває п'ятдесят тисяч років.

Один із багатобожників, глузуючи з істини, просив, щоб на нього вже впала кара. У

День Воскресіння така кара прийде, тож ніхто не захистить невіруючих від Всевишнього й Всемогутнього Аллаха! Ангели та Джібріл сходять до Аллаха протягом дня, який триває п'ятдесят тисяч земних років. А для віруючої людини тривалість Дня Воскресіння буде коротшою за час обов'язкової молитви.

5) **Виявляй же гідне терпіння!** О Посланцю! Виявляй же належне терпіння перед їхніми образами та намаганнями прискорити кару, не жалючись нікому, крім Аллаха!

6) **Вони бачать її далекою,**

7) **а Ми бачимо її близькою!** Невіруючі вважають, що покарання — це щось далеке й нереальне, але Ми знаємо, що його час скоро прийде!

8) **У той День небо стане схожим на олійний осад,**

9) **а гори — на вовну!** У той День небо буде схожим на олійний осад, а гори — на розчесану вовну, яку розкидав по землі вітер.

10) **Близький друг не звернеться до близького друга,** Один приятель навіть не помітить іншого, адже кожен буде зайнятий собою.

11) **хоча вони й бачитимуть одне одного.** У той День грішник захоче відкупитись від карі своїми синами,

12) **своєю дружиною та своїм братом,**

13) **та родом, який давав йому притулок,**

14) **та всіма жителями землі — лише для того, щоб потім врятуватись!** Люди впізнають одне одного, але ніхто не зможе допомогти іншому. Невіруючий захоче відкупитись своїми дітьми, дружиною, братом,

усією родиною, яка йому так близька, всіма іншими людьми не землі, думаючи, що це врятує його від карі Аллаха!

15) **Ні! Це — полум'я,**

16) **яке здирає шкіру з голови.**

17) **Воно покличе тих, хто відвертався та йшов геть,**

18) **хто накопичував і ховав.** О невіруючий! Все буде зовсім не так, як ти хочеш! Ти увійдеш до пекла й відчуєш жар полум'я на своїй голові та інших частинах тіла! Пекло закликатиме до себе тих, хто в земному житті відвертався від істини, хто не корився Аллаху та Його Посланцю, хто збирав майно й ховав його, не віддаючи належного Аллаху!

19) **Воістину, людина створена нетерплячою!**

20) **Коли торкнеться її зло, то вона впадає в неспокій,**

21 а коли торкнеться добро, то стає скупюю,
22 окрім молільників,
23 які постійні в своїх молитвах,
24 які віддають зі свого майна відому частку

25 нужденному та знедоленому,
26 які вірують у Судний День

27 і які тремтять перед карою свого Господа! —
28 воістину, не знайти безпеки від кари Іхнього Господа! —

29 які закривають свою наготу від усіх,
30 окрім дружин і тих, ким оволоділи їхні правиці; їм не докорятимуть за це!

— Людина від природи дуже нетерпляча. Якщо з нею трапляється якийсь лихо, то вона одразу впадає у відчай. А якщо стається щось добре, то вона стає дуже скупюю. Але до таких не належать ті люди, які вчасно звершують обов'язкову молитву й ніщо не відволікає їх від неї. А ще — ті, які жертвують належну частину свого майна, тобто дають закят тим, хто його потребує, ті, які вірують у День Відплати, готуючись до нього через добрі справи, ті, які бояться кари від Аллаха. А ніхто не може вважати себе абсолютно захищеним від кари Аллаха! До цього благородного переліку належать ще й ті, які бережуть себе від ставових стосунків з усіма, з ким не дозволяє цього робити Аллах, а мають їх тільки зі своїми дружинами та рабнями. За це їх не буде покарано!

31 а хто прагне більшого, ті — порушники!

32 — які зберігають довірене їм та угоди,

33 які тримаються своїх свідчень

34 та які уважні до своїх молитов.

35 Саме на них чекає пошана в райських садах! Хто прагне задовільнити свою пристрасть з кимось іншим, окрім своїх дружин чи рабнь, той перетворює заборонене на дозволене. А хто зберігає довірене йому Аллахом та Його рабами, хто дотримується своїх обіцянок, хто правдиво свідчить, хто вчасно й в усій повноті виконує молитву, той опиниться в раю та отримає там величезну пошану!

36 А що буде із тими, які не увірували та біжать поперед тобою

37 натовпами — справа та зліва?

38 Невже кожен із цих людей прагне, щоб його ввели до саду насолоди?

39 Ні! Ми створили їх із того, про що ви знаєте. О Посланцю! Яка користь невіруючим від того, що вони, оточивши тебе з усіх боків натовпами біжать за тобою, витягнувши шиї та витріщивши очі від

يَصْرُوهُمْ يُودُّ الْمَجْرِمُ لَوْ يَقْدَى مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بَيْنِهِ ۙ
 وَصَحْبَتِهِ وَأَخِيهِ ۚ وَفَصَّلَتِهُ الَّتِي تُؤْتِيهِ ۚ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ
 جَمِيعًا تَمَّ بِنَجِيهِ ۚ كَلَّا إِنَّهَا لَأَطْفَىٰ ۚ نَزَاعَةٌ لِلشَّوْثِ ۚ تَدْعُوا
 مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ۚ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ ۚ إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ۚ
 ۱۹ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ۚ ۲۰ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ۚ إِلَّا
 الْمُصَلِّينَ ۚ ۲۱ الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ۚ ۲۲ وَالَّذِينَ فِي
 أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ ۚ ۲۳ لِلشَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ۚ ۲۴ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ
 بَيْرَ الَّذِينَ ۚ ۲۵ وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُسْتَفْقُونَ ۚ ۲۶ إِنَّ عَذَابَ
 رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ۚ ۲۷ وَالَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ كَافِتُونَ ۚ ۲۸ إِلَّا عَلَىٰ
 أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۚ ۲۹ فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ
 ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ۚ ۳۰ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رِعُونَ
 ۳۱ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ۚ ۳۲ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ
 ۳۳ أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ۚ ۳۴ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قَبْلَكَ مُهْلِطِينَ
 ۳۵ عَنِ السَّمِينِ وَعَنِ الشَّمَالِ عِزِينَ ۚ ۳۶ أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ
 أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ۚ ۳۷ كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ ۚ ۳۸

подиву? Невже кожен із цих невіруючих вважає, що Аллах введе його до раю, де можна буде вічно насолоджуватись? Але правда буде зовсім інша. Вони ніколи не увійдуть до раю! Ми створили їх із краплі сім'я, а вони не вірують в Нас! То як же вони увійдуть до раю?

40 Ні! Клянуся Господом сходу і заходу, що Ми спроможні Всевишній Аллах поклявся Самим Собою, адже саме Йому належить схід і захід сонця, місяця та інших зірок. Господь вказує на аяти, де йдеться про воскресіння. Так, Аллах спроможний на це!

41 замінити їх на кращих, і ніхто Нас не перевершить! Аллах може замінити їх іншими людьми, які будуть кращими та будуть коритися Йому! Якщо Аллах побажає це зробити, то ніхто не зможе Йому завадити!

42 Залиш їх наодинці, нехай переймаються своїми розмовами та забавами — доти, доки вони не зустрінуть той свій День, який їм обіцяно!

43 День, коли вони швидко вийдуть із могил, наче поспішаючи до своїх жертвників.

44 Їхні погляди будуть опушені; їх

فَلَا أَقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا لَقَدِرُونَ ﴿٤٠﴾ عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ
وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوفِينَ ﴿٤١﴾ فَذَرَهُمْ يَبْخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي
يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ يُخْرَجُونَ مِنْ أَجْدَاثٍ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ
﴿٤٣﴾ خَشَعَةً أَبْصَرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذَٰلِكَ الْيَوْمِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

سُورَةُ نُوحٍ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ— أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٢﴾ أَنْ أَعْبُدُوا
اللَّهَ وَأَتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا ﴿٣﴾ يَعْقِرْ لَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّتِكُمْ وَيُجَزِّقْكُمْ
إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى إِنْ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُونَ لَوِ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
﴿٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَايَ إِلَّا
فِرَارًا ﴿٦﴾ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أُصْغُرَهُمْ
فِي آذَانِهِمْ وَأَسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا
﴿٧﴾ ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّي أَغْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ
لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿١٠﴾

спіткає приниження! Таким буде День, який їм обіцяно! У Нашому знанні та Нашій волі для цих невіруючих встановлено відстрочку, а також і те, що їх не буде замінено іншими людьми. Залиш їх! Нехай і далі ведуть свої брехливі балачки, нехай радіють земному життю – доти, доки не настане День Воскресіння, День, коли їх буде покарано. Невіруючі вийдуть зі своїх могил, поспішаючи – так, як у земному житті вони поспішали поклонятись своїм вигаданим богам. У День Воскресіння невіруючі знають приниження! Хоча їм розповідали про нього в земному житті, але вони заперечували цю істину та глузували з неї.

Сура
71. **Нух**
(«Ной»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Воістину, відіслали Ми Нуха до народу його: «Застерігай народ свій, поки не вразить його кара болісна!»

2 Він сказав: «О народо мій! Воістину, я справді той, хто застерігає вас!»

3 Поклоняйтесь Аллаху, бійтеся Його, і

коріться мені,

4 щоб простив Він вам гріхи ваші, і відстрочив вам на певний час. Воістину, коли обіцяний Аллахом час настане, то не буде вже відстрочки. Якби ж ви тільки знали!» Ми відіслали Нуха до його народу та сказали йому: застерігай людей Божою карою! Нух звертався до людей із такими словами: я – застерігач, який застерігає людей Божою карою. Якщо ви не будете коритись Аллаху, то знайте, що я – лише посланець до вас. Поклоняйтесь тільки Богу, бійтеся Його Покарання, виконуйте Його накази й утримуйтеся від того, що Господь заборонив! Якщо ви будете слухатись мене та робити те, що я вам кажу, то Господь простить ваші гріхи та подовжить ваше життя на лише Йому відомий строк. Ніхто не знає, коли до нього прийде час смерті, адже тоді поспішав би до віри й покірності Аллаху!

5 Сказав Нух: «Господи! Воістину, закликав я народ свій вночі та вдень!

6 Але заклик мій призвів лише до втечі їхньої.

7 І, воістину, кожен раз, коли я закликав їх заради того, щоб Ти простив їх, вони вкладали в свої вуха пальці та закривались одягом, наполегливо трималися свого і вели себе зверхньо!

8 Потім я закликав їх відкрито, знову закликав їх привселюдно, і спілкувався з ними таємно,

10 кажучи: «Благайте прощення у Господа вашого, воістину, Він — Прощаючий! Нух сказав: Господи! Я закликав свій народ до віри в Тебе вдень і вночі! Але, почувши мене, вони відверталися та йшли собі. Я звертався до них, думаючи про їхнє прощення, а вони затикали пальцями вуха й не хотіли прислухатись до істини. Побачивши мене, вони взагалі закривали очі! Люди з мого народу вперто трималися свого невір'я, погордо нехтуючи вірою в Тебе! Я звертався до них привселюдно, голосно викрикуючи слова, звертався до них тихіше, маючи надію, що вони проситимуть в Аллаха прощення й покаються за своє невір'я. Адже Ти прощаєш того, хто широко кається в своїх гріхах!

11 Зішле Він з неба вам рясний дощ,

12 допоможе вам багатством та синами; і наділить вас садами, і наділить вас ріками!

13 То чому ж не пошановуєте ви величі Аллаха,

14 коли створював Він вас поступово?

15 Чи не бачите ви, як створив Аллах сім небес — одне над одним?

16 **І зробив Він місяць світлом, а сонце — світилом.** Якщо ви покаєтесь та будете просити в Аллаха прощення, то Він буде відсилати вам із неба рясні дощі, подарує вам ще більше багатства й дітей, зростить для вас прекрасні сади, плоди з яких ви будете споживати, прокладе ще більше корисних для вашого господарства річок! О люди! Чому ви не боїтесь могутності Аллаха та Його влади? Господь створює вас поступово. Спочатку ви – крапля сім'я, потім – згусток крові, далі – шматочок плоти та, нарешті, м'ясо та кістки! Невже ви не бачите, що Аллах створив сім небес – одне понад одним, а сонце зробив світильником, який дарує світло жителям землі?

17 **І Аллах зростив вас із землі, наче рослини, а потім поверне вас туди і виведе вас звідти.**

18 **І Аллах зробив для вас землю килимом, щоб ходили ви по ній шляхами широкими.** Аллах створив вас із землі, в яку ви знову повернетесь, а потім, у День Воскресіння, звідти вийдете. Земля, створена Аллахом, велика, тож ви можете ходити її широкими шляхами!

19 **І сказав Нух: «Господи мій! Не послухалися вони мене, та й пішли за тим, чие багатство й діти не збільшать йому нічого, окрім втрат!»**

20 **І замислили вони підступну змову.**

21 **І сказали вони: не полишайте богів своїх — не полишайте ні Вада, ні Сува, ні Ягуса, ні Яука, ні Насра!**

22 **Вони збили зі шляху істини багатьох. Тож не примножуй нечестивим нічого, окрім омани!»**

23 **За свої гріхи потонули вони і були вкинуті у вогонь, і не знайшли вони для себе помічників замість Аллаха!** Нух сказав: мій народ кривдить мене та вважає брехуном. Слабкі люди йдуть слідом за сильними, а ті перебувають в омані, адже їхнє багатство та діти лише збільшують їхнє покарання в наступному житті! Сильні люди обманюють слабких, коли говорять: не відмовляйтесь від поклоніння своїм богам, не зрікайтесь Вада, Сува, Ягуса, Яука, Насра! Так народ Нуха називав своїх ідолів. Це були імена праведних людей, які жили дуже давно. Шайтан навів їхньому народу, щоб ті створили їхні малюнки та скульптури, щоб, дивлячись на них, люди нібито ставали кращими й покірнішими Богу. А коли свідки цього померли й минуло багато років, шайтан навів іншим людям, що нібито їхні пращури поклонялися цим малюнкам та

скульптурам, через які, на їхню думку, можна було наблизитись до Господа. Саме в цьому полягає сенс заборони на малюнки й скульптури, а також на могильні пам'ятники – адже через деякий час ці речі можуть стати об'єктами поклоніння для нерозумних людей. Йдучи цим оманливим шляхом, багато хто віддалилися від істини! Потім Нух (мир йому!) сказав: Господи! Мій народ вперто тримається невір'я та не хоче прислухатись до правди. За їхні гріхи та невір'я Господь скарив їх потопом! А потім ця кара зміниться на пекельний вогонь, проти якого ніхто не знайде собі помічника!

24 **І сказав Нух: «Господи мій! Не залиш на землі жодного з невір'ючих!»**

25 **Воістину, якщо Ти залишиш їх, то зіб'ють вони зі шляху істини рабів Твоїх, і лише примножать кількість невір'ючих нечестивців!**

26 **Господи Мій! Прости мене і батьків моїх, а також тих, хто входив до мого будинку віруючим; і віруючих чоловіків, і жінок! Не збільшуй нечестивим нічого, окрім як загибелі!»** Нух (мир йому!) сказав: Господи мій! Не залиш на землі жодного з невір'ючих! Воістину, якщо Ти залишиш їх, то зіб'ють вони зі шляху істини рабів Твоїх, і лише примножать кількість невір'ючих нечестивців!

27 **Господи Мій! Прости мене і батьків моїх, а також тих, хто входив до мого будинку віруючим; і віруючих чоловіків, і жінок! Не збільшуй нечестивим нічого, окрім як загибелі!»** Нух (мир йому!) сказав: Господи мій! Прости мене і батьків моїх, а також тих, хто входив до мого будинку віруючим; і віруючих чоловіків, і жінок! Не збільшуй нечестивим нічого, окрім як загибелі!»

يُرْسِلَ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ﴿١١﴾ وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَيَبِينٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا ﴿١٢﴾ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ أَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا ﴿١٥﴾ وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا ﴿١٦﴾ وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾ لَتَسَلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾ قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنِّهْمْ عَصَوْنِي وَأَتَّبِعُوا مَن لَّمْ يَزِدْهُ مَالَهُ وَوَلَدَهُ إِلَّا خُسَارًا ﴿٢١﴾ وَمَكْرًا وَمَكْرًا كَبِيرًا ﴿٢٢﴾ وَقَالُوا لَا تَنْذِرُنَا الْهَاطِرَ وَلَا تَنْذِرُنَا وَدَا وَلَا سَوَاعَا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾ وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ﴿٢٤﴾ مِمَّا خَطَبْتَنِيهِمْ أَغْرُقُوا فَأَدْخَلُوا نَارًا فَالْمُجِدُّوا لَهُمْ مِّنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَنْذِرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ إِن تَذَرَهُمْ مُّضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا الْفَاجِرَاءَ كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا نَبَارًا ﴿٢٨﴾

سُورَةُ الْجِنِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَوْحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا
عَجَبًا ۝١ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ ۖ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ۝٢
وَأَنَّهُ تَعَلَّى جَدًّا رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ۝٣ وَأَنَّهُ كَانَ
يَقُولُ سَفِيهًا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ۝٤ وَأَنَا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نَقُولَ الْإِنسِ
وَالْجِنِّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۝٥ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالِ
مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۝٦ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّنْ يَبْعَثَ
اللَّهُ أَحَدًا ۝٧ وَأَنَا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَا مُلْأَتْ حَرَسًا
شَدِيدًا وَشُهَبًا ۝٨ وَأَنَا كُنَّا نَقْعُدُ مِنهَا مَقْعِدًا لِلسَّمْعِ ۖ فَمِنَ
يَسْمَعِ الْآنَ بَيِّنَاتٍ رَّصَدًا ۝٩ وَأَنَا لَآ نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدُ
بِئْسَ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۝١٠ وَأَنَا مِنَّا الصَّالِحُونَ
وَمِنَادُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَرِيقَ قَدَدًا ۝١١ وَأَنَا ظَنَنَّا أَن لَّنْ نَعْبِرَ
اللَّهُ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ نُّعْجِزَهُ ۖ هَرَبًا ۝١٢ وَأَنَا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَى
ءَامَنَّا بِهِ ۖ فَمَنْ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ ۖ فَلَا يَحَافُفُ بِحَسَابٍ وَلَا رَهَقًا ۝١٣

зрозумів, що вже нічого не зможе зробити зі своїм народом та сказав: Господи! Знищи всіх цих невіруючих! Якщо вони будуть жити й далі, то зіб'ють зі шляху багатьох віруючих! Їхні нащадки також будуть невіруючими та непокірними! Прости мене, прости батьків моїх, прости тих, хто входив до мого будинку віруючим, прости віруючих чоловіків та жінок! Нехай же будуть покарані невіруючі – як у земному, так і в наступному житті!

Сура
72. Аль-Джін
«Джини»

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Скажи: «Мені відкрито, що декілька джинів почули це та сказали: воістину, ми слухали дивовижний Коран,

2 який вказує на дорогу пряму; ми увірували в нього та не будемо додавати нашому Господу нікого в поклонінні! О Посланцю! Скажи: Господь відкрив мені, що, коли я читав Коран, це почуло кілька джинів. Вони сказали іншим: ось ми почули Коран, дивовижний у своєму стилі

та красномовстві, мудрий у своїх законах та повчальних історіях. Це Писання закликає до істини та прямого шляху! Ми повірили в цей Коран, будемо вчиняти у відповідності з ним та поклоняться тільки єдиному Богу!

3 Наш Господь вищий від усього; Він не брав собі ні дружини, ні дитини! Пречистий Господь наш! Немає в Нього ні дружини, ні дитини!

4 Нерозумний серед нас говорив про Аллаха надмірне, Нерозумний серед джинів – а мова йде про Ібліса – говорив про Аллаха речі, які не відповідають істині, адже приписував йому дружину та дітей.

5 а ми думали, що ні люди, ні джини не будуть зводити наговор на Аллаха! А ми вважали, що ні людина, ні джин не насміляться вигадувати таке про Аллаха!

6 Чоловіки серед людей шукали опіки в джинів-чоловіків, але ті лише збільшували їхній гріх. Деякі люди шукали опіки в джинів, але джини лише збільшували їхній страх та жах.

Звертання із молитвою про допомогу до когось, окрім Аллаха, було поширеним у доісламські часи та є одним із видів великого багатобожжя (*аш-шірк аль-акбар*). Аллах не прощає такого, якщо людина, яка це робить, не покається.

Цей аят застерігає від користування «послугами» різних чаклунів та вішунів.

7 Вони думали так само, як і ви, що Аллах нікого не воскресить. Невіруючі люди – так само, як і невіруючі джини – думали, що після смерті не буде ніякого воскресіння.

8 Ми досягнули неба, але побачили, що воно заповнене суворими вартовими та палаючими світилами. Частина джинів говорить іншим, що вони досягнули неба, і зробили це задля того, щоб підслухати розмови його мешканців. Але там знаходиться безліч ангелів, які вражають палаючим метеором кожного, хто наблизиться.

9 Раніше ми сиділи в засідках, щоб підслухувати. Але хто підслухає тепер, той знайде, що на нього чекає палаюче світило! Раніше джини ховалися в засідках, щоб підслухувати. Але хто зробить це зараз, того знищить яскравий метеор!

Ці два аяти спростовують слова різних чаклунів та вішунів, які, користуючись слабкістю людського розуму, говорять, що начебто знають потаємне.

10 Ми не знаємо, прагнуть зла для тих, хто на землі, чи їхній Господь побажав для

них прямого шляху! Джини стверджують, що насправді вони не знають про задуми Аллаха, тому їм невідомо, чи станеться із мешканцями землі щось погане або добре.

11 Є серед нас праведники, а є також інші. Ми йдемо різними шляхами. Серед джинів є богобоязливі праведники, а є невіруючі грішники, тобто багато різних груп.

12 Ми знаємо, що не зможемо врятуватись від Аллаха на землі, і що не зможемо утекти від Нього! Джини говорять, що вони переконливо знають про могутність Аллаха та Його владу. Вони ніколи не зможуть приховатись від Аллаха, що б Він не побажав!

13 Коли ми почули про шлях прямий, то увірували в нього. А хто вірує в свого Господа, той не боїться ні втрат, ні утисків! Коли джини почули про Коран, то увірували в нього й переконалися, що це – істинне слово Аллаха! Хто вірує в Господа, той не боїться, що його добрі вчинки будуть марними, той не боїться, що його скривдять за злі вчинки!

14 Є серед нас як покірні Аллаху, так і ті, які відхилились. А хто повернувся до ісламу, той рушив прямою дорогою!

15 Ті, які відхилились, будуть паливом для геєни!» Серед нас є ті, хто кориться Аллаху, а є нечестивці, які зійшли зі шляху істини. Прямою дорогою йдуть лише ті, які коряться Аллаху, докладають до цього зусиль, тож Господь веде їх цією дорогою! А ті, які відхилиються від Його шляху, будуть паливом для геєни.

16 Якби вони невідступно трималися шляху, то Ми дарували б їм досхочу води,

17 щоб цим випробувати їх! А того, хто відвертається від нагадування Господа свого, Він провадить до важкого покарання!

Якби невіруючі джини та люди трималися б дороги ісламу та не сходили з неї, то Ми зіслали б для них вдосталь води та наділили б ще й іншими благами земного життя. Саме так Ми випробували б їх: будуть вони вдячними Нам чи ні? Хто відвертається від покори Своему Господу, слухання Корану, міркування над ним та вчинків згідно із цим Писанням, той зазнає страшного покарання!

18 Місця поклоніння належать Аллаху, тож не кличте поряд з Аллахом нікого! Мечеті збудовані для поклоніння Аллаху, а тому не поклоняйтесь там нікому іншому! Будьте щирими у своїх молитвах до Аллаха! Цей аят вказує на необхідність очищення

وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ وَمِنَ الْقَاسِطِينَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَٰئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ﴿١٤﴾ وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾
وَالْوَالِدَاتُ يُغْنِي عَنْهُنَّ مَا لَهُنَّ وَنَحْنُ نَغْنِي عَنْهُنَّ ﴿١٦﴾ لِيُفْنِنَهُمْ فِيهِ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾ وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾ قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾ قُلْ إِنِّي لَنْ يُخِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ إِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضَعُفٌ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ إِنْ أَدْرَيْتُمْ مَا تُوعَدُونَ لَمَّا يَجْعَلُ اللَّهُ رِيبِي أَمَدًا ﴿٢٥﴾ عَلِيمٌ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ لِيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿٢٨﴾

мечетей від усього, що заплямовує щире поклоніння Аллаху, а також необхідність іти шляхом Його Посланця Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!) у цьому та інших питаннях.

19 Коли раб Аллаха піднявся та закликав Його, вони зібралися навколо нього. Коли Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) піднявся у весь зріст, поклоняючись Аллаху, навколо нього зібралися джини. Вони відштовхували одне одного й намагалися підступити ближче, щоб почути Коран іще краще.

20 Скажи: «Я закликаю Аллаху та не додаю Йому нікого в поклонінні!» О Посланцю Аллаха! Скажи цим невіруючим: я поклоняюся тільки Аллаху, тож не приписую Йому в поклонінні рівних.

21 Скажи: «Я не маю влади ні заподіяти вам шкоду, ні скерувати вас на прямий шлях!»

22 Скажи: «Ніхто не захистить мене від Аллаха, і я не знайду притулок ні в кого іншого!»

23 Я лише приніс те, що передає Аллах, а також Його послання. А хто не послухає Аллаха та Його Посланця, тих

سُورَةُ الزُّمَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأْتِيهَا الزَّمِيلُ ۝ قُرْ أَيْلَ لَا قَلِيلًا ۝ نَضَمَهُ وَأَنْقَضَ مِنْهُ قَلِيلًا ۝ أَوْزَدَ عَلَيْهِ وَرَقِلَ الْقُرْءَانَ تَرْتِيلًا ۝ إِنَّا سَأَلْنَا عَلَيْكَ قَوْلًا نَفِيلًا ۝ إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا ۝ إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ۝ وَادْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَبَدَّلِ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ۝ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ۝ وَأَصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ۝ وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولَى النَّعْمَةِ وَمَهَلْهُمْ قَلِيلًا ۝ إِنَّ لَدَيْنَا أَنْكَالًا وَحِمِيمًا ۝ وَطَعَامًا ذَا غَضَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ۝ يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَيْبًا مَهِيلًا ۝ إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَى فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۝ فَصَصَى فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا ۝ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ۝ السَّمَاءُ مِنْفَطْرُهُ ۝ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ۝ إِنَّ هَذِهِ تَذْكِرَةٌ ۝ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝

чекає вогонь геєни, де вони будуть вічно!» О Посланцю! Скажи цим людям: я не можу ні відвернути від вас шкоди, ні принести вам користі. Якщо я не буду коритись Аллаху, ніхто не врятує мене від Його кари, і не зможу я кудись утекти. Я можу тільки розповісти вам те, що наказав мені передати Аллах. Хто не покориться Аллаху, Його Посланцю та й відвернеться від релігії Аллаха, тому притулком буде геєна.

24 А коли вони побачать те, що їм обіцяно, то дізнаються, чиї помічники слабші та менші за кількістю! Коли багатобожники побачать обіцяне їм покарання, то одразу дізнаються, хто був слабшим!

25 Скажи: «Я не знаю, чи близьке те, що вам обіцяно, чи Господь відстрочив його!»

26 Він знає потаємне та не відкриває його нікому,

27 крім тих посланців, якими Він задоволений та до яких приставляє вартових — попереду та позаду,

28 щоб дізнатись, чи донесли вони послання Господа свого. Він осягає все, що трапляється з ними; Він порухував

кожну річ! О Посланцю! Скажи цим багатобожникам: я не знаю, коли прийде обіцяне вам покарання, не знаю, чи буде це скоро, чи все ж Аллах ще дарує вам відстрочку. Потаємне відоме тільки Господу й тим, кого Він обере для Свого послання. Господь відіслав на допомогу Своєму посланцю ангелів, щоб ті захищали його від джинів, інакше вони можуть заволодіти ним та спонукати його до віщунства. Нехай же Посланець Аллаха Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) знає, що посланці, які жили раніше за нього, також мали донести істину від Аллаха, і що Господь також захищав їх від джинів. Господь дарував їм усі закони для життя та порухував кожну річ, тож ніщо не приховується від Нього!

Суря
73. Аль-Муззаміль

(«Загорнутий»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 О загорнутий!

2 Звершуй молитву цілу ніч, окрім якогось часу —

3 половину ночі, трохи менше за це,

4 або й більше. Читай Коран розмірено!

О ти, який загорнувся у свій одяг! Звершуй молитву вночі – половину ночі, третину, або й ще більше – дві третіх. Читай Коран, уважно вимовляючи кожну літеру й дотримуючись пауз.

5 Ми неодмінно дамо тобі вагоме слово.

О Мухаммад! Ми зішлемо тобі великий Коран, який вміщує накази, заборони та закони шариату.

6 Воістину, молитва вночі набагато сильніша та набагато ясніша. Нічне поклоніння Аллаху набагато сильніше впливає на серце та набагато ясніше, адже в цей час людина звільняється від звичних мирських справ.

7 Воістину, вдень ти довго зайнятий іншим. Вдень ти багато працюєш заради свого блага, сильно зайнятий справами послання. Тож звільни своє серце вночі для поклоніння своєму Господу.

8 Згадуй же ім'я Господа твого та цілком віддай себе Йому.

9 Господь сходу і заходу; немає бога, крім Нього! Візьми ж Його своїм Опікуном!

О Посланцю! Згадуй ім'я свого Господа, молися до Нього та забудь про все, що відволікає Тебе від Аллаха! Покладай сподівання на свого Господа, Володаря Сходу й Заходу, окрім Якого немає іншого. Доручи Йому свої справи!

10 **Виявляй терпіння до їхніх слів та гідно уникай їх.** Май терпіння до того, що багатобожники говорять про тебе й про твою віру. Не роби того зла, яке роблять вони. Залиш їх та не намагайся їм помститись.

11 **Залиш Мене з тими, які вважають істину за брехню та насолоджуються благами; даруй їм невелику відстрочку!** Залиш Мене із цими невірними, які насолоджуються благами земного життя. Даруй їм невелику відстрочку – доти, доки не прийде їхній час.

12 **Воістину, в Нас є кайдани та пекло,**

13 **їжа, яка стає в горлі, а також болісна кара!** У наступному житті на цих невірних чекають кайдани та пекельний вогонь, відразу їжа, яку неможливо проковтнути, а також болісна кара!

14 **У той День земля та гори здригнуться, а самі гори стануть наче пагорби із сипучого піску.** У той День земля й гори зазнають землетрусу. Гори розсиплються на порох, а до цього були такими міцними!

15 **Ми відіслали до вас посланця як свідка проти вас — так само, як Ми відіслали посланця до Фірауна.**

16 **Але Фіраун не послухав посланця, тож Ми міцно схопили його!** О жителі Мекки! Ми відіслали до вас Мухаммада як посланця та свідка проти вас, щоб він засвідчив ваше невір'я та непокору Аллаху. Свого часу Ми так само відіслали Мусу до несправедливого Фірауна, але той сприйняв його за брехуна та не увірував у його послання. Ми жорстоко скарали Фірауна!

Цей аят застерігає від непокори Посланцю Аллаха Мухаммаду (мир йому й благословення Аллаха!), адже того, хто зробить це, може спіткати кара, схожа на кару Фірауна та його народу.

17 **Як же ви врятуєтесь — якщо не увіруєте — в той День, коли стануть сивими малі діти?** О невірні! Як ви зможете себе врятувати від кари Дня Воскресіння, коли новонароджені стануть сивими – таким він буде жахливим!

18 **Годі розкриється небо і буде виконано обіцянку!** У той День небо розірветься від жаху. Обіцянка Господа неодмінно буде виконана!

19 **Воістину, це — нагадування! Хто побажає, той стане на шлях до Господа свого!** Ці аяти, де розповідається про жахливі катастрофи, покликані застерегти людей та спонукають їх до богобоязливості й

﴿إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ، وَثُلُثَهُ، وَطَائِفَةٌ مِّنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِمَ أَنْ لَّنْ نَّحْضُوهُ فَنَابَ عَلَيْهِ فَأَقْرَعُ، وَ مَا يَنْتَسِرُ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِيمٌ أَنْ سَيَكُونُ مِنكُمْ مَّرْضَىٰ ۖ وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ اللَّهِ وَآخَرُونَ يَقْتُلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَأَقْرَعُ مَا يَنْتَسِرُ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِن خَيْرٍ مِّجْدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا لِلَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبِّكَ فَكَذِبْ ﴿٣﴾ وَثِيَابُكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾
 وَالرِّجْرَفَ فَاهْجُرْ ﴿٥﴾ وَلَا تَمَنَّ عَلَى الْكُفْرَيْنِ ﴿٦﴾ وَلَا تَتَّبِعْهُنَّ فَاصْبِرْ ﴿٧﴾
 فَإِذَا نَفَخَ فِي السَّافِرِينَ ﴿٨﴾ فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمِ عَسِيرٍ ﴿٩﴾ عَلَى الْكَافِرِينَ
 عَيْرٍ سِيرٍ ﴿١٠﴾ ذَرْنِي وَمَنْ حَلَفْتَ وَحِيدًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْتَ لَهُ مَا لَا
 مَمْدُودًا ﴿١٢﴾ وَبَيْنَ شُهُودٍ ﴿١٣﴾ وَمَهَّدْتَ لَهُ تَهْمِيدًا ﴿١٤﴾ ثُمَّ يَطْمَعُ
 أَنْ يَأْتِيَهُ ﴿١٥﴾ كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ﴿١٦﴾ سَأَرْهَقُهُ سُجُودًا ﴿١٧﴾

покори Аллаху! Кожен може скористатись ними та вийти на шлях істини та вдоволення свого Господа!

20 **Воістину, твій Господь знає, що і ти, і ті, хто з тобою, звернуєте молитву протягом двох третин ночі, половини чи третини. Аллах визначає ніч та день! Він знає, що ви зможете порахувати це, тож приймає каяття ваше! Читайте з Корану те, що легше. Він знає, що дехто серед вас хворіє, дехто подорожує землею, шукаючи ласки Аллаха, а дехто веде боротьбу на Його шляху! Читайте з нього те, що легше. Звершуйте молитву, давайте закят і давайте Аллаху добру позику! Яке б добро ви не приготували для себе, знайдете його в Аллаха як крашу та більшу винагороду! Просіть же прощення у Аллаха; воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!** О Посланцю! Твоєму Господу відомо, що ти звершуєш нічну молитву інколи протягом двох третин ночі, інколи протягом половини, інколи – протягом третини. Разом із тобою це роблять і твої друзі. Час дня та ночі визначений

إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۖ (۱۸) فَقِيلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۖ ثُمَّ قِيلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۖ ثُمَّ نَبَّأُ
 (۱۹) ثُمَّ عَسَىٰ وَبَسَّرَ ۖ (۲۰) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۲۱) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۲۲) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۲۳) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۲۴) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۲۵) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۲۶) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۲۷) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۲۸) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۲۹) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۳۰) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۳۱) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۳۲) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۳۳) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۳۴) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۳۵) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۳۶) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۳۷) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۳۸) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۳۹) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۴۰) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۴۱) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۴۲) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۴۳) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۴۴) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۴۵) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۴۶) ثُمَّ ادَّبَرُوا سُرُورًا ۖ (۴۷)

Аллахом! Господь знає, що людина не може молитися всю ніч, а тому дарує Вам таке полегшення. Читайте вночі з Корану те, що для вас легше. Господь знає, що хтось із вас хворіє та не може вночі молитись, що хтось подорожує іншими країнами в торговельних справах, шукаючи таким чином наділ Аллаха, а ще хтось веде боротьбу на Його шляху, піднімаючи Його слово та поширюючи Його релігію. Тому читайте в молитві те з Корану, що для вас легше, виконуйте всі молитовні приписи, давайте закят. Йдучи шляхом праведності, жертвуйте частину свого майна. За всі добрі вчинки ви отримаєте винагороду! У всіх ваших справах шукайте прощення Аллаха, адже Господь – Прощаючий та Милосердний!

Сура 74. Аль-Мудассір

(«Закутаний»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

- 1 О закутаний!
- 2 Вставай та застерігай!
- 3 Звеличуй Господа свого,
- 4 очисти свій одяг,
- 5 уникай мерзоти

6 та не виявляй милості, маючи сподівання отримати ще більше!

7 Заради Господа свого будь терпеливим!

О ти, який закутався у свій одяг! Встань зі свого місця та застерігай людей від покарання Аллаха! Молись тільки Господу, щиро сповідуючи єдинобожжя. Очисти свій одяг від нечистоти, адже зовнішня чистота довершує чистоту внутрішню. Уникай мерзоти ідолів та всього, що веде до багатобожництва. Нехай милість твоя має на меті вдовolenня Аллаха, а не буде виявом бажання отримати ще більше. Будь же терплячим до наказів та заборон Аллаха!

8 Коли засурмлять у ріг —

9 той важкий День

10 не буде легким для невіруючих! Коли засурмлять у ріг, настане День Воскресіння, який буде важким для невіруючих. Вони побачать заслужену відплату й інші жахиття!

11 Залиш Мене з тим, кого Я створив одинаком,

12 кому дарував велике багатство

13 та синів, які знаходяться поряд із ним,

14 для кого розкрив усе!

15 Але він бажає, щоб Я дав йому ще більше!

16 Ні! Він заперечує Наші знамення,

17 тож Я ускладню його шлях! О

Посланцю Аллаха! Залиш Мене на самоті з тим, кого Я створив в утробі його матері одинаком – без жодного скарбу й без дітей.

Але потім Ми дарували йому всі ці багатства, тож він мешкає в Мецці та легко здобуває собі засоби до прожиття. Ця людина сподівається, що Ми їй далі будемо примножувати її скарби, а сама не вірує в Нас! Насправді все буде зовсім інакше. Ми не примножимо скарбів цій людині, яка не вірить у правдивість доказів Корану, а вразимо карою, яку вже ніколи не буде полегшено!

У цьому аяті мова йде про Валіда бін аль-Мугіру, супротивника істини, який веде боротьбу з Аллахом та Його Посланцем! Така винагорода чекає на всіх, хто суперечить шляху правди!

18 Він усе обдумав та розрахував. Ця людина поміркувала й зраділа тому, як погано вона висловила про Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!) та Коран.

19 Нехай він згине — як він усе розрахував!

20 Нехай він згине ще раз — як він усе розрахував!

21 Потім він замислився,

22 далі нахмурився та насупився,

23 а потім відвернувся та загордився!

24 І сказав: «Це — лише переказане чаклунство!

25 **Це — лише слово людини!»** Нехай він згине! Так, цей чоловік справді заслуговує на покарання! Невже для своєї душі він приготував ніщо інше, як тільки образу? Нехай він згине — за те, що говорив про Коран! Валід бін аль-Мугіра насупився й зробив серйозне обличчя, промовляючи такі слова! Не хотів він прислухатись до істини та говорив: слова Мухаммада — то чаклунство, казки, переказані від давніх народів, розповіді інших людей, які навчили цьому Мухаммада, а той приписав їх Аллаху!

26 **Ми вкинемо його в пекельне полум'я.**

27 **А звідки тобі знати, що таке пекельне полум'я?**

28 **Воно не обминає та не залишає, спалюючи шкіру.**

30 **Над ним — дев'ятнадцять.** Ми вкинемо його в геєну, нехай палає в огні! А звідки тобі знати, що таке геєна? Вона спалить усе — і плоть, і кістки! Каратимуть невіруючих дев'ятнадцять могутніх ангелів!

31 **Вартовими пекла Ми зробили лише ангелів, а їхню кількість перетворили на випробування для тих, які не увірували — щоб ті, кому дано Писання, були впевненими; щоб додаті віри тим, які увірували, і щоб не сумнівались ті, яким дано Писання та віруючі; і щоб запитали ті, в чийх серцях хвороба та невіруючі: «Що Аллах прагнув донести цією притчею?»** Ось так Аллах збиває зі шляху, кого побажає та веде, кого побажає, шляхом прямим! **Військо Господа твого відоме лише Йому! А це — лише нагадування для людей!**

Геєна охороняється суворими ангелами. Це число Ми зробили випробуванням для тих людей, які не вірують в Аллаха. Саме так у правдивості Корану зможуть переконатись і люди Писання, тобто юдеї та християни, адже це відповідає їхнім Писанням. Віруючим же це додасть віри! Отож, ніхто не буде сумніватись у істинності Писання, але невіруючі та лицеміри все одно запитають: що Аллах хотів сказати цим дивним числом? Аллах збиває зі шляху, кого побажає, та скеровує на прямий шлях, кого побажає. Тільки Господь знає чисельність Свого війська! А пекло — це повчання та засторога для людей!

32 **Ні! Клянуся місяцем!**

33 **Клянуся ніччю, коли вона відступає!**

34 **Клянуся зорею, коли вона займається!**

35 **Воістину, це — одна із найвеличніших справ,**

36 **яка застерігає людство,**

37 **тих серед вас, хто бажає йти вперед**

чи відступати назад. Істина — зовсім не те, що говорять ті, які не вірять Посланцю Аллаха. Всевишній Аллах поклявся місяцем, ніччю та днем, що вогонь — це одна із найвеличніших справ, якою застерігають людей. А тому, хто побажає наблизитись до свого Господа, нехай творить добро, виконує Його накази та уникає того, що Він заборонив. Вчиняючи ж непослух, людина віддаляється від Господа!

38 **Кожна душа є заручницею того, що вона собі здобула,**

39 **окрім людей, які праворуч,**

40 **які в райських садах розпитують одне одного**

41 **про грішників:**

42 **«Що привело вас у пекельне полум'я?»**

43 **Ті скажуть: «Ми не були серед молільників,**

44 **не годували бідняка**

45 **та, разом з іншими, вдавалися до пустослів'я.**

46 **Ми вважали Судний День за брехню,**

47 **доки не прийшла до нас впевненість».**

Кожна душа є заручницею того зла, яке вона творить. Кожен отримує по заслугах, окрім щиро віруючих мусульман, які коряться Аллаху. Саме вони опиняться в райських садах, красу яких неможливо описати словам. Вони будуть розпитувати одне в одного про невіруючих: за що вас вкинуто в геєну, за що покарано цим полум'ям? Ті грішники скажуть: у земному житті ми не звершували молитву й не жертвували на користь нужденних, а ще займалися пустослів'ям із людьми, які перебувають в омані. Також ми вважали, що День Відплати — це неправда. Тому й померли, тримаючись такої брехні!

48 **Ім не допоможе заступництво заступників.** Цим людям уже не допоможе ніяке заступництво, навіть якщо для цього зібралися б усі ангели й пророки.

Заступитись Аллах дозволить лише за тих, ким Він задоволений.

49 **Чому ж вони відвертаються від нагадування,**

50 **наче перелякані віслюки,**

51 **які втікають від лева.** Чому багатобожники відвертаються від Корану та його повчань, поводячись, наче перелякані віслюки, яких наздоганяє могутній лев!

52 **Але кожен із них прагне отримати розгорнуті сувої.**

53 **Ні! Вони не мають страху перед наступним життям!** Кожен із цих багатобожників прагне, щоб йому також зіслали із неба Писання — так, як його зіслали Мухаммаду (мир йому й

فَمَا نَعْفُهُمْ شَفَعَةُ الشَّافِعِينَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٤٩﴾ كَانَهُمْ حُمْرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾ بَلْ يَرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُؤْتَى صُحُفًا مُّثَنَّنَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّا إِنَّهُ تَذَكُّرٌ ﴿٥٤﴾ فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ﴿٥٥﴾ وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ﴿١﴾ وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يَلْقَىٰ قَدِيرِينَ عَلَىٰ أَنْ نُسَوِّىٰ بِنَانِهِ ﴿٤﴾ بَلْ يَرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ﴿٥﴾ يَسْتَلْ أَيَّانَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ﴿٦﴾ فَإِذَا رَأَىٰ الْبَصُرَ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ الْقَمَرَ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُّ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وُزْرَ ﴿١١﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يُدْعُوا الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِرَهُ ﴿١٥﴾ لَا تُحْرِكُ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْءَانَهُ ﴿١٧﴾ فَإِذَا قُرَأْنَهُ فَاتَّبِعْ قُرْءَانَهُ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿١٩﴾

благословення Аллаха!). Проте все буде зовсім інакше. Ці люди не вірують ні у наступне життя, ні у воскресіння й відплату.

54 Ні! Воістину, це — нагадування!

55 І хто захоче, той згадає його.

56 Але вони не згадають його, якщо цього не побажає Аллах. Гідний Він богобоязливості та гідний дарувати прощення! Достатньо Корану як повчання для цих багатобожників. Хто прагне повчитись цьому, той піде прямим шляхом. Але вони не зможуть прийняти Коран, якщо цього не побажає Аллах. Саме Йому потрібно коритись та в Нього просити прощення, адже це Він прощає гріхи тим, хто вірує в Нього та хто кориться Йому.

Сурат 75. Аль-Кийама

(«Воскресіння»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Ні! Клянуся Днем Воскресіння!

2 Ні! Клянуся душею, яка дорікає.

3 Невже людина думає, що Ми не зберемо її кісток?

4 Таж ні! Ми зможемо вирівняти навіть

пальці її! Всевишній Аллах поклявся Днем Відплати, а також богобоязливою та віруючою душею, яка докоряє своєму власнику за несправедні вчинки. Господь поклявся, що люди будуть воскресені. Невже невіруючий думає, що Ми не зберемо його кістки після смерті? Але Ми спроможні й на те, щоб відновити його пальці – такими, якими вони були в людини за життя.

5 Таж ні! Людина бажає грішити й надалі!

6 Запитує, коли настане День Воскресіння. Невіруюча людина заперечує День Воскресіння та прагне вчиняти гріх як зараз, так і в майбутньому. А ще й жартома запитує: коли вже прийде той День Воскресіння?

7 Коли закотяться очі,

8 місяць накриє темрява,

9 а сонце й місяць поєднаються!

10 У той День людина скаже: «Куди втікати?» Коли настане цей День, люди почнуть закривати очі від страху. Місячне світло – так само, як сонячне – зникне. Люди заголосять: куди втікати?

11 Таж ні, немає схованки!

12 У той День притулок буде біля твого Господа. О людино! Нікуди ти не сховаєшся! У День Воскресіння всі творіння повернуться до Єдиного Аллаха, і Господь відплатить усім!

13 У той День людину сповістять про те, що вона собі приготувала та що лишила по собі. У той День людина дізнається про свої вчинки, тобто все добро й зло, яке колись робила.

14 Але людина сама буде свідком проти себе,

15 хоча б і намагалася виправдатись. Людина сама буде ясним доказом проти себе. Навіть, якщо вона зможе вигадати яесь виправдання, ніщо з цього не допоможе їй.

16 Не повторюй його, намагаючись швидше запам'ятати.

17 Нам належить зібрати його та прочитати.

18 Коли Ми прочитаємо його, то читай його й ти.

19 А далі Нам належить пояснити його.

О Посланцю! Не вимовляй слів надто швидко, коли на тебе сходять одкровення, боячись, що зможеш його забути. Ми збережемо його в твоєму серці, а потім ти будеш читати його тоді, коли побажаєш. Коли Джібріл читає тобі Коран, то уважно слухай та мовчи, а вже потім читай так, як тебе навчили. Ми пояснимо всі смисли, які тобі важко зрозуміти.

20 Таж ні! Ви любите скороминучість,

21 і нехтуєте життям наступним. О багатобожники! Насправді істина зовсім інша, і свідчить вона про те, що воскресіння та відплата існують. Але ви віддасте перевагу земному життю та його прикрасам, залишаючи поза увагою життя наступне та його блага.

22 Деякі обличчя у той День будуть сяючими, **23** дивлячись на Господа свого. Обличчя людей, які увійдуть до раю, в День Воскресіння будуть сяяти від щастя й радості. Вони побачать свого Творця й будуть насолоджуватись цим!

24 А інші обличчя у той День будуть засмученими,

25 думаючи, що із ними трапиться лихо. Обличчя людей, які увійдуть до пекла, в День Воскресіння будуть нещасними та засмученими. Їх вразить страшне лихо, котре зламає їх!

26 Таж ні! Коли підступить смерть, **27** то скажуть: «Чи знайдеться лікар?»

28 Людина зрозуміє, що прийшла розлука.

29 Нога зійдеться з ногою.

30 У той День людину приженуть до Господа твого. Коли дух людини досягне верхньої частини грудей, присутні заголосять: де той, хто зможе допомогти? Але стане зрозумілим, що прийшов час залишити земне життя. Ангели смерті вже близько! Важкість останніх хвилин життя нинішнього буде такою ж, як перші миті життя наступного. Усі творіння повернуться до Аллаха та підуть або в рай, або в пекло!

31 Вона не вірила і не молилась, **32** сприйняла істину за брехню та відвернулась,

33 а далі погордо вирушила до своєї родини.

34 Горе тобі, горе!

35 І ще раз: горе тобі, горе! Невіруючий не повірив Посланцю Аллаха, вважає, що Коран – неправда та не здійснював обов'язкової молитви. Така людина відвернулася від віри й погордо рушила до своїх близьких. Горе тобі! Горе тобі!

36 Невже людина думає, що вона залишена без нагляду?

37 Невже вона не була краплею сім'я, що летіється?

38 А потім — кров'яним згустком; Ми створили її та розмірили,

39 зробивши з неї пару: чоловіка та жінку.

40 То не вже Він не спроможний оживити померлих? Невже той, хто не вірить у воскресіння, вважає, що його залишать без нагляду, не будуть йому

كَلَّا لَبِئْسَ مَا تَحْكُمُونَ الْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ﴿٢١﴾ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾
إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾ تَطَّوَّنُ أَنْ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾
كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَافِيَ ﴿٢٦﴾ وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ﴿٢٧﴾ ظَنَّ أَنْهُ الْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾ وَالنَّفْسُ
السَّاقِيَةُ إِلَى رَبِّكَ ﴿٢٩﴾ إِلَى رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقِيُّ ﴿٣٠﴾ فَلَا صَدَقَ وَلَا صَلَّى
﴿٣١﴾ وَلَكِنْ كَذَّبَ وَقَتَلَى ﴿٣٢﴾ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَى أَهْلِهِ يَمْتَطِعٌ ﴿٣٣﴾ أُولَى لَكَ
فَأُولَى ﴿٣٤﴾ ثُمَّ أُولَى لَكَ فَأُولَى ﴿٣٥﴾ أَيْحَسِبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾
أَلَمْ يَكُنْ نُطْفَةً مِنْ مَنِيٍّ مُمْتِنٍ ﴿٣٧﴾ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّى ﴿٣٨﴾ فَعَمَلَ وَتَهُ
الْأَرْوَاحِينَ الذِّكْرَ وَالْأُنثَى ﴿٣٩﴾ أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِيرٍ عَلَيَّ أَنْ يَحْيِيَ الْمَوْتَى ﴿٤٠﴾

سُورَةُ الْإِنْسَانِ ﴿٧٦﴾
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَّذْكُورًا ﴿١﴾
إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا
بَصِيرًا ﴿٢﴾ إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكَرًا وَإِنَّمَا كَفُورًا ﴿٣﴾
إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلًا وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾ إِنَّ
الْأَبْرَارَ لَشَرُوبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَتْ مِرْجَاهَا كَأْفُورًا ﴿٥﴾

нічого наказувати й не будуть йому нічого забороняти? Чи то не він був свого часу краплею сім'я, яку вмістили в матку, тож перетворилась ця крапля на кров'яний згусток? Господь створив людину й дарував найкращий вигляд, створивши дві групи людей – чоловіків та жінок. То не вже Аллах не зможе повторити своє творіння? Всевишній Аллах спроможний на це!

Сура Аль-Інсан

76. «Людина»

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Чи не минув для людини той час, коли вона була річчю, не гідною згадки?

Багато часу минуло, доки в людину не вдихнули дух, а до того була вона невідомою річчю.

2 Воістину, Ми створили людину зі змішаної краплі сім'я, випробовуючи її, а потім дарували їй слух і зір.

3 Воістину, Ми повели її шляхом, буде вона вдячною чи невдячною. Ми створили людину із чоловічої та жіночої рідини й випробовуємо релігійними зобов'язаннями. Ми дарували їй слух та зір,

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ﴿٦﴾ يُوفُونَ بِالْقَدَرِ مَخَافُونَ
 يَوْمَ مَا كَانَتْ شُرُوهُ مُسْتَطِيرًا ﴿٧﴾ وَيَطْعَمُونَ الْأَطْعَامَ عَلَىٰ حَيْثُ وَجَّهَتْ
 وَبَيْتِهَا وَأَسِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّمَا نَطْعَمُكُمْ لِيُوجِهَ اللَّهُ لَكُمْ تَرْبِيَةً كَمَا جَزَاءُ وَلَا شُكْرًا
 ﴿٩﴾ إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمَ عَبُوسًا قَطَطًا ﴿١٠﴾ فَوَقَدْتُمْ لَكُمْ
 الْيَوْمَ وَلَقَدْ هَمَمْنَا بِكُمْ فَبَدَّلَ اللَّهُ فَتْرَتَنَا ﴿١١﴾ وَجَزَيْنَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا
 ﴿١٢﴾ مُتَّكِنِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿١٣﴾
 وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلَّتْ أَعْقَابُهُمْ لَدَلِيلًا ﴿١٤﴾ وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِبَانِيَةٍ
 مِنْ فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ فَوَارِيرًا ﴿١٥﴾ فَوَارِيرًا مِنْ فِضَّةٍ قَدَرُوهَا نَقِيرًا ﴿١٦﴾
 وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَتْ مِرْجَاجًا زَبْحِيحًا ﴿١٧﴾ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا
 ﴿١٨﴾ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَنثورًا
 ﴿١٩﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمْرًا رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمَلَكًا كَاسِبًا ﴿٢٠﴾ عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٌ
 خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُوعٌ أَسَاوِرٌ مِنْ فِضَّةٍ وَسَقَمَهُمْ رُبُّهُمْ سَرَابًا
 طَهُورًا ﴿٢١﴾ إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيَكُمْ مَشْكُورًا ﴿٢٢﴾ إِنَّا
 نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا ﴿٢٣﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَطِعْ
 مَنَّهُمْ إِنَّمَا أَوْفَوْنَا ﴿٢٤﴾ وَأَذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٢٥﴾

щоб вона могла слухати Наші знамення та бачити Наші докази. Ми розповіли їй, що таке прямиий шлях і омана, що таке добро і зло. Так вона може бути або віруючою та вдячною, або невіруючою та невдячною.

4 Ми приготували для невіруючих ланцюги, кайдани та полум'я. Ми приготували для невіруючих кайдани та міцно закуємо ними їхні ноги, а також прив'яжемо ланцюгами їхні руки до шиї. Палатимуть вони у вогні!

5 Воістину, праведники питимуть із чаші напій, змішаний із камфорою. Щирі та покірні раби Аллаха, які виконують Його приписи, питимуть у День Воскресіння прекрасний напій – вино, змішане із камфорою.

6 Раби Аллаха будуть пити із джерела, скеровуючи його потік туди, куди побажають.

7 Вони виконують обітницю та бояться Дня, зло якого охопить усе.

8 Вони дають їжу нужденному, сироті та полоненому, хоча й самі хочуть її.

9 «Ми годуємо вас заради лику Аллаха; ми не прагнемо вашої відплати чи вдячності!

10 Ми боїмося Дня, який прийде від нашого

Господа та буде похмурим і суворим!»

Саме такий напій споживають раби Аллаха, маючи його вдосталь! У земному житті вони виконували свої обіцянки коритись Аллаху, боялися кари Аллаха та жахів Дня Воскресіння, які оминуть того, кого помилював Аллах. Ці люди ділилися з іншим тим, що було їм самим потрібне, давали їжу нужденним, сиротам та полоненим. Вони робили це не задля відплати чи похвали, а прагнучи до вдоволення Всевишнього Господа! Ці люди говорили так: ми боїмося того Дня, коли обличчя людей виражатимуть щонайсильніший страх!

11 Аллах захистить їх від зла того Дня й допоможе зустріти сяйво та радість,

12 винагородить їх райським садом та шовком — за те, що вони були терпеливими!

13 Лежачи на ложах, вони не побачать там ні сонця, ні морозу.

14 Їхні тіні стануть близькими, а плоди будуть покірними.

Аллах врятує праведників від жахів того Дня. Їхні обличчя сяятимуть від радості, якою будуть сповнені їхні серця. За своє терпіння у земному житті вони увійдуть до великого райського саду, де матимуть усе, що собі побажають! Одягнуться вони в шовк, маючи найкращі одяжки! Там не буде ні спеки, ні морозу. Плоди райських дерев із широкою тінню будуть близькими до них, тож вони їстимуть їх, коли побажають.

15 Обходити їх будуть із посудом із срібла та кубками із кришталю,

16 зі сріблом та кришталем, належних розмірів.

17 Напувати їх будуть із чаші напоєм, змішаним із імбирем.

18 Із джерела, названого Сальсабілем.

Жителів раю будуть обходити слуги, тримаючи в руках срібні тарілки й кришталеві кубки. Вони будуть такого розміру, якого побажають споживачі. Ці праведники питимуть вино, змішане із занджабілем, із джерела, яке називається Сальсабіль. Джерело має таку назву через прекрасні властивості напою.

19 Їх будуть обходити вічно молоді юнаки; поглянувши на них, ти приймеш їх за розсипані перлини. Прислужувати цим людям будуть вічно молоді юнаки. Коли ви побачите їх, то за їхню красу, їхній колір та сяючі обличчя порівняєте із чистими перлинами!

20 Поглянувши, ти побачиш там благо та велику владу! У кожній частині раю ти

бачитимеш радість та насолоду, яку неможливо описати, а також і владу, якій немає меж!

21 На них буде зелений одяг із атласу й парчі; прикрашені вони будуть браслетами зі срібла, а Господь напуватиме їх чистим напоєм! Підкладкою на їхньому одязі буде тонкий шовк; а сам одяг буде зроблено із міцного шовку. Прикрасами жителів раю будуть срібні браслети, а напуватимуть їх чистим напоєм, де не буде ні скверни, ні бруду.

22 «Такою буде відплата для вас; віддячені ваші зусилля!» Ви отримаєте все це за свої праведні вчинки. Аллах задоволений ними!

23 Воістину, Ми зіслали тобі Коран частинами. О Посланцю! Ми зіслали тобі Коран, щоб люди замислились над погрозами та обіцянками, винагородою та покаранням!

24 Терпи ж, доки не прийде рішення Господа твого; не корися ж грішникам та невірющим серед них!

25 Згадуй ім'я свого Господа ранком і вечором, Терпеливо очікуй рішення свого Господа, передвизначеного Ним, а також виконуй Його релігійні приписи. Не корися тим багатобожникам, які тільки й переймаються, що своїми пристрастями, а також тим, які досягнули верхньої межі в невір'ї та омані. Згадуй ім'я Господа твого на початку й наприкінці дня.

26 а також уночі. Вклоняйся Йому та прославляй Його протягом довгої ночі. Згадуй ім'я Господа твого й уночі, звершуй молитви та роби це протягом довгого часу.

27 Воістину, ці люди люблять скороминучість та нехтують важким Днем. Ці багатобожники люблять земне життя, постійно зайняті ним, а про життя наступне взагалі не хочуть думати – як і про те, що може врятувати їх від жахів того Великого Дня!

28 Ми створили їх та укріпили їхні кістки. Але якщо Ми побажемо, то замінимо їх іншими людьми. Ми створили людей та зміцнили їх. А коли побажемо, то знищимо їх та створимо нових, які будуть покірно виконувати накази Аллаха.

29 Воістину, це — нагадування! І хто побажає, той стане на шлях до Господа свого!

30 Але ви не побажаєте цього, якщо не побажає Аллах. Воістину, Аллах — Всезнаючий, Мудрий,

31 вводить у Свою милість, кого побажає; а для несправедливих Ми приготували болісну кару! У цій сурі міститься заохочування та застереження – обіцянка та погроза, якими Аллаха повчає жителів світів.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ
هَؤُلَاءِ يَحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَاءَهُمْ يَوْمًا نَقِيلًا ﴿٢٧﴾ نَحْنُ
خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا بَدَلْنَا أَمْثَلَهُمْ بَدِيلًا
﴿٢٨﴾ إِنَّ هَذِهِ تَذَكُّرَةٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٢٩﴾
وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣٠﴾
يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣١﴾

سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ﴿١﴾ فَأَلْصَقْنَ عَصْفًا ﴿٢﴾ وَالنَّشِيرَاتِ فُشْرًا ﴿٣﴾
فَالْفَرْقَاتِ فَرْقًا ﴿٤﴾ فَأَلْمَلَقَاتِ ذِكْرًا ﴿٥﴾ عَذْرًا أَوْ نَذْرًا ﴿٦﴾ إِنَّمَا
تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ فَإِذَا النَّجْمُ طُمِسَتْ ﴿٨﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ ﴿٩﴾
وَإِذَا الْجِبَالُ سُفِفَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا الرَّسُلُ أَقْنَتْ ﴿١١﴾ لِأَيِّ يَوْمٍ أُخِّلَتْ
﴿١٢﴾ لِيَوْمِ الْفَصْلِ ﴿١٣﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الْفَصْلِ ﴿١٤﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ
لِلْمُكْدِبِينَ ﴿١٥﴾ أَلَمْ نُهَبِكِ الْأُولَىٰ ﴿١٦﴾ ثُمَّ نَبَعَهُمُ الْآخِرِينَ ﴿١٧﴾
كَذَلِكَ نَفْعِلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿١٨﴾ وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكْدِبِينَ ﴿١٩﴾

Хто хоче здобути собі добро в земному й наступному житті, нехай іде шляхом богобоязливості, який веде до прощення Аллаха та Його вдволення. Все, чого ви бажаєте, є наслідком передвизначення Аллаха та Його волі. Господь знає про своє творіння та мудро керує його справами, відсилаючи Свою милість тому, кому побажає. Цими людьми є віруючі! А несправедливим, які порушують встановлені Аллахом обмеження, Господь приготував страшну кару!

Сура Аль-Мурсалат

77.

(«Відіслані»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Клянуся добрими вісниками,
2 які сильно віють,
3 які стрімко поширюються,
4 які впевнено розрізняють,
5 які приносять нагадування —
6 задля виправдання або
застереження!

7 Обіцяне вам неодмінно збудеться! Всевишній Аллах поклявся добрими вітрами, які йдуть одне за одним, вітрами

أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿٢١﴾ إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ ﴿٢٣﴾ وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾
 أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ﴿٢٥﴾ أَحْيَاءَ وَأَمْوَاتًا ﴿٢٦﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رِوَاسِي شَجَرَاتٍ وَأَسْقَيْنَكُم مَّاءً فَرَاتًا ﴿٢٧﴾ وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾
 أَنْطَلِقُوا إِلَىٰ مَا كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٩﴾ أَنْطَلِقُوا إِلَىٰ ظِلِّ ذِي ثُلُثِ شُعْبٍ ﴿٣٠﴾ لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ اللَّهَبِ ﴿٣١﴾ إِنَّمَا تَتْرَىٰ بِشَكْرِ كَالْقَصْرِ ﴿٣٢﴾ كَأَنَّهُ جُمَلَةٌ صَفْرٌ ﴿٣٣﴾ وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾
 هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَلَا يُؤَدِّنُ لَهُمْ فِعْلَهُ قَادِرُونَ ﴿٣٦﴾ وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٧﴾ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمْعُنْكُمْ وَالْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ فَإِن كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُوا ﴿٣٩﴾ وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾ إِنَّا الْمُنْفِقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعِيُونَ ﴿٤١﴾ وَفُؤَادُهُ مِمَّا بَشْتَهُونَ ﴿٤٢﴾ كَلُوا وَأَشْرَبُوا هَيْتًا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾ وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٥﴾ كَلُوا وَتَمَنَعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ جُحُومُونَ ﴿٤٦﴾ وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ارْكَعُوا لَا تِرْكَعُوتَ ﴿٤٨﴾ وَيَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

сильними, які несуть загибель, а також ангелами, які збирають до купи хмари й ті проливають дощ там, де цього побажає Господь. Всевишній Аллах поклявся й тими ангелами, які за Його наказом розрізняють між істиною та хибою, дозволеним та забороненим, тими ангелами, які передають одкровення пророкам, а ті, в свою чергу, застерігають ним творіння. Ці клятви свідчать, що День Воскресіння й відплата – це правда, і все це неодмінно збудеться.

8 Коли зорі згаснуть,

9 коли небо трісне,

10 коли гори розвіються,

11 коли посланця буде встановлено строк.

12 На який же день це призначено?

13 На День Розрізнення!

14 А звідки тобі знати, що таке

День Розрізнення?

15 Лихом буде цей День для тих,

хто заперечує правду! Коли зорі згаснуть та стануть темними, коли розколеться небо, коли гори здригнуться й перетворяться на пісок, коли посланців покличуть розрізнити між їхніми народами? Все це відбудеться у

Великий День! О людино! Звідки тобі знати, що таке День Розрізнення, звідки тобі знати, які жахіття будуть його супроводжувати? На невірнучих чекає загибель!

16 Невже Ми не знищили давні народи?

17 Потім за ними підуть ще й інші.

18 Ось так Ми вчиняємо з грішниками.

Невже за те, що вони вважали своїх посланців брехунами, Ми не знищили ваших пращурів з-посеред давніх народів – народи Нуха, адитів та самудитів? Те ж саме Ми зробили й з іншими невірнучими! Ми можемо вчинити так і з мекканськими грішниками – за те, що вони вважають брехуном Посланця Аллаха Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!).

19 Лихом буде цей День для тих, хто заперечує правду! У День Воскресіння всіх, хто не вірить у Єдиного Бога, пророцтво, воскресіння та відплату, вразить жахливе лихо!

20 Невже Ми не створили вас із мізерної рідини,

21 вмістивши її у надійне місце,

22 до визначеного строку?

23 Ми визначили міру; як же

прекрасно Ми визначаємо міру! О невірнучі! Невже Ми не створили вас із мізерної краплі сім'я, вмістивши в надійне місце – утробу матері – на визначений строк? Ми змогли створити людину, надати їй вигляду та вивести в світ. Ми спроможні на все!

24 Лихом буде цей День для тих, хто заперечує правду! У День Воскресіння невірнучих чекає жахлива кара.

25 Хіба Ми не зробили землю вмістилищем

26 живих і мертвих,

27 хіба не встановили там непорушні й

високі гори, хіба не дарували вам для

пиття прісну воду? Невже це не Ми

поселили на поверхні землі – там, де ви

живете – стількох людей, скількох ви не

зможете порухувати? Невже це не Ми

розмістили всередині землі стількох

померлих, скількох ви неможете

порахувати? Ми створили міцні гори, щоб

земля не коливалася під вами? Невже не

Ми напуваємо вас чистою прісною водою?

28 Лихом буде цей День для тих, хто заперечує правду!

29 Ідіть же до того, що ви вважали за брехню!

30 Ідіть же в тінь із трьома гілками,

31 яка не дарує затінку та не закриває від полум'я,

32 сипле іскри, наче фортеця,

33 **схожа на жовтих верблюдів.** У День Воскресіння невіруючим скажуть: увійдіть же до пекла, існування якого в земному житті ви заперечували! Ви опинитесь у диму геєни, який нагадує дерево з трьома гілками. Але такий затінок не рятує від вогню! Пекло сипле іскрами, кожна з яких нагадує велику будівлю, а колір у цих іскор – як у темно-жовтих верблюдів!

34 **Лихом буде цей День для тих, хто заперечує правду!** У День Воскресіння невіруючих чекає жадлива кара.

35 **У той День вони не будуть розмовляти,**

36 **і не дозволять їм шукати виправдань.** У День Воскресіння невіруючим не дозволять розмовляти, тож вони не зможуть знайти якісь виправдання.

37 **Лихом буде цей День для тих, хто заперечує правду!** У День Воскресіння невіруючих чекає жадлива кара.

38 **Ось він — День Розрізнення! Ми збрали і вас, і тих, хто жив ще раніше.**

39 **Якщо маєте якусь хитрість, то спробуйте хитрувати проти Мене!** У цей День Господь проведе межу між Своїми творіннями, розрізняючи правду й неправду. О невіруючі! Вас зберуть усіх разом, незалежно від того, з якого народу ви походите. Якщо ви спроможні якось уникнути покарання, то спробуйте це зробити!

40 **Лихом буде цей День для тих, хто заперечує правду!** У День Воскресіння невіруючих чекає жадлива кара.

41 **Воістину, богобоязливі перебуватимуть серед затінку, джерел**

42 **і плодів — тих, які побажають!**

43 **Їжте й пийте здоровими — за те, що чинили ви!**

44 **Ось так Ми винагороджуємо праведників.**

45 **Лихом буде цей День для тих, хто заперечує правду!** Ті, які в земному житті боялися свого Господа, виконуючи Його накази й уникаючи того, що Господь заборонив, у День Воскресіння опиняться в затінку райських дерев. Коло них будуть джерела й вдосталь різних плодів. Праведники матимуть усе, що побажають! Їм скажуть: їжте, насолоджуйтесь, пийте, будучи здоровими! Ви отримали це завдяки своїм добрим вчинкам у земному житті. Саме так Ми винагородимо тих, хто Нам кориться!

А невіруючих очікує жадлива кара!

46 **Їжте й насолоджуйтесь, але ж недовго, бо ви — грішники!** Аллах погрожує грішникам та говорить: насолоджуйтесь земним життям та

вдовольняйте свої марні пристрасті, але триватиме це недовго! За своє багатобожництво вас буде покарано!

47 **Лихом буде цей День для тих, хто заперечує правду!** У День Воскресіння невіруючих чекає жадлива кара.

48 **Коли говорять їм: «Вклоніться», вони не вклоняються.** Коли цим багатобожникам говорять: моліться Аллаху та будьте смиренними перед Ним, вони не роблять цього. Та ще й погордо відвертаються!

49 **Лихом буде цей День для тих, хто заперечує правду.**

50 **У яку ж розповідь, після цієї, вони не увірують?** У День Воскресіння невіруючих чекає жадлива кара, якщо вони не повірять у цей Коран. Але в яку ж іще книгу, як не в цю, вони можуть увірувати? Це Писання пояснює кожну річ, розповіді та настанови його ясні, а слова та смисли – незрівнянні!

Сура Ан-Наба

78.

(«Звістка»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 **Про що це розпитують вони одне одного?**

2 **Про звістку велику!**

3 **Щодо якої різняться думки їхні.** Про що це невіруючі курайшити розпитують одне одного? Вони розпитують про велику звістку – Коран, яка розповідає про воскресіння та викликає в курайшитів багато сумнівів.

4 **Таж ні, дізнаються вони!**

5 **І ще раз: ні! Дізнаються вони!** Але думка багатожників – хибна. Скоро вони дізнаються про наслідки своєї неправди! І тоді вони переконаються у правдивості Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!), правдивості Корану, правдивості воскресіння! У цих словах міститься погроза й обіцянка, адресована багатобожникам.

6 **Хіба не зробили Ми землю — ложем, Невже ми не зробили для вас землю, схожою на ложе?**

7 **а гори — підпорами?** Невже Ми не створили міцних гір, щоб земля не рухалася разом із вами?

8 **І створили Ми вас парами, Невже Ми не створили вас чоловіками й жінками?**

9 **і зробили Ми сон ваш відпочинком, Невже Ми не зробили сон часом відпочинку для ваших тіл?**

10 **і зробили Ми ніч покривалом, Невже Ми не створили ніч покривалом, яка обортає вас своєю темрявою так, як одяг?**

11 **і зробили Ми день часом для здобуття їжі.** Невже Ми не зробили день часом для праці, коли ви докладаєте зусиль для свого блага?

سُورَةُ النَّبَاِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيْمِ ﴿٢﴾ الَّذِي هُوَ فِيهِ يُخْتَلَفُونَ ﴿٣﴾
 كَلَّا سِعَامُونَ ﴿٤﴾ نُوْا كَلَّا سِعَامُونَ ﴿٥﴾ اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مَهْدًا ﴿٦﴾
 وَاَلْجِبَالَ اَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَاكُمْ اَزْوَاجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿٩﴾
 وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَبَدَّلْنَا
 فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَاجًا ﴿١٣﴾ وَاَنْزَلْنَا
 مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً تَجَاجًا ﴿١٤﴾ لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَجَعَلْنَا
 الْاَنْفَاقَ ﴿١٦﴾ اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُفْخَعُ فِي الصُّورِ
 فَنُتَوْنَ اَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَفُيْحِتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ اُتُوْبًا ﴿١٩﴾ وَسِيْرَتِ
 الْجِبَالِ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ اِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِلطَّغِيْنَ
 مَتَابًا ﴿٢٢﴾ لِيَلْبِثْنَ فِيْهَا اَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَا يَدْخُوْنَ فِيْهَا بَرْدًا وَّلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾
 اِلَّا لِحَمِيْمًا وَّغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَاءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ اِنَّهُمْ كَانُوْا
 لَا يَرْجُوْنَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوْا بَايَاتِنَا كِذَابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ
 اَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾ فَذُقُوْا فَلَنْ تَزِيْدَكُمْ اِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

12 **І збудували Ми над вами сім твердинь.**

Невже Ми не встановили над вами сім міцних небес, у яких немає тріщин чи розколів?

13 **І встановили Ми сяюче світло.**

Невже Ми не зробили сонце світилом, яке дарує вам світло?

14 **І зіслали з хмар воду дощову,**

15 **щоб проростити нею зерна і рослини.**

16 **І сади густі.** Невже Ми не зіслали з неба дощі, щоб проростити рослини, якими харчуєтесь ви й різні тварини, а також і сади, на деревах яких так багато гілок?

17 **Воістину, День Розрізнення вже призначений!**

18 **У той День засурмлять у сурму, і прийде ви натовпами!** День, коли буде розрізнено між творіннями – а йдеться про День Воскресіння – уже призначено. Його побачать усі покоління людей! Коли ангел засурмить у ріг, проголошуючи про воскресіння, кожна громада збереться навколо свого провідника.

19 **І розкриється небо, і стане ворітьми.**

У небі розкриється багато воріт, крізь які на землю будуть сходити ангели.

20 **І зрушаться гори, і стануть маревом.** Міцні гори зрушаться зі своїх місць, перетворившись на суцільне марево.

21 **Воістину, геєна — пастка!**

22 **Житло для неправедних.**

23 **Будуть вони там довгими роками.**

24 **Не смакуючи ні прохолоди, ні питва,**

25 **окрім кип'ятку та гною.**

26 **Достойна це відплата їм!** У той День геєна буде вичікувати невіруючих. Вони вже ніколи не вийдуть звідти! Страждань невіруючих не полегшить ні прохолода, ні вода! Споживатимуть вони окроп та гній. Така відплата буде справедливою – за ті вчинки, які вони творили в земному житті!

27 **Вони ж не очікували такого розрахунку та заперечували Наші знамення.**

28 **Але ж навіть кожному річ Ми підраховували й записали!**

30 **Скуштуйте ж! Не додамо Ми вам нічого, крім кари!** Невіруючі не мали страху перед Днем Відплати та не готувались до нього. А своїх посланців вони вважали брехунами. Але Ми записали в Захищеній Скрижалі кожному річ. Спробуйте ж на смак цю кару, о невіруючі! А Ми ще й збільшимо вашу кару!

31 **Воістину, богобоязливих чекає успіх,**

32 **сади та виноградники,**

33 **повногруді ровесниці**

34 **та повні чаші.**

35 **Не почують вони там ні пустослів'я, ні брехні.** Ті, які бояться Господа свого й роблять добро, будуть щасливими, увійшовши до раю. Перебуватимуть вони у великих садах, посеред виноградників. Чекатимуть їх там молоді жінки з округлими й високими грудьми. Усі вони будуть однолітками! На праведників чекають ще й чаші, повні вина! У раю вони не почують ні злого слова, ні брехні!

36 **Це — нагорода від Господа твого, дар виплачений!**

37 **Господа небес і землі, й того, що між ними, Милостивого; вони не зможуть промовити слова до Нього!**

38 **У День, коли стануть Дух і ангели рядами, не розмовлятиме ніхто, крім як з дозволу Милостивого, і скаже він лише правду.**

39 **Це — День істини і, хто побажає, знайде шлях до Господа свого.** Праведники сповна отримують свою винагороду від Господа небес, землі й того, що між ними. Господь – Милостивий у цьому світі й наступному. У День Воскресіння до

Господа зможуть звертатись лише ті, кому Він дозволить. Так само Джібріл та інші обрані ангели будуть заступатись лише за того, за кого дозволить Милостивий. Говоритимуть вони тільки правду! Цей День неодмінно прийде. Хто бажає уникнути його жахить, нехай наближається до Свого Господа через праведні вчинки!

40 Ми застерігали вас від кари близької. У той День побачить людина вчинки рук своїх, і скаже невірний: «О, краще я був би порохом земним!» Ми застерігали вас від того, що Останній День вже близько. Кожен чоловік побачить добро й зло, яке він робив у земному житті. Невірний скаже: «Краще б я не воскрес та перетворився на порох земний!»

Сура 79. **АН-НАЗІЙТ**

(«Висмикуючи»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Клянуся тими, що висмикують сльозі!

2 Клянуся тими, що витягають ніжно,

3 клянуся тими, що плывуть плинно,

4 клянуся тими, що випереджають стрімко,

5 і тими, що виконують накази!

6 У День той здригнеться те, що здригається,

7 послідує за ним ще одне, Аллах поклявся

тими ангелами, які душі невірних

висмикують жорстко, а віруючих – ніжно

та обережно. Ще Господь поклявся ангелами,

які сходять із небес та підіймаються туди,

ангелами, які, виконуючи Його мудрі накази,

випереджають одне одного. Але творінням

Господа дозволяється клястись тільки своїм

Творцем. Тому той, хто клянеться чимось,

окрім Аллаха, вчиняє так, як багатобожник.

Ангели спостерігають за творіннями. У той

День, коли здригнеться земля, засурмлять

два рази – після першої сурми всі помруть,

після другої – всі воскреснуть.

8 Серця у День той затремтять,

9 погляди впадуть додолу. Серця

невірних у той День будуть тріпотіти від

страху. Побачивши жахиття Дня Воскресіння,

невірні дивитимуться тільки собі під ноги.

10 Говорять вони: «Невже ми станемо

такими, як були,

11 після того, як будемо кістками тлінними?»

12 Сказали вони: «Якщо це так, то це —

повернення зі збитком!» Ті, які

заперечують воскресіння, скажуть: невже

після смерті, розклавшись на кістки, ми

знову будемо жити? Якщо це правда, то в

такому житті буде мало добра.

13 Та ось лише один глас —

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۝ ۳۱ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ۝ ۳۲ وَكَوَاعِبَ أَزْوَاجًا ۝ ۳۳ وَأَسْوَءَ ۝ ۳۴ دِهَاقًا ۝ ۳۴ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدًّا ۝ ۳۵ جَزَاءَ مَنْ زَكَّٰهُ عَطَاءٌ ۝ ۳۶ حَسَابًا ۝ ۳۶ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ ۝ ۳۷ مِنْهُ خِطَابًا ۝ ۳۷ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ ۝ ۳۸ إِلَّا مَنْ أِذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۝ ۳۸ ذَلِكَ الْيَوْمَ الْحَقُّ فَمَنْ ۝ ۳۹ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَتَابًا ۝ ۳۹ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ عَذَابًا قَرِيبًا ۝ ۴۰ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ۝ ۴۰

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ۝ ۱ وَالنَّشِيطَاتِ تَسَّطُّرًا ۝ ۲ وَالسَّيِّدَاتِ سَبَّحًا ۝ ۳ فَالَسَّيِّغَاتِ سَبَّحًا ۝ ۴ فَالْمُدْرِبَاتِ أَمْرًا ۝ ۵ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ۝ ۶ تَتَّبِعُنَّ الرَّادِفَةَ ۝ ۷ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ۝ ۸ أَبْصَرُهَا ۝ ۹ خَشِيعَةٌ ۝ ۹ يَقُولُونَ أَيْنَا نَا مُرْدُوذُونَ فِي الْخَافِرَةِ ۝ ۱۰ أَيْنَا ذَا كُنَّا ۝ ۱۱ عِظْمًا خَيْرَةً ۝ ۱۱ قَالُوا إِنَّكَ إِذَا كَرِهَ خَاسِرَةٌ ۝ ۱۲ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ ۝ ۱۳ وَاحِدَةٌ ۝ ۱۳ فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ۝ ۱۴ هَلْ أَنْتَكَ حَدِيثٌ مُوسَىٰ ۝ ۱۵

14 і вони опиняться на поверхні землі.

Щойно засурмлять у ріг, люди оживуть та вийдуть із могил на поверхню землі.

15 Чи дійшла до тебе розповідь про Мусу?

16 Коли Господь закликав його в

святих долин Тува: Чи дійшла до

тебе розповідь про Мусу, коли Господь

покликав його в пречистій благословенній

долині Тува?

17 «Йди до Фірауна, бо, воістину,

порушив він!

18 І скажи: чи не слід тобі очиститись?

19 Я вкажу тобі шлях до Господа твого,

тож станеш ти богобоязливим!» Аллах

сказав йому: йди до Фірауна, адже той

порушив усі можливі межі. Запитай: чи не

слід тобі очистити свою душу та

прикрасити її вірою? Я вкажу тобі вірний

шлях до Господа твого! Ти станеш

покірним Йому та богобоязливим!

20 [Муса] показав йому велике знамення.

21 Але той відкинув його та не послухався.

22 А потім відвернувся, поспішаючи.

Муса показав Фірауну два великих

знамення – палицю, яка обернулася змією

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِاللَّوَاءِ الْمُقَدَّسِ طُورِي ﴿١٧﴾ أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿١٨﴾
 فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَٰهٌ إِلَّا أَن تَرْكِبَ ﴿١٩﴾ وَأَهْدِيكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿٢٠﴾ فَأَرَاهُ
 الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ ﴿٢١﴾ فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ أَذْبَرَ سَعْيَىٰ ﴿٢٣﴾ فَحَشَرَ
 فَنَادَىٰ ﴿٢٤﴾ فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ ﴿٢٥﴾ فَأَخَذَهُ اللَّهُ مَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ﴿٢٦﴾
 إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰ ﴿٢٧﴾ أَن تَمَّ أَشَدُّ خَلْقًا أَمَ السَّمَاءَ بَنَاهَا ﴿٢٨﴾
 رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّنَهَا ﴿٢٩﴾ وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ﴿٣٠﴾
 وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَاهَا ﴿٣١﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ﴿٣٢﴾
 وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا ﴿٣٣﴾ مَنَّاعًا لِّكُمُوعًا وَأَلْهَامًا ﴿٣٤﴾ فَإِذَا جَاءَتِ الطَّلَامَةُ ﴿٣٥﴾
 الْكُبْرَىٰ ﴿٣٦﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَىٰ ﴿٣٧﴾ وَبُرْزَتِ الْحَجِيمُ ﴿٣٨﴾
 لِمَن يَرَىٰ ﴿٣٩﴾ فَأَمَّا مَنْ طَغَىٰ ﴿٤٠﴾ وَءَاثَرَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ﴿٤١﴾ فَإِنَّ الْحَجِيمَ ﴿٤٢﴾
 هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿٤٣﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ﴿٤٤﴾
 فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ﴿٤٥﴾ يَسْتَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ﴿٤٦﴾
 ﴿٤٧﴾ فِيمَ أَنْتَ مِن ذِكْرِنَهَا ﴿٤٨﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْهَاهَا ﴿٤٩﴾ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ ﴿٥٠﴾
 مَن يَخْشَاهَا ﴿٥١﴾ كَانَتْهُمْ يَوْمَ بَرُورِهَا الرَّبَابَةُ الْإِلْعَاشِيَّةَ أَوْ حُجَّاهَا ﴿٥٢﴾

سُورَةُ عَبَسَ ﴿٨٠﴾ يَا أَيُّهَا

та свою руку, яку Господь вилікував від прокази. Але Фіраун вирішив, що Муса – просто брехун, відвернувся від віри та й поспішив зробити все, щоб зашкодити Мусі.

23 І зібравши натовп, закликав до нього, 24 кажучи: «Я — господь ваш всевишній!»

25 Тож скарав його Аллах в житті земному й наступному!

26 Воістину, в цьому — приклад для богобоязливих. Фіраун зібрав усіх жителів свого царства та сказав: «Я — господь, тож наді мною немає іншого бога!» Але Господь помстився йому та скарав у обох світах. Фіраун – повчальний урок для йому подібних, застерження тим, хто здатен слухати!

27 Вас важче створити — чи небо? Збудував Він його,

28 підняв схилю та зрівняв його,

29 зробив темним його вночі, й вивів світанок!

30 І землю після цього простер Він,

31 вивів з неї воду й пасовиська.

32 І гори ствердив Він —

33 на користь вам і худобі вашій! О люди! Невже ви думаєте, що воскресити вас буде важчою справою, ніж створити

небо? Воно зведене над вами й немає тріщин. Вночі, коли заходить сонце, небо темніє, а вдень, після сходу сонця, стає світлим. Потім Ми вирівняли землю й встановили там джерела, проростивши різні рослини. Також Ми встановили на землі міцні гори. Погляньте, скільки благ Господь створив для вас та для ваших тварин! А воскресити вас – іще простіше! Для Аллаха все легко й просто!

34 Тож коли прийде лихо велике, 35 в День той згадає людина, в чому поспішала вона.

36 І покажуть пекло тим, хто бачить, Коли прийде День Воскресіння, пов'язаний із багатьма жахіттями, коли другий раз засурмлять у ріг, кожна людина побачить зроблене нею добро та зло. Кожна людина побачить пекло!

37 а тому, хто порушував,

38 і віддавав перевагу життю нинішньому, 39 тому, воістину, пекло буде притулком!

Той, хто порушував накази Аллаха та хто віддавав перевагу земному життю перед життям наступним, опиниться у пеклі.

40 А тому, хто боявся постати перед Господом своїм, і утримував себе від пристрастей,

41 тому, воістину, рай буде притулком!

А той, хто боявся відплати свого Господа, та ще й стримував себе від низьких пристрастей, увійде до раю!

42 Запитують тебе про Час той: «Коли настане він?»

43 Та навіщо тобі згадувати про це?

44 Лише Господь твій знає про Час!

45 Воістину, ти — лише застерігач тим, хто боїться його!

46 У День, коли побачать вони Час той, буде їм здаватися, що пробули вони лише вечір чи ранок. О Посланцю! Тебе запитують про те, коли прийде Судний День. Але ти нічого про це не знаєш. Для тебе головне – застерігти людей від Часу. Коли він настане, люди подумують, що пробули в земному житті дуже мало – якихось півдня.

Сура
80.

Абаса

(«Він насупився»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Насупився та відвернувся він,

2 бо підійшов до нього сліпий. Обличчя

Посланця Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) змінилося в кольорі й насупилося, коли до нього, шукаючи наставництва, прийшов сліпий 'Абд Аллаг бін Умм

Мактум. Адже в цей час Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) закликав до ісламу кількох багатих курайшитів!

3 А звідки тобі знати, можливо, очистився б він?

4 Чи запам'ятав би наставництво, і воно було б корисне йому! Звідки тобі знати, чого хотів цей сліпий? Можливо, через свої запитання тобі він очистився б, або краще зрозумів би повчання?

5 А тому, хто багатий,

6 ти йому приділяєш увагу.

7 Хоча не тобі відповідати за те, що не очиститься він. А до тих багатіїв, які вважають, що твоє повчання їм не потрібне, ти прислухаєшся. Але ти не відповідатимеш за те, що ці люди й далі залишаться невірними.

8 А хто приходить до тебе, поспішаючи,

9 та ще й з острахом,

10 то ти нехтуєш ним!

11 Таж ні! Воістину, це — нагадування!

12 І хто бажає, той згадає його.

13 У сувоях шанованих,

14 піднесених і пречистих,

15 у руках писарів,

16 шляхетних і праведних! Ти,

посилаючись на зайнятість, відвертаєшся від того, хто поспішає до тебе, боїться Аллаха та прагне до нових знань! О Посланцю! Потрібно робити зовсім інакше. Ця сура, яку Ми зіслали тобі, містить повчання і для тебе, і для всіх інших. Хто бажає, той буде згадувати про Аллаха!

Ця сура — частина одкровення, Корану, який міститься у піднесених сувоях, очищених від будь-якої скверни. Тримують його в своїх руках писарі — ангели із шляхетною вдачею та праведними вчинками!

17 Хай згине людина! Як же невдячна вона!

18 З чого створив Він її?

19 З краплі сім'я створив Він її та розмірив.

20 Потім полеглий Він шлях її,

21 згодом зробив її мертвою, і поховав її,

22 потім, коли побажає, воскресить її!

23 Таж ні! Не виконує вона того, що наказав Він їй! Прокляття невірній людині! Наскільки міцне її невір'я! Невже вона не бачить, із чого Аллах створив її першого разу? Господь створив людину із краплі сім'я та пояснив, що таке добро, а що — зло. Коли прийде її строк, людина помре, а далі Господь воскресить її тоді, коли побажає. Кожен отримує відплату за свої вчинки! Все зовсім не так, як думає невірюща людина, яка не вірує в Аллаха та

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَسَىٰ وَتُوِيَ ۙ ۱ أَن جَاءَهُ الْأَعْمَىٰ ۙ ۲ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهٗ يُزَيَّرُ ۙ ۳ أَوْ
بَدَّلْكَ فَنَنْفَعُكَ ٱلذِّكْرَىٰ ۙ ۴ وَأَمَّا مَنْ أَسْتَعْتَبَ ۙ ۵ فَآتَتْ لَهُ تَصَدَّىٰ ۙ ۶
وَمَا عَلَيْكَ ٱلْأَيُّرَىٰ ۙ ۷ وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَىٰ ۙ ۸ وَهُوَ يَخْشَىٰ ۙ ۹ فَآتَتْ
عِنْدَهُ نَهْيًا ۙ ۱۰ كَلَّا ۙ ۱۱ إِنَّمَا ٱلذِّكْرَةُ ۙ ۱۱ فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ۙ ۱۲ فِى صُحُفٍ مُّكْرَمَةٍ
ۙ ۱۳ مَّرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۙ ۱۴ بِأَيْدِى سَفَرَةٍ ۙ ۱۵ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۙ ۱۶ قُلْ ٱلْإِنْسَنُ
مَآءٌ كَافِرٌ ۙ ۱۷ مِّنْ أَى شَىْءٍ خَلَقَهُ ۙ ۱۸ مِّن نَّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ۙ ۱۹ ثُمَّ
ٱلسَّبِيلُ يَسْرُهُ ۙ ۲۰ ثُمَّ أَمَانَةٌ فَآقْبَرَهُ ۙ ۲۱ ثُمَّ إِذْ آسَأْنَا نُشْرَهُ ۙ ۲۲ كَلَّا لَمَّا
يَقِضْ مَا أَمَرَهُ ۙ ۲۳ فَلْيَنْظُرِ ٱلْإِنْسَنُ إِلَىٰ طَعَامِهِ ۙ ۲۴ أَنَا صَبَبْنَا ٱلْمَآءَ صَبًّآ
ۙ ۲۵ ثُمَّ شَقَقْنَا ٱلْأَرْضَ شَقًّآ ۙ ۲۶ فَأَبْتَأْنَا فِيهَا حَبًّآ ۙ ۲۷ وَعَنبًا وَفَضًّآ ۙ ۲۸
وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۙ ۲۹ وَحَدَآئِقٍ غَلَبًا ۙ ۳۰ وَفَكَهَنَةً وَأَبْنَآ ۙ ۳۱ مَّنْعَلًا كَرُومًا
وَلَا تَعْمَكُمُ ۙ ۳۲ فَإِذَا جَاءَتِ ٱلصَّآخَةُ ۙ ۳۳ يَوْمَ يَفِرُ ٱلْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ۙ ۳۴
وَآئِمَّةٍ وَآبِيهِ ۙ ۳۵ وَصَحْبِيهِ وَوَبْنِيهِ ۙ ۳۶ لِكُلِّ أَمْرٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ
يُعِينُهُ ۙ ۳۷ وَجْوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ۙ ۳۸ صَآحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ۙ ۳۹ وَوُجُوهُ
يَوْمَئِذٍ عَلْبَآ غَيْرَةٌ ۙ ۴۰ تَرَهَقَهَا فَٱقْتَرَةٌ ۙ ۴۱ وَأُولَئِكَ هُمُ ٱلْكَفَرَةُ ٱلْفَجْرَةُ ۙ ۴۲

не робить добро.

24 Хай погляне людина на їжу свою!

25 Проливаємо Ми дощі зливами,

26 потім розколюємо Ми землю тріщинами,

27 і пророщуємо на ній зерно,

28 виноград і трави,

29 і оливи, і пальми,

30 і сади густі,

31 і плоди, і пасовиська —

32 на користь вам і худобі вашій! Нехай людина поміркує про створену Аллахом для неї їжу, що підтримує життя! Спочатку Ми проливаємо дощ, потім пророщуємо різні рослини — зерно, виноград, траву, оливу, пальму, густі сади з великою кількістю плодів! Споживаєте все це ви й ваша худоба.

33 І коли пролунає глас,

34 у День той чоловік покине свого брата,

35 і матір, і батька,

36 і дружину свою, і дітей своїх,

37 у кожній людині в той День своя справа, яка цілком захопить її. У День Воскресіння пролунає глас, від сили якого людям позакладає вуха. У той День, втікаючи від жахів, людина покине і свого брата, і матір, і батька, і дружину, і дітей.

سُورَةُ التَّكْوِيْنِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۝ ۱ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ۝ ۲ وَإِذَا الْجِبَالُ
 سُيِّرَتْ ۝ ۳ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۝ ۴ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ
 ۝ ۵ وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۝ ۶ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ۝ ۷ وَإِذَا
 الْمَوْتُودَةُ سُيِّلَتْ ۝ ۸ بِأَيِّ ذَنْبٍ قِيلَتْ ۝ ۹ وَإِذَا الصُّعْفُ نُثِرَتْ
 ۝ ۱۰ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ۝ ۱۱ وَإِذَا الْجِبَاهِمُ سُعِّرَتْ ۝ ۱۲ وَإِذَا الْجَنَّةُ
 أُزْلِفَتْ ۝ ۱۳ عِمَّاتٍ نَّفْسٍ مَّا أَحْضَرَتْ ۝ ۱۴ فَلَا أَقِيمُ بِالْحَيْسِ ۝ ۱۵
 الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ۝ ۱۶ وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ۝ ۱۷ وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ۝ ۱۸
 إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝ ۱۹ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۝ ۲۰ مُطَاعٍ
 ثَمَّ أَمِينٍ ۝ ۲۱ وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ۝ ۲۲ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأَفْقِ الْأَمِينِ ۝ ۲۳
 وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ۝ ۲۴ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ۝ ۲۵
 فَأَنْتَ تَذْهَبُونَ ۝ ۲۶ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۝ ۲۷ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ
 يَسْتَقِيمَ ۝ ۲۸ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝ ۲۹

سُورَةُ الْاِنْفِطَارِ

Кожен буде перейматись собою настільки, що забуде про інших.

38 Обличчя одних у той День будуть сяяти, сміючись та радіючи,

39 а на обличчі інших у День той буде пил, У мешканців раю обличчя в той день будуть сяяти від радості, а в мешканців пекла вони будуть чорними від горя!

41 який вкряє їх чорнотою.

42 Оце вони, невіруючі нечестивці! Мешканці пекла будуть принижені. А опиняться в геєні ті, хто не вірив у знамення Аллаха та порушував установлені Ним обмеження!

Сура
81.

Ат-Таквір

(«Згорання»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

- 1** Коли сонце згорнеться,
- 2** коли зірки посиплються,
- 3** і коли гори зрушаться,
- 4** і коли верблюдиці на десятому місяці вагітності залишаться без нагляду,
- 5** і коли дикі звірі зберуться,
- 6** і коли моря запалають,
- 7** і коли душі з'єднаються,

8 коли поховану живцем запитають, за який гріх її вбили!

10 І коли сувої розгорнуться,

11 і коли небо буде зірване,

12 і коли пекло запалає,

13 і коли рай наблизиться —

14 дізнається душа, що приготувала собі вона! Коли сонце згорнеться й втратить своє

світло, коли зорі посиплються та згаснуть, коли гори почнуть рухатись та розсиплються, коли вже готові до пологів верблюдиці залишаться без нагляду, коли зберуться разом дикі тварини, щоб помститись одне одному, коли моря запалають, перетворившись на полум'я, коли душі з'єднаються із собі подібними, коли поховану живцем новонароджену запитають, за який гріх її вбили, коли розгорнуться книги діянь, коли небо зірветься зі свого місця, коли почне горіти пекло, коли рай наблизиться до богобоязливих – кожна душа дізнається про добро й зло, яке вона робила!

15 Таж ні! Клянуся світилами відступаючими, що швидко плинуть і зникають!

17 І нічю, що розсіюється,

18 і світанком, коли займається він.

19 Воістину, це — слова посланця благородного!

20 Володаря сили біля Володаря трону, могутнього,

21 якому коряться, вірному! Всевишній

Аллах поклявся світилами, яких не видно вдень, нічю, коли вона минає, а також світанком, коли він займається. Всевишній Аллаха поклявся, що Коран переказується шляхетним та могутнім посланцем, тобто ангелом Джібрілом (мир йому!), який виконує накази Господа, займає пошановане місце та владарює над ангелами. Саме він приносить одкровення від Аллаха Мухаммаду (мир йому й благословення Аллаха!).

22 І що ваш товариш не божевільний, істинно, бачив він його на небосхилі ясного!

24 І що він не скупиться на розповіді про потаємне,

25 і що це — не слова проклятого шайтана. Мухаммад – людина, яку ви прекрасно знаєте! – не божевільний. Він справді бачив Джібріла, який приносить одкровення, в тому образі, в якому його створив Аллаха. Вперше Наш Посланець (мир йому й благословення Аллаха!) побачив побачив його над східною частиною Мекки, коли був у печері на горі Хіра. Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) не скупиться на одкровення. Цей

Коран – то не слова проклятого й каменованого шайтана! Це – слово Аллаха!

26 Та куди ж ви йдете?

27 Воістину, це — лише нагадування світам,
28 тим з-посеред вас, хто бажає йти
прямим шляхом.

29 Але не побажаєте ви цього, якщо не
побажає Аллах, Господь світів! Куди
подівся ваш розум? Ви заперечуєте Коран,
навіть почувши переконливі докази! Коран
– це повчання для всіх людей, для тих, хто
прагне йти шляхом істини та віри. Але ви
не зможете стати на цей шлях, якщо цього
не побажає Аллах, Господь усіх творинь!

Сура
82. **Аль-Інфітар**
«Розколювання»

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Коли небо розколеться,
2 і коли зорі посиплються,
3 і коли моря зіллються,
4 і коли могили перекинуться —
5 дізнається душа, що вона зробила й
чого не зробила. Коли небо розколеться на
частини, коли посиплються зорі, коли
зіллються одне з одним моря, втративши
воду, коли люди почнуть виходити з могил
– кожна душа дізнається про те, що вона
зробила й чого не зробила!

6 О людино! Що ж спокусило тебе
відносно Господа твого Щедрого,

7 Який створив тебе й розмірив образ
твій, і впорядкував тебе

8 в такому вигляді, в якому побажав
Господь твій? О той, хто заперече
воскресіння! Що спокусило тебе й
відвернуло від Господа твого Щедрого,
Який гідний вдячності та покори? Невже це
не Він створив тебе й надав гармонійного
вигляду – такого, якого побажав?

9 Але ж ні! Ви все ж заперечуєте Суд!

10 Та, воістину, над вами є наглядачі —
11 благородні писарі,

12 які знають те, що ви робите! Марне
ваше поклоніння комусь іншому, крім
Аллаха. Хоча ви й заперечуєте відплату, за
вами спостерігають благородні писарі, які
записують усе, що ви робите!

13 Воістину, праведники опиняться в
блаженстві! Ті, хто шанує права Аллаха та
права Його рабів, опиняться в раю!

14 А грішники, воістину, опиняться в пеклі!

15 Увійдуть вони туди в Судний День!

16 І не зможуть вони уникнути цього! Ті,
хто не шанує прав Аллаха та прав Його
рабів, опиняться в пеклі. Ім буде

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ **1** وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَرَتْ **2** وَإِذَا الْيَحَاوُ
فُجِرَتْ **3** وَإِذَا الْقُبُورُ بُعِثَتْ **4** عِلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ
وَأَخْرَتْ **5** يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَكَ بِرَبِّكَ الْكُفْرَ **6** الَّذِي
خَلَقَكَ فَسَوَّنَكَ فَعَدَلَكَ **7** فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ **8**
كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالذِّينِ **9** وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ **10** كِرَامًا
كُنِينِ **11** يَعْلَمُونَ مَّا تَعْمَلُونَ **12** إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ **13** وَإِنَّ
الْفَجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ **14** يَصَلُّونَهَا يَوْمَ الذِّينِ **15** وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ
16 وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الذِّينِ **17** ثُمَّ مَّا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الذِّينِ
18 يَوْمَ لَا تَمَلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ سَعِيًّا وَلَا أَمْرٌ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ **19**

سُورَةُ الْمُطَفِّفِينَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ **1** الَّذِينَ إِذَا أَكَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ **2**
وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وُزِنُوهُمْ يُخْسِرُونَ **3** أَلَا يَظُنُّ أُولَئِكَ أَنَّهُمْ
مَبْعُوثُونَ **4** لِيَوْمٍ عَظِيمٍ **5** يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ **6**

відплачено за все. Палатимуть вони в генії вічно, ніколи не вийдуть звідти й ніколи не помруть там.

17 Звідки тобі знати про те, що таке
Судний День?

18 І ще раз: звідки тобі знати про те, що
таке Судний День?

19 Це — День, коли жодна душа не
зможе допомогти іншій, а рішення в той
День буде належати Аллаху! Хто розкаже
тобі про велич Дня Відплати? У той День
одна людина не зможе допомогти іншій, а
остаточне рішення буде належати
Всепереможному Аллаху!

Сура
83. **Мутаффіфін**
«Міряючі неправдиво»

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Лихо тим, що міряють неправдиво!

2 Беручи сповна, коли відмірюють люди їм!

3 А коли самі міряють або зважують,
то завдають збитків іншим!

4 Хіба не думають вони, що воскреснуть?

Жахлива кара чекає на тих, хто свідомо
обманує інших, змінюючи вагу товару. Коли

13 كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفَجَارِ لَفِي سِجِّينٍ ﴿٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ ﴿٨﴾ كِتَابٌ
 مَّرْفُومٌ ﴿٩﴾ وَبِئْسَ يَوْمِذٌ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يَكْذِبُونَ يَوْمَ الَّذِينَ
 وَمَا يَكْذِبُ بِهِ إِلَّا كَلٌّ مَعْتَدٌ أَتَيْمٌ ﴿١١﴾ إِذْ أَنْتَلَى عَلَيْهِ آيَاتِنَا قَالَ أَسْطِطِرُّ
 الْأَوَّلِينَ ﴿١٢﴾ كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٣﴾ كَلَّا إِنَّهُمْ
 عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمِذٍ لَّمْ يَحْجُرُونَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ يَأْتِهِمْ لَصَاوِلُ الْجَحِيمِ ﴿١٥﴾ ثُمَّ يُقَالُ
 هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَكْذِبُونَ ﴿١٦﴾ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ﴿١٧﴾
 ﴿١٨﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿١٩﴾ كِتَابٌ مَّرْفُومٌ ﴿٢٠﴾ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾
 إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾ عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٣﴾ تَعْرِفُ فِي
 وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿٢٤﴾ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْشُومٍ ﴿٢٥﴾
 خِتْمُهُمُ مَسْكٌ وَفِي ذَٰلِكِ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَفِسُونَ ﴿٢٦﴾ وَوَضَّاعِهِ
 مِنْ تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ
 يَتَغَامَزُونَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾
 وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٢﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
 حَفِظِينَ ﴿٣٣﴾ فَالْيَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾

вони щось самі купують у людей, то неухильно дотримуються міри. А коли продають, то піддурюють інших! Що робити з тим, хто грабує та обманює людей? Саме такого слід покарати першим! Невже ті, хто міряє неправдиво, думають, що Аллах не воскресить їх та не відплатить за їхні вчинки?

5 **У День великий,**

6 **День, коли постануть люди перед Господом світів!** Ці люди воскреснуть у великий та жахливий День, коли люди постануть перед Аллахом. Усі будуть покірні перед Ним!

7 **Але ж ні! Воістину, книга нечестивців знаходиться в сіджині!**

8 **А звідки тобі знати, що таке сіджин?**

9 **Це — книга написана.** Притулком для нечестивих буде вузьке місце. А звідки тобі знати, що таке вузьке місце? Це – в'язниця для нечестивих, жахливе покарання! Усе там записано! Потраплять вони саме туди.

10 **Горе в той День тим, які не визнають —**

11 **які не визнають Судного Дня!**

12 **Не визнає його лише всіякий**

злочинець, грішник!

13 **Коли читають йому Наші знамення, говорить він: «Байки давніх!»**

14 **Але ж ні! Вкриті їхні серця тим, що вони чинять!**

15 **У той День будуть вони віддаленими від Господа свого!**

16 **І потім неодмінно ввійдуть до пекла.**

17 **А після того скажуть їм: «Ось те, що ви заперечували!»** Лихо в той День чекає на невірнучих, які вважають, що Судний День ніколи не настане. А заперечувати цей День може тільки великий грішник. Коли йому читають Наші знамення, він говорить, що це – побрехеньки давніх народів. Але насправді все не так, як цей грішник думає. Коран – це слово Аллаха та Його одкровення Своему Пророку. Через велику кількість гріхів їхні серця вже неспроможні сприйняти істину. У День Воскресіння невірнучі не побачать свого Всевишнього й Всемогутнього Господа.

У цьому аяті міститься вказівка на те, що в раю віруючі бачитимуть свого Господа. А невірнучі увійдуть до пекла. Їм скажуть: ось вам те, існування чого ви заперечували!

18 **Таж ні! Воістину, книга праведників знаходиться в ілліуні!**

19 **А звідки тобі знати, що таке ілліун?**

20 **Це — книга написана.**

21 **Свідчать про неї наближені!** Книга праведників – богобоязливих людей – знаходиться в найвищих місцях раю. А звідки тобі знати, що таке – ці найвищі місця раю? Усе там записано! Про цю книгу свідчать наближені ангели!

22 **Воістину, праведники будуть щасливими, лежачи на ложах, споглядаючи.**

23 **На обличчях їхніх побачиш ти світло блаженства.**

24 **Напувати їх будуть витриманим вином, до якого доданий мускус. Нехай же змагаються заради цього!**

25 **Змішане вино з таснімом,**

26 **звідки п'ють наближені!** Праведники будуть насолоджуватись у раю, радіючи, що бачать свого Господа, дивлячись на ті блага, які Аллах приготував для них. На їхніх обличчях ти побачиш ознаки радості. Праведники питимуть чисте вино – з ароматом мускусу! Нехай же люди безперестанно прагнуть до вічного блаженства! Напій праведників буде змішаний із водою з джерела, яке називається Таснімом. Насолоджуються цим наближені до Аллаха!

29) Воістину, ті, які чинять гріх, насміхалися над тими, які увірували.

30) І коли проходили повз них, то підморгували одне одному.

31) Коли ж поверталися вони до своїх сімей, то глузували з віруючих,

32) а побачивши їх, говорили вони: «Воістину, ці — заблукали!»

33) Але ж не були вони відіслані до них наглядачами! У земному житті грішники глузували з віруючих. Проходячи повз них, вони подавали одне одному різні знаки. А коли поверталися до своїх родин, то насміхалися. Побачивши сподвижників Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!), які йшли прямим шляхом, то говорили: та ці люди просто заблукали! Але ж грішників ніхто не зобов'язував дивитись за Мухаммадом (мир йому й благословення Аллаха!) та його сподвижниками!

34) У День той будуть сміятися віруючі з невіруючих, У День Воскресіння Аллах, Його Посланцю і ті, які вчиняли згідно з Його законом, поглузують із невіруючих – так само, як ті глузували з них у земному житті!

35) лежачи на ложах, споглядаючи!

36) Хіба не відплатять невіруючим за те, що робили вони? Перебуваючи у шляхетних зібраннях, віруючі будуть дивитись на ті блага, які Аллах дарував їм у раю. Найвище благо – це можливість споглядати лик Аллаха! Невже невіруючим не відплатять за їхні вчинки? Відплатять! І відплатять справедливо!

Сура Аль-Іншикак

84.

«Розривання»

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1) Коли небо розірветься,

2) і слухатиметься Господа свого, як слід,

3) і коли земля розтягнеться,

4) і виверне з себе те, що в ній є; та й спорожніє,

5) і слухатиметься Господа свого, як слід! У День Воскресіння, небо розірветься та перетвориться на окремі хмари, підкорившись наказу свого Господа. Земля почне розтягуватись, руйнуючи гори. Підкорившись наказу свого Господа, вона виверне з себе померлих!

6) О людино! Воістину, ти наполегливо прагнеш до Господа свого, тож зустрінеш Його! О людино! Ти прагнеш до свого Господа, творячи добро чи зло. У День Воскресіння ти зустрінешся зі своїм

عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ 35 هَلْ ثُوِبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ 36

سُورَةُ الْاِنْشِقَاقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ 1 وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ 2 وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ

3 وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ 4 وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ 5 يَتَأَيَّهَا

الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَى رَبِّكَ كَدْحًا فَمَلَقْتَهُ 6 فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ

كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ 7 فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا 8 وَيَنْقَلِبُ

إِلَى أَهْلِهِ مُسْرُورًا 9 وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ 10 فَسَوْفَ

يَدْعُوا ثُبُورًا 11 وَيَصْلَى سَعِيرًا 12 إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مُسْرُورًا 13

إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحْجُوزَ 14 بَلِغَ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا 15 فَلَا أَقْسِمُ

بِالشَّفَقِ 16 وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ 17 وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ 18

لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبِقِ 19 فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ 20 وَإِذَا قُرِئَ

عَلَيْهِمُ الْقُرْءَانُ لَا يُسْجِدُونَ 21 بِلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكَذِّبُونَ

22 وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ 23 فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ 24

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ 25

Господом, Який винагородить тебе зі Своєї ласки чи зі Своєї справедливості.

7) І той, кому дана буде книга його в праву руку,

8) отримає розрахунок легкий.

9) Повернеться він до родини своєї, радіючи! Той, хто вірив у свого Господа та отримав книгу своїх діянь у праву руку, матиме легкий та швидкий розрахунок. Він радісно повернеться у рай, до своєї родини.

10) А той же, кому дана буде книга його з-за спини,

11) буде накликає собі погибель,

12) і ввійде у вогняне полум'я.

13) Він радів, будучи з родиною своєю,

14) і, воістину, вважав, що не повернеться.

15) Але ж, воістину, Господь його спостерігав за ним! Той, хто не вірив у свого Господа та отримає книгу своїх діянь з-за спини, опиниться у пеклі. А в земному житті, ще будучи зі своєю родиною, він радів та корився спокусам, не думаючи про наслідки. Цей невіруючий вважав, що ніколи не повернеться до свого Творця задля відплати! Але Господь знову

سُورَةُ الْبُرُوجِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ﴿١﴾ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ
 ﴿٣﴾ قُلْ أَصْحَابُ الْأَحْدُودِ ﴿٤﴾ النَّارِ ذَاتِ الْوُقُودِ ﴿٥﴾ إِذْ هُرِّعَتْهَا
 فَعُودٌ ﴿٦﴾ وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٧﴾ وَمَا نَقَمُوا
 مِنْهُمْ إِلَّا أَن يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٨﴾ الَّذِي لَهُ مُلْكُ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ
 فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمَ وَهُمْ
 فِيهَا فِي عَذَابٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿١٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
 جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ﴿١١﴾ إِنَّ بَطْشَ
 رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾ إِنَّهُ هُوَ بَدِئُ الْوَعْدِ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الْعَاقِبُ الْوَدُودُ ﴿١٤﴾
 ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴿١٥﴾ فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلْ أُنكِرُ حَدِيثَ الْخَنُودِ
 ﴿١٧﴾ فَرَعُونَ وَتَمُودَ ﴿١٨﴾ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾ وَاللَّهُ مِنْ
 وَرَاءِهِمْ مُحِيطٌ ﴿٢٠﴾ بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ جَدِيدٌ ﴿٢١﴾ فِي لُوحٍ مَّخْفُوظٍ ﴿٢٢﴾

سُورَةُ الطَّارِقِ

створить його, щоб відплатити за вчинки! Адже Господь знає про нього все!

- ﴿16﴾ **Ні! Клянуся вечірньою зорею,**
 ﴿17﴾ **і ніччю, і тим, що обіймає вона,**
 ﴿18﴾ **і місяцем, коли повний він,**
 ﴿19﴾ **що ви будете переходити з одного становища в інше!** Господь поклявся червоним небосхилом, який видно перед заходом сонця, ніччю, під покровом якої виходять зі своїх схованок різні тварини, місяцем, який сягає повноти. Господь поклявся, що ви – о люди! – неодмінно будете змінювати свій стан. Спочатку ви будете краплею сім'я, потім – кров'яним згустком, потім у вас вдихнуть дух. Згодом ви помрете, а потім воскреснете. Але творіння Аллаха можуть клястися тільки своїм Творцем! А хто клянеться чимось іншим, той вчиняє, як багатобожник.
- ﴿20﴾ **То чому ж вони не увірують?**
 ﴿21﴾ **І, коли читають їм Коран, не вклоняються низько?**
 ﴿22﴾ **Таж ні! Ті, які не вірують, вважають його брехнею!**
 ﴿23﴾ **Та Аллах краще знає те, що приховують**

вони!

﴿24﴾ **Тож порадуї їх карою болісною!** Що не дозволяє багатобожникам повірити в Коран та Останній День, якщо вони почули стільки ясних знамень? Коли їм читають Коран, вони не вклоняються низько, не сприймають того, що відкривається їм! Невіруючі звикли протистояти істині! Господь краще за всіх знає про спротив, прихований у їхніх серцях. О Посланцю! Порадуї невіруючих звісткою про болісну кару!

﴿25﴾ **Окрім тих, які увірували та чинили добрі справи, їм — нагорода невичерпна!** А на тих, які увірували в Аллаха, Його Посланця й виконували встановлені Господом приписи, у наступному житті чекає невичерпна винагорода!

Сура 85. Аль-Бурудж

(«Сузір'я»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

- ﴿1﴾ **Клянуся небом, володарем сузір'їв,**
 ﴿2﴾ **клянуся Днем обіщаним,**
 ﴿3﴾ **клянуся свідком і засвідченим!**
 ﴿4﴾ **Нехай згинуть зібрани біля рову,**
 ﴿5﴾ **вогняного, розпеченого паливом,**
 ﴿6﴾ **коли всілися вони біля нього,**
 ﴿7﴾ **будучи свідками того, як вони чинять з віруючими.**
 ﴿8﴾ **І вони мстилися їм лише за те, що ті увірували в Аллаха, Великого, Хвалимого!**
 ﴿9﴾ **Якому належить влада над небесами і землею, і Аллах — усьому сушому Свідок!** Всевишній Аллах поклявся небом, на якому видно чимало сузір'їв та по якому рухаються сонце й місяць, що в День Воскресіння Аллах збере разом усі творіння. Свідчить про це і свідок, і засвідчене! Господь клянеться тими Своїми творіннями, якими бажає. Але творіння Аллаха можуть клястися тільки своїм Творцем! А хто клянеться чимось іншим, той вчиняє, як багатобожник. Нехай же будуть прокляті ті, які викопали в землі великий рів, щоб покарати віруючих! Вони розпалили величезне полум'я та й всілися на краях рову, спостерігаючи за тим, як страждають віруючі. Вони катували їх лише за те, що ті увірували у Великого та Всемогутнього Аллаха, Преславного, Того, Кому належить влада над небесами й землею, Свідка кожній речі!
- ﴿10﴾ **Воістину, тим, які сіяли смуту проти віруючих, чоловіків і жінок, а потім не покаялись, їм — кара геєною, їм — кара вогняна!** Ті, які катували віруючих

чоловіків та жінок вогнем, щоб відвернути їх від релігії Аллаха – та ще й не покаяться! – у наступному житті опиняться в геєні, де їх очікує жахливе покарання!

11 Воістину, тим, які увірували та чинили добрі справи, їм — сади, де течуть ріки. Це — успіх великий! Ті, які повірили в Аллаха, Його Посланця та робили добрі справи, увійдуть до райських садів, з-під дерев та палаців яких витікають ріки. Великий цей успіх!

12 Воістину, кара Господа твого сувора!

13 Воістину, Він починає та повторює.

14 І Він — Прощаючий, Люблячий,

15 Володар трону, Преславний!

16 Чинить Він так, як воліє того. Твій Господь помститься ворогам та скарає їх жорстокою карою. Саме Він дарує життя творінню першого разу, а потім, в час воскресіння, зробить це ще раз. Господь прощає тих, хто звертається до Нього із каяттям. Аллах безмежно любить наближених до Себе. Саме Йому належить трон. Преславний Господь твій! Ніхто не може протистояти Йому!

17 Чи дійшла до тебе розповідь про війська

18 Фірауна та самудитів?

19 Хоча невіруючі й заперечують це,

20 та Аллах охоплює їх звідусіль!

21 А це — преславний Коран,

22 який міститься у Скрижалі Захищеній.

О Посланцю! Чи дійшла до тебе історія про тих невіруючих, які чинили спротив відісланім до них пророкам? Таким був Фіраун, такими були самудити. Незважаючи на те, що всі вони погано закінчили, твій народ не хоче замислюватись над цим. А тому люди так само вперто тримаються невір'я, як і ті, хто жив раніше. Проте Господь осягає їх своїм знанням та Своєю могутністю. Ніщо не приховається від Нього! Коран – це не поезія та не чаклунство, як думають багатобожники, а Писання Аллаха, вміщене в Захищену Скрижалю та непідвладне змінам.

Сура 86. Ат-Тарік

(«Подорожній»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Клянуся небом та подорожнім!

2 Звідки тобі знати, хто такий подорожній?

3 Це — зірка сяюча. Всевишній Аллах поклявся небом та зіркою, яка з'являється уночі на небосхилі. А звідки тобі знати про цю зірку? Вона виблискує ясним світлом! Біля кожної людини перебуває ангел, який запам'ятовує її вчинки! А в День

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۝ النَّجْمُ الثَّاقِبُ ۝ إِن كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۝ فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۝ خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ۝ يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۝ إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۝ يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ۝ فَالْهُمُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٌ ۝ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ۝ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۝ إِنَّهُ لَقَوْلُ فَصْلٍ ۝ وَمَا هُوَ بِأَهْرَاقٍ ۝ إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ۝ وَأَكِيدُ كَيْدًا ۝ فَمَهْلِكُ الْكَافِرِينَ أَهْمَهُمْ زُرُودًا ۝

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ اسْمُ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۝ الَّذِي خَلَقَ سُبُوتِ ۝ وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى ۝ وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ۝ فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى ۝ سَنُقَرِّبُكَ ۝ فَلَا تَنْسَى ۝ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ۝ وَنُيَسِّرُكَ ۝ لِلْيُسْرَى ۝ فَذَكَرْ لِنَ نَفَعَتِ الذِّكْرَى ۝ سَيَذَكَّرُنَّ مَخَشَى ۝ وَبَنَجْنَهَا الْأَشْفَى ۝ الَّذِي يَصِلُ النَّارَ الْكُبْرَى ۝ ثُمَّ لَا يَمُوتُ ۝ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ۝ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ۝ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۝

Воскресіння вони постануть перед людиною!

4 І немає душі, поряд з якою не було би сторожа!

5 Хай погляне людина, з чого вона створена!

6 Створена з рідини, що ллється,

7 яка виходить з-поміж хребта й грудей.

8 Воістину, Він здатний повернути її!

Нехай погляне людина, яка не вірить у воскресіння, із чого вона створена! Нехай зрозуміє, що створити її ще раз – не важче, ніж це було вперше! А створена вона із краплі сім'я, що вміщується в утробу й виходить із поясиці чоловіка та з-під грудей матері. Той, Хто створив людину із такої рідини, спроможний воскресити її після смерті!

9 У той День будуть випробувані таємниці,

10 тож не буде в людини ні сили, ні помічника! У той День розкриються всі таємниці. Проведуть межу між праведниками й нечестивими! Ніхто не зможе захистити людину від покарання Аллаха!

11 Клянуся небом, яке поновлює дощі,

12 клянуся землею, яка розколюється,

13 що це — слово розрізняюче!

14 Воно не є розвагою! Клянуся небом, з

якого йдуть дощі, клянуся землею, яка розколюється від кореневищ рослин, що Преславний Коран – слово, яке розрізняє між правдою та неправдою! Не розвага це! Творіння Аллаха можуть клястися лише своїм Творцем. А хто поклянеться чимось іншим, той вчиняє так, як багатобожник!

15 Вони замислюють хитрощі,

16 та Я теж замислюю хитрощі,

17 тож дай невіруючим відстрочку недовгу!

Ті, хто вважає брехуном Нашого Посланця (мир йому й благословення Аллаха!), замислюють хитрощі та міркують, як би це так зашкодити істині своєю неправдою. Але і Я замислюю хитрощі – для того, щоб істина перемогла, навіть якщо це буде ненависно для невіруючих! О Посланцю! Не проси, щоб Ми вже зараз покарали їх! Дай їм недовгу відстрочку та зачекай! Ти ще побачиш, які покарання їх вразять!

Сура
87. **Аль-Аля**
(«Всевишній»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Прославляй ім'я Господа твого Всевишнього,

2 Який створив та розмірив,

3 Який передвизначив, вказав шлях,

4 Який зростив пасовиська,

5 зробивши їх потім сухими та почорнілими. Щиро прославляй ім'я твого

Єдиного Господа, Який створив творіння, розмірив їх, передвизначив та вказав шлях. Твій Господь пророкує зелені рослини, які, старіючи, робляться сухими та почорнілими.

6 Ми дамо тобі прочитати Коран, і ти не забудеш нічого,

7 окрім того, чого воліє Аллах. Він знає відкрите й таємне. О Посланцю! Ми дамо тобі прочитати Коран, і ти все пам'ятатимеш, окрім того, що зі Своєї мудрості побажає Аллах. Ніщо не приховується від Всевишнього Господа!

8 Ми полегшимо тобі шлях до найлегшого, Ми полегшимо всі твої справи, тож ти гідно витримаєш усі труднощі дорученої тобі місії. Так само й у релігії Ми все зробимо щонайпростішим!

9 тож нагадуй людям, якщо нагадування допоможе!

10 Згадає ж той, хто богобоязливий! О Посланцю! Повчай своїх людей, веди до того, що буде кращим для них. Спонукай до думок того, хто на це спроможний, але не переймайся тими, хто не хоче замислюватись та погордо відвертається. Повчання буде

корисним тому, хто боїться свого Господа!

11 А відвернеться ж той найнещасніший, який увійде в вогонь найбільший!

13 І після того й не помре він там, і не буде жити!

14 Виграв той, хто очистився,

15 згадував свого Господа й молився! А той, хто не хотів замислюватись над повчанням та не боявся свого Господа, опиниться у великому пекельному вогні. Там він уже не знає смерті, але ж не буде йому ні полегшення, ні приємного життя! Виграв той, хто очистив свою душу від поганих моральних якостей, хто згадував Аллаха, хто поклонявся лише Йому, хто звертався до Нього та робив те, що подобається Йому, хто звершував молитву, хто прагнув до вдоволення Аллаха та виконання Його закону!

16 Але ж ви віддасте перевагу життю земному, О люди! Прикраси земного життя подобаються вам сильніше, ніж життя наступне!

17 хоча життя наступне — краще й вічне. Але наступне життя триватиме вічно, і на праведників там очікує вічна насолода!

18 Воістину, це міститься в сувоях давніх,

19 сувоях Ібрагіма й Муси. Смысл того, про що розповідається у цій сурі, міститься у давніх сувоях, зісланих ще раніше за Коран – сувоях Ібрагіма та Муси, мир їм.

Сура
88. **Аль-Гашія**
(«Вкриваюче»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Чи дійшла до тебе розповідь про вкриваюче? О Посланцю! Чи дійшла до тебе історія про День Воскресіння, який накриє своїми жажіттями людей?

2 Обличчя одні в той День понижені,

3 виснажені, втомлені,

4 увійдуть вони в пекельний вогонь,

5 і напуватимуть їх із джерела киплячого,

6 не буде їм там їжі, крім як колючок,

7 від яких не товстіють, і не вгамовують голоду. Обличчя невіруючих у той День будуть понижені, виснаженими та втомленими. Саме вони увійдуть у пекельний вогонь та будуть пити тільки колючі рослини – найгірша їжа, яку тільки можна собі уявити! Від такого і не товстіють, і не вгамовують голод!

8 Обличчя інших в День той радісні,

9 стараннями своїми вдоволені,

10 в садах найвищих!

11 Не почують вони там пустослів'я,

12 там — джерело проточне,

13 там — ложа піднесені,
14 чаші розставлені,
15 подушки розкладені,
16 килими розіслані. Обличчя віруючих у той День будуть радісними, адже в земному житті вони прагнули до високих райських садів. Там вони не почують суєтних розмов. Питимуть вони чисту воду, лежатимуть на високих ложах із розкладеними подушками, триматимуть в руках повні чаші. Усюди будуть розіслані килими!

17 Та невже ж вони не поглянуть на верблюдів — як створені вони?

18 І на небо — як піднесено воно?

19 І на гори — як зведені вони?

20 І на землю — як простерта вона?

Чому ж невіруючі не поглянуть на верблюдів — як дивовижно вони створені? І на небо — як прекрасно піднесено воно? І на гори — як міцно вони тримають землю, щоб вона не рухалась? І на землю — як простерта й розтягнута вона?

21 Нагадує же, бо ти — нагадувач!

22 І ти не маєш влади над ними! О Посланцю! Повчай тих, хто відвертається від тебе, але не журись, якщо вони не будуть тебе слухати. Адже ти не повинен сидувати їх до віри!

23 А тих, хто відвернувся і не вірував,

24 Аллах скарає найбільшою карою!

Того, хто відвернувся від нагадування та повчання й уперто тримався свого невір'я, Аллах жорстоко покарає!

25 Воістину, до Нас повернуться вони!

26 Потім Нам належатиме розрахунок з ними! Ми відплатимо невіруючим за їхні вчинки!

Сура
89. Аль-Фаджр

(«Зоря»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Клянуся зорею!

2 Клянуся десятима ночами!

3 Клянуся парним і непарним!

4 Клянуся ніччю, коли минає вона!

5 Чи не достатньо цієї клятви для людини розумної? Всевишній Аллах поклявся часом ранкової зорі, а також першими десятима ночами місяця Зу ль-Хіджа. Господь поклявся парним і непарним, а ще — часом ночі, коли вже починає світати. Невже цих клятв замало для розумної та кмітливої людини?

6 Невже не бачив ти, як вчинив Господь твій з адитами?

7 З Ірамом, володарем колонад,

بَلْ تُؤْتِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۖ وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۗ إِنَّ
 هَذَا لَبِى الصُّحُفِ الْأُولَى ۗ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ۙ

سُورَةُ الْغَاشِيَةِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ۙ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَشِيعَةٌ ۚ

عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ۚ تَصَلَّىٰ نَارًا حَامِيَةً ۚ تُشْفَىٰ مِنْ عَيْنٍ أَنِيبَةٍ ۚ

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيحٍ ۚ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ۚ

وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ۚ لِسْعِيهَا رَاضِيَةٌ ۚ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۚ

لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَغِيَةً ۚ فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ۚ فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ۚ

وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ۚ وَمَنَارِقٌ مَّصْفُوفَةٌ ۚ وَزُرَابِي مُبْتُونَةٌ ۚ

أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ۚ وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ

رُفِعَتْ ۚ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ۚ وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ

سُطِحَتْ ۚ فَذَكَرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ۚ لَسْتَ عَلَيْهِمْ

بِمُصَيِّرٍ ۚ إِلَّا مَنْ تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ ۚ فَعَذَابُ اللَّهِ أَلْعَذَابِ

الْأَكْبَرِ ۚ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ۚ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ۚ

8 подібних яким не було створено в усіх землях? О Посланцю! Невже ти не бачив, що твій Господь зробив із адитами — плем'ям Ірам, яке будувало дивовижні споруди з колонами, рівних яким ніхто й ніколи не творив?

9 З самудитами, які розікали скелі в долинах? Невже ти не бачив, що твій Господь зробив із народом Саліха, які вирубували собі в скелях житло?

10 З Фірауном, володарем списів? Невже ти не бачив, що твій Господь зробив із Фірауном, царем Єгипту? Чимало в нього було військ!

11 Вони порушували дозволене на землях

12 та збільшували на них безчестя.

13 Тож пролив на них Господь твій суворість карі Своєї!

14 Воістину, Господь твій — на варті! Ці люди були тиранами й поширювали несправедливість на землі Аллаха! Примножувалось безчестя, тож Господь скарав їх жахливою карою! О Посланцю! Твій Господь перебуває на варті й бачить

سُورَةُ الْفَجْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْفَجْرِ ۝۱
وَلِيَالِ عَشْرِ ۝۲
وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ۝۳
وَاللَّيْلِ إِذَا يَسِر ۝۴
هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرِ ۝۵
أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ۝۶
إِرمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ۝۷
الَّتِي لَمْ يُخَلِّقْ مِنلَهَا فِي الْبَلَدِ ۝۸
وَأَمْوَدَ الَّذِينَ جَاءُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ۝۹
وَقَرَعُونَ ذِي الْاَوْنَادِ ۝۱۰
الَّذِينَ طَعَفُوا فِي الْبَلَدِ ۝۱۱
فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ۝۱۲
فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ۝۱۳
إِنَّ رَبَّكَ لِبِالْمِرْصَادِ ۝۱۴
فَأَمَّا الْإِنْسَنُ إِذَا مَا ابْنَلَهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ۝۱۵
وَأَمَّا إِذَا مَا ابْنَلَهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَهْنَنِ ۝۱۶
كَلَّا بَلْ لَّا تَكْرُمُونَ الْيَتِيمَ ۝۱۷
وَلَا تَحْضُرُونَ عَلَى طَعَاةِ
الْمَسْكِينِ ۝۱۸
وَتَأْكُلُونَ التَّرَاتِ أَكْلًا لَّمَّا ۝۱۹
وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۝۲۰
كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا
دَكًّا ۝۲۱
وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۝۲۲
وَجِئَاءَ يَوْمَيْهِمْ
بِجَهَنَّمَ يَوْمَيْهِ يَنْذَكَرُ الْإِنْسَنُ وَآتَىٰ لَهُ الذِّكْرَىٰ ۝۲۳

тих, хто вчиняє непослух Йому! Спочатку Господь дасть їм невелику відстрочку, а потім скарає великою карою!

15 Коли випробує людину Господь її, пошановуючи та наділяючи благами, то вона говорить: «Господь мій пошанував мене!» Коли Господь випробує людину, наділяючи благами та влаштовуючи їй комфортне життя, людина думає, що вона заслужила це все завдяки прихильності Аллаха й говорить: «Господь Мій пошанував мене!»

16 І коли випробує Він її, обмежуючи її блага Свої, то говорить вона: «Господь мій принизив мене!» Коли Господь випробує людину, обмеживши Свій наділ, людина думає, що Господь хоче її принизити й говорить: «Господь мій принизив мене!»

17 Таж ні! Це ви самі не шануєте сиріт!

18 І не закликаєте одне одного нагодувати бідняка,

19 жадібно поглинаєте спадок,

20 і любите багатство любов'ю сильною! Насправді все відбувається зовсім інакше.

Пошана – це коли людина кориться Аллаху, а приниження – це коли вона вчиняє непослух! Ось ви самі не шануєте сиріт, не закликаєте одне одного допомагати нужденним, а тільки й поспішаєте, що пошвидше б розтринькати чужу спадщину. Любите ж ви багатство!

21 Таж ні! Коли розсиплеться земля на порох,

22 і прийде Господь твій з ангелами, що стануть лавами — Так живуть ці люди. А в День Воскресіння земля розсиплеться на порох, і разом із вишикуваними в лави ангелами прийде твій Господь – щоб судити між творіннями.

23 наблизять у День той геєну! І в той День згадає людина! Але ж навіщо їй згадка та?

24 І скаже вона: «О, якби я ще раніше підготувалась до життя свого майбутнього!» У той День геєна буде дуже близькою до невіруючих. Саме тоді вони усвідомлять смисл повчання та будуть каятись. Але це каяття вже нічим не зможе їм допомогти. Треба було робити це ще в земному житті! Невіруючий скаже: горе мені! Якби в земному житті я робив добрі вчинки, то вони посприяли б життю наступному.

25 Тож в День той ніхто не скарає так, як скарає Він!

26 І не скує ніхто так, як скує Він! У той важкий День ніхто не зможе скарати так, як скарає Аллах! Ніхто не скує людину такими путами, якими скує Аллах!

27 О ти, душа, що заспокоїлася!

28 Повернися до Господа твого, отримавши вдоволення та милість!

29 І ввійди до рабів Моїх!

30 І ввійди до раю Мого! О душа, яка знайшла спокій у згадуванні Аллаха, віри в Нього та приготованих для віруючих благах. Повертайся до свого Господа, вдоволена пошаною від Нього. А тобою вдоволений Аллах! Тож увійди до праведних рабів, увійди до саду мого!

Сура
90. Аль-Балад

(«Місто»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Клянусь цим містом!

2 А ти — мешканець цього міста.

3 Клянусь пращуром, і тим, кого він породив!

4 Істинно, створили Ми людину, обтяживши її: Господь поклявся Священною Землею – Меккою. О Пророк! Ти живеш у цій

Священній Землі та робиш там все, що захочеш. Цей аят сповіщає Пророку (мир йому й благословення Аллаха!) добру новину про те, що Мекка опиниться в його руках. Господь також поклявся Адамом (мир йому) – пращуром людства – та його нащадками. Ми створили людину так, що вона має чимало труднощів у земному житті!

5 Невже думає вона, що ніхто не перемаже її? Невже людина, зібравши чималий скарб, вважає, що Аллах не скарає її?

6 Говорить вона: «Витратив я багатство незмірно!»

7 Невже думає вона, що ніхто не бачив її? Нахвалюючись, людина говорить: скільки грошей я витратив! Невже вона справді думає, що Всевишній та Всемогутній Аллах не бачив того, що вона робить?

8 Хіба не створили Ми її володарем двох очей,

9 язика і вуст?

10 Хіба Ми не вказали їй на дві вершини? Невже Ми не дарували їй двоє очей, язик, уста й не пояснили, що таке добро, а що – зло?

11 Та не стала вона долати перешкоди! Людина не хоче забезпечувати себе від покарання в наступному житті, жертвуючи власне майно!

12 Звідки тобі знати, що таке перешкоди? Звідки тобі знати, що таке ці перешкоди та як їх долати?

13 Це — звільнити раба, Це – звільнити віруючого раба.

14 нагодувати в день голоду

15 сироту з-посеред родичів,

16 чи пригнобленого скрутою. Здолати таку перешкоду – це нагодувати сироту або нужденного. Якщо такий буде ще й родичем, то поєднаються дві добрі справи – пожертва й підтримка родинних зв'язків.

17 А після цього бути серед тих, які увірували й заповідали одне одному терпіння, заповідали одне одному милосердя! А ще долати перешкоди – це бути таким, як ті, хто робить добро й щиро вірить у Аллаха, закликає інших коритись Аллаху й утримуватись від непокори, а також ставитись до Його творинь із милістю та співчуттям.

18 Це — люди, які праворуч. Ті, хто це робить – люди, які праворуч, ті, які в День Воскресіння увійдуть до раю.

19 А ті, які не увірували в знамення Наші, вони — люди, які ліворуч. А ті, які не вірять у Коран, в День Воскресіння увійдуть до пекла.

يَقُولُ يَلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ﴿٢٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابُهُ أَحَدًا ﴿٢٥﴾
وَلَا يُؤْتِيهِمْ نَاقَهُ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ يَأْتِيهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ أَرْجِعِي
إِلَىٰ رَبِّكَ رَاضِيَةً مُّخْبِتَةً ﴿٢٨﴾ فَأَدْخِلْ فِي عَبْدِي ﴿٢٩﴾ وَأَدْخِلْ جَنِّي ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الْبَيْتِلَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ﴿٢﴾ وَالْوَالِدِ وَمَا وُلَدَ ﴿٣﴾
لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾ لِيَحْسَبَ أَنْ لَنْ يَمْدُرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ﴿٥﴾
يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَا بَدَأَ ﴿٦﴾ لِيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَهُ أَحَدٌ ﴿٧﴾ أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانًا وَشَفْهَتَيْنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيْنَاهُ
السَّبِيلَ ﴿١٠﴾ فَلَا أَقْصَمَ الْعُقَبِ ﴿١١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعُقَبُ ﴿١٢﴾ فَكَمْ رَقِيبَةً ﴿١٣﴾
أَوْ إِطْعَمٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ﴿١٤﴾ بَلِيغًا ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿١٥﴾ أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٦﴾
ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَّصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَّصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿١٨﴾ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ

20 Оточені вони будуть вогнем! Їхньою відплатою буде геєна, яка поглине їх цілком.

Сура
91. Аш-Шамс

(«Сонце»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Клянуся сонцем і світлом його,
2 клянуся місяцем, коли плине він за ним,
3 клянуся днем, коли воно освітлює його,
4 клянуся ніччю, коли накриває вона його!
5 Клянуся небом і Тим, Хто збудував його,
6 клянуся землею, і Тим, Хто розіслав її,
7 клянуся душею, і Тим, Хто розмірив її,
8 і відкрив їй грішність та праведність її!
9 Істинно, здобув успіх той, хто очистив її!
10 Істинно, зазнав втрат той, хто пошкодив її! Всевишній Аллах поклявся сонцем, його ясным світлом, а також місяцем, який сходить та заходить услід за ним. Також Господь поклявся днем, яким змінюється нічна темрява. А ще – ніччю, яка вкриває землю темрявою. Клянуться Господь небом, тим, як міцно воно збудоване, землею, тим, як вона розірвана, душею, тим, якою довершеною вона є.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَأَشْمَسِمْ وَضَحَّهَا ١) وَالْقَمَرِ إِذَا نَلَّهَا ٢) وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا ٣)
وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰهَا ٤) وَالسَّمَاءِ وَمَا بَدَّهَا ٥) وَالْأَرْضِ وَمَا طَعَّهَا
٦) وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّهَا ٧) فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ٨) قَدْ
أَفْلَحَ مَنْ زَكَّهَا ٩) وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّهَا ١٠) كَذَبَتْ تَمُودُ
بِطَعُونَهَا ١١) إِذْ أُنْعِثَ أَشْقَاهَا ١٢) فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ
نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ١٣) فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ فَسَوَّهَا ١٤) وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ١٥)

سُورَةُ اللَّيْلِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ ١) وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ ٢) وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ٣)
إِنْ سَعَيْكُمْ لَشِقَىٰ ٤) فَمَا مِنْ أَعْطَىٰ وَآتَىٰ ٥) وَصَدَقَ بِالْحُسْنَىٰ ٦)
فَسَنِّيئِهِمْ لِلْيُسْرَىٰ ٧) وَأَمَا مِنْ مِجَلٍّ وَأَسْغَىٰ ٨) وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ
٩) فَسَنِّيئِهِمْ لِلْعُسْرَىٰ ١٠) وَمَا يُعْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ ١١) إِنَّ عَلَيْنَا
لِلْهُدَىٰ ١٢) وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ ١٣) فَأَنْذَرْتُمْ نَارًا تَلْظَىٰ ١٤)

Аллах пояснив людині, що таке добро і зло. Виграє той, хто очистить душу та привчить її до добра, а програв той, чия душа буде чинити непослух Творцю!

11) Відкинули самудити посланця через безчестя свої,

12) коли підвівся найнещасніший серед них.

13) А сказав їм посланець Аллаха: «Бережіть верблюдицю Аллаха та питво її!»

14) Але не послухали вони його, та й підрізали жили її. Тож знищив їх Господь за гріхи їхні, зрівнявши карою всіх!

15) І не боявся Він наслідків цього!

Самудити вперто відкинули повчання свого пророка. Коли ж більша частина цього племені зібралася, намагаючись перерізати жили верблюдиці, посланець Аллаха Саліх (мир йому!) заголосив: не завдавайте їй шкоди, адже ця верблюдиця – знамення від Аллаха, яка доводить правдивість моїх слів! Зробіть усе, щоб вона не страждала від спраги. Нехай вона п'є воду в один день, а ви – в інший день. Але самудити не повірили своєму пророку та вбили її. Аллах покарав їх за цей гріх, тож не вижив жоден

самудит. Господь – нехай славиться Могутність Його! – не боявся жодного наслідку цього покарання.

Сура
92. Аль-Лайл

(«Ніч»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1) Клянуся нічю, коли вона вкриває!

2) Клянуся днем, коли він сяє!

3) Клянуся Тим, Хто створив чоловіка та жінку!

4) Воістину, ваші бажання різні!

Всевишній Аллах поклявся нічю, яка вкриває темрявою землю й тих, хто живе на ній. Господь поклявся ще й днем та світлом, завдяки якому нічна темрява зникає, а також парою творинь – чоловіком та жінкою. Відрізняються вчинки тих, які працюють заради мирського життя й тих, які працюють заради життя наступного!

5) Тому, хто жертвував і був богобоязливим,

6) і визнавав найкраще —

7) тому полегшимо Ми шлях до найлегшого! Того, хто жертвував частину майна, боявся Аллаха та був щирим, правдивим і послідовним у свідченні про те, що немає бога, крім Аллаха, Ми поведемо шляхом добра та полегшимо йому справи!

8) А тому, хто був скупим і думав, що не потребує нічого,

9) а найкраще вважав брехнею — А хто був скупим, не жертвував свого майна та був неправдивим у свідченні про те, що немає бога, крім Аллаха —

10) тому полегшимо Ми шлях до найтяжчого!

11) Не допоможе йому багатство його, коли буде скинутий він!

той буде нещасливим, а його скарби не зможуть врятувати від пекла!

12) Воістину, Нам належить вказувати прямий шлях,

13) і Нам належить останнє й перше!

Воістину, Нам – із Нашої ласки – належить вказати вам прямий шлях, який веде до Нас та до раю, а також застерегти від шляху омани й загибелі. Воістину, тільки Нам належить влада життя наступного й життя земного!

14) Я попередив вас про палаючий вогонь, О люди! Я застерігаю вас палаючим вогнем – гееною!

15) увійде в нього той найнещасніший,

16) який вважає правду за оману та відвертається. Увійде в пекло тільки той найнещасніший, який вважав неправдивою місію Пророка Аллаха Мухаммада (мир

йому й благословення Аллаха!), відвертався від віри в Аллаха та Його Посланця, а також покори їм обом.

17 Віддаленим від полум'я буде богобоязливий,
18 який дає свій статок для очищення,
19 не бажаючи за це нічого ні від кого,
20 а лише прагнучи до лику свого Всевишнього Господа.

21 І він буде вдоволений! Геєна не торкнеться богобоязливих, які витрачали частину свого майна, прагнучи до блага. Вони не бажали якоїсь відплати за це, а прагнули до лику Всевишнього Господа. Аллах наділить його в раю такими благами, якими той буде задоволений.

Сура
93. **Ад-Духа**
(«Ранок»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Клянуся ранком,
2 клянуся ніччю, коли густіє вона,
3 що не залишив тебе Господь твій, і не зненавидів тебе. Всевишній Аллах поклявся ранковим часом, але мається на увазі весь день. Ще Господь поклявся ніччю, коли навколо стає темно й Господні творіння відпочивають. Господь клянеться тими Своїми творіннями, якими побажає. Але творіння Аллаха можуть клястись тільки своїм Творцем! Хто робить інакше, той вчиняє, як багатобожник!

О Пророк! Твій Господь не залишив тебе, не зненавидів та не позбавив одкровення!

4 І, воістину, майбутнє для тебе краще за минуле!

5 І, воістину, скоро наділить тебе Господь твій, тож будеш вдоволений ти! Наступне життя краще для тебе за життя земне. О Пророк! У наступному житті Аллах винагородить тебе тим, чим ти будеш задоволений!

6 Хіба не знайшов Він тебе сиротою, і хіба не прихистив?

7 І хіба не знайшов Він тебе заблукавшим, і хіба не повів прямим шляхом?

8 І хіба не знайшов тебе бідним, і хіба не збагатив? Невже Аллах не знайшов тебе сиротою, адже твій батько помер ще до твого народження? Невже Аллах не прихистив тебе? Невже Аллах не знайшов тебе в той час, коли ти не знав, що таке Писання й що таке віра? Господь навчив тебе тому, чого ти не знав і повів тебе найкращим шляхом! Невже Аллах не знайшов тебе нужденним та не наділив благами, збагативши твою душу твердістю й терпінням?

لَا يَصْلُهَا إِلَّا الْأَشْقَى **15** الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى **16** وَسَيَجْزِيهَا
الْأَنْفَى **17** الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى **18** وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ
نِعْمَةٍ مُجْزَى **19** إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى **20** وَلَسَوْفَ يَرْضَى **21**

سُورَةُ الضُّحَى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالضُّحَى **1** وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَى **2** مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَاقِلَى **3**
وَلَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَى **4** وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ
فَتَرْضَى **5** أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَى **6** وَوَجَدَكَ ضَالًّا
فَهَدَى **7** وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَى **8** فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ **9**
10 وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ **11** وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ **11**

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ **1** وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ **2** الَّذِي
أَنْقَضَ ظَهْرَكَ **3** وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ **4** فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا **5** إِنَّ
مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا **6** فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ **7** وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ **8**

9 Тож не утискай сироту,

10 і не проганяй бідняка!

11 І про блага Господа свого сповіщай! Належно стався до сиріт. Не проганяй нужденних, а годуй! Сповіщай про дані тобі Господом блага!

Сура
94. **Аш-Шарх**
(«Розкриття»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Чи не розкрили Ми тобі серце твоє,
2 і не зняли Ми з тебе ношу твою, Невже Ми не виявили милість до тебе, розкривши твоє серце для законів віри, заклику до Аллаха та найкращих моральних якостей? Невже цим не зняли Ми з тебе тягар,

3 яка обтяжувала спину твою?

4 Чи не піднесли Ми згадку про тебе? Який обтяжував твою спину? Але Ми зі Своєї милості піднесли тебе на високе місце!

5 Бо ж, воістину, після труднощів настає полегшення!

6 Воістину, після труднощів настає полегшення! Не бійся образ з боку ворогів, які перешкоджають твоїй місії. Так, після

سُورَةُ التِّينِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالَّذِينَ وَالَّذِينَ وَالرَّيْثُونَ ۝١ وَطُورِ سِينِينَ ۝٢ وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ۝٣
لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ۝٤ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَفَلِينَ ۝٥
إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝٦
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالذِّينِ ۝٧ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ ۝٨

سُورَةُ الْعَنَّاكِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝١ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝٢ أقرأ وَرَبُّكَ
الْأَكْرَمُ ۝٣ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝٤ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝٥ كَلَّا إِنَّ
الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَ طَغْيَى ۝٦ أَن رَّءَاهُ اسْتَعْجَلَ ۝٧ إِنَّا إِلَهُكَ الرَّحْمَنُ ۝٨ أَرَأَيْتَ
الَّذِي يَعْجَى ۝٩ عَبْدًا إِذَا صَلَ ۝١٠ أَرَأَيْتَ إِن كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ ۝١١ أَوْ أَمَرَ
بِالْقَوِي ۝١٢ أَرَأَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۝١٣ أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ۝١٤ كَلَّا لَئِن
لَّمْ يَنْهَ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ۝١٥ نَاصِيَةٍ كَذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۝١٦ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ۝١٧
سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ۝١٨ كَلَّا لَا تَطْعَهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۝١٩

труднощів настає полегшення, після труднощів настає полегшення!

7 Тож коли звільнишся — дій!

8 І до Господа свого звернись! Коли ти звільнишся від мирських справ, то поспішай поклонятись єдиному Господу та прагни до Нього!

Сура 95. **АТ-Тін**

(«Смоківниця»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Клянуся смоківницею і оливою,
2 клянуся горою Сінай,
3 клянуся цим містом надійним!
4 Ми створили людину в найкращому образі.
5 Потім Ми скинемо її в найнижче з найнижчого,
6 окрім тих, які увірували й творили добрі справи; чекає на них невичерпна винагорода! Всевишній Аллах поклявся смоківницею і оливою – відомими й поширеними плодами. Також Господь поклявся горою Сінай, де Аллах говорив із Мусою (мир йому!). А ще Аллах поклявся безпечною землею, де немає страху – Меккою, місцем,

де Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) отримав одкровення. Ми створили людину в найкращому вигляді, а потім, якщо вона не буде покірною Нам та не йтиме за Посланцем, вкинемо в пекло. А ті, які увірували й робили добро, отримають невичерпну винагороду.

7 **Хто ж після цього змушує тебе відкидати Суд?** О людино! Що змушує тебе заперечувати воскресіння й відплату, коли ти вже почула ясні докази про могутність Аллаха, Який може зробити це?

8 **Хіба Аллах — не Наймудріший Суддя?** Хіба Аллах – не Наймудріший Суддя, Який проведе межу між Своїми творіннями в Судний День? Невже Він просто так залишить Свої творіння, нічого не наказуючи та ніщо не забороняючи, не відплачуючи та не караючи? Ні!

Сура 96. **АЛЬ-АЛЯК**

(«Згусток»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 **Читай! Ім'ям Господа твого, Який створив,**

2 **створив людину зі згустку крові!**

3 **Читай! І Господь твій — Найщедріший,**

4 **Який навчив письму пером.**

5 **Навчив людину тому, чого вона не знала.** О Пророче! Ім'ям Господа твого читай Коран, зісланий тобі Аллахом, Який створив людину із краплинки червоної крові. О Пророче! Читай те, що зіслав тобі Аллах! Твій Господь – Найщедріший, Який навчив Своє творіння писати пером, навчив того, чого людина раніше не знала. Господь вивів людину із темряви до світла.

6 **Але ж ні! Порушує людина межі,**

7 **коли здається їй, що вона не потребує нічого.**

8 **Воістину, до Господа твого повернення!** Коли людина багатіє, починає порушувати встановлені Аллахом обмеження. Нехай же кожен злочинець знає, що повернеться до Аллаха та отримає відплату за свої вчинки!

9 **Чи бачив ти того, який заважає**

10 **рабу Нашому молитися?**

11 **Як ти вважаєш — а раптом він був на праведному шляху**

12 **та закликав до богобоязливості?** Ти бачив, як далеко зайшов гріх цього чоловіка – Абу Джагля – який намагається відвернути від молитви Нашого раба – Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!)? Наш раб іде шляхом богобоязливості, а цей чоловік перешкоджає йому!

13 Як ти вважаєш — а якщо він
сирійняв правду за оману та й відвернувся,
14 то чи не знав він, що Аллах бачить його?
15 Але ж ні! Якщо він не зупиниться,
Ми схопимо його за чуб,
16 чуб брехливий, грішний!
17 Нехай кличе своїх посібників!
18 Ми ж покличемо вартових пекла!
19 Але ж ні, не корися йому, а вклонися
низько Господу й наближайся до Нього!
Невже Абу Джагль, відвернувшись від
правди, не знав, що Господь бачить кожен
його вчинок? Якщо він не зупиниться, то Ми
схопимо його за волосся на голові й
потягнемо в пекло! У цій голові приховалися
брехня й гріх! Нехай же кличе своїх друзів та
помічників, адже ж нехай знає, що Ми
покличемо ангелів, які відповідають за
пекельну кару! О Посланцю! Абу Джагль не
зможе заподіяти тобі шкоди! Не корися йому,
адже він закликає тебе залишити молитву й
не поклоняється Господу. Корися Аллаху й
цим наближайся до Нього!

Сура 97. Аль-Кадр

(«Величність»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Воістину, зіслали Ми його в Ніч
Величності, Ми зіслали Коран у преславну
ніч – одну із ночей місяця Рамадан.

2 а звідки тобі знати, що таке Ніч
Величності? О Пророче! А звідки тобі
знати, що таке Ніч Величності?

3 Ніч Величності краща за тисячу
місяців! Ніч Величності – благословення
ніч. Добра справа під час цієї ночі краща за
добру справу протягом тисячі місяців без неї!
Цей аят вказує на перевагу, віддану
Всевишнім Аллахом мусульманській громаді.

4 Сходять під час неї ангели й Дух, з
дозволу Господа їхнього, щоб виконати
всі накази. У цей час, із дозволу Аллаха,
сходять на землю Джібріл та інші ангели.
Саме вони несуть із собою передвизначення
Господа – на цілий рік уперед!

5 Вона є мирною до настання зорі. Уся
ця ніч безпечна. Немає в ній зла аж до
настання зорі!

Сура 98. Аль-Байїна

(«Ясний доказ»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Не відмовилися від невір'я ті з людей
Писання й багатобожників, які не
увірували, поки не прийшов до них
ясний доказ — Невіруючі з-посеред юдеїв,
християн та багатобожників тримаються

سُورَةُ الْقَدْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۚ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ۚ
لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۚ نَزَّلَ الْمَلَكُ وَالرُّوحُ
فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ۚ سَلَّمَ هِيَ حَتَّىٰ مَطَلَعِ الْفَجْرِ ۝

سُورَةُ الْبَيِّنَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِينَ
حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۚ رَسُولٌ مِّنَ اللَّهِ يُلَوِّدُ لَهُمْ سُحُفًا مُّطَهَّرَةً ۚ
فِيهَا كُتِبَ قِيمَةٌ ۚ وَمَا نَفَرَقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ
بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَةُ ۚ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ
الْقِيمَةِ ۚ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ
فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ۚ إِنَّ
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۚ

свого невір'я, але ж ось прийшов знак від
Аллаха, про яких згадується в попередніх
священних писаннях.

2 Посланець від Аллаха, який читає
пречисті сувої. Цей знак – Посланець
Аллаха Мухаммад (мир йому й
благословення Аллаха), який читає
пречисті сувої Корану!

3 У них містяться правдиві писання. У
цих сувоях – правдиві розповіді та
справедливі накази, які ведуть до істини та
прямого шляху.

4 Ті ж, кому було дано Писання,
розійшлися одне з одним, після того, як
прийшов до них ясний доказ. Раніше юдеї
та християни не сумнівалися в тому, що
прийде Мухаммад (мир йому й
благословення Аллаха!) та буде посланцем
Аллаха, адже він згадується у їхніх
священних писаннях. Їм було зрозуміло, що
Мухаммад (мир йому й благословення
Аллаха!) – пророк, прихід якого обіцяно в
Торі та Євангелії, тож юдеї та християни
були впевнені в його правдивості. Але коли
він нарешті прийшов, їхні думки

جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ﴿٨﴾

سُورَةُ الزَّلْزَلَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١﴾ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿٢﴾ وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ﴿٣﴾ يَوْمَئِذٍ تُخْبِرُهَا ﴿٤﴾ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَى لَهَا ﴿٥﴾ يَوْمَئِذٍ يَصُدُّرُ النَّاسُ أَسْتَأْذَانًا لِيُرَوْا أَعْمَلَهُمْ ﴿٦﴾ فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿٧﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ﴿٨﴾

سُورَةُ الْجِنِّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا ﴿١﴾ فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا ﴿٢﴾ فَالْمُعِيرَاتِ صُبْحًا ﴿٣﴾ فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا ﴿٤﴾ فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ﴿٥﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ﴿٦﴾ وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَلِكِ لَشَهِيدٌ ﴿٧﴾ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴿٨﴾ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعِثَ رَمًا فِي الْقُبُورِ ﴿٩﴾

розійшлися. Частина увірувала в нього, а інша частина, через свою несправедливість та заздрість, вважає його брехуном.

5 А їм не було ніякого наказу, окрім поклоніння Аллаху, щирого служіння Йому, молитви та сплати закятю; ось вірна релігія! Але ж в усіх законах, даних Аллахом, людей закликали до щирого поклоніння єдиному Богу, відмови від багатобожжя, прийняття віри, звершення молитви та сплати закятю. Саме така релігія – вірна, і ця релігія – іслам!

6 Воістину, ті з людей Писання й багатобожників, які не увірували, опиняться у вогні геєни, де будуть вічно. Вони — найгірші з творінь. Ті з людей Писання й багатобожників, які не увірували, будуть покарані вічним перебуванням у геєні. Саме вони – найгірші з творінь!

7 Воістину, ті, які увірували й творили добрі справи, вони — найкращі з творінь. А ті, які увірували в Аллаха, йшли слідом за Його Посланцем та робили добро – найкращі з творінь!

8 Нагорода їм у їхнього Господа — сади

вічності, в яких течуть ріки. Вони будуть там вічно. Аллах буде вдоволенний ними, а вони будуть вдоволені Ним. Це — для тих, які бояться свого Господа! У День Воскресіння їхньою відплатою будуть сади раю, де праведники будуть у найкращому стані. З-під палаців та дерев раю текуть ріки. Господь прийме їхні добрі справи, а вони будуть задоволені пошаною від Нього. Прекрасна винагорода чекає на тих, хто боїться свого Господа й утримується від непослуху Йому!

Сура 99. Аз-Зальзала

(«Землетрус»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Коли струснеться земля, здригаючись, 2 і виштовхне з себе те, що в ній є, 3 то питає людина: «Що сталося з нею?» Коли станеться великий землетрус, а земля виштовхне із себе померлих та різні скарби, людина зі страху закричить: «Що відбувається?» 4 У той День земля розповість усе, що відомо їй, 5 бо ж Господь твій відкрив їй те! У День Воскресіння земля розповість про все добро й зло, яке робили люди, адже Господь накаже їй це!

6 У той День люди вийдуть з могил юрбами, щоб побачити свої вчинки. У той День люди побачать все, що колись робили, а також отримають кінцевий розрахунок за добрі й злі вчинки.

7 Хто зробив добра на вагу порошинки побачить його!

8 Хто зробив зла на вагу порошинки — побачить його! У наступному житті людям відплатять за кожен вчинок, навіть маленький.

Сура 100. Аль-Адїят

(«Ті, що скачуть»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Клянуся тими, що скачуть захекані, Всевишній Аллах поклявся кінцями, яких вершники скеровують у бік ворога. Від швидкого бігу чутно їхнє дихання. Творіння Аллаха не мають права клястись кимось іншим, окрім Творця. А хто робить це, то вчиняє так, як багатобожник.

2 і вибивають іскри, Коні рухаються так швидко, що їхні підкови вибивають іскри.

3 і нападають вдосвіта, Вершники поспішають убік ворога зранку.

4 і підіймають хмари пилу, Наближаючись до ворога, коні здіймають куряву.

5 і вриваються в натовп! Вони швидко опиняються серед ворогів.

6 Воістину, невдячна людина перед Господом своїм!

7 І, воістину, вона сама тому свідок!

8 І, воістину, вона надто сильно полюбляє блага! Людина не дякує своєму Господу за блага, хоча й знає, що потрібно бути вдячною. А сама так любить багатства!

9 Хіба не знає вона, що коли воскресять тих, хто в могилах, Невже людина не знає, що її очікує, коли померлі воскреснуть для відплати?

10 і коли стане відомим те, що в серцях, Тоді відкриється усе те, що ховається у серцях – і добро, і зло.

11 воістину, в той День Господь твій буде знати все про них? У той День Господу будуть відомими всі людські вчинки, тож ніщо не приховається від Нього!

Сура 101. Аль-Карійя

(«Лихо»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Лихо! Час Судного Дня, жажіть якого люди злякаються.

2 Що ж таке лихо? Що ж таке це лихо?

3 І звідки знати тобі, що таке лихо? Звідки тобі знати, що це?

4 Це — День, коли люди розсіються, наче метелики. У цей День люди будуть так поспішати, що будуть схожими на розсіяних метеликів. Опиняться такі в пеклі!

5 А гори будуть схожі на вовну розчесану. Гори будуть схожими на розпорошену вовну різних кольорів. Вона скручується та розтирається!

6 Тоді той, чия чаша на терезах буде важкою —

7 отримає він життя, сповнене задоволення. У кого буде більше добрих вчинків – той опиниться у раю.

8 Але той, чия чаша на терезах буде легкою —

9 притулком його буде прірва. У кого буде більше злих вчинків – той опиниться в пеклі.

10 А звідки знати тобі, що це таке? О Посланцю! Звідки тобі знати, що таке ця прірва?

11 Це — вогонь палаючий. Ті, хто потрапить у пекло, палатимуть у вогні!

Сура 102. Ат-Такасуп

(«Примноження»)

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Вабить вас жадова до примноження!

Нахвалання своїм багатством та кількістю дітей відвертає від покори Аллаху.

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ﴿١٠﴾ إِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ﴿١١﴾

سُورَةُ الْقَارِعَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْقَارِعَةُ ﴿١﴾ مَا الْقَارِعَةُ ﴿٢﴾ وَمَا أَدرُكُ مَا الْقَارِعَةُ

﴿٣﴾ يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ﴿٤﴾

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ﴿٥﴾ فَأَمَّا

مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ﴿٦﴾ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ

﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ﴿٨﴾ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ

﴿٩﴾ وَمَا أَدرُكُ مَا هِيَ ﴿١٠﴾ نَارُ حَامِيَةٍ ﴿١١﴾

سُورَةُ التَّكْوِينِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلْهَمَكُمُ التَّكْوِينَ ﴿١﴾ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ﴿٢﴾ كَلَّا سَوْفَ

تَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ كَلَّا لَوْ نَعْلَمُونَ

عِلْمَ الْيَقِينِ ﴿٥﴾ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ﴿٦﴾ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا

عَيْنَ الْيَقِينِ ﴿٧﴾ ثُمَّ لَتَسْتَأْذِنَ يَوْمَئِذٍ النَّعِيمَ ﴿٨﴾

2 Поки не підете ви в могилу. Люди відволікаються на ці речі аж до свого смертного часу.

3 Таж ні! Скоро дізнаєтеся ви! Погано, що це нахвалання відволікає вас! Скоро ви дізнаєтесь, що наступне життя краще.

4 І ще раз ні! Скоро дізнаєтеся ви! Стережіться! Скоро ви пізнаєте, що таке покарання, над яким ви не хотіли замислюватись!

5 Таж ні! Якби ж знали ви знанням достовірним!

6 Що, справді, побачите ви пекло!

7 І ще раз — побачите ви його поглядом достовірним!

8 У той День вас запитають про земні насолоди! Погано, що нахвалання багатствами й кількістю дітей займають ваш час. Якби ви знали істину, то вже поспішали б рятувати свої душі від загибелі. Так, ви неодмінно побачите пекло, тож не сумнівайтесь у цьому! У День Воскресіння Ми запитаємо вас про всі блага, які ви мали!

سُورَةُ الْعَصْرِ

آياتها 3

آياتها 3

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَالْعَصْرِ ۝١ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۝٢ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالْحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ ۝٣

سُورَةُ الْهُمَزَةِ

آياتها 4

آياتها 4

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَيَلْ لَكُلِّ هُمْزَةٍ لُّمَزَةٍ ۝١ الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ۝٢ يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ۝٣ كَلَّا لَيُبَدِّلَنَ فِي الْخُطْمَةِ ۝٤ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْخُطْمَةُ ۝٥ نَارُ اللَّهِ الْمَوْجِدَةُ ۝٦ الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْآفَاقَةِ ۝٧ إِنَّمَا عَلَيْهَا مَوْصِدَةٌ ۝٨ فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ۝٩

سُورَةُ الْفَيْلِ

آياتها 5

آياتها 5

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفَيْلِ ۝١ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۝٢ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۝٣ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ۝٤ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۝٥

Сура
104. Гумаза

«Насмішник»

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 **Горе** кожному насмішнику, наклепнику! Нехай згине кожен, хто зводить наклеп на людей та ображає їх!

2 **Який зібрав багатство та підрахував його!** Той, хто зібрав багатство й порахував його!

3 **Думає він, що багатство зробить його безсмертним.** Ця людина думає, що зібране майно зробить її безсмертною в земному житті й урятує від розраунку.

4 **Але ж ні! Істинно, буде він вкинутий у розтрошуюче!** Але насправді така людина опиниться в пеклі, яке трощить на шматки все, що туди потрапляє.

5 **А звідки тобі знати, що це — розтрошуюче?** О Посланцю! А звідки тобі знати, що насправді являє собою пекло!

6 **Це — вогонь Аллаха розпалений, який здіймається над серцями.** Вогонь Аллаха настільки пекучий, що його жар доходить крізь тіло аж до сердець!

8 **Воістину, він зімкнеться над ними, на ланцюгах простягнутих.** Невіруючих закують у довжелезні ланцюги й вони не вирвуться звідти.

Сура
103. Аль-Аср

«Час»

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 **Клянуся часом!**

2 **Воістину, людина зазнає збитків!**

Всевишній Аллах поклявся часом, адже відбуваються різні дивовижні речі, що вказують на Його могутність та велич! Господь клянеться, що люди втратять усе! Творіння Аллаха можуть клястися тільки своїм Творцем, а хто клянеться чимось іншим, той вчиняє так, як багатобожник!

3 **Окрім тих, які увірували, творили добрі справи, заповідали одне одному істину, заповідали одне одному терпіння!**

Не зазнають утрат ті, які вірують у Аллаха, творять добро, заповідають одне одному істину, коряться Аллаху й неухильно тримаються всього цього!

Сура
105. Аль-Філь

«Слон»

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 **Чи бачив ти, як вчинив Господь твій з власниками слона?** Невже ти не бачив, як Господь учинив із власниками слона – ефіопом Абрагою та його військом, які хотіли зруйнувати благословенну Каабу?

2 **Чи Він не зробив їхні хитрощі невдалими?** Невже Господь не зробив марними їхні замисли?

3 **І наслав на них птахів зграями!**

4 **Кидали вони в них каміння з обпаленої глини.** Господь відіслав проти них зграю птахів, які кидали у вороже військо каміння із обпеченої глини.

5 **І зробив Він їх подібними до ниви поїженої!** Військо Абраги стало схожим на суху ниву, яку ще й поїли тварини.

Сура
106. **Курайш**
 («Курайшити»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Заради єднання курайшитів —
2 єднання під час подорожей, влітку і взимку. Дивовижне єднання курайшитів, їхня безпека, спільність інтересів, а також впорядкованість подорожей: зимою – до Ємену, а влітку – до Сирії. Легко їм вдаються вони!

3 Нехай же вони поклоняються Господу цього Дому! А тому нехай будуть вдячними та поклоняються Господу цього Дому – Кааби, якою вони так гордяться та завдяки якій мають стільки пошани! Нехай же вони будуть щирими у поклонінні єдиному Богу!

4 Адже Він нагодував їх у голодний час та позбавив страху. Аллах врятував їх від страшного голоду й захистив від великого страху.

Сура
107. **Аль-Маун**
 («Милостиня»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Чи бачив ти того, хто заперече Суд? Невже ти не бачив того, хто заперече воскресіння й відплату?

2 Та це ж той, хто проганяє сироту, Та через закам'янілість свого серця відганяє сироту.

3 і не закликає нагодувати бідного! Така людина не спонукає інших годувати бідняків. То неville вона годуватиме їх сама?!

4 Лихо ж тим, які моляться,

5 але ставляться до молитов своїх недбало, Будуть суворо покарані ті, які не звершують молитви, які не роблять її так, як потрібно, які не здійснюють її у належний час!

6 котрі лицемірять Такі люди роблять добро тільки напоказ, щоб це побачили інші.

7 і відмовляються давати милостиню. Вони не хочуть допомагати іншим, не хочуть поклонятись Аллаху, не хочуть ставитись із милістю та співчуттям до Його творинь!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	سُورَةُ قُرَيْشٍ بِأَيِّهَا ١
لَا يَلْفُ قُرَيْشٍ ١ إِلَّا لِفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ٢ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ٣ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ ٤ مِن جُوعٍ وَءَامَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ٤	
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	سُورَةُ الْمَاعُونِ بِأَيِّهَا ٧
أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِاللَّيْلِ ١ فَذَلِكَ الَّذِي ٢ يَدْعُ الْيَتِيمَ ٣ وَلَا يُحِصُّ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ٣ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ٤ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ٤ الَّذِينَ هُمْ بِرَاءُوتٍ ٥ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ٧	
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	سُورَةُ الْبَكْرَةِ بِأَيِّهَا ٣
إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَحْسِرْ ٢ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ٣	

Сура
108. **Аль-Каусар**
 («Достаток»)

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

1 Воістину, дарували Ми тобі достаток!

О Пророче! Ми дарували тобі достаток як у земному, так і наступному житті! Одним із виявів цього є райська річка під назвою аль-Каусар, у якій виблискують перли, а мул якої складається з мускусу.

2 Тож молися Господу своєму та жертвуй! Будь щирим у поклонінні єдиному Богу! Принось жертву тільки в Його Ім'я!

3 Воістину, той, хто ненавидить тебе — сам безплідний! Той, хто ненавидить тебе й те, з чим ти прийшов, не лишить по собі жодного сліду й не матиме ніякого добра!

سُورَةُ الْكَافُرُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَتَّيَبُهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مِّمَّنْ
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

سُورَةُ النَّصْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ
يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

سُورَةُ الْمَسَدِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا
كَسَبَ ﴿٢﴾ سَيَصِلُنَّ نَارًا زَاتَ لَهَبٍ ﴿٣﴾ وَأَمْرَاتُهُ
حَمَالَةَ الْحَطَبِ ﴿٤﴾ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ﴿٥﴾

Сура 109. Аль-Кафірун

«Невіруючі»

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

﴿1﴾ Скажи: «**О ви, невіруючі!** О Посланцю! Звернися до тих, які не вірять у Аллаха!

﴿2﴾ **Я не поклоняюся тому, чому поклоняєтесь ви,** Я не поклоняюся ідолам та лжебогам, яким поклоняєтесь ви!

﴿3﴾ **а ви не поклоняєтесь тому, чому я поклоняюся!** Ви не поклоняєтесь Єдиному Богу, Господу світів, Якому поклоняюсь я та Який заслуговує поклоніння!

﴿4﴾ **Я не поклоняюся так, як поклоняєтесь ви,** Я не поклонюся ідолам та лжебожествам!

﴿5﴾ **а ви не будете поклонятися так, як буду поклонятися я,** А ви в майбутньому не будете поклонятися так, як буду поклонятися я. Цей аят стосувався

конкретних осіб, про яких Аллах знав, що вони вже ніколи не увірують.

﴿6﴾ **вам — ваша віра, а мені — моя!**» Ви будете й далі триматися своєї релігії. Я ж буду триматися своєї та не шукатиму іншої!

Сура 110. Ан-Наср

«Допомога»

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

﴿2﴾ **Коли прийде допомога Аллаха та перемога,** О Посланцю! Коли будуть переможені курайшити й коли буде завойовано Мекку,

﴿1﴾ **і ти побачиш, що люди приймають релігію Аллаха натовпами,** ти побачиш, що багато-багато людей приймають іслам!

﴿3﴾ **то прослав хвалю Господа свого та благай у Нього прощення; воістину, Він — Приймаючий каяття!** Коли це станеться, прославляй Господа свого та благай у Нього прощення, адже Господь приймає каяття тих, хто Його прославляє.

Сура 111. Аль-Масад

«Пальмові волокна»

Ім'я Аллаха Милостивого, Милосердного!

﴿1﴾ **Нехай згинуть руки Абу Лагаба й він сам!** Нехай у Абу Лагаба відсохнуть руки — за те, що він ображав Посланця Аллаха Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!). Так і сталося!

﴿2﴾ **Ні багатство його, ні статки його не допоможуть йому.** Ніщо не допоможе йому й не захистить від карі Аллаха!

﴿3﴾ **Увійде він у вогонь палаючий,**

﴿4﴾ **а дружина його буде носити дрова!** Абу Лагаб увійде до пекла разом зі своєю дружиною. Вона розкидала колючки по дорозі, якою йшов Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!)

﴿5﴾ **А на шії її — мотузка з волокон пальмових!** Шия дружини Абу Лагаба буде обгорнута мотузкою, за яку її потягнуть у геєну!

Сура
112. Аль-Іхляс

«Чистота»

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

❶ Скажи: «Він — Аллах — Єдиний, О Посланцю! Скажи: Аллах – Єдиний у Своїй Божественності, Своєму Пануванні, Своїх іменах та властивостях. Ніхто не подібний Йому!

❷ Аллах — Той, до Кого прагнуть, Аллах – досконалий у властивостях слави, величності й величі. З усіма своїми прагненнями та потребами творіння звертаються саме до Нього!

❸ не народив і не був народжений, Немає в Нього ні дитини, ні батька, ні дружини.

❹ і ніхто не був рівним Йому!» Жодне з творінь не схоже на Аллаха – ні в Його іменах, ні в Його властивостях, ні в Його вчинках. Хвала Аллаху!

Сура
113. Аль-Фалак

«Світанкова зоря»

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

❶ Скажи: «Шукаю захисту в Господа світанкової зорі, О Посланцю! Скажи: я шукаю захисту в Господа світанкової зорі!

❷ від зла Його творінь, Шукаю захисту від зла й образ Його творінь.

❸ і від зла темряви, коли вона настає, Шукаю захисту від темної ночі, коли відбувається різне зло.

❹ і від зла чарівниць, що дмухають на вузли, Шукаю захисту від зла чарівниць, які плетуть вузлики й дмухають на них із магичною метою.

❺ і від зла заздрісника, коли він заздрить». Шукаю захисту від зла заздрісника, який ненавидить людей за блага, подаровані їм Аллахом. Цей заздрісник хоче, щоб вони позбулися усього й страждали!

سُورَةُ الْاِخْلَاصِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ❶ اللَّهُ الصَّمَدُ ❷ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ❸
وَلَمْ يُولَدْ ❹ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ❺

سُورَةُ الْفَلَقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ❶ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ❷ وَمِنْ
شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ❸ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي
الْعُقَدِ ❹ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ❺

سُورَةُ النَّاسِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ❶ مَلِكِ النَّاسِ ❷ إِلَهِ
النَّاسِ ❸ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ❹ الَّذِي
يُوسَسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ❺
مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ❻

Сура
114. Ан-Нас

«Люди»

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

❶ Скажи: «Шукаю захисту в Господа людей, О Посланцю! Скажи: шукаю захисту в Господа людей, єдиного, хто може відвернути зло спокусника.

❷ Володаря людей, Царя людей, Який керує всіма їхніми справами й ніяк не залежить від них.

❸ Бога людей, Бога людей, окрім Якого немає іншого.

❹ від зла спокусника зникаючого, Від нападів шайтана, який спокушає людину в час її неуважності, але зникає, коли згадують Аллаха!

❺ який зваблює серця людей, Який сіє зло та сумніви в серцях людей.

❻ від зла джинів та людей». Від шайтанів серед джинів та серед людей.

Питання, важливі для мусульманина

- 1 **Що є джерелом мусульманського віровчення?** Джерелом мусульманського віровчення є Книга Всевишнього Аллаха й Сунна Його Пророка Мухаммада (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}), який говорив не від самого себе. *«Це – одкровення, яке Ми даруємо тобі»* [53:4]. Саме це відповідає розумінню сподвижників та праведних попередників (^{нехай буде вдоволений} ^{ними} ^{Аллах!}).
- 2 **Коли в нашому розумінні якоїсь справи ми розходимося, то до чого нам слід звертатись?** Ми повинні звернутись до правильного релігійного закону, тобто Книги Аллаха та Сунни Його Посланця (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}). Господь сказав: *«І якщо ви почнете сперечатися про щось, то зверніться із цим до Аллаха та до Його Посланця»* [4:59].
- 3 **Що таке «група, яка в День Воскресіння буде врятована?»** Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: *«Моя громада розколеться на сімдесят три групи. Усі вони підуть у пекло, крім однієї. Його запитали: О Посланцю Аллаха! Що це за група? Він сказав: та, якої тримаюся я та мої сподвижники»* [Ахмад]. Те, чого тримався Пророк (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) та його сподвижники – істина. Хто прагне до спасіння й того, щоб його добрі вчинки були зараховані, мусить іти саме цим шляхом.
- 4 **Які умови необхідні для того, щоб добра справа була зарахована Аллахом?** 1) Віра в Аллаха та сповідування єдиногобожжя, адже добрі справи не приймаються від багатобожників. 2) Щирість – необхідно робити все заради Аллаха. 3) Наслідування шляху Пророка (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}), тобто робити все так, як він заповів, а також поклонятись Аллаху тільки так, як Господь наказав.
Якщо якась із цих умов не виконується, то добра справа не зараховується. Всевишній сказав: *«Ми займемося вчинками, які вони робили, й перетворимо їх на розвіяний пил!»* [25:23].
- 5 **Зі скількох ступенів складається релігія?** Із трьох: ісламу, іману, та іхсану.
- 6 **Що таке іслам? Скільки в ісламу стовпів?** Іслам – це відданість одному лише Аллаху, покора Йому, зречення багатобожництва та його прихильників. Іслам складається із п'яти стовпів. Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: *«Іслам тримається на п'яти стовпах: свідченні, що немає бога, окрім Аллаха, і що Мухаммад – Посланець Аллаха, звершенні молитви, виплати закяту, паломництва до Кааби, а також посту в місяць рамадан»* [Аль-Бухарі й Муслім].
- 7 **Що таке іман?** Іман – переконання в серці, свідчення словом і вчинки органами тіла. Іман збільшується, коли людина кориться Аллаху, а зменшується, коли вона вчиняє непослух. Всевишній сказав: *«Щоб збільшилась їхня віра»* [48:4] Посланець Аллаха сказав: *«Іман має сімдесят гілок. Найвища з них – свідчення про те, що немає бога, крім Аллаха. Найнижча – це прибрати камінь з дороги. Скромність – гілка іману»* (Муслім). Цей факт підтверджується й тим захопленням, яке мусульманин відчуває під час рамадану й хаджу, а також невдоволеністю тоді, коли робить якесь зло.

Всевишній Аллах сказав: «**Воістину, добрі вчинки видаляють погані**» [11:114]. Іман має шість стовпів. Пророк (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «**[Іман] – це вірити в Аллаха, Його ангелів, Його Писання, Його Посланців, Останній День, а також передвизначення – як добро, так і зло**» [аль-Бухарі].

8 Що означає свідчення «немає бога, крім Аллаха»? Це свідчення заперечує можливість поклоніння комусь, окрім Аллаха, а також утверджує єдинобожжя.

9 Чи правда, що Аллах перебуває з нами? Так, Всевишній Аллах перебуває з нами Своїм знанням, слухом, зором, захистом, могутністю та волею. Але Його сутність не змішується із сутністю творинь, тож жодне творіння не може Його осягнути.

10 Чи можна побачити Аллаха навіч? Мусульмани дійшли згоди в тому, що Аллаха не можна побачити в земному житті, але в житті наступному Його зможуть побачити віруючі, яких зберуть у раю. Всевишній сказав: «**Деякі обличчя у той День будуть сяючими, дивлячись на Господа свого**» [75:22, 23].

11 Чим корисне знання про імена Аллаха та Його властивості? Найпершим обов'язком, покладеним Всевишнім Аллахом на творіння, є знання про Нього. Якщо люди володіють цим знанням, то правильно поклоняються Аллаху. Всевишній сказав: «**Тож знай, що немає бога, крім Аллаха, проси прощення за свій гріх**» [47:19]. Згадка про всеосяжну милість Аллаха дає віруючим надію, а згадка про суворість Його кари призводить до страху. Знання про те, що саме Аллах наділяє людину благами, спонукає до вдячності.

Під поклонінням Аллаху через Його імена та властивості мається на увазі знання про них та вчинки у відповідності з ними. Серед імен та властивостей Аллаха є ті, володіння якими підносить людину – знання, милосердя, справедливість. Але є й такі, які, коли ними володіє людина, викликають осуд – претензія на божественність, зарозумілість та гординя. Людина може й навіть мусить володіти якостями, які заслуговують похвали, але не можуть бути притаманні Всевишньому Аллаху – прислужливість [Аллаху], нужденність [перед Аллахом], залежність [від Аллаха]. Найулюбленіші творіння Аллаха – це ті, які наділені Його улюбленими властивостями, а найненависніші – ті, які наділені найвідразнішими для Нього властивостями.

12 Що таке прекрасні імена Аллаха? Всевишній сказав: «**Аллаху належать прекрасні імена. Тож кличте Його ними!**» [7:180]. У достовірному хадісі Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) говорить: «**Аллаху належить дев'яносто дев'ять імен – сотня без одного. Хто перечислить їх, той увійде до раю**» [Аль-

Бухарі, Муслім].

«Перечислити їх» означає: 1) Просто вимовити та порахувати; 2) Зрозуміти їхнє значення та повірити в нього. Наприклад, «Мудрий» (аль-Хакім) означає, що все підвладне мудрості Господа, а «Пресвятий» (аль-Куддус) означає, що Господь пречистий від недосконалостей та вад; 3) Звертатись до Аллаха, використовуючи ці імена. А таке звертання має два значення: а) прославлення й поклоніння; б) молитва й прохання.

Якщо звернутись до аятів Корану й достовірної Сунни, можна зібрати разом усі ці імена:

Ім'я	Значення
اللَّهُ АЛЛАХ	Бог, Творець усього. Йому поклоняються та Йому коряться, до Нього звертаються із молитвами й усіма іншими видами поклоніння.
الرحمن Ар-Рахман	(«Милостивий») – ім'я, яке свідчить про всеосяжну милість Господа та вживається тільки в стосунку до Нього, а не когось іншого.
الرحيم Ар-Рахім	(«Милосердний») – ім'я, яке позначає милосердя Аллаха до віруючих, як у земному, так і наступному житті, адже саме Господь скерував їх на вірний шлях. У житті наступному Аллах пошанує віруючих раєм.
العفو Аль-Афу	(«Відпускаючий гріхи») – Той, Хто не карає за гріхи, хоча кожен гріх заслуговує на негайну відплату.
الغفور Аль-Гафур	(«Прощаючий») – Той, Хто прощає гріхи та не принижує грішника.
الغفار Аль-Гаффар	(«Володар прощення») – ім'я, яке вказує на безмежність Божественного прощення для грішника, котрий хоче покаятись.
الرءوف Ар-Ра'уф	(«Смиренний») – смиренність тут означає найвищий ступінь Божественної милості, яка досягає всі без виключення творіння. А віруючі заслуговують на милість ще й у житті наступному.
الحليم Аль-Халім	(«Жалісливий») – Той, Хто не карає за гріх одразу, хоча й може зробити це в мить ока. Господь прощає Своїх рабів, які звертаються до Нього зі щирим каяттям.
التواب Ат-Тауваб	(«Прощаючий») – Той, Хто прощає Своїх рабів, приймаючи їхне каяття.
الستير Ас-Сітір	(«Приховуючий») – Той, Хто приховує вади Своїх рабів та не дозволяє іншим глузувати з них. Господь прагне, щоб люди так само не викривали вад інших та не глузували з них.
الغني Аль-Гані	(«Багатий») – Досконалий, Той, Хто не потребує жодного зі Своїх творінь. Натомість усі творіння потребують Його милості й допомоги!
الكريم Аль-Карім	(«Щедрий») – володар невичерпних благ, які Господь дарує тому, кому побажає, так, як того побажає. Аллах прощає гріхи й приховує людські вади.
الاکرم Аль-Акрам	(«Найщедріший») – Той, Чиї блага неможливо порахувати, Той, Хто не має собі рівних у цьому, Той, Хто винагороджує віруючих зі Своєї ласки, Той, Хто справедливо відплатить людям, які відвертаються від істини.
الوهاب Аль-Вагаб	(«Даруючий») – Той, Хто дарує блага без відплати й обдаровує милістю навіть того, хто цього не просить.
الجواد Аль-Джаувад	(«Найбагатший») – Той, Хто обдаровує благами всіх, а найбільше – віруючих.
الودود Аль-Вудуд	(«Люблячий») – Той, Хто любить наближених до Нього, дарує їм Своє прощення та приймає їхні вчинки.
المعطي Аль-Муті	(«Обдаровуючий») – Той, Хто дарує свої скарби тому, кому побажає, а особливо віруючим. Господь – Той, Хто дарував кожній речі її природу й форму.
الواسع Аль-Васі	(«Всеосяжний») – Той, Хто заслуговує на невичерпну славу, Той, Хто має безмежну владу, милість та доброту.

المحسن Аль-Мухсін	(«Найкращий») – Той, Чия сутність, імена, властивості й дії є досконалими, Той, Хто дарував найкращу природу кожній речі, Той, Хто якнайкраще ставиться до Своїх творінь.
الرازق Ар-Разік	(«Всенаділяючий») – Той, Хто наділяє всі творіння, Той, Хто передвизначив їхнє життя ще до їхнього створення, і весь наділ, який вони мали отримати, неодмінно прийде до них.
الرزاق Ар-Раззак	(«Наділяючий») – ім'я Аллаха, яке вказує на невичерпність наділу, дарованого Ним для рабів. Усевишній дарує їм цей наділ ще раніше, ніж вони його просять, і навіть тоді, коли вони вчиняють непослух перед Ним!
اللطيف Аль-Лятіф	(«Всепроникнений») – Той, Хто знає про всі тонкощі всіх речей, Той, від Кого ніщо не може приховатись. Господь наділяє людину благами звідти, звідки та й не чекає!
الخبير Аль-Хабір	(«Всевідаючий») – Той, Кому відомі внутрішні складові всіх речей, так само добре, як їхні зовнішні властивості.
الفتاح Аль-Фаттах	(«Відкриваючий») – Той, Хто відкриває скарбниці Свого царства й милості, наділяючи ними за Своєю мудрістю й знанням тих, кого хоче.
العليم Аль-Алім	(«Всезнаючий») – Той, Хто знає потаємне й відкрите, минуле, теперішнє й майбутнє. Ніщо не приховується від Аллаха!
البر Аль-Барр	(«Добрий») – Той, Хто якнайкраще ставиться до Своїх творінь, Той, Хто дарує їм Свої блага, Той, Хто виконує Свої обіцянки. Господь допомагає Своїм рабам, приймаючи від них навіть найменші добрі справи.
الحكيم Аль-Хакім	(«Мудрий») – Той, Хто робить усе так, як слід. Господь не робить жодних помилок!
الحكم Аль-Хакам	(«Суддя») – Той, Хто звершує справедливий суд над Своїми творіннями й нікого не кривдить. Аллах зіслав людям Коран – Величне Писання, за яким люди й повинні судити.
اشاكر Аш-Шакір	(«Той, Хто відплачує») – Той, Хто прославляє покірних Йому, Хто відплачує за кожну добру справу, навіть найменшу. Господь покращує життя вдячних Йому, а в наступному житті винагородить їх за це.
الشكور Аш-Шакур	(«Вдячний») – Той, Хто приймає найменші добрі справи й збільшує винагороду за них. Аллах дякує Своему рабу, роблячи вдячним його самого та приймаючи його покору.
الجميل Аль-Джаміль	(«Прекрасний») – досконалий у Своїх іменах, властивостях та діях. Уся краса, яка виявляється у творіннях, походить від Усевишнього Аллаха.
المجيد Аль-Маджід	(«Преславний») – Той, Кому належить слава, велич і могутність, як на небесах, так і на землі.
الولي Аль-Валі	(«Захисник») – Той, Хто керує справами Своїх рабів та допомагає наближеним до Себе.
الحميد Аль-Хамід	(«Хвалимий») – Той, Кого прославляють за Його імена, властивості та дії, Той, Кого слід прославляти за будь-яких обставин, у час радості й час смутку, адже Аллах – досконалий.
المولى Аль-Мавля	(«Доглядач») – Господь та Володар усього світу, Який підтримує наближених до Себе.
النصير Ан-Насір	(«Помічник») – Той, Хто допомагає, кому побажає. Кому допоможе Аллах, того ніхто не зможе перемогти, а кого Господь позбавить підтримки, тому не буде помічника.
السميع Ас-Самі	(«Всечуючий») – Той, Хто чує все, Той, Хто відповідає на молитви.
البصير	(«Всевидячий») – Той, Хто бачить усе, як потаємне, так і відкрите.

Аль-Басір	
الشهيد Аш-Шагід	(«Свідок») – Той, Хто спостерігає за Своїми творіннями, засвідчує Свою єдність і справедливість, Той, Хто свідчить про правдивість сповідників єдиногобжжя, Той, Хто свідчить про Своїх посланців і ангелів.
الراقب Ар-Ракіб	(«Наглядач») – Той, Хто все знає про Свої творіння, Той, Хто справедливо рахує всі їхні вчинки.
الرفيق Ар-Рафік	(«Ласкавий») – Той, Хто ласкавий у Своїх діях, Хто віддає накази поступово, Хто не покладає на Своїх рабів того, що вони неспроможні виконати. Господь любить і ласкавих рабів!
القريب Аль-Каріб	(«Близький») – Той, Хто зі Своїм знанням та могутністю перебуває зі Своїми рабами, а зі Своєю милістю та допомогою – із віруючими. Але разом із цим Господь перебуває на Своему троні, не змішуючи Свою сутність із творіннями.
المجيب Аль-Муджіб	(«Відповідаючий») – Той, Хто відповідає на молитви Своїх рабів – так, як того вимагає Його мудрість і знання.
المقيت Аль-Мукіт	(«Зберігаючий») – Господь створив усі засоби прожиття для рабів, зробивши їх доступними. Господь зберігає як їх, так і вчинки Своїх рабів.
الحسيب Аль-Хасіб	(«Достатній») – Той, Кого достатньо для творінь в усіх їхніх справах, як релігійних, так і мирських. Господь доглядає за Своїми рабами!
المؤمن Аль-Мумін	(«Вірний») – Той, Хто свідчить про правдивість Своїх посланців та їхніх послідовників. Безпека в земному й наступному житті є даром Господа. Аллах вірний віруючим у Нього, тож не скривдить їх у День Воскресіння.
المنان Аль-Маннан	(«Володар блага») – Той, Хто дарує всі блага та ставиться до творінь якнайкраще.
الطيب Ат-Тайїб	(«Хороший») – пречистий від будь-якої недосконалості, володар великої милості для всіх творінь. Господь приймає лише ті добрі справи й жертви, які здійснені дозволеним релігійним законом чином та супроводжуються щирістю.
الشافى Аш-Шафі	(«Зцілюючий») – Той, Хто зцілює душі й тіла від хвороб. Будь-яке зцілення походить тільки від Аллаха.
الحفيظ Аль-Хафіз	(«Страж») – Той, Хто надійно зберігає вчинки Своїх рабів, а також – за Свою могутність – наглядає за всіма ними.
الوكيل Аль-Вакіль	(«Опікун») – Той, на Кого покладають сподівання усі жителі світів. Господь піклується про віруючих, які довірили Йому свою справу, перш ніж почали займатися нею самі. Господь допомагає їм, а вони на знак вдячності прославляють Його, вдовольняючись своєю часткою навіть після випробувань.
الخالق Аль-Халляк	(«Усестворюючий») – ім'я, яке вказує на те, що Господь створив увесь світ. Аллах ніколи не припиняє творити, тож ця властивість завжди Йому притаманна.
الخالق Аль-Халік	(«Творець») – Той, Хто творить увесь світ, хоча перед цим не існувало нічого.
البارئ Аль-Барі	(«Створювач») – Той, Хто наділив буттям усі речі.
المصور Аль-Мусаввір	(«Наділяючий образом») – Той, Хто, за Своєю мудрістю, знанням та милістю дав кожній речі форму.
الرب Ар-Рабб	(«Господь») – Той, Хто доглядає за Своїми творіннями та дозволяє їм рости й розвиватись. Господь доглядає й за Своїми наближеними, покращуючи їхні душі. Господь – Творець і Володар.

العظيم Аль-Азім	(«Великий») – Той, Кому належить абсолютна могутність, як у Його сутності, так і у властивостях і діях. Саме тому всі творіння повинні звеличувати Його, дотримуючись наказів Аллаха та Його заборон.
القاهر Аль-Кагір	(«Перемагаючий») – Той, Хто підкоряє Собі Своїх рабів.
القهار Аль-Каггар	(«Всепереможний») – найвищий ступінь імені аль-Кагір.
المهيمن Аль-Мугаймін	(«Охоронець») – Той, Хто зберігає кожну річ та все про неї знає.
العزيز Аль-Азіз	(«Всемогутній») – Той, Кому притаманні всі смисли могутності. Жодна річ навіть не ворухнеться без Його дозволу.
الجبّار Аль-Джаббар	(«Всесильний») – Той, Чия воля не знає протидій, Той, Хто дарує силу слабкому, збагачує нужденного, полегшує життя знедоленому, допомагає хворому й враженому нещастям.
المتكبر Аль-Муттакабір	(«Піднесений») – Великий, Якому не притаманна жодна вада, Якого ніхто не скривдить, Який наділений величчю. Кожного, хто спробує протидіяти Йому в цьому, Аллах скарає.
الكبير Аль-Кабір	(«Величний») – Величний у Своїй сутності, властивостях та вчинках. Немає нічого, величнішого за Аллаха. Перед Його величчю все просто мізерне.
الحيي Аль-Хайї	(«Сором'язливий») – Той, Чий сором пов'язаний із Його величчю та могутністю. Сором'язливість Аллаха – це шляхетність, доброта, багатство й велич.
الحي Аль-Хаї	(«Живий») – Той, Кому притаманне вічне й досконале життя, яке не має початку чи кінця. Усе життя походить від Усевишнього Аллаха.
القيوم Аль-Кайум	(«Сущий») – самодостатній та незалежний від Своїх творінь. Натомість усе, що на небесах і на землі, потребує Його.
الوارث Аль-Варіс	(«Спадкоємець») – Той, Хто залишиться після знищення всіх творінь, Той, до Кого повернуться усі й усе. Все, чим ми володіємо, колись повернеться до Його справжнього власника.
الديان Ад-Дайан	(«Той, Хто відплачує») – Той, Кому коряться всі творіння, Хто відплачує Своїм рабам за їхні вчинки, примножуючи добро й караючи чи прощаючи за зло.
الملك Аль-Малік	(«Цар») – Той, Кому належать усі накази, заборони й уся влада. Господь керує всім світом одноосібно.
المالك Аль-Маалік	(«Володар») – Той, Хто всім володіє, єдиний Творець світу.
المليك Аль-Маліік	(«Власник») – ім'я, яке вказує на абсолютну владу творця.
السيوح Ас-Субух	(«Пречистий») – Той, Кому не притаманна жодна вада, досконалий.
القدوس Аль-Куддус	(«Святий») – Той, із Чисю досконалістю не зрівняється ніщо.
السلام Ас-Салям	(«Мирний») – Той, Хто є досконалим у всіх Своїх властивостях, іменах та вчинках. Увесь мир у земному й наступному житті – дар Усевишнього Аллаха!
الحق Аль-Хакк	(«Істинний») – Той, у Кому – як у іменах, так і властивостях – немає жодного сумніву. Аллах єдиний Бог, крім Якого немає іншого.
المبين	(«Явний») – Той, Чия єдність, мудрість і милість є очевидною, Той, Хто

Аль-Мубін	пояснив Своїм рабам вірний шлях – щоб вони йшли ним, а також шлях оманливий – щоб вони стереглися його.
القوي Аль-Кауві	(«Потужний») – Той, Хто наділений абсолютною могутністю й досконалою волею.
المتين Аль-Матін	(«Міцний») – Той, Хто не зазнає втоми.
القادر Аль-Каадір	(«Спроможний») – Спроможний на кожну річ. Ніщо й ніде не приховується від Нього!
القدير Аль-Кадіір	(«Всеспроможний») – це ім'я означає те ж саме, що й Спроможний, але ще сильніше прославляє Всевишнього Аллаха.
المقتدر Аль-Муктадір	(«Найсильніший») – це ім'я означає абсолютну могутність, притаманну Всевишньому Аллаху.
العلي Аль-Алі الأعلى Аль-Аля	(«Всевишній») – ім'я, яке вказує на те, що Аллах – Найсильніший та Наймогутніший, і немає нічого, вищого за Нього.
المتعال Аль-Мутааль	(«Піднесений») – Той, Хто вищий від усього й має владу над кожною річчю.
المقدم Аль-Мукаддім	(«Випереджаючий») – Той, Хто за Своєю волею й мудрістю рівномірно розподіляє всі речі, створюючи одні раніше за інших.
المؤخر Аль-Муаххір	(«Відкладаючий») – Той, Хто створює одні речі раніше, а інші – пізніше, відкладаючи покарання Своїм рабам, які ще мають час для каяття.
المسعر Аль-Мусаір	(«Оцінюючий») – Той, Хто за Своїм знанням надає цінність та важливість кожній речі.
القابض Аль-Кабід	(«Стримуючий») – Той, Хто тримає дух, а також зменшує наділ Своїм рабам, випробовуючи їх.
الباسط Аль-Басіт	(«Розширюючий») – Той, Хто за Своєю милістю збільшує наділ Своїм рабам, випробовуючи їх, а також приймає каяття.
الأول Аль-Авваль	(«Перший») – Той, Хто існував завжди та Кому ніщо не передувало. Усе, що існує, створене Ним. Буттю Всевишнього Аллаха немає початку.
الأخر Аль-Ахір	(«Останній») – Той, Хто буде завжди й після кого не буде жодної речі. Усе на землі зникне, але Господь буде завжди.
الظاهر Аз-Загір	(«Всеохоплюючий») – Той, вище за Кого немає нічого, Той, Хто підкоряє кожну річ.
الباطن Аль-Батін	(«Внутрішній») – Той, поза Яким немає нічого, Той, Хто перебуває близько, але не досяжний для поглядів Його рабів у земному житті.
الوتر Аль-Вітр	(«Єдиний») – Той, Кому немає рівного.
السيد Ас-Сайід	(«Пануючий») – Той, Хто володіє всім, не маючи Собі рівних.
الصدد Ас-Самад	(«Той, до Кого прагнуть») – Той, до Кого усі творіння прагнуть зі своїми потребами.
الواحد Аль-Вахід الأحد аль-Ахад	(«Один») – Той, Кому єдиному притаманна абсолютна досконалість, Той, Кому немає рівного, Той, Хто єдиний заслуговує на поклоніння.
الإله Аль-Ілаг	(«Бог») – Єдиний істинний Бог. Можна поклонятись тільки Йому!

13 Чим відрізняються імена Аллаха від Його властивостей? Як імена, так і властивості Аллаха можна згадувати, промовляючи слова «Шукаю захисту в Господа» та в різних клятвах типу «Клянуся Аллахом». Але між ними існує серйозна відмінність.

1) Можна згадувати імена Аллаха у власних іменах та молитвах, але забороняється окремо згадувати властивості. Так, можна сказати «Абд аль-Карім» («раб Щедрого»), але не можна говорити «Абд аль-Кірам» («раб щедрості»). Так само й у молитвах можна говорити «О Щедрий!», але не можна вживати звертань типу «О щедрість Аллаха!» **2)** Властивості етимологічно походять від імен. Так, зокрема, «ар-Рахман» («Милостивий») походить від «ар-Рахма» («милість»). Натомість імена не утворюються від властивостей, тому є властивість «Аль-істіува» («утвердженість [на троні]»), але немає імені «Аль-Мустауі» («Утверджений [на троні]»). **3)** Дії Аллаха не утворюють імен. Якщо «аль-газб» («гнів») є однією із дій Аллаха, то «аль-Газзаб» («Гнівливий») не може бути іменем. Але «гнів» утворює відповідну властивість Аллаха.

14 Що означає віра в ангелів? Віра в ангелів означає переконання у їхньому існуванні, адже Всевишній Аллах створив їх для поклоніння Йому та для виконання Його наказів. Усевишній сказав: *«Але ж вони тільки шановані раби! Не випереджають Його словом і діють згідно з Його наказом!»* [21:26, 27].

Віра в ангелів має чотири складові: **1)** Віру в їхнє існування. **2)** Віру в відкриті нам їхні імена, такі, як Джібріл. **3)** Віру в відкриті нам їхні властивості – наприклад, великі розміри **4)** Віру в відкриті нам їхні заняття – як, наприклад, у ангела смерті.

15 Що таке Коран? Коран – це слово Всевишнього Аллаха, Якому ми поклоняємось, читаючи цю Книгу. Ми створені Аллахом і до Нього повернемось. Аллах промовляє до нас через літери й звуки. Господа слухав Джібріл (мир йому!), а потім переказував це Пророку Мухаммаду (мир йому й благословення Аллаха!). Усі небесні писання – це слово Аллаха.

16 Чи можна сказати, що нам достатньо самого лише Корану, без Сунни Пророка (мир йому й благословення Аллаха?) Ні. Адже в самому Корані Господь наказує нам триматися Сунни: *«Тож візьміть те, що дав вам Посланець, та не чіпайте того, що він заборонив вам»* [59:8]. Сунна дана нам як пояснення до Корану. Без неї нам би не були відомі деякі аспекти релігії, як, наприклад, особливості звершення обов'язкової молитви. Посланець Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«Невже я не прийшов до вас із Кораном та ще однією річчю, схожою на нього? Я боюся, що одного дня якийсь ситий чоловік, усівшись на дивані, скаже: тримайтесь лише Корану! Дозвольте те, що там дозволяється, забороняйте те, що там забороняється!»* [Абу Давуд].

17 Що означає віра в посланців? Віра в посланців – це тверде переконання у тому, що Всевишній Аллах відіслав до кожної громади посланця, який закликав їх до віри в єдиного Бога й невір'я в усе, чому поклоняються поряд

із Ним. Усі посланці говорили тільки правду, виконували свої обіцянки, йшли прямим шляхом, були благородними, праведними, богобоязливими, вірними. Усі вони передали своє послання. Посланці – найкращі з творінь Аллаха. Від часу народження й до смерті вони трималися єдинобожжя.

18 Які види заступництва перед Аллахом будуть у День Воскресіння?

По-перше, це – **велике заступництво**, коли люди чекатимуть Суду протягом п'ятидесяти тисяч років. Мухаммад (^{мир йому}_{благословення Аллаха!}) буде просити у Всевишнього Аллаха, щоб Він розсудив поміж людьми. Це особливе заступництво, і має право на нього тільки наш володар Мухаммад (^{мир йому}_{благословення Аллаха!}), адже воно обіцяне йому. **2)** Заступництво через відкриття дверей раю, і першим їх відкриє наш Пророк Мухаммад (^{мир йому}_{благословення Аллаха!}), і першою з громад, які увійдуть туди, буде його громада. **3)** Заступництво за тих людей, які мали б увійти в пекло **4)** Заступництво за грішних єдинобожників, які вийдуть із пекла. **5)** Заступництво за тих, хто увійде до раю, щоб вони зайняли там краще місце. **6)** Заступництво за тих, хто увійде до раю, щоб вони потрапили туди без розрахунку. **7)** Заступництво за полегшення кари деяким невірющим. Таке заступництво – особлива місія нашого Пророка (^{мир йому}_{благословення Аллаха!}), який проситиме, щоб його дядькові Абі Талібу полегшили кару. **8)** Вихід із пекла тих людей, які вмерли, тримаючись єдинобожжя. Господь виведе їх звідти без жодного заступництва та зі Своєї милості введе до раю. Скільки їх буде – не знає ніхто, крім Аллаха.

19 Чи можна просити заступництва перед Аллахом або молитви за себе в живих людей? Так, можна. Закон Аллаха закликає нас допомагати іншим людям. Усевишній Господь сказав: **«Тож допомагайте одне одному в справах праведності та богобоязливості»** [5:2]. Посланець Аллаха (^{мир йому}_{благословення Аллаха!}) говорить: **«Аллах допомагає тому рабу, який допомагає іншому»** [Муслім].

Заступництво – велика милість, особливо в значенні посередництва. Всевишній Аллах говорить: **«Хто заступиться [за іншого] добрим заступництвом, той матиме в цьому частку»** [4:85]. Пророк (^{мир йому}_{благословення Аллаха!}) сказав: **«Заступайтесь за інших і отримаєте винагороду»** [Аль-Бухарі]. Існує кілька умов такого заступництва. **1)** Із проханням про допомогу або бажанням отримати заступництво можна звертатись тільки до живих, адже звертання до померлих буде називатися «молитвою», а сам померлий не буде цього чути. Аллах сказав: **«Коли ви кличете їх, вони не чують вашого заклику, а якби й чули, то не відповіли б вам»** [35:14]. Як можна звертатись із проханням про допомогу до померлих, якщо вони самі потребують, щоб за них молилися живі? Померлі вже зробили в земному житті все, що могли, а тому потребують молитви за них та інших речей. Посланець Аллаха (^{мир йому}_{благословення Аллаха!}) сказав: **«Коли син Адама помирає, то з його справ залишається три речі: милостиня, знання, яке принесло користь іншим, або дитина, яка буде молитись за нього»** [Муслім]. **2)** Звертання повинно бути зрозумілим для іншого. **3)** До людини, яка буде молитись, необхідно звертатись безпосередньо.

4) Людина повинна бути спроможною на таку молитву. 5) Молитва повинна стосуватись мирських справ. 6) Те, чого просять, не повинно суперечити релігійному закону та не повинно приносити комусь шкоду.

20 Скільки буває типів пошуку наближення до Аллаха? Два. Перший із них – дозволений та поділяється на три види: 1) Наближення до Всевишнього Аллаха через Його імена та властивості 2) Наближення до Всевишнього Аллаха через добрі справи (як, наприклад, у історії про трьох чоловіків, які сховалися у печері). 3) Наближення до Всевишнього Аллаха через молитву живого праведного мусульманина, у відповіді на молитву якого люди впевнені.

Другий тип пошуку наближення до Аллаха – заборонений та поділяється на два види: 1) Звертатись до Всевишнього Аллаха через Пророка (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) чи наближеного (*вали*). Такими можуть бути слова: «О Аллах! Я прошу Тебе заради Пророка, або заради аль-Хусайна». Так, Пророк (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) справді має пошановане місце перед Аллахом, а також праведні люди. Але сподвижники – люди, які найсильніше закликали інших до добрих справ – ніколи не шукали наближення до Аллаха таким чином, навіть знаходячись біля могили Пророка (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}). Вони просили, щоб за них молився ще живий тоді дядько Пророка (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) аль-Аббас (^{нехай} ^{буде} ^{вдоволений ним} ^{Аллах!}) 2) Звертатись до Всевишнього Аллаха через посередництво Пророка (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) чи наближеного. Такими можуть бути слова: «О Аллах! Я звертаюсь до Тебе в ім'я такого-то наближеного, або в ім'я такого-то пророка». Такі речі прирівнюються до клятв творіннями, а тому забороняються, а така клятва стосовно Аллаха підлягає ще жорсткішій забороні. Раб не має жодного права звертатись так до Аллаха.

21 Що означає віра в Останній День? Це – тверде переконання у тому, що Останній День колись настане. У це поняття входить віра в існування людини й після смерті – випробування в могилі, кару чи винагороду. Сюди також належить віра в те, що Судний День почнеться, коли засурмлять у ріг, що люди постануть перед Господом, що будуть розгорнуті книги діянь, що встановлять терези, що існує міст між раєм і пеклом, що існує райська водойма, що буде заступництво за людей, що кожен потрапить або в рай, або в пекло.

22 Які ознаки настання Часу? Пророк (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «Час не настане доти, доки ви не побачите десятих знамень – дим, ад-Даджаль, земляна тварина, схід сонця із заходу, зішестя Іси, сина Марйам (мир йому!), Йаджудж та Маджудж і три місячних затемнення – на сході, на заході та на острові арабів. Останнє знамення – вогонь, який з'явиться у Ємені та пожене людей до місця їх зібрання.

23 Яке випробування буде найважчим для людей? Пророк (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «*Між часом створення Адама й аж до Судного Дня немає справи важчої, ніж прихід ад-Даджаля*» [Муслім]. Ад-Даджаль – це людина, яка прийде в останні часи та на лобі якої буде написано літери «Ка», «Фа» та «Р», які зможе прочитати кожен віруючий. Цей чоловік буде однооким. Спочатку він буде говорити про свою праведність, потім проголосить себе пророком, а

далі заявлятиме про власну божественність. Прийдуть люди, які не повірять йому, тож він усе в них відбере. А потім прийдуть інші люди, які повірять йому, тож він наділить їх усіляким добром. Небо дощитиме, земля родитиме й даруватиме багато плодів. Ад-Даджаль прийде до людей із водою та вогнем, але його вогонь – це вода, а вода – це вогонь. Віруюча людина повинна просити захисту в Аллаха від такого випробування наприкінці кожної молитви. Потрібно читати початок сури «Печера», щоб забезпечити себе від цього чоловіка, а також уникати зустрічі з ним. Пророк ^(мир йому й) _(благословення Аллаха!) сказав: *«Хто почує про ад-Даджаль, нехай утікає, адже той, хто буде поряд із ним, сприйме його за віруючого»* [Абу Давуд]. Ад-Даджаль пробуде на землі сорок днів – день тривалістю в рік, день тривалістю в місяць, день, тривалістю в тиждень. Усі інші дні будуть такими ж, як наші звичайні дні. Ад-Даджаль увійде в кожну землю, крім Мекки й Медини. Далі зійде на землю Іса бін Марйам (мир йому!) та знищить ад-Даджаль.

24 Чи існують рай та пекло зараз? Так. Аллах створив їх ще раніше за людей. Вони будуть існувати вічно. Зі Своєї милості Господь створив людей для раю, а зі Своєї справедливості – для пекла. Кожен потрапить туди, куди призначено.

25 Що означає віра в передвизначення? Це – тверде переконання в тому, що як, добро, так і зло – від Аллаха. Господь робить те, що побажає. Посланець Аллаха ^(мир йому й) _(благословення Аллаха!) сказав: *«Якби Аллах карав жителів Своїх небес та Своєї землі, то не був би несправедливим; а якби Аллах милував їх, то Його милість була би для них кращою за їхні вчинки. Якби ти навіть пожертвував на шляху Аллаха кількість золота, рівну горі Ухуд, то Аллах не прийняв би цього вчинку доти, доки ти не повірив би в передвизначення. Те, що з тобою трапилось, не могло з тобою не трапитись, а те, що з тобою не трапилось, не могло з тобою трапитись. Якби ти помер, маючи іншу думку про це, то потрапив би в пекло!»* [Ахмад та Абу Давуд]. Віра в передвизначення складається із чотирьох речей: **1)** Віра в те, що Аллах досконало знає кожну річ. **2)** Віра в те, що все це знання записано на Захищеній Скрижалі. Посланець Аллаха ^(мир йому й) _(благословення Аллаха!) сказав: *«Господь записав усю долю творинь ще за п'ятдесят тисяч років до створення небес і землі»* [Муслім]. **3)** Віра в те, що воля Аллаха неодмінно виконається й ніхто не може її відвернути. Все буде так і тільки так, як хоче Господь. **4)** Віра в те, що Аллах – єдиний Творець усіх речей. Все, що існує поряд із Ним – Його творіння.

26 Чи володіють люди свободою волі? Так, людина має змогу бажати, хотіти та робити вибір, але не може вийти за межі волі Всевишнього Аллаха. Господь сказав: *«Але ви не побажаєте цього, якщо не побажає Аллах»* [76:30]. Посланець Аллаха ^(мир йому й) _(благословення Аллаха!) сказав *«Робіть усе, що можете! Кожен потрапить туди, куди йому визначено!»* [Аль-Бухарі, Муслім]. Господь дарував нам розум, слух та зір, щоб ми розрізняли між хорошим і поганим. Невже розумна людина буде красти й при цьому говорити: «Цього побажав Аллах!» Якщо вона таке й скаже, то люди все одно цього не виправдають. Натомість вони покарають його й скажуть: «Аллах побажав, щоб ми тебе покарали!» Не

можна виправдовувати свої вчинки передвизначенням, адже це заперечує слова Аллаха: **«Багатобожники скажуть: якби побажав Аллах, то ні ми, ні батьки наші не поклонялися б нікому, крім Нього, і нічого б не забороняли без Нього! Так говорили й ті, які жили раніше за них»** [16:35].

27 Що таке іхсан? Коли про це запитали в Пророка (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*), то він сказав: *«Іхсан – це поклонятися Аллаху так, наче ти Його бачиш. Адже, навіть якщо Його не бачиш ти, Він бачить тебе!»* [Муслім]. Іхсан – найвища із трьох ступенів релігії.

28 Скільки видів має єдинобожжя? Єдинобожжя має три види. **1)** Єдність Аллаха в пануванні. Це означає, що тільки Аллах все створює, все наділяє, всьому дає життя та ін. Невіруючі визнавали цей вид єдинобожжя ще раніше за місію Мухаммада (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*). **2)** Єдність Аллаха в Божественності. Це означає, що можна поклонятись тільки Аллаху. Саме для проголошення цього були відіслані всі посланці та дані всі писання. **3)** Єдність Аллаха в іменах і властивостях. Це означає, що необхідно вірити в усі прекрасні імена та високі властивості, дані в Корані й Сунні. Не можна їх змінювати, заперечувати, говори про їхню сутність та чомусь уподібнювати.

29 Хто такий «наближений до Аллаха» (аль-валі)? Це – праведний та богобоязливий віруючий. Всевишній Аллах сказав: **«Так! Воістину, наближеним до Аллаха немає чого боятися, і не будуть вони засмучені — ті, які увірували й були богобоязливими»** [10:62]. Пророк Аллаха (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*) сказав: *«Наближені до Аллаха – це праведники»* [Аль-Бухарі, Муслім].

30 Як нам потрібно шанувати сподвижників Пророка (мир йому й благословення Аллаха)? Потрібно їх щиро любити, розповідати про їхні чесноти, але утримуватись від розмов про непорозуміння, які були між ними. Адже ці люди теж не вільні від помилок. Утім, вони докладали чималих зусиль у пошуках правди, а тому тим із них, хто був правий, буде дві винагороди, а тому, хто помилився – одна, адже він усе зробив для того, щоб досягнути правду. Їхні гріхи буде прощено, адже чесноти їхні куди більші за гріхи.

Найкращими серед них є десятеро: Абу Бакр, Умар, Усман, Алі, Тальха, аз-Зубейр, Абд ар-Рахман бін Ауф, Сад бін Абі Ваккас, Саїд бін Зейд та Абу Убейда ібн аль-Джарарах. Далі йдуть всі переселенці з Мекки в Медину (*мугаджірун*), мученики битви під Бадром – як переселенці, так і жителі Медини (*ансар*), далі – всі інші жителі Медини та, нарешті, всі інші сподвижники. Посланець Аллаха (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*) сказав: *«Не ображайте моїх сподвижників. Клянуся Тим, у Чийй руці моя душа, що, навіть витративши золота розміром із гору Ухуд, жоден із вас не матиме й половини того, що мали сподвижники»* [Аль-Бухарі й Муслім].

А ще посланець Аллаха (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*) сказав: *«Хто образить моїх сподвижників, того проклянуть Аллах, ангели та всі люди»* [Ат-Табарані].

31 Чи повинні ми прославляти Посланця Аллаха (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*) настільки сильно, наскільки зможемо? Немає сумніву в тому, що наш володар Мухаммад (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*) – найкращий із усіх творінь. Але, прославляючи його,

не можна переходити меж, так, як це роблять християни, вшановуючи Ісу, сина Мар'ям (мир йому!). Адже Посланець Аллаха (^{мир йому й} ^{благодення Аллаха!}) саме це заборонив: *«Не пошануйте мене так, як християни шанують сина Мар'ям. Я – лише раб Аллаха, тому й говоріть: раб Аллаха та Його Посланець»* [Аль-Бухарі]. Під «шануванням» тут мається на увазі перебільшення у прославленні або похвалі.

32 Чи можна називати «віруючими» людей Писання? Ні, юдеї, християни та послідовники інших релігій не вважаються віруючими, навіть якщо основа їхньої віри й правильна. Від кожного, хто не повірить у правдивість місії Пророка Мухаммада (^{мир йому й} ^{благодення Аллаха!}) та не прийме ісламу *«не буде прийнято й у наступному житті він втратить усе»* [3:85]. Коли мусульманин не впевнений у їхньому невір'ї або й сумнівається у хибності їхньої релігії, то сам вчиняє акт невір'я, адже суперечить слову Аллаха та Його Пророка. Господь сказав: *«А тим, які не увірували в нього й належать до різних сект, обіцяно вогонь»* [11:17]. Посланець Аллаха (^{мир йому й} ^{благодення Аллаха!}) сказав: *«Клянуся Тим, у Чийй руці душа Мухаммада, що кожен із цієї громади, юдей чи християнин, почувши мене й не повіривши мені, потрапить у пекло».*

33 Чи можна кривдити невіруючих? Ні, ми повинні бути справедливими. Всевишній Аллах сказав: *«Воістину, Аллах закликає до справедливості й добрих справ»* [16:90]. Усевишній Аллах сказав: *«Я заборонив несправедливість Самому Собі й заборонив її Своім рабам. Не будьте ж несправедливими!»* [Муслім]. У День Воскресіння скривджений помститься кривднику. Якось Посланець Аллаха (^{мир йому й} ^{благодення Аллаха!}) запитав: *«Знаєте, хто такий банкрут? Йому відповіли: банкрут – це той, у кого нічого немає. Тоді Пророк сказав: банкрут – це той, хто в День Воскресіння прийде і з молитвою, і з постом, і з обрядовою милостиною, але в земному житті одну людину він образив, про іншу говорив неправду, майно третьої вкрав, кров четвертої пролив, п'яту вдарив. Кожен із цих людей забере частину його добрих справ, і якщо їх на все не вистачить, то цей банкрут візьме на себе їхні гріхи та й опиниться у пеклі»* [Муслім]. Адже помста існує навіть серед тварин!

34 Що таке нововведення? Ібн Раджаб (^{нехай} ^{вдоволений ним} ^{буде} ^{Аллах!}) сказав: *«Нововведення – це вигадана річ, яка не має відповідної основи в шаріаті, що доводила б її правильність. Але те, що має основу в шаріаті, яка доводить правильність цього, термінологічно не вважається нововведенням, хоча б з точки зору лексики й було таким».*

35 Чи правда, що нововведення у релігію буваю не лише поганими, а й хорошими? Аяти Корану та хадіси засуджують нововведення як таке – в шаріатському розумінні цього терміну, тобто як «вигадану річ, яка немає відповідної основи в шаріаті». Пророк (^{мир йому й} ^{благодення Аллаха!}) сказав: *«Хто зробить щось, невідповідне нашій справі, того буде відкинуто»* [Аль-Бухарі, Муслім]. А ще Пророк (^{мир йому й} ^{благодення Аллаха!}) сказав: *«Кожна запроваджена справа – нововведення, а кожне нововведення веде в оману»* [Абу Давуд]. Імам Малік (^{нехай} ^{вдоволений ним} ^{буде} ^{Аллах!}) сказав про нововведення у шаріатському значенні так: *«Хто запроваджує в*

іслам нововведення та й вважає, що воно – хороше, той наче думає, що Мухаммад ^(мир йому й) _(благословення Аллаха!) нас обманув та не передав послання Аллаха. Адже Всевишній сказав: *«Сьогодні Я завершив вам вашу релігію та сповнив для вас Свою милість!»* [5:3].

Існує кілька хадісів, де заохочуються нововведення суто в їхньому мовному розумінні. Мова йде про ті речі, які від самого початку були в шаріаті, але потім виявилися забутими. Тому Пророк ^(мир йому й) _(благословення Аллаха!) закликав нагадувати іншим людям про ці справи. Так, наприклад, він сказав: *«Хто запровадить у іслам добрий звичай, той матиме свою винагороду й винагороду того, хто потім робитиме це. І це ніяк не зменшить винагороду іншого!»* [Муслім]. Тому й Умар (нехай буде милостивий до нього Аллаха!) сказав: «Я схвалив таке нововведення», маючи на увазі добровільну нічну молитву в мечеті під час рамадану (*тараввіх*). Адже таку молитву Пророк ^(мир йому й) _(благословення Аллаха!) звершував протягом трьох ночей, але потім залишив, бо не хотів, щоб вона стала обов'язковою. Але Умар (нехай буде вдоволений ним Аллаха!) звершив цю молитву, тож потім її стали робити інші люди.

36 Скількох видів буває лицемір'я? Лицемір'я буває двох видів: **1)** Лицемір'я у переконаннях (велике лицемір'я) – коли людина показує себе віруючою, а приховує невір'я. Така людина виходить за межі релігії. Якщо вона помирає в стані такого лицемір'я, то помирає невіруючою. Усевишній Аллаха сказав: *«Лицеміри перебуватимуть на дні пекла»* [4:145]. Ознаки лицемірів: вони намагаються обманути Аллаха й тих, хто увірував, вони глузують із віруючих, допомагають невіруючим проти мусульман, прагнуть своїми добрими справами здобути мирські блага. **2)** Лицемір'я у діях (мале лицемір'я). Така людина не виходить за межі ісламу, але, якщо не покається, може перейти й до великого лицемір'я. Ознака такого лицеміра: коли він говорить, то бреше; коли щось обіцяє, то не виконує; коли сперечається, ображає інших; коли домовляється із кимось, то порушує це; коли йому довіряють, зраджує.

Саме тому сподвижники (нехай Аллаха буде вдоволений усіма ними!) боялися лицемір'я в діях. Ібн Абі Мулайка ^(нехай буде вдоволений ним Аллаха!) сказав: «Я знав трьох сподвижників Пророка ^(мир йому й) _(благословення Аллаха!), які боялися стати лицемірами». Ібрагім ат-Тайїмі ^(нехай буде вдоволений ним Аллаха!) сказав: «Я ніколи не порівнював своїх вчинків зі своїми словам, окрім тих випадків, коли боявся лицемір'я». Аль-Хасан аль-Басрі ^(нехай буде вдоволений ним Аллаха!) сказав: «Боїться лицемір'я тільки віруючий, а убезпеченим від нього вважає себе тільки лицемір. Умар запитав в аль-Хузайфи (нехай буде вдоволений ними Аллаха): скажи заради Аллаха – чи називав мене коли-небудь Посланець Аллаха ^(мир йому й) _(благословення Аллаха!) лицеміром? Той сказав: ні. Але я нікому не скажу цього після тебе!»

37 Який гріх найтяжчий перед Аллахом? Багатобожжя. Всевишній Аллаха сказав: *«Воістину, багатобожжя – велика несправедливість!»* [31:3]. Коли Посланця Аллаха запитали ^(мир йому й) _(благословення Аллаха!), який гріх найтяжчий, він сказав: *«Додавати Аллаху – своєму Творцю! – рівних у поклонінні!»* [Аль-Бухарі, Муслім].

38 Скільки видів багатобожжя існує? Два: **1)** Велике, яке виводить людину за межі ісламу. Такого гріха Аллах не прощає: *«Воістину, Аллах не прощає, коли Йому додають рівних у поклонінні, але прощає все інше – тому, кому побажає!»* [4:48]. Цей вид багатобожжя має чотири типи: **а)** багатобожжя в молитві. **б)** багатобожжя в намірі та волі – наприклад, робити якусь добру справу не заради Аллаха. **в)** багатобожжя в покорі – наприклад, коли людина слухається тих вчених, які забороняють те, що дозволив Аллах, та дозволяють те, що Аллах заборонив. **г)** багатобожжя в любові – коли когось люблять так, як Аллаха. **2)** Мале, яке не виводить людину за межі ісламу. Цей вид багатобожжя має два типи: **а)** відкритий, зокрема словесний, тобто клятва не Аллахом, або слова типу «Сталося те, що побажав Аллах та побажав я», «Якби не Господь і такий-то...», а також пов'язаний із вчинками. Сюди належить носіння якогось кільця або мотузки нібито для захисту від нещастя, одягання амулетів для захисту від злого ока, гадання на птахих, іменах, місцях та інших речах. **б)** приховане багатобожжя, до якого належить лицемір'я.

39 Чим відрізняється велике багатобожжя від малого? Велике багатобожжя веде людину до того, що в земному житті вона перестає бути мусульманином, а в житті наступному потрапляє до пекла. А мале багатобожжя не робить людину невірною, так само як і не веде до пекла. Якщо велике багатобожжя робить марними всі справи, то мале багатобожжя робить марною тільки справу, пов'язану з ним. Залишається одне питання: чи мале багатобожжя так само прощається тільки через каяття перед Аллахом, як і велике, чи, так само, як великі гріхи, кінцевий суд залежить від волі Аллаха? Відповідь на це питання надто складна.

40 Як можна попередити мале багатобожжя? Яка спокута передбачена для того, хто його вчинив? Щитом для захисту від цього виду багатобожжя слугує щире служіння Аллаху. Найлегший шлях – це молитва. Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: *«О люди! Бійтесь такого багатобожжя, адже воно мені помітне, ніж слід мурахи! Його запитали: О Посланець Аллаха? Як можна боятися його, коли воно менше, ніж слід мурахи? Він сказав: говоріть, о Аллах! Захисти нас від багатобожжя, яке нам відомо, і прости нам те багатобожжя, про яке нам невідомо!»* [Ахмад].

Для того, хто поклявся не Аллахом, передбачено спокуту. Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: *«Хто поклявся аль-Лат та аль-Уззою, той нехай скаже: немає бога, крім Аллаха!»* [Аль-Бухарі, Муслім]. А про викуп для того, хто гадає на польоті птахів, Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: *«Хто звернувся із проханням до птахів, той вчинив, як багатобожжник. Його запитали: а яка спокута за це? Він сказав: говорити: о Аллах! Немає добра, крім Твого, немає птиці, крім Твоїї, немає бога, крім Тебе!»* [Ахмад].

41 Скільки існує видів невір'я? Невір'я буває двох видів: **1)** Велике, яке виводить людину за межі ісламу. Воно буває п'ятьох типів: **а)** невір'я як сприйняття істини за оману, **б)** невір'я, віра, супроводжувана гординою. **в)** невір'я як сумнів, **г)** невір'я як небажання чути істину, **д)** невір'я як

лицемір'я. 2) Мале, коли вчиняється гріх, але це не виводить людину за межі ісламу – наприклад, убивство мусульманина.

42 Під яке правило підпадає обітниця?¹ Пророк (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) засуджував обітниці й говорив: «вони не приносять блага» [Аль-Бухарі]. Обітниця засуджується навіть тоді, коли щира перед Аллахом, а якщо обітниця дається якійсь могилі чи наближеному, то взагалі забороняється – як вона сама, так і виконання обіцяного.

43 Під яке правило підпадає той, хто ходить до віщуна або чаклуна? Забороняється робити це. А хто йде до таких людей за допомогою, але не вірить, що вони знають потаємне, від того сорок днів не приймається молитва. Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «Хто піде до віщуна й щось запитає в нього, в того не приймуть молитву протягом сорока ночей!» [Муслім]. А хто йде до таких людей та ще й вірить, що вони знають потаємне, той стає невірющим. Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «Хто піде до віщуна або чаклуна та повірить йому, той стане невірющим у те, що зіслано Мухаммаду» [Абу Давуд].

44 Коли прохання про дощ через посередництво зірок стає великим багатобожжям, а коли – малим? Хто вважає, що зірки впливають на світ незалежно від волі Аллаха й вважає, що саме завдяки ним іде дощ, той говорить нісенітницю. Таке багатобожжя – велике. А хто вважає, що зірки залежать від волі Аллаха, що саме Аллах зробив їх причиною дощу, і що Аллах встановив зірку як знак дощу, той вчиняє заборонену дію, яку можна віднести до малого багатобожжя. Адже така думка не підтверджується ні шаріатом, ні відчуттями, ні здоровим глуздом.

Дозволяється лише робити астрономічні підрахунки, пов'язані з літочисленням, доходючи висновку про те, коли настане час дощу.

45 Які обов'язки перед своїм правителем мають мусульмани? Обов'язком мусульман є покора, незважаючи на те, задоволені вони вчинками правителів чи ні. Не можна виступати проти правителів, навіть якщо вони вдаються до несправедливості. Потрібно молитись за їхній успіх, прямий шлях та здоровий глузд. Необхідно знати, що покора правителям є покорою Аллаху – доти, доки вони не закликають чинити перед Ним непослух. Тому якщо правитель закликає до непослуху, не можна коритись йому, але потрібно коритись в добрих справах. Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «Слухайся й корись еміру, навіть якщо він ударить тебе й забере твоє майно. Слухайся й корись!» [Муслім].

46 Чи можна запитувати про мудрість Аллаха в Його наказах та заборонах? Так, але за умови, якщо людина не ставить свою віру й вчинки у залежність від розуміння такої мудрості й впевненості в ній. І хоча знання посилює віру в істину, але абсолютна покора та відмова від будь-яких

¹ Мається на увазі обіцянка виконати якийсь релігійний припис, якщо людина досягне бажаного (прим. перекладача).

запитань свідчить про довершеність Богошанування, віри в Аллаха та Його досконалу мудрість. Саме такими були сподвижники (нехай Аллах буде вдоволений усіма ними!).

47 **Що означають слова Всевишнього Аллаха «Що б не трапилося з тобою доброго, це — від Аллаха. І яке б лихо тебе не спіткало, це — від тебе самого!»** [4:79]? Під «добрим» тут мається на увазі милість, а під «лихом» – випробування. Усе йде від Усевишнього Аллаха, як добро, яким Аллах наділяє людей, так і зло, в створенні якого також є мудрість. Мудрість у такому значенні також є добром, а тому всі вчинки Аллаха – добро! Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «*Усе добро – в Твоїх руках, а зло непричетне до Тебе!*» [Муслім]. Учинки рабів створені Аллахом та звершуються рабами в той самий час. Усевишній Аллах сказав: «*Тому, хто жертвував і був богобоязливим, і визнавав найкраще — тому полегшимо Ми шлях до найлегшого!*» [92:5-7].

48 **Чи можна говорити слова: «такий-то став мучеником (шагід)»?** Тут діє таке ж правило, як і стосовно слів, коли говорять, що хтось потрапив у рай. Вчення послідовників Сунни (*агль ас-сунна*) в цьому питанні наступне: не говорити, що конкретно хтось із мусульман потрапив у рай чи пекло, крім тих, про кого це розповів Посланець (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}). Адже такі речі від нас приховані, тож ми не знаємо, в що насправді вірила конкретна людина перед смертю. Людину будуть судити за останніми справами, а про наміри кожного знає тільки Всевишній Аллах. Але ми сподіваємось, що праведник опиниться в раю, а за грішника боїмося, що він опиниться в пеклі.

49 **Чи можна звинувачувати в невір'ї конкретного мусульманина?** Не можна звинувачувати мусульманина ні в невір'ї, ні в багатобожництві, ні в лицемір'ї, якщо немає зовнішніх ознак цього та якщо залишаються інші речі, котрі не дозволяють робити таких висновків. Таємницю кожного буде судити Аллах!

50 **Чи можна здійснювати обхід (тауваф) чогось іншого, крім Кааби?** Немає жодного місця на землі, яке варто було б обходити так, як Преславну Каабу. Не можна робити подобу Кааби в жодному місці, незалежно від важливості самого місця. Хто звершує шанобливий обхід навколо чогось іншого, той вчиняє непослух перед Аллахом.

Господь створив серце та зробив його правителем над іншими органами тіла. Якщо все добре з правителем, то все добре й з підлеглими. Посланець Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«У тілі є одна частинка, яка, будучи здоровою, робить здоровою усе тіло. А коли вона псується, то псує все тіло. Ця частинка – серце»*

[Аль-Бухарі, Муслім]. Серце – місце для віри й богобоязливості, або місце невір'я, лицемір'я та багатобожжя. Посланець Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«Богобоязливість знаходиться ось тут! – і вдарив себе по грудях три рази»* [Муслім].

★ Віра – це переконання, слово та дія. Переконання знаходиться в серці, слова промовляються язиком, а вчинки робляться серцем та органами тіла. У серці з'являється тверде переконання, яке вимовляється язиком у вигляді свідчення. А далі вже серце діє через вияв любові, страху та надії. Язик людини рухається й прославляє Бога та читає Коран, тоді як тіло звершує поясний чи земний уклін та, в підсумку, робить добрі справи, які наближають до Всевишнього Аллаха. Тіло кориться серцю, а тому все, що з'являється в серці, певним чином відображається через тіло.

★ **Що таке діяння сердець?** Це – вчинки, які вміщуються в серці та обов'язково пов'язані з ним. Найвеличніше із цих діянь – віра в Аллаха, що зосереджується в серці. Звідси походить тверде переконання, яке стосується любові до Аллаха, страху, надії, напереності, сподівання, терпіння, впевненості, покори та все інше.

★ **Кожному серцевому діянню протиставляється сердечна хвороба.** Так, щирості протиставляється показушність, впевненості – сумнів, любові – ненависть і т.д. Якщо ми забудемо про покращення наших сердець, то гріхи подолають їх та заведуть у погибель. Посланець Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«Коли раб Аллаха грішить, то на його серці з'являється крапка. Якщо він кається й просить у Господа прощення, то серце стає чистим. Але, повернувшись до свого гріха знову, він збільшує цю крапку настільки, що вона стає великою. Саме ця річ вкриває серце, як про це сказав Аллах: «Але ж ні! Вкриті їх серця тим, що вони чинять!»* [Ат-Тірмізі].

А ще Посланець Аллаха сказав: *«Спокуси з'являються перед серцями так, як [слід] від циновки [на тілі людини] – стеблина за стеблиною. Серце, яке віддається їм, вкривається чорними крапками, а серце, яке протистоїть їм, вкривається білими крапками. Ти матимеш наче два серця – одне біле, яке не буде підвладним спокусам доти, доки існують небеса й земля, а інше – чорне, сіре й схоже на перевернуту чашу – не бажає добра, не бажає зла, а лише віддається своїм пристрастям»* [Муслім].

★ **Знання про поклоніння Аллаху серцем ще важливіше для раба, ніж знання про діяння тіла.** Діяння сердець – це першооснова, а тілесні – це вже їхні похідні, завершення та плоди. Посланець Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«Воістину, Аллах не дивиться на ваш зовнішній вигляд чи на ваші скарби, але дивиться на ваші серця та вчинки»* [Муслім]. Серце – вмістилище знань та думок. Саме тому різне становище людей перед Аллахом залежить від рівня віри, впевненості та щирості й інших якостей, вкорінених у серце. Аль-Хасан аль-Басрі (нехай буде вдоволений ним Аллах!) сказав: *«Клянуся Аллахом, Абу Бакр (нехай буде вдоволений ним Аллах!)*

не був кращим за інших ні в молитві, ні в пості, але був кращим у вірі, яка була в його серці!»

* Діяння сердець кращі за діяння тіла із різних боків: 1) Відсутність сердечного поклоніння робить марним поклоніння органами тіла – як, наприклад, у випадку з лицемір'ям. 2) Діяння сердець – це основа, а тому всі слова й вчинки походять саме звідти. 3) Такі діяння – шлях до найвищих ступенів раю, чому може сприяти, наприклад, утримання від мирських благ (зугд). 4) Діяння серця важчі за діяння тіла. Ібн аль-Мукандір ^{нехай} ^{буде} _{вдоволений ним Аллах!} сказав: «Я виховував свою душу протягом сорока років, доки вона нарешті мені підкорилась!» 5) Плід серцевих діянь найпрекрасніший – наприклад, любов до Аллаха. 6) Серцеві діяння заслуговують на найбільшу винагороду. Абу д-Дарда (нехай буде вдоволений ним Аллах!) сказав: «Думання протягом одного часу краще за молитву протягом ночі». 7) Серце рухає іншими органами тіла, а не навпаки. 8) Діяння сердець впливають на винагороду за поклоніння органами тіла. Вони можуть зробити марними вчинки, применшити їх значення або й збільшити – як, наприклад, смирення під час молитви. 9) Діяння сердець виражають те, що людина прагне робити органами тіла. Так, навіть за відсутності коштів, у людини може виникнути намір зробити пожертву. 10) Винагорода за діяння сердець нічим не обмежена – як, наприклад, за терпіння. 11) Діяння серця заслуговують на винагороду навіть у тому випадку, якщо органи тіла не можуть зробити якогось доброго вчинку. 12) Діяння сердець випереджають у часі діяння тіла та звершуються із ними.

Серце переживає кілька станів: 1) Поштовх – думка, перше, що з'являється в серці. 2) Ідея – стан утвердження думки. 3) Розмова із самим собою – стан коливання, коли людина ще сумнівається, робити щось чи ні. 4) Бажання – стан, коли людина вже вирішила щось робити. 5) Рішучість – сила волі, з якою людина розпочинає діяти.

Перші три стани не заслуговують ні винагороди – якщо думки стосуються доброго вчинку, ні покарання – якщо думки стосуються злого вчинку. Натомість четвертий стан, бажання, буде оцінюватись як добро, якщо йтиметься про добрий вчинок. Але якщо йдеться про поганий вчинок, то цей стан не зарахується людині як гріх. Але вже в стані рішучості, коли прагнення зробити добрий вчинок буде зараховано, запишеться й гріх, якщо така рішучість стосувалася поганого вчинку – навіть якщо людина ще його не здійснила. Воля до чогось та спроможність зробити це вже передбачає існування самого вчинку. Всевишній Аллах говорить: **«Воістину, на тих, кому подобається, щоб про віруючих розповідали мерзенне, чекає болісна кара в житті земному й наступному!»** [24:19]. Посланець Аллаха ^{мир} ^{йому} ^й _{благословення Аллаха!} сказав: **«Якщо двоє мусульман піднімуть одне на одного мечі, то в пеклі опиняться і вбивця, і вбитий! Його запитали: о Посланець Аллаха! Із убивцею все зрозуміло, а за що туди втрапить убитий? Він відповів: за те, що хотів убити іншого!»** [Аль-Бухарі].

Якщо людина відмовилася роботи поганий вчинок вже в стані рішучості, то тут можливі чотири випадки: 1) Вона злякалася Божої кари.

За таке передбачено винагороду. **2)** Вона боялася людей. У такому разі людина також грішить, адже відмова від поганого вчинку зараховується лише через страх заради Аллаха, а не когось іншого. **3)** Вона просто не мала змоги зробити поганого вчинку та ніяк до нього не готувалася. У такому разі людині зараховується гріх, адже вона не відмовилася від самого наміру. **4)** Вона не мала змоги зробити поганого вчинку, але підготувалася до нього. У такому випадку вона бере на себе всю повноту гріха, адже мала рішучий намір зробити його, як про це говорилося у попередньому хадісі. Оскільки вчинок нерозривно пов'язаний із бажанням, то він заслуговує покарання незалежно від того, коли саме його зроблять. Хто один раз зробить щось заборонене, а знову матиме рішучий намір це повторити, той заслуговує покарання, незалежно від того, зробить цей вчинок він чи ні.

Деякі діяння сердець

Намір – у значенні волі та прагнення. Жоден вчинок не зараховується, якщо йому не передує намір. Посланець Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: «Клянуся Господом, намір може примножити малий вчинок, клянуся Господом, намір може применшити великий вчинок!» Аль-Фудайль сказав (нехай буде вдоволенний ним Аллаха!) сказав: «Всевишній Аллах хоче від тебе наміру й волі. Якщо вчинок робиться заради Аллаха, то це називається щирістю. А якщо робиться заради когось або чогось іншого, то це називається показухою та лицемір'ям».

Корисний висновок: загинуть усі люди, крім знаючих, і загинуть усі знаючі, крім діючих, і загинуть усі діючі, крім щирих у своїх діях. Кожен раб, який хоче бути покірним Аллаху, повинен усвідомлювати свої наміри, а потім підтверджувати їх діями, розуміючи, що таке правдивість і щирість. Вчинок без наміру – марна праця, намір без щирості – показуха, а щирість без твердої віри – пуста.

Усі вчинки поділяються на три види. **1)** Гріховні – добрий намір у такому стані не приймається, а якщо такий стан ще й супроводжується поганими вчинками, то ті лише погіршують тягар гріха. **2)** Дозволені – немає жодного дозволеного вчинку, якому не передував би намір. Якщо раб бажає, то зробить ці вчинки пожертвами. **3)** Пов'язані з покорою – обов'язково пов'язані з намірами, які збільшують винагороду¹. А якщо такі вчинки тільки

¹ Посланець Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: «хто мав намір здійснити добрий вчинок, та не здійснив його, тому Аллах запише в Себе це як здійснений добрий вчинок, а якщо він мав намір здійснити його, та й здійснив, то Аллах запише в Себе це як десять добрих вчинків, аж до семисот разів, і навіть ще більше. А хто мав намір здійснити злий вчинок, та не здійснив його, тому Аллах запише в Себе це як здійснений добрий вчинок, а якщо він мав намір здійснити його, та й здійснив, то Аллах запише в Себе це як один злий вчинок» [Аль-Бухарі, Муслім]. А ще Посланець Аллаха (нехай буде вдоволенний ним Аллаха!) сказав: «Ця громада схожа на чотирьох осіб. По-перше, на чоловіка, якому Аллах дарував багатство й знання, і він із розумом користується цим майном та жертує на шляху Аллаха. По-друге, на чоловіка, якому Аллах дарував знання, але не дарував багатства, але який говорить: якби в мене було те, що дали іншому, то я теж робив би так. Посланець Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: вони заслуговують однакової винагороди. По-третє, на чоловіка, якому Аллах дарував багатство, але не дарував знання, тож він витрачає своє

напоказ, то стають гріхом та малим багатобожжям, яке загрожує перетворитись на велике. **Це відбувається так:** **1)** Людина звершує поклоніння Аллаху заради того, щоб це бачили інші, а це вже називається малим багатобожжям та є марним поклонінням. **2)** Спочатку вона все робила заради Аллаха, а потім, її наміром стала показуха. Якщо йде мова про такий вид поклоніння, як добровільна пожертва, то сама справа може бути правильною навіть у випадку неправильності наміру. Але якщо йдеться про обов'язкову молитву, то тут можливі кілька випадків: **а)** показуха спонукає до певних дій, але не впливає на них. **б)** людина вважає показуху за нормальне явище, за таких умов усе поклоніння стає марним. **в)** показуха з'являється вже після вчинку, а тому ніяк не впливає ні на дію, ні на людину. Отож, показуха проходить крізь добре приховані двері, про які слід знати та яких слід стерегтись.

Якщо людина робить добру справу лише заради мирських благ, то винагорода або гріх також залежать від конкретного наміру. Тут можливі три випадки: **1)** Мирські блага є мотивом доброго вчинку. Наприклад, грішить той, хто стає імамом обов'язкової молитви тільки заради грошей. Посланець Аллаха ^(мир йому й благословення Аллаха!) сказав: «*Хто навчається знанню, через яке прагнуть до лику Всевишнього Аллаха, але не передає його іншим, лише як заради мирських благ, той у День Воскресіння не пізнає пахощів раю*» [Абу Давуд]. **2)** Людина робить добру справу як заради Аллаха, так і заради мирського блага. У такому випадку це свідчить про неповноту її віри та щирості. Так, наприклад, той, хто звершує паломництво заради торгівлі, отримає свою винагороду саме залежно від щирості. **3)** Людина робить добру справу тільки заради Аллаха, але бере за свою роботу належну платню. У такому випадку вона заслуговує на повну винагороду від Аллаха, яка жодним чином не зменшиться від узятій платні. Посланець Аллаха ^(мир йому й благословення Аллаха!) сказав: «*Найбільше прав на те, щоб за нього брали платню, має Писання Аллаха!*» [Аль-Бухарі].

Необхідно знати, що люди, які роблять добрі справи щиро, перебувають на різних ступенях: **1)** Нижчий – ті, які корилися Аллаху, лише сподіваючись на Його винагороду чи боячись Його покарання. **2)** Середній – ті, які корилися Аллаху, віддячуючи Йому та виконуючи його наказ. **3)** Вищий – ті, які корилися Аллаху, люблячи Його та звеличуючи Його. Цей рівень – рівень праведників¹.

майно, нічого не жертвуючи. По-четверте, на чоловіка, якому Аллах не дарував ні знання, ні багатства, але який говорить: якби в мене було те, що дали іншому, то я теж робив би так!» Посланець Аллаха ^(мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *вони грішать однаково!*» [Ат-Тірмізі]. Слова другого та четвертого чоловіка стосуються наміру, що й видно із їхніх слів: «якби в мене було те, що дали іншому, то я теж робив би так». Отож, другий має таку ж винагороду, як перший, а третій грішить так само, як і четвертий. Ібн Раджаб ^(нехай буде милостивий до нього Аллаха!) висловився стосовно слів «вони заслуговують однакової винагороди» так: однакова їхня основна винагорода, а що стосується додаткової, то той, хто в дійсності робив добро, отримає більше, ніж той, хто лише мав намір його робити. Якби вони були рівними абсолютно в усьому, то кожному, хто лише мав би намір робити добро, але не робив, записалося б десять добрих вчинків, а це суперечить і Корану, і хадісам.

¹ Всевишній Аллах сказав: «*[Сказв Муса]...Я ж поспішав до Тебе, Господи, щоб Ти був задоволений мною*» [20:84]. Муса поспішав на зустріч зі Своїм Господом, щоб Він був

Каяття: цю дію потрібно виконувати постійно, адже людина завжди коїть якісь гріхи. Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «*Кожен нащадок Адама грішить. А найкращі серед грішників – ті, які каються!*» [Ат-Тірмізі]. А ще Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «*Якби ви не грішили, то Аллах забрав би вас та привів інших людей, які грішили б та просили в Аллаха прощення. І Він прощав би їх!*» [Муслім]. Але відкладання каяття на потім та бажання й далі грішити є великою помилкою. Шайтан хоче, щоб людина на своєму шляху неодмінно постраждала від сімох перепон. І якщо людина долає якусь одну, шайтан одразу намагається зорганізувати іншу. Ось вони: **1)** Багатобожжя та невір'я. **2)** Якщо перші не спрацьовують, то шайтан вдається до наступних – нововведень у переконаннях та відмові від Сунни Пророка (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}). **3)** Якщо не спрацьовують другі, то шайтан вдається до наступних – великих гріхів. **4)** Якщо не спрацьовують треті, то шайтан вдається до наступних – малих гріхів. **5)** Якщо не спрацьовують четверті, то шайтан вдається до наступних – перебільшень у вчинках, які не караються. **6)** Якщо не спрацьовують п'яті, то шайтан вдається до наступних – видів покори Аллаху, які не є найкращими та найбільшими за винагородою. **7)** Якщо не спрацьовують шості, то шайтан вдається до наступних – влади таких самих шайтанів серед джинів та людей.

Гріхи поділяються на кілька видів: **1)** Великі – за них передбачено покарання в земному житті та в наступному, гнів або прокляття й неприйняття віри. **2)** Мали – всі інші гріхи. Вони можуть стати великими, якщо людина не відмовиться від малих, буде їх повторювати чи навіть гордитись ними.

Каяття очищує людину від усіх гріхів. Воно буде прийматись Аллахом доти, доки сонце не зійде із заходу, або дух людини не заклеоче в передсмертних конвульсіях. Винагородою тому, хто щиро кається, буде те, що його погані вчинки стануть добрими, навіть якщо їх буде незліченна кількість.

Існують умови, за яких каяття людини приймається. **1)** Відмова від здійснення гріха. **2)** Гіркий жаль від того, що людина грішила. **3)** Твердий намір не грішити в майбутньому. Якщо гріх пов'язаний із правами інших творінь Аллаха, то необхідно відновили справедливість чи відшкодувати заподіяні збитки¹.

задоволений, а не лише з тієї причини, що хотів виконати Його наказ. Так само й повага до батьків може мати найнижчий рівень, коли людина боїться покарання та прагне винагороди за таке ставлення. А середній рівень – це коли людина поважає своїх батьків, корячись Аллаху та відплачуючи за те, що вони її виховали та народили. Вищий же рівень – це шанувати їх, звеличуючи заклик Усевишнього Аллаха до праведності.

¹ Згідно із деякими свідченнями Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «*У Аллаха є три книги із записами – книга, на яку Аллах не зверне уваги, книга, ніщо з якої Аллах не залишить поза увагою, книга, ніщо з якої Аллах не простить. Книга, з якої Аллах ніщо не простить – це багатобожжя, адже Всевишній сказав: «Воістину, ті, які додають Аллаху рівних – заборонив Аллах їм сади раю, будуть у неклі вони»* [5:72]. Книга, на яку Аллах не зверне уваги – це несправедливість, яку людина завдала сама собі в тих справах, які були між нею та Господом... Господь простить це, якщо побажає. А книга, ніщо з якої Аллах не залишить поза увагою – це несправедливість у ставленні до інших. За неї неодмінно відплатять!» [Ахмад; слабкий хадіс].

За ставленням до каяття люди бувають чотирьох категорій: 1) Людина, яка все життя кається у своїх гріхах та яка не хоче їх повторювати. Як і всі люди, вона робить помилки, але впевнено йде прямим шляхом у справі каяття. Саме така людина випереджає інших у добрих справах. А називається це каяття щирим (*ан-насух*). Душа цієї людини – «душа, що заспокоїлася». 2) Людина, яка кається й звершує обов'язкові види поклоніння, але не вільна ні від гріхів, ні від гріховних намірів. Але вона не хоче стати впертим грішником та жалкує про свої вчинки, намагаючись усунути гріховні мотиви. Душа такої людини – «душа, що засуджує». 3) Людина, яка кається лише час від часу, але потім стає підвладною своїм пристрастям і грішить. Але при цьому вона в багатьох справах кориться Аллаху, відмовляючись від частини гріхів навіть тоді, коли її тягне до них, і коли вона має всі можливості їх робити. Скоївши нові гріхи, людина жалкує про ці вчинки, шукаючи каяття. Душа цієї людини – «душа, яку запитують». Вона заслуговує на покарання за те, що відкладає каяття, адже може перед цим померти. Адже судять саме за останніми справами! 4) Людина, яка інколи кається, але потім повертається до своїх гріхів. Вона не жалкує про свої вчинки. Душа такої людини – «душа, яка закликає до зла». Поганим може бути її кінець!

Д Правдивість. Це – основа всіх сердечних діянь. Слово «правдивість» вживається у шести значеннях: 1) Правдивість у словах. 2) Правдивість у бажаннях та намірах (щирість). 3) Правдивість у рішеннях. 4) Правдивість у виконанні обіцянок. 5) Правдивість у вчинках, щоб їхнє зовнішнє та внутрішнє співпадали – як, наприклад, у смиренні під час молитви. 6) Правдивість у досягненні всіх ступенів віри. Саме така правдивість – найвища. Сюди належить правдивість у страху, надії, звеличуванні, утриманні від мирських благ, вдоволенні, сподіванні, любові та інших сердечних вчинках. Кому правдивість притаманна в усіх перелічених справах, той і є праведником. Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{йому} ^й *благословення Аллаха!*) сказав: *«Будьте правдивими! Правдивість веде до праведності, а праведність веде до раю. Людина буде триматися правдивості, тож Аллах запише її праведником!»* [Аль-Бухарі, Муслім].

Кожен, хто прагне бути правдивим, отримає винагороду від Аллаха, навіть якщо й не зміг досягнути цього ступеню.

Правдивість протиставляється брехливості. Перше, що страждає від брехливості – це язик людини. Потім брехливість вражає тіло людини та робить марними її вчинки. Усе, чим займається людина, стає підвладним брехливості.

Д Любов. Тільки через любов до Аллаха, Його Посланця та віруючих можна відчутти солодкий смак віри. Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{йому} ^й *благословення Аллаха!*) сказав: *«Троє відчують солодкий смак віри: той, хто любить Аллаха та Його Посланця сильніше за все інше, той, хто любить іншого лише заради Аллаха, той, хто не хоче повернутись до невір'я після того, як Аллах урятував його від цього – тому що не хоче потрапити в пекло»* [Аль-Бухарі, Муслім].

Коли в серці людини проростає дерево любові, яке зрошується водою щирості та наслідуванням Посланця Аллаха (^{мир йому} ^{йому} ^й *благословення Аллаха!*), воно – з дозволу Аллаха – приносить численні плоди. Вони бувають чотирьох видів: 1) Любов

до Аллаха, це є основа віри. **2)** Любов та ненависть заради Аллаха, а такі речі є обов'язковими¹. **3)** Любов до чогось поряд із Аллахом – так, як багатобожники любили своїх богів, а тому ця любов – основа багатобожжя. **4)** Природня любов – любов до батьків, дітей, їжі та ін. Така любов цілком дозволена. Якщо ти хочеш, щоб тебе любив Аллах, то утримуйся від мирських благ, адже Посланець Аллаха (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*) сказав: «*Утримуйся від мирського світу, і Аллах полюбить тебе*» [Аль-Бухарі, Муслім].

Д) Сподівання – стан, у якому серце спирається на Аллаха в пошуку бажаного та для захисту від нещастя, віруючи в Аллаха та виконуючи Його накази. Відмова від такого стану суперечить єдинобожжю та є виявом недосконалості розуму. Сподівання з'являється ще до того, як людина починає щось робити. Сподівання – це плід впевненості та буває трьох видів: **1)** Обов'язкове – сподівання на Аллаха в тих справах, які, крім Нього, не може зробити ніхто – як, наприклад, у зціленні хворого. **2)** Заборонене, яке, в свою чергу, буває двох типів: **а)** велике багатобожжя: сподівання на якісь незалежні причини, що зможуть принести користь чи відвернути шкоду².

¹ У ставленні до любові та ненависті (близькості [до віри] та непричетності [до невір'я]) люди бувають трьох категорій: **1)** Ті, хто відчуває чисту любов та не має жодної ненависті – такими є найщиріші віруючі, тобто пророки й праведники, а найперший серед них – наш володар Мухаммад (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*), його дружини, доньки та сподвижники. **2)** Хто тільки ненавидить, а такими є невіруючі, багатобожники та лицеміри. **3)** Хто, в одному сенсі, любить, а в іншому – ненавидить. Такими є впевнено віруючі, які люблять інших віруючих та ненавидять грішників.

Що стосується любові до невіруючих та приятельських відносин із ними, то ці речі бувають двох видів: **1)** Любов до їхньої релігії. Це робить мусульманина віровідступником. **2)** Любов до них через мирські справи, яка також заборонена, але не виводить мусульманина за межі ісламу. Інколи люди не розуміють, як можна добре ставитись до тих невіруючих, які не перебувають у стані війни з мусульманами, але водночас ненавидіти їх та бути непричетним до них. Ці речі необхідно розрізняти. Можна мати хороші стосунки з невіруючими, але при цьому не тримати в собі любові до них – наприклад, жалю до того, що вони перебувають у слабкому становищі. Але ставитись до невіруючих із милістю та співчуттям цілком дозволено. Усевишній Аллах сказав: «*Аллах не забороняє вам бути дружніми та справедливими до тих, хто не бився з вами через віру та не виганяв вас із ваших домівок. Воістину, Аллах любить справедливих*» [60:8]. А що стосується ненависті до них, то це зовсім інша справа. Усевишній сказав: «*О ви, які увірували! Не беріть собі друзями Моїх ворогів і ворогів ваших! Ви зустрічаєте їх з любов'ю*» [60:1]. Можна ставитись до невіруючих справедливо, навіть не відчуваючи до них любові. Так Посланець Аллаха (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*) ставився до мединських юдеїв.

² **Чи немає суперечки між дією причин та сподіванням? Тут є кілька аспектів:** **1)** Прагнення до якогось блага, що буває трьох типів: **а)** Очевидна причина. Такими є, наприклад, статеві зносини з метою народження дитини. Відмова від такої причини буде просто безглуздою, а тому ніяк не може вважатись сподіванням. **б)** Неочевидні причини. Але зазвичай буває так, що бажаного не можна досягнути без них. Наприклад, подорож через пустелю без запасів води та їжі не може вважатись сподіванням, адже зробити такі запаси просто необхідно. Коли Посланець Аллаха (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*) збирався вирушити в Медину, то робив саме так. **в)** Причини, які, за певних умов, можуть мати якийсь вплив. Так, наприклад, людина в деяких справах хоче прорахувати всі тонкощі, намагаючись отримати щонайбільшу вигоду. Така річ теж не порушує сподівання, адже відмова від заробітку взагалі не має до нього ніякого стосунку. Умар (нехай буде вдоволений ним Аллах!) сказав: «Правильно сподівається той, хто кине зернину в землю й покладається на Аллаха!» **2)** Забезпечення існування. Хто знайде собі засоби для прожиття та відкладе

б) мале багатобожжя – наприклад, сподівання на те, що саме людина може бути окремою причиною якогось добра. 3) Дозволене: коли людина сподівається на іншу в таких справах, як купівля чи продаж. Але не можна говорити: «Я сподівався на Аллаха й на тебе!», потрібно говорити: «Я довірився тобі!»

Д) Вдячність. Вдячність є виявом милості Аллаха до раба, що проявляється через віру в серці, хвалу на вустах та поклоніння органами тіла. Вдячність бажана сама по собі, а вже вдячність відкриває шлях до чогось іншого, також виявляючись через серце, язик та органи тіла. Смісл вдячності – використовувати дані тобі блага для покори Аллаху.

Д) Терпіння – відмова від скарг комусь, окрім Аллаха. А хто з усіма проблемами звертається лише до Аллаха, про того сказано: «**Воістину, терплячих винагородять сповна, без відплати!**» [39:10]. Посланець Аллаха (^{мир йому й} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «**Аллах ствердить терпеливого, і немає блага, кращого за терпіння!**» [Аль-Бухарі, Муслім]. Умар (нехай буде вдоволений ним Аллах!) сказав: «Я не зазнавав жодного лиха, під час якого Аллах не дарував би мені чотирьох благ: воно не стосувалося моєї релігії, не було найважчим, я не міг не вдовольнитися ним, я міг сподіватись на винагороду за нього!».

Терпіння поділяється на різні ступені. Нижчий – це відмова від скарг, яка супроводжується невдоволенням. Середній – відмова від скарг, яка супроводжується вдоволенням. Найвищий – прославлення Аллаха за це випробування. А хто молиться за свого кривдника, той уже наче як помстився за себе та відновив своє право, тож така дія вже не вважається терпінням. Терпіння також поділяється на різні види: 1) Тілесне, про яке тут ми не говоримо. 2) Душевне, тобто стан, коли людина стримує себе від пристрастей¹. **Все, що раб Аллаха робить в земному житті, може бути двох видів:** а) Вчинки людини відповідають її бажанням, тож вона потребує терпіння у дотриманні права Аллаха, тобто вдячності та відмови від гріховних дій. б) Вчинки людини не відповідають її бажанням, і тут можливими є три випадки: а) Терпіння у покорі Аллаху. Необхідно виконувати обов'язкові приписи та, бажано, додаткові. б) Терпіння перед гріхами. Необхідно утримуватись від

якусь частину про запас – особливо, якщо в нього є родина – той зовсім не порушить сподівання на Аллаха. Адже Пророк (^{мир йому й} ^{благословення Аллаха!}) продавав фініки племені бані ан-Надір, відкладаючи частину про запас. Про це свідчать аль-Бухарі та Муслім. 3) Захист від шкоди. Захист від шкоди не є однею з умов сподівання на Аллаха, як, наприклад, військові обладунки та вузда. У даному випадку людина сподівається на кінцевий результат, а не на саму причину, вдовільняючись усім, чого побажає Аллах. 4) Захист від уже наявної шкоди, який стосовно сподівання буває трьох типів: а) Який однозначно допоможе – наприклад, вода, якою людина вгамовує спрагу. б) Який може допомогти, а може не допомогти. Таким є, наприклад, кровопускання. Така дія не суперечить сподіванню на Аллаха, адже її робив Посланець Аллаха (^{мир йому й} ^{благословення Аллаха!}). в) Замовляння у здоровому стані, щоб не захворіти. Ось такий вчинок суперечить довершеному сподіванню на Аллаха.

¹ Тому й стан, коли людина опановує свої внутрішні пристрасті, називається стриманістю. Якщо мова йде про боротьбу, то цей стан називається хоробрістю, якщо про гнів – смиренністю, якщо про нерозголошення якоїсь справи – збереженням таємниці, якщо про побут – аскезою, а якщо про мирські справи загалом – то вдоволеністю малим.

заборонених вчинків та, бажано, тих, яких слід уникати (*макру*). 3) Терпіння перед волею Аллаха. Необхідно стримувати свій язик від скарг, серце – від незадоволення присудом Аллаха, тіло – від емоційних виявів типу розривання на собі одягу. А в серці бажано відчувати задоволення присудом Аллаха.

Хто кращий – вдячний багатій чи терплячий бідняк? Якщо багатій витрачає багатство заради покори Аллаху або навіть накопичує його для цього, то він кращий за бідняка. Але якщо багатій просто витрачає гроші на дозволені речі, то кращим є бідняк. Посланець Аллаха (^{мир йому й} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «*Сильна людина, вдячна перед Аллахом, рівна тому, хто терпеливо витримує піст*» [Ахмад].

► **Вдоволеність** – відчуття того, що людині досить навіть малої частки якихось благ. Вони з'являється вже після певних дій, тобто самих зусиль людини. А вдоволеність присудом Аллаха – це один із найвищих ступенів наближених до Аллаха. Вдоволеність – плід любові до Аллаха та сподівання на Аллаха. Слід знати, що молитва до Аллаха із проханням покращити стан людини не суперечить поняттю вдоволеності.

► **Смирення** – відчуття величності Аллаха та покора Йому. Хузайфа (нехай буде вдоволений ним Аллах!) сказав: «Вам загрожує смирення лицеміра! Його запитали: що це таке – смирення лицеміра? Він сказав: коли смиренне тіло, але не смиренне серце». А ще Хузейфа (нехай буде вдоволений ним Аллах!) говорив: «Перше, що може зникнути із вашої віри – це смирення». Будь-який встановлений Аллахом вид поклоніння, де вимагається смирення (наприклад, обов'язкова молитва), винагороджується тільки відповідно до цього смирення. Посланець Аллаха (^{мир йому й} ^{благословення Аллаха!}) застерігав від молитви, з якої лишається половина, четверть, п'ята, десята частина чи взагалі нічого – коли в молільника немає смирення.

► **Надія** – міркування про всеосяжну милість Аллаха. Надії протиставляється відчуття розпачу. Вчинки з надією на Аллаха кращі за вчинки зі страхом, адже відкривають шлях до прекрасних думок про Аллаха. Всевишній Аллах говорить: «*Я – те, що мій раб думає про Мене*» [Муслім]. Надія має два ступені. Вищий – покора Аллаху та надія на Його винагороду. Якось Аїша (^{нехай буде вдоволений} ^{нею Аллахом!}) сказала: «о Посланець Аллаха! Аллах говорить: «*Які дають пожертви, а в серцях мають страх, що повернуться до Господа свого*» [23:60]. Але така людина може красти, чинити перелюб і пити вино. Невже при цьому вона боїться Всевишнього Аллаха? Він відповів: ні, о донька ас-Садика! Ідеться про тих, які моляться, постяяться та дають пожертву, але бояться, що від них не приймуть цих дій. «*Саме вони поспішають робити добрі справи, випереджаючи в цьому інших*» [23:61] [Ат-Тірмізі]. Нижчий ступінь – це ступінь грішника, який кається та надіється на прощення Аллаха. А грішник, який взагалі не кається, але надіється на милість Аллаха, виявляє не надію, а марне сподівання. Така річ підлягає осуду. Віруюча людина поєднує в собі добро й страх, а лицемір – зло та показну віру.

► **Страх** – відчуття, яке виникає в людини, коли вона бачить якесь зло. Страху протиставляється відчуття безпеки. Страх не суперечить надії, але

спонукає до стриманості, тоді як надія спонукає до прагнень. Людині слід поєднати в собі любов, страх та надію. Ібн аль-Кайїм ^(нехай буде милостивий до нього Аллах!) сказав: «Серце на своєму шляху до Господа схоже на птаха. Любов – її голова, страх і надія – її крила. Якщо в серці вкорінюється страх, то знищує всі джерела пристрастей, відмовляючись від усього мирського».

Обов'язковий страх – страх, пов'язаний із виконанням обов'язкових приписів та утримання від заборонених вчинків. Бажаний страх – пов'язаний із виконанням бажаних приписів та утримання від небажаних вчинків. Буває цей страх кількох видів: **1)** Страх таємниці й обожнення, який повинен стосуватись тільки Аллаха. Страх перед кимось іншим є виявом великого багатобожжя та нагадує те, як бояться своїх лжебогів язичники. **2)** Заборонений. До такого виду страху належить відмова від виконання обов'язкових приписів чи гріховні вчинки від страху перед іншими людьми. **3)** Дозволений. Природний страх, коли, наприклад, людина боїться вовка.

Д) Утримання від мирських благ: відмова від якоїсь речі на користь чогось кращого. Аскеза в земному житті заспокоює серце й тіло, а прагнення до мирського збільшує печаль та розчарування. Любов до всього мирського – це основа всіх гріхів, а ненависть до всього мирського – основа покори Аллаху. Утримуватись від мирського життя – це, в першу чергу, викинути його зі свого серця, а не просто відмовитись від якихось благ. Така аскеза – це аскеза невігласів. Посланець Аллаха ^(мир йому й благословення Аллаха!) сказав: «*Багатство – добра річ для доброї людини!*» [Ахмад]. Бідність же буває п'ятьох видів:

1) Відмова від накопичення скарбів від неприязні до них та страху перед їхнім злом. Саме таку людину називають «аскетом». **2)** Відмова від радості при отриманні блага, але й відсутність неприязні. Таку людину називають «вдоволеною». **3).** Багатство для людини краще за його відсутність, але прагнення до цих благ у людини не настільки велике, щоб докладати заради нього великі зусилля. Якщо такій людині дається благо, вона бере його та радіє, але якщо заради цього потрібно долати чимало труднощів, то займати себе цим людина відмовляється. Таку людину називають «тією, що вдовольняється малим». **4)** Людина відмовляється прагнути до скарбів тільки тоді, коли не може цього робити, а в усіх інших випадках не втрачає нагоди щось собі здобути, навіть якщо це поєднується із труднощами. Таку людину називають «ненаситною». **5)** Людина прагне до благ настільки, наскільки змушують обставини – як, наприклад, у випадку із голодною людиною, яка хоче їсти, або роздягнутою, якій потрібен одяг. Таку людину називають «нужденною».

Чоловік на ім'я Абд Аллах («раб Аллаха») зустрів чоловіка на ім'я Абд ан-Набі («раб Пророка»). Абд Аллах здивувався імені Абд ан-Набі, і він подумав про себе: «Як же може хтось бути рабом когось, окрім Аллаха?». Потім він звернувся до Абд ан-Набі й запитав: «Ти поклоняєшся комусь, окрім Аллаха?».

Абд ан-Набі: Ні, я не поклоняюся нікому, крім Аллаха, я мусульманин і поклоняюся одному лише Аллаху.

Абд Аллах: Тоді що ж це за ім'я, подібне до імен арабських християн, серед яких побутує ім'я «Абд аль-Масіх» («раб Месії»)? Це не дивно, бо християни поклоняються Ісусові (мир йому). Чуючи ж твоє ім'я, людина відразу припускає, що ти поклоняєшся Пророку (мир йому ^й благословення Аллаха!), а це не відповідає переконанням мусульман у відношенні Пророка (мир йому ^й благословення Аллаха!). Адже він зобов'язаний вірити в те, що Мухаммад (мир йому ^й благословення Аллаха!) – раб Аллаха та Його Посланець .

Абд ан-Набі: Однак Пророк Мухаммад (мир йому ^й благословення Аллаха!) – кращий з людей і Володар посланців, і ми беремо це ім'я з метою здобути благословення і наблизитися до Аллаха за допомогою величі Його Пророка та його положення в Аллаху, і ми просимо в нього заступництва в цьому. І не дивуйся, у мого брата схоже ім'я Абд аль-Хусейн («раб Хусейна»), а батька мого звать Абд ар-Расуль («раб Посланця»). Ці імена використовуються здавна, і вони поширені серед людей. І ми знаємо, що пращурі наші робили це, тому не виявляй зайвої строгості, бо все дуже просто, а релігія наша легка.

Абд Аллах: Ця справа ще гірша від першої, адже ти просиш у когось іншого те, що може дати тільки Аллах. І не важливо, чи є той, у кого ти просиш, самим Пророком Мухаммадом (мир йому ^й благословення Аллаха!), або ж просто праведною людиною, такою, як Хусейн (нехай буде вдоволений ним Аллах). Бо це суперечить єдинобожжю, якого нам наказано триматись, і суперечить значенню слів: «Немає бога, крім Аллаха».

Я задам тобі декілька запитань, щоб ти усвідомив, наскільки велика це справа, а ще зрозумів наслідки присвоєння подібних імен. Я лише прагну до істини та хочу роз'яснити неправду, закликаючи до заохочуваного та забороняючи неприйнятне. І Аллах – Той, у Кого просять допомоги, і на Нього покладають надію. І немає сили й могутності ні в кого, крім як у Всевишнього Аллаха. Однак перед цим я нагадаю тобі слова Всевишнього: **Слова віруючих, коли їх кличуть до Аллаха та Його Посланця, такі:**

«Слухаємо та коримось!» [24:51]. *«І якщо ви почнете сперечатися про щось, то зверніться із цим до Аллаха та до Його Посланця, якщо віруєте ви в Аллаха та в Останній День! Це — ліпший та кращий наслідок!»* [4:59].

Абд Аллах: Ти стверджуєш, що дотримуєшся єдинобожжя та свідчиш: «Немає бога, крім Аллаха». А чи можеш ти пояснити мені, що це значить?

Абд ан-Набі: Єдинобожжя – це віра в існування Аллаха, і в те, що Він – Той, Хто створив небеса й землю, і що Він дарує життя і смерть, і Він керує світом, і Він – Наділяючий, Всезнаючий, Відаючий, Всемогутній!

Абд Аллах: Якби єдинобожжя означало тільки те, що ти назвав, то Фіраун з його народом, а також Абу Джагль та інші були б його сповідниками. Так

само, як більшість язичників, вони дещо розуміли в цьому питанні. Адже Фіраун, який стверджував, що він – Господь, визнавав та вірив у глибині душі в те, що Аллах існує, і що саме Він керує світом. Доказом цього є слова Всевишнього: *«Будучи переконаними в них, вони їх відкинули — через свою несправедливість і зверхність!»* [27:17]. Коли Фіраун тонує, то визнав цей факт.

Єдинобожжя, заради якого були відіслані посланці, зіслані Писання та відбувалася боротьба з курайшитами – це поклоніння одному лише Аллаху. А поклоніння – це всеосяжна назва всього, що любить Аллах та що викликає Його вдовolenня – слова й справи, явні й приховані. А слово «богу» у виразі «Немає бога, крім Аллаха», означає: об'єкт поклоніння, який один лише гідний цього.

Абд Аллах: А чи знаєш ти, для чого відправлені на землю посланці, першим з яких був Нух (мир йому!)?

Абд ан-Набі: Щоб закликати багатобожників до поклоніння одному лише Аллаху та відмовитись від поклоніння усім, кого Всевишньому Аллаху приписують як рівних.

Абд Аллах: А яка причина виникнення багатобожжя серед народу Нуха?

Абд ан-Набі: Не знаю.

Абд Аллах: Аллах відіслав Нуха до його народу, тому що вони стали надмірно звеличувати праведників – Вадда, Сува, Йагуса, Йаука та Насра.

Абд ан-Набі: Ти хочеш сказати, що Вадд, Сува й так далі – все це імена праведних людей, а зовсім не тиранічних невіруючих?

Абд Аллах: Так, це імена праведних людей, яких народ Нуха став обожнювати, і в цьому за ними пішли араби. А доказом цього є хадіс, переданий від сина Аббаса (нехай буде одволенний ними Аллах!), в якому повідомляється наступне: *«Ідоли народу Нуха перейшли до арабів. Вадд був у племені Кяльб у Думаті ль-Джандаль, Сува – у племені Гузайль, Йагус – у племені Мурад, потім у Бану Гутайф в аль-Джауфі, що поблизу Саби. Йаук був у племені Хамдан, а Наср – у племені Хімйар, у роду Зу ль-Каля. Це були імена праведних людей з народу Нуха. Коли вони померли, шайтан навів їхньому народу, щоб вони встановили на місцях своїх зібрань скульптури й назвали їх іменами цих праведників. Вони так і зробили, але в той час ще не поклонялися їм. Однак, коли ці люди померли й усе [про походження цих скульптур] забулося, нащадки почали їм поклонятися»* [Аль-Бухарі].

Абд ан-Набі: Ти говориш дивовижні речі!

Абд Аллах: А хочеш, я розповім тобі дещо ще більш дивовижне? Знай, що Аллах відіслав Печатку Пророків, нашого володаря Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!) до людей, які поклонялися, благали про прощення, здійснювали хаджж (паломництво), робили обхід (*таваф*) навколо Кааби, пробіг (*сай*) між пагорбами Сафа й Марва та роздавали милостиню. Але при цьому вони зробили деяких з творінь (наприклад, ангелів, Ісу (мир йому!) та інших праведників) посередниками між ними й Аллахом, та ще й говорили: «Ми хочемо, щоб вони наблизили нас до Аллаха й заступалися за нас перед Ним!». І тоді Аллах відіслав Мухаммада (мир йому й благословення Аллаха!), щоб він повернув їх до релігії їхнього прабатька

Ібрагіма (мир йому!), і повідомив їм про те, що наближення й переконання [в божественності] – виключне право Аллаха, і ніщо з цього не може належати нікому іншому, тому що Він – єдиний Творець, і немає рівних Йому. Тільки Він дарує творінням їхній наділ, а сім небес з усіма, хто в них, і сім земель з усіма, хто в них, – усі вони є Його рабами, і всі вони перебувають в Його розпорядженні й підпорядкуванні. Більше того, багатобожники тих часів визнавали, що божества, яким вони поклоняються, перебувають під владою Всевишнього Аллаха!

Абд ан-Набі: Те, що ти говориш, надзвичайно важливо, але чи є доказ твоїм словам?

Абд Аллах: Таких доказів багато! Наприклад, слова Всевишнього: *«Хто наділяє вас із неба й землі? Хто владний над слухом і зором? Хто виводить живе з мертвого, а мертве з живого? Хто керує справами?» Вони скажуть: «Аллах!» Запитай: «Чому ж ви не боїтесь Його?»* [10:31]. Також Господь сказав: «Запитай: «Кому належить земля й ті, хто на ній, якщо ви знаєте?» Вони скажуть: «Аллаху!» Скажи: «То невже ви не замислитеся?» Запитай: «Хто Господь семи небес і великого трону?» Вони скажуть: «Аллах!» Скажи: «То Невже ви не боїтесь? Скажи: «У Чий руці влада над кожною річчю? Хто захищає та від Кого немає захисту, якщо ви знаєте?» Вони скажуть: «Аллах!» Скажи: «Які ж ви зачаровані!»

[24:84-89]. Багатобожники повторювали під час звершення хаджу: «Ось я перед Тобою, о Аллах, ось я перед Тобою! Ось я перед Тобою, немає рівного Тобі, окрім того, хто підвладний Тобі». Але визнання багатобожниками-курайшитами того, що саме Аллах розпоряджається світом (тобто єдності Аллаха в пануванні) не зробило їх мусульманами. А їхні молитви до ангелів, пророків та праведників з метою здобуття заступництва й наближення до Аллаха зробило їх невірними. Тому необхідно звертатися із молитвами виключно до Аллаха – так само, як обітницями, пожертвами та проханням про допомогу. Теж саме стосується й усіх інших видів поклоніння.

Абд ан-Набі: Якщо – згідно з твоїми словами – визнання існування Аллаха й того, що Він керує світом ще не може вважатися єдинобожжям, то що таке єдинобожжя взагалі?

Абд Аллах: Це – те єдинобожжя, заради якого були відіслані до людей посланці, але яке відмовилися визнати багатобожники – це поклоніння одному лише Аллаху. А тому ні з молитвою, ні з обітницею, ні пожертвою, ні проханням про допомогу не можна звертатись до когось іншого, крім Аллаха. Саме це означають слова «немає бога, крім Аллаха!»

«Бог» у багатобожників-курайшитів – це те, до чого звертаються з усіма цими видами поклоніння, буде це ангел, пророк, праведник, дерево, могила чи джін. Багатобожники не вважали, що це божество є творцем, який дарує наділ та керує світом, адже знали, що все це притаманне тільки Аллаху. А коли до них прийшов Пророк (мир йому (благословення Аллаха!)), він став закликати їх до єдинобожжя, вираженого в словах «немає бога, крім Аллаха» та практичного застосування вкладеного в них значення, а не одного лише проголошення цих слів.

Абд ан-Набі: Ти ніби хочеш сказати, що багатобожники-курайшити знали зміст слів «немає бога, крім Аллаха» краще, ніж багато мусульман в наш час!

Абд Аллах: Так, і така гірка дійсність. Неосвічені невіруючі знали, що під цими словами Пророк (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*) має на увазі поклоніння одному лише Аллаху й зречення від усього того, чому поклоняються замість Нього. А тому, коли їм було сказано їм: «Скажіть, що немає бога, крім Аллаха», вони відповіли: *«Невже він перетворив богів на Єдиного Бога? Воістину, це — дивовижна річ!»* [38:5]. І це при тому, що вони вірили, що саме Аллах керує світом. І якщо неосвічені невіруючі знали це, то залишається тільки дивуватися тим, хто стверджує про свою приналежність до ісламу та при цьому не знає значення цих слів, яке було відомо навіть невігласам-багатобожникам. Більше того, деякі люди вважають, що достатньо просто вимовляти ці слова, навіть не сповідуючи віри в них у серці. А ще деякі мусульмани думають, що значення слів «немає бога, крім Аллаха» таке: не створює, не наділяє, не керує справами світу ніхто, крім Аллаха!

Мало ж добра в тих людях, які стверджують, що вони мусульмани, в той час коли неосвічені невіруючі-курайшити краще за них усвідомлювали смисл свідчення «немає бога, крім Аллаха»!

Абд ан-Набі: Однак я не надаю Аллаху співтоваришів, і я свідчу, що не творить, не наділяє, не приносить користі та не відвертає шкоди ніхто, крім одного лише Аллаха, Якому немає рівних, і що навіть Мухаммад (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*) не може ні принести користі, ні відвернути шкоду від самого себе. А Алі, Хусейн, Абд аль-Кадір та інші – тим більше. Однак я грішний, а в праведників особливе становище перед Аллахом, і я прошу в них, щоб вони заступилися за мене за допомогою цього становища.

Абд Аллах: Можу відповісти тобі на це тільки тим, що я вже говорив – що ті, з ким боровся Пророк (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*), визнавали те, про що ти зараз згадав, як визнавали вони й те, що самі по собі їхні ідоли нічого не вирішують. Однак предметом їх бажань було згадане тобою особливе положення й заступництво, і ми вже наводили доказ цьому з Корану.

Абд ан-Набі: Однак ці аяти стосуються тих, хто поклоняється ідолам! Як ви можете прирівнювати пророків і праведників до ідолів?

Абд Аллах: Ми вже говорили про те, що деякі з цих ідолів були названі іменами праведників, як було це за часів Нуха (мир йому!), і що невіруючі хотіли від них тільки заступництва перед Аллахом, тому що вони займають особливе становище в Аллаху, і доказом цього слугують слова Всевишнього:

«Ми поклоняємося їм лише для того, щоб вони наблизили нас до Аллаха!» [39:3]. Що ж до твоїх слів: «як ви можете прирівнювати пророків і праведників до ідолів?», то ми скажемо так: справді, серед невіруючих, до яких був відісланий Пророк (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*), були такі, які зверталися й до праведників. Про них Усевишній сказав: *«Ті, до яких ви закликаєте, самі шукають шляху до Господа свого, змагаючись у наближенні. Вони сподіваються на Його милість і бояться Його кари, бо слід стерегтися кари Господа твого»* [17:57].

Серед них були й ті, хто звертався з проханнями до Ісуса (мир йому!) та його матері. Сказав Усевишній: *«О Ісо, сину Мар'ям, чи говорив ти людям:*

«Візьміть мене й матір мою за двох богів нарівні з Аллахом?» [5:116]. Були серед них і ті, хто звертався до ангелів. Сказав Усевишній: *«Того Дня Він збере їх усіх, а потім скаже ангелам: чи це ті, які поклонялися вам?»* [34:40].

Поміркуй же над цими аятами. У них Аллах говорить про невір'я тих, хто поклоняється ідолам, тих, хто поклоняється пророкам, ангелам і праведникам, а тому Посланець Аллаха (^{мир йому й} ^{йому й} ^{благословення Аллаха!}) боровся з усіма ними, не проводячи жодної межі.

Абд ан-Набі: Однак невіруючі бажають добитися від них користі, але я свідчу, що приносить користь та відвертає шкоду тільки Аллах, і я не чекаю цього ні від кого, крім Усевишнього. А праведники самі по собі нічого не вирішують. Проте я звертаюся до них, бажаючи, щоб вони заступилися за мене перед Аллахом.

Абд Аллах: Слова твої – такі ж, як у невіруючих, а підтвердженням цього є слово Всевишнього: *«Вони поклоняються замість Аллаха тому, що не приносить їм ні шкоди, ні користі. І говорять: це — заступники наші перед Аллахом!»* [10:18].

Абд ан-Набі: Однак я не поклоняюся нікому, крім Аллаха, а звертання до них із проханням про допомогу не є поклонінням!

Абд Аллах: Однак я запитую тебе: чи визнаєш ти, що Аллах зобов'язав тебе поклонятись виключно Йому, і що це – Його виключне право? Адже Всевишній сказав: *«А їм не було ніякого наказу, окрім поклоніння Аллаху та щирого служіння Йому»* [98:5]?

Абд ан-Набі: Так, Аллах зобов'язав мене робити це.

Абд Аллах: У такому разі, я прошу тебе пояснити мені, що ж означає це щире служіння одному лише Аллаху, яке Він зробив твоїм обов'язком.

Абд ан-Набі: Я не зрозумів, що ти маєш на увазі, задаючи це питання. Будь ласка, поясни мені.

Абд Аллах: Добре, я поясню тобі. Сказав Всевишній Аллах: *«Кличте Господа свого покійно й потаємно. Воістину, Він не любить тих, які порушують межі!»* [7:55]. Скажи: молитва, тобто заклик до Аллаха (дуа) – це вид поклоніння Аллаху чи ні?

Абд ан-Набі: Звичайно. Більше того, дуа – основа поклоніння, як сказано в хадісі: *«Дуа – це поклоніння»* [Абу Давуд].

Абд Аллах: Прекрасно, ти визнаєш, що дуа – це поклоніння, і з острахом та надією закликаєш до Аллаха вдень і вночі, про щось просячи, а після цього звертаєшся з тим же проханням до пророка, ангела, або могили праведника. Як ти вважаєш, чи означає це, що ти приписуєш Аллаху рівних у поклонінні та вчиняєш, як багатобожник?

Абд ан-Набі: Так, це багатобожжя, і тут все абсолютно ясно!

Абд Аллах: Ось тобі ще один приклад. Якщо ти дізнався про слова Всевишнього: *«Тож молися Господу своєму й жертвуй!»* [108:2] та, підкорившись цьому наказу Аллаха, приніс Йому в жертву тварину, чи вважається це твоє заклання й жертвопринесення поклонінням Всевишньому Аллаху?

Абд ан-Набі: Так, це є поклонінням.

Абд Аллах: А якщо ти приніс жертвопринесення комусь із творинь (пророкові, джинові та ін.) поряд з Аллахом, чи означає це, що ти прирівняв когось до Аллаха в своєму поклонінні Йому?

Абд ан-Набі: Так, це – багатобожжя, і в цьому немає сумнівів.

Абд Аллах: Я пояснив тобі все це на прикладі *дуа* й жертвопринесення, тому що *дуа* – найважливіший вид поклоніння словом, а жертвопринесення – найважливіший вид поклоніння ділом. Але поклоніння не обмежується цими двома видами. Воно набагато ширше, і в нього входять обітниці, клятви, прохання про захист, прохання про допомогу та ін. Чи правда, що багатобожники, у стосунку до яких було зіслано Коран, поклонялися ангелам, праведникам та лжебожествам типу ал-Лат?

Абд ан-Набі: Так, вони робили це.

Абд Аллах: А чи було їхнє поклоніння чимось іншим, ніж *дуа*, жертвопринесення, прохання про захист, прохання про допомогу? Адже якщо не рахувати цього, то вони визнавали, що вони – раби Аллаха й знаходяться під Його владою, і що саме Аллах керує всіма справами. Але вони почали звертатись до пророків та ангелів, шукаючи їхньої допомоги, прагнучи заступництва. Це абсолютно очевидно.

Абд ан-Набі: Чи означає це, о Абд Аллах, що ти заперечуєш заступництво Посланця Аллаха (*мир йому* *благословення Аллаха!*) та зрікаєшся цієї речі?

Абд Аллах: Ні, я не заперечую заступництва та не відмовляюся від нього. Я визнаю, що Пророк (*мир йому* *благословення Аллаха!*) – заступник, якому даровано право заступництва, і я бажаю його заступництва.

Однак все заступництво належить Аллаху, адже Він сказав: *«Заступництво цілком належить Аллаху! Йому належить влада над небесами й землею, і до Нього ви повернетесь!»* [39:44], і воно буде відбуватися тільки з Його дозволу, як Він сам сказав: *«Хто ж заступиться перед Ним без Його дозволу?»* [2:255]. Сказав Усевишній: *«Заступаються вони лише за тих, ким Він задоволений»* [21:28]. А задоволений Аллах тільки тим, хто сповідує Єдинобожжя. Аллах сказав: *«Хто шукає іншої релігії замість ісламу, від того не буде прийнято, і в наступному житті він буде серед тих, хто втратив усе!»* [3:85]. А оскільки заступництво цілком належить Аллаху, і звершується тільки з Його дозволу, то ні Пророк (*мир йому* *благословення Аллаха!*), ні хтось інший не може заступатися, поки Аллах не дозволить йому зробити це. А якщо й дозволить, то тільки за тих, хто сповідує єдинобожжя. І якщо цілком очевидно, що заступництво цілком належить Аллаху, то я й звертаюся до Нього зі словами: типу «О Аллах! Не лишай мене заступництва Пророка!», «О Аллах! Зроби Посланця заступником для мене!».

Абд ан-Набі: Ми згідні з тим, що не можна просити ні в кого те, що не в його владі. Але Пророку (*мир йому* *благословення Аллаха!*) було дане право заступництва, а оскільки воно йому дане, значить, воно в його владі. Виходячи з цього, можна просити в нього те, що він має, і це не буде багатобожжям!

Абд Аллах: Так, ці слова були б правильними, якби тільки Аллах не заборонив тобі це, сказавши: *«не кличте поряд з Аллахом нікого!»* [72:18]. А

прохання про заступництво – *дуа*. Саме Аллах дарував Пророку (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*) право заступництва, і саме Він заборонив тобі просити його в когось, окрім Нього, незалежно від того, ким є цей інший. До того ж, право заступництва даровано не тільки Пророку (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*), адже достеменно відомо, що ангели теж будуть заступатися, і діти, які померли до досягнення ними повноліття, і праведники. Невже ти хочеш сказати: «Воістину, Аллах дарував їм заступництво, тож я буду просити його в них»? Сказавши це, ти повернешся до поклоніння праведникам, про яке Аллах згадав у Своему Писанні. Якщо ж ти скажеш: «Ні», тоді твої слова: «Аллах дав йому заступництво, і я прошу це заступництво у того, кому воно дано» стануть помилковими й безпідставними.

Абд ан-Набі: Але я ж не вдаюся до багатобожжя стосовно Аллаха, і звертання до праведників зовсім не є багатобожжям!

Абд Аллах: Чи визнаєш ти, що заборона на багатобожжя набагато суворіша, ніж заборона на перелюб, і що Аллах не прощає його?

Абд ан-Набі: Так, я визнаю це, і це очевидно зі слів Усевишнього Аллаха.

Абд Аллах: Ти тільки що сказав, що не вчиняєш багатобожжя, яке заборонив Аллах. А чи можеш ти пояснити мені, що таке приписування Аллаху рівних, про яке ти говориш, що ти його не робив та не робиш?

Абд ан-Набі: Багатобожжя – це поклоніння ідолам, молитва до них, страх перед ним.

Абд Аллах: А що означає «поклоніння ідолам»? Ти вважаєш, що невіруючі-курайшити були переконані, що ці шматки дерева або каменю творять, наділяють благами та покращують справи того, хто звертається до них? Вони так не думали, як я вже сказав тобі.

Абд ан-Набі: Я теж так не думаю, я маю на увазі людину, яка звертається до дерев'яної скульптури, каменю або будівлі, спорудженої на могилі та й приносить цьому предмету жертви. Вона говорить: «Воістину, ця річ наближає нас до Аллаха, і Аллах відвертає від нас лихо через благословення цієї речі». Це і є поклоніння ідолам, яке я маю на увазі.

Абд Аллах: Ти сказав правду, проте саме ви робите це біля каменів та могил. А що стосується твоїх слів: «Багатобожжя – це поклоніння ідолам», то чи маєш ти на увазі, що багатобожжя обмежується тільки тими, хто робить подібне, а хто звертається до вже померлих праведників, непричетний до цього?

Абд ан-Набі: Так, саме це я й хотів сказати.

Абд Аллах: Яка ж, у такому разі, твоя позиція стосовно численних аятів, які я наводив тобі та в яких Аллах згадує про заборону сподіватися на пророків, праведників та ангелів, а також де йдеться про невір'я тих, хто це робить?

Абд ан-Набі: Але ж ті, хто звертався до ангелів та пророків, не впали у невір'я з цієї причини. Вони стали невіруючими, коли сказали: «ангели – доньки Аллаха» та «Месія – син Аллаха». Ми ж зовсім не говоримо, що Абд аль-Кадір – син Аллаха, або що Зейнаб – донька Аллаха.

Абд Аллах: Що ж стосується приписування Аллахові дітей, то це окремий вид невір'я. Сказав Усевишній: *«Скажи: Він — Аллах — Єдиний, Аллах —*

Той, до Кого прагнуть, не народив і не був народжений» [112:1-3]. І хто заперечує це, той невіруючий, навіть якщо він приймає останній аят цієї сури: *«Не народив і не був народжений»* [112:4]. В іншому аяті Всевишній проводить відмінність між двома видами невір'я: між приписування Аллаху рівних та між приписуванням Йому дітей. Він сказав: *«Аллах не брав Собі дитини й немає, крім Нього, іншого бога. Інакше кожен бог забирав би те, що створив, а одні з них вивищилися би над іншими»* [23:91]. Підтвердженням цьому є й той факт, що ті, які впали в невір'я через свої молитви до аль-Лят (хоча колись від був праведною людиною), ніколи не стверджували, що він – син Аллаха. Ті, які впали в невір'я через поклоніння джинам, також не стверджували, що джини – діти Аллаха.

Усі чотири мазгаби ісламу стверджують, що мусульманин, який припише Богу дітей, стане віровідступником. А ще вони стверджують, що той, хто звершить багатобожжя, також стане віровідступником. Але всі переконані в розбіжності між цими видами невір'я.

Абд ан-Набі: Однак Всевишній Аллах говорить: *«Воістину, наближенням до Аллаха немає чого боятися, і не будуть вони засмучені»* [10:62].

Абд Аллах: Ми віримо, що це правда, і визнаємо це. Однак ми не поклоняємося їм поряд з Аллахом! Ми зобов'язані любити їх, слідувати за ними, визнавати даровані їм дивовижні здібності. Заперечувати такі речі, притаманні праведними рабами Аллаха, можуть тільки прихильники нововведень, а релігія Аллаха – це золота середина, це вірний шлях між двома помилками, і це істина між двома проявами брехні.

Абд ан-Набі: Ті, про кого говорять аяти Корану, не свідчили, що немає бога, крім Аллаха, не вірили в Посланця Аллаха (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*), заперечували День Воскресіння, не вірили в Коран, вважаючи його чаклунством. Ми свідчимо, що немає бога, крім Аллаха, і що Мухаммад – Посланець Аллаха, і віримо в Коран, і в День Воскресіння, звершуємо обрядову молитву й тримаємося посту. Так як же ти уподібнюєш нас їм?

Абд Аллах: Але між ученими немає розбіжності в тому, що коли людина вважає одні слова Посланця Аллаха (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*) істиною, а інші – брехнею, залишається невіруючою, яка не увійшла до ісламу. Так само й людина, яка вірить в одну частину Корану й не вірить у іншу; яка визнає єдиного бога, але відкидає обрядову молитву; яка визнає єдиного бога й обрядову молитву, але заперечує обов'язковість зак'яту; яка визнає все це, але заперечує обов'язковість посту; яка визнає все це, але заперечує обов'язковість хаджу. Коли деякі люди за часів Пророка (^{мир йому й} *благословення Аллаха!*) не підкорилися наказу здійснювати хадж, Всевишній Аллах зіслав аят: *«Люди зобов'язані перед Аллахом здійснювати хадж у Дім — хто буде спроможний на це. А якщо хто не вірує, то Аллах не потребує жителів світів»* [3:97]. І якщо людина заперечує Воскресіння, то це – невір'я, і щодо цього немає ніяких розбіжностей. Саме тому Всевишній Аллах ясно сказав у Своєму Писанні про те, що той, хто увірував в одну частину Писання й не увірував в іншу,

вважається невірющим. Аллах наказав нам приймати іслам цілком, а хто візьме лише частину, той стане невірющим. Чи визнаєш ти, що той, хто вірує в одну частину Корану та залишає іншу, впадає у невір'я?

Абд ан-Набі: Так, я визнаю це. Це ясно видно з Преславного Корану.

Абд Аллах: Якщо ти визнаєш, що той, хто повірив Посланцю Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) в чомусь одному й при цьому відкинув обов'язковість обрядової молитви, або ж визнав усе, крім воскресіння, впадає в невір'я, то знай, що найбільшим обов'язком, з яким був відсланий Пророк (мир йому й благословення Аллаха!), є віра в Єдиного Бога. Вона має більше значення, ніж обрядова молитва, закят і хадж! Як може бути, що, коли людина заперечує щось із цих речей, стає невірною, а якщо відкидає єдинобожжя – релігію всіх пророків! – невірною не стає? Преславний Аллах! Що може бути дивовижніше за подібне невігластво! До того ж, подумай: сподвижники Посланця Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) вели боротьбу з племенем Бану аль-Ханіфа, хоча ті прийняли іслам ще за часів Пророка (мир йому й благословення Аллаха!) та засвідчили, що немає бога, крім Аллаха, і що Мухаммад – Посланець Аллаха, звершували обрядову молитву й виголошували азан.

Абд ан-Набі: Однак при цьому вони свідчили, що Мусайліма – пророк, тоді як ми говоримо: «Не може бути пророка після Мухаммада».

Абд Аллах: Проте ви звеличуєте Алі, Абд аль-Кадіра або когось із пророків чи ангелів так, як Володаря небес і землі. Якщо людина, яка прирівнює когось до Пророка (мир йому й благословення Аллаха!), стає невірною, то проголошення двох свідочств та звершення обрядової молитви вже не приносить їй жодної користі. А коли когось прирівнюють до Аллаха, то вчиняють іще гірше! Так само й ті, кого Алі (нехай буде вдоволений ним Аллах) наказав спалити у вогні, стверджували, що вони мусульмани. Більше того, вони були сподвижниками Алі (нехай буде вдоволений ним Аллах) та отримали знання від сподвижників Пророка (мир йому й благословення Аллаха!). Однак при цьому вони мали стосовно Алі такі самі переконання, як ви стосовно Абд аль-Кадіра та інших. Але сподвижники виявилися єдиними в думці про те, що ці люди є невірними та що з ними треба боротися! Невже ти думаєш, що сподвижники здатні звинуватити в невір'ї мусульманина? Або ти вважаєш, що подібні переконання щодо якоїсь іншої особистості анітрохи не шкодять, в той час як ті ж переконання щодо Алі (нехай буде вдоволений ним Аллах) роблять людину невірною?!

Варто також сказати: якщо давні народи були невірними тому, що поєднали багатобожжя й заперечення правдивості Посланця Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!), Корану та воскресіння, чому ж тоді вчені всіх мазгабів говорять про випадки відступу від віри? Учені згадують безліч причин, кожна з яких сама по собі може вивести людину з ісламу. При цьому вони згадують навіть ті речі, в які людина може потрапити дуже легко – слів, які викликають гнів Аллаха, слів, сказаних язиком, а не серцем, слів, сказаних у вигляді жарту. Сюди входять і ті, про кого Всевишній Аллах сказав: *«Невже ви насміхалися з Аллаха, Його знамень і Його Посланця? Не просіть прощення. Ви стали невірними після того, як увірували»* [9:66]. Ці люди

стали невірними після того, як увірували, тому що, будучи разом з Його Посланцем (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) у поході на Табук, невдало пожартували.

Варто також згадати й те, що сказав Усевишній Аллах про синів Ізраїла, які були відданими Аллаху, володіли знаннями й трималися богобоязливості. Вони сказали Мусі (мир йому!): «Зроби нам бога!» Схожі слова промовляли й деякі сподвижники Пророка (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}): «Зроби нам дерево Зат аль-Анват!». Пророк (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) поклявся, що це схоже на слова синів Ізраїла: **«О Мусо! Зроби нам бога – такого, як у них!»** [7:138].

Абд ан-Набі: Однак сини Ізраїла, а також ті, хто попросив Пророка (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) зробити їм дерево Зат аль-Анват, не стали через це невірними.

Абд Аллах: Але сини Ізраїла й ті, хто звернувся з таким проханням до Пророка (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}), не втілили своїх слів у дійсність, а якщо б вони це зробили, то стали б невірними!

Абд ан-Набі: Однак у мене виникає таке питання: Усама ібн Зейд (нехай буде вдоволений ним Аллах!) убив людину, яка сказала «Немає бога, крім Аллаха!» Пророк (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) дорікнув йому, сказавши: **«О Усама! Невже ти вбив його після того, як він сказав: немає бога, крім Аллаха!?»** [Аль-Бухарі]. А також слова Пророка (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}): **«Мені було наказано боротися з людьми доти, доки вони не скажуть: «Немає бога, крім Аллаха»** [Муслім]. Як же я можу з тобою погодитись? Поясни мені, нехай Аллах веде тебе прямим шляхом!

Абд Аллах: Відомо з хадісів, що Пророк (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) боровся з юдеями й брав їх у полон, незважаючи на те, що вони говорили: «немає бога, крім Аллаха!», і що його сподвижники боролися з Бану Ханіфа, які свідчили, що немає бога, крім Аллаха, і що Мухаммад – Посланець Аллаха. Вони навіть звершували обрядову молитву! Так само й ті, кого Господь наказав Алі спалити (нехай буде вдоволений ним Аллах!). Ти визнаєш, що той, хто заперечує воскресіння – впадає в невір'я, навіть якщо він говорить: «Немає бога, крім Аллаха», і що той, хто заперечує що-небудь зі стовпів ісламу – впадає в невір'я, навіть якщо він і вимовляє ці слова? Як же ти можеш після цього говорити, що, коли він заперечує якісь складові релігії, йому ці слова не допоможуть, а коли він заперечує єдинобожжя – основу релігії всіх посланців Аллаха! – то вимови цих слів для нього буде достатньо?! Здається, ти не зрозумів зміст цих хадісів!

Щодо хадіса про Усаму ібн Зейда, то він убив людину (з ворожого племені), яка на словах прийняла іслам, адже вирішив, що цей чоловік засвідчив єдинобожжя тільки зі страху за своє життя та майно. Як би там не було, ворог він був чи друг, якщо якась людина демонструє прийняття ісламу, її слід вважати мусульманином, поки не з'являться докази того, що вона насправді не є віруючою. Сказав Усевишній: **«О ви, які увірували! Коли виступаєте ви на шляху Аллаха, то спочатку розрізняйте»** [4:94]. Це означає: «шукайте підтвердження». Аят вказує на те, що коли навіть в умовах війни ворог заявить про прийняття ісламу, з ним не можна боротися, поки не буде доказів того, що насправді він так і не став мусульманином.

Абд ан-Набі: А що ти скажеш про слова Пророка (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) про те, що люди в Судний День будуть просити допомоги у Адама, а потім – у Нуха,

потім – у Ібрагіма, потім – у Муси, потім – у Иси, але ті скажуть, що не можуть нічого зробити, і, врешті-решт, вони придуть до Мухаммада. Це вказує на те, що прохання про допомогу, звернене не до Аллаха, не вважається багатобожжям.

Абд Аллах: Ти спотворив саму суть питання, бо ми зовсім не відкидаємо прохання про допомогу в живій людини, яка здатна її надати. Усевишній в історії про Мусу сказав: *«Чоловік із його народу попросив допомоги проти ворога»* [28:15]. У житті в багатьох випадках людина звертається до своїх друзів із проханням допомогти. Проте ми відкидаємо те прохання про допомогу, яке перетворюється на поклоніння – наприклад, коли ви звертаєтесь до могил праведників і просите те, що може дарувати тільки Аллах.

А в Судний День люди будуть звертатися до пророків, бажаючи, щоб вони зверталися до Аллаха. Господь відплатить мешканцям раю, щоб вони могли відпочити від обтяжливого очікування. Це дозволено в обох світах – прийти до праведної людини, посидіти з нею, поговорити й попросити: «Помолися Аллаху за мене». Сподвижники Пророка (^{мир йому й} _{благословення Аллаха!}) просили його про це за життя, але після його смерті вони ніколи не звертались до нього (^{мир йому й} _{благословення Аллаха!}). Вони не просили його про це біля могили, більше того, наші праведні попередники нікому не дозволяли приходити на могилу Пророка (^{мир йому й} _{благословення Аллаха!}), щоб звертатись там до Аллаха.

Абд ан-Набі: А що ти скажеш про випадок з Ібрагімом (мир йому!), коли його кинули у вогонь, а в повітрі з'явився Джібріль (мир йому!) та запитав: «Чи потрібно тобі що-небудь?». Ібрагім (мир йому!) відповів: «Від тебе – ні!» Якщо б звертання за допомогою до Джібріла було багатобожжям, він не запропонував би цього Ібрагіму (мир йому!).

Абд Аллах: Це сумнів схожий на перший. До того ж, цей переказ недостовірний. Навіть якщо ми припустимо, що він достовірний, то Джібріль (мир йому!) запропонував йому зробити те, на що він спроможний. Аллах сказав про Джібріла: *«Навчив його цьому наділений великою силою»* [53:5], і якщо би Аллах дозволив йому забрати вогонь, розпалений для Ібрагіма, а також землю й гори навколо нього та кинути все це на сході чи на заході, Джібріл був би в силах зробити це. Це схоже на випадок, коли багата людина пропонує бідній гроші в борг, щоб та мала змогу покрити необхідні витрати. Але та відмовляється й чекає, поки Аллах дарує їй такий наділ, який не буде чиєюсь милістю. Це зовсім не нагадує багатобожжя, якого ти тримаєшся!

Брате мій! Знай, що багатобожжя наших прашурів, до яких був відсланий Мухаммад (^{мир йому й} _{благословення Аллаха!}), було менш значним, ніж багатобожжя тих, хто живе в наш час. Ось причини цього:

1) Наші прашурі приписували Аллаху рівних тільки в час миру й спокою. Коли ж приходило лихо, вони звертали свою віру виключно до Аллаха, і це підтверджують слова Всевишнього: *«Коли вони сідають на корабель, то звертаються до Аллаха, щиро сповідуючи Його релігію. А коли Він рятує їх і виводить на сушу, то вони знову стають багатобожниками!»* [29:65]. А також

Тобі слід зрозуміти два аяти з Писання Всевишнього Аллаха:

Перший. Це Слова Всевишнього, які ми вже згадували раніше: *«Не просить прощення. Ви стали невір'ючими після того, як увірували»* [9:66]. Ти знаєш, що деякі з тих, які вирушили в похід проти ромеїв разом із Посланцем Аллаха (мир йому і благословення Аллаха!), впали в невір'я через свої жарти. Ти зрозумієш, що ті, хто вимовляє слова або вчиняє дії, які належать до невір'я, боячись втратити своє багатство, позбутися свого становища, або на угоду комусь, вчиняють більший гріх, ніж проголошення декількох слів у жарт. Тому що людина, яка жартує, зазвичай не вірить у своєму серці в те, що говорить, а просто має на меті насмішити оточуючих. А що стосується того, хто через страх або бажання прислужитись іншим людям вимовляє слова невір'я або робить те, що належить до невір'я, насправді вірить обіцянкам шайтана: *«Шайтан обіцяє вам бідність і закликає вас до розпусти»* [2:268] та боїться його погроз: *«Це лише шайтан залякує вас своїми помічниками»* [3:175]. Така людина не вірить в обіцянку Милостивого: *«Аллах обіцяє вам прощення і ласку Свою»* [2:268], і не боїться загрози Могутнього: *«Але не бійтесь їх, а бійтесь Мене!»* [3:175]. Так чого ж заслуговує людина, яка перебуває в такому положенні – бути одним з наближених Всевишнього, або ж одним із наближених шайтана?!

Другий. Слова Всевишнього: *«Гнів Аллаха й велика кара спіткає тих, хто залишив віру в Аллаха після того, як її мав. Виняток — ті, які були змушені так зробити, але серце їхнє знаходило спокій у вірі — але ж не ті, хто сам розкрив свої груди невір'ю!»* [16:106]. Аллах не прийме їхніх виправдань, окрім як у тих, кого примусили до невір'я, але в його серці залишалася віра. Що ж стосується решти, то вони однозначно є невір'ючим, незалежно від того, був причиною їхніх дій страх, прагнення здобути якісь блага, було це зроблено на угоду кому-небудь або з метою захисту інтересів батьківщини, сім'ї чи роду, або заради майна, або ж заради жарту чи якоїсь іншої причини. Винятком є тільки той, кого примусили це робити. Проте аят вказує на те, що примусити людину можна тільки до якихось слів або вчинків, а не до переконань, які містяться у серці. Усевишній Аллах сказав: *«Це так, бо вони, замість життя наступного, віддали перевагу життю земному»* [16:107]. Тут чітко говориться, що причиною покарання є не переконання, або невігластво, або ненависть до релігії, або любов до невір'я, а причина його в тому, що людина таким шляхом добивається мирських благ, які вона поставила вище за релігію. Аллах знає про все краще!

Отож, після усього цього, чи не настав для тебе час – нехай Аллах веде тебе прямим шляхом! – покаятися перед Господом і залишити те, в що ти зараз віриш? Бо справа, як ти сам чув, дуже серйозна, а небезпека дуже велика!

Абд ан-Набі: Я прошу в Аллаха прощення та каюся перед Ним! Я свідчу, що немає бога, крім Аллаха, і що Мухаммад – Посланець Аллаха. Я залишив віру в усе, чому я поклонявся замість Аллаха, і я прошу в Аллаха, щоб Він прости мені за те, що я робив раніше. Нехай Господь дарує мені Свою милість і прощення, нехай зміцнить мене на істинному шляху єдинобожжя та правильного віровчення до часу зустрічі з Ним. І я прошу Його, щоб Він

відплатив тобі – о мій брат Абд Аллах! – добром за ці твої настанови. Адже воістину, релігія – це добра порада! І нехай Він відплатить тобі й за те, що ти засудив ім'я «Абд ан-Набі». Я поспішаю повідомити тобі, що моє ім'я тепер – Абд ар-Рахман («раб Милостивого»). Нехай Господь винагородить тебе за те, що ти висловив незгоду з моїми переконаннями. Адже вони є помилковими, і якщо б я зустрів Аллаха, дотримуючись подібних поглядів, то ніколи не досягнув би успіху. Однак маю ще одне прохання: вкажи мені на помилки, які зараз дуже поширені серед людей.

Абд Аллах: Будь ласка. Слухай сюди:

★ Не намагайся самостійно вирішувати питання з Корану й Сунни, щодо яких учені перебувають у суперечках. Ніхто не знає потаємного, крім Аллаха! Спирайся на людей, які вкорінені в знання та говорять про багатозначні аята так: *«Ми увірували в них. Усі вони – від нашого Господа!»* [3:7]. Стосовно розбіжностей прислухайся до слів Посланця Аллах (мир йому й благословення Аллаха!): *«Залиш те, в чому ти сумніваєшся, і звернися до того, в чому ти не сумніваєшся»* [Ахмад, ат-Тірмізі], *«Хто стерігся сумнівного, той зберіг свою релігію й честь, а хто вдається до сумнівного, той вдається до забороненого»* [Аль-Бухарі, Муслім], *«Гріх – це те, що породжує занепокоєння у грудях, і ти не хочеш, щоб про це дізналися інші люди»* [Муслім], *«Запитуй поради в свого серця й у своєї душі (посланець Аллаха, мир йому й благословення Аллаха, повторив це тричі). «Праведність – те, в чому твоя душа знаходить спокій, а гріх – те, що викликає неспокій у твоїй душі та важкість у грудях, навіть якщо люди будуть переконувати тебе, що ти вчиняєш правильно»* [Ахмад].

★ Не йди слідом за пристрастями, адже Всевишній Аллах застеріг нас від цього, сказавши: *«Чи ти бачив того, хто зробив богом своє бажання?»* [45:23].

★ Уникай фанатичної прихильності людям та їхнім поглядам, а також того, чого дотримувалися наші пращури, бо це віддаляє людину від істини. Істина – це загублена вівця для віруючого. Де він не знайде її, завжди матиме на неї більше прав, ніж інші. Сказав Всевишній: *«І коли говорять їм: йдіть за тим, що зіслав Аллах, то вони відповідають: ми йдемо за тим, із чим знайшли батьків наших! А якщо їхні батьки нічого не розуміли та не йшли шляхом прямим?»* [2:170].

★ Не будь схожим на невіруючих. Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«Хто уподібнюється іншим, той сам належить до них»* [Абу Давуд].

★ Сподівайся тільки на Аллаха. Сказав Всевишній: *«Тому, хто покладає сподівання на Аллаха, достатньо Його»* [65:3].

★ Не підкоряйся творінням у тих справах, де звершується непослух Творцю. Сказав Пророк (мир йому й благословення Аллаха!): *«Немає покори творінням у непослуху Творцю»* [Ат-Тірмізі].

★ Не думай погано про Аллаха, адже Господь у священному хадісі сказав: *«Я – те, що про Мене думає Мій раб»* [Аль-Бухарі й Муслім].

★ Не носи кільце, нитку або щось інше з метою відвернути від себе біду або усунути її, коли вона вже прийшла.

★ Не носи амулети від злого ока. Сказав Пророк (мир йому й благословення Аллаха!): *«Хто носить [амулет], той цілком відданий цій речі»* [Ат-Тірмізі].

★ Не проси благословення у каменів, дерев, того, що було частиною людини (волосся, піт) та в різних споруд (будівель, що зводяться на могилах та ін.), бо все це – багатобожжя.

★ Не вір у погані прикмети й забобони, бо це – багатобожжя. Сказав Пророк (мир йому і благословення Аллаха!): *«Віра в погані прикмети – багатобожжя»*, повторивши це тричі [Ахмад, Абу Дауд].

★ Не вір чаклунам і астрологам, які стверджують, що знають потаємне, і які друкують свої «пророцтва» в газетах, сповіщаючи людям про щастя чи лихо в залежності від розташування зірок. Хто вірить їм, той творить багатобожжя, бо потаємного не знає ніхто, крім Аллаха.

★ Не думай, що дощ пов'язаний із розташуванням планет чи порою року. Адже все, в тому числі й випадання дощу, залежить тільки від Усевишнього Аллаха.

★ Остерігайся клястися ким-небудь або чим-небудь крім Аллаха, бо це – багатобожжя, і в хадісі сказано: *«Хто поклявся не Аллахом, той впав у невір'я чи багатобожжя»* [Ахмад, Абу Дауд]. Сюди належить і клятва Пророком (мир йому і благословення Аллаха!), і вірністю, і честю, і совістю, і життям.

★ Не осуджуй час, а також вітер, сонце, холод чи спеку, бо це – осуд Аллаха, Який їх створив.

★ Не говори: «Ох, якби було інакше...!», коли тебе спіткала біда або неприємність, бо це відкриває двері для підступів шайтана, і ці слова являють собою заперечення Божого передвизначення. Замість цього говори: «Аллах зробив так, як побажав!»

★ Не молися на могилах. Не можна здійснювати молитву в мечеті, де знаходиться чиясь могила. У хадісі йдеться, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха!) сказав: *«Воістину, ті хто жив до вас, перетворювали могили своїх пророків та праведників у місце здійснення молитов. Тож не перетворюйте могили в мечеті! Воістину, я заборонив вам це!»* [Абу Аувана].

★ Не вір у хадіси, які брехуни приписують Посланцю Аллаха (мир йому і благословення Аллаха!) та в яких міститься заклик шукати наближення до Аллаха за допомогою Пророка або праведників з його умми. Всі ці хадіси – хибні й вигадані. Серед них: «Наближайтесь до Аллаха за допомогою мого становища, воістину, моє становище в Аллаха велике», «якщо стомили вас справи (тобто неприємності й лиха), звертайтеся до похованих у могилах», «воістину, Аллах залишає ангела на могилі кожного наближеного до Себе, щоб він задовольняв потреби людей», «якщо один із вас подумає щось добре про камінь, він принесе йому користь». Існує безліч подібних хадісів.

★ Не відзначай того, що називається «релігійними святами» типу «Дня народження Пророка (мир йому і благословення Аллаха!)», чи «Ночі Вознесіння». Усі вони – вигадані. Немає доказів на їх користь ні в переказах від Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха!), ні від його сподвижників. А вони любили Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха!) більше, ніж ми, і прагнули здійснювати добрі справи сильніше, ніж ми. Тож якби ці відзначання справді були благом, то сподвижники неодмінно випередили б нас у цій справі.

Свідчення «Немає бога, крім Аллаха»

Ці слова тримаються на двох основах: 1) «Немає бога», якою заперечують божественність усього, крім Аллаха. 2) «крім Аллаха», якою стверджують божественність Усевишнього Аллаха. Господь сказав: *«Ось Ібрагім сказав своєму батьку та своєму народу: воістину, я зрікаюся того, чому ви поклоняєтесь! Окрім Того, Хто мене створив. Воістину, Він поведе мене прямим шляхом!»* [43:26, 27]. Людині не просто достатньо поклоніння Аллаху, вона зобов'язана поклонитися тільки Йому! Сповідування єдиногобожжя може бути правильним тільки тоді, коли людина поєднує віру в єдиного Бога та зрікається багатобожжя та його прихильників. В одному з переказів розповідається, що слова «немає бога, крім Аллаха» є ключами в рай. *Але чи кожен, хто промовляє їх, має право увійти туди?*

У Вагба бін Мунаббіга (*нехай буде милостивий до нього Аллах!*) запитали: «Невже слова «немає бога, крім Аллаха» не є ключем від раю?». Він сказав: «Звичайно, але кожен ключ має зубці, тож якщо ти прийдеш з ключем із зубцями, буде відкрито тобі, а якщо ні, то буде закрито». Від нашого Пророка (*мир йому й благословення Аллаха!*) передається безліч хадісів, які роз'яснюють нам, що саме являють собою зубці цього ключа. Наприклад, слова Пророка (*мир йому й благословення Аллаха!*): *«Хто сказав: «немає бога, крім Аллаха» щиро...», чи «маючи глибоке переконання в серці...», або «сказав це істинно, від серця...»* та ін. Ці хадіси пов'язують входження у рай зі знанням сенсу цих слів, відданості йому, впевненості в них аж до самої смерті та багатьма іншими справами.

Для того, щоб слова «Немає бога, крім Аллаха» були ключем до раю та приносили користь тому, хто вимовляє їх, необхідно дотримуватися певних умов та долати деякі перешкоди. Вчені з'ясували всі ці умови, які вважаються зубцями ключа. Ось вони:

1 Знання: Кожне слово має значення, а тому ти повинен знати значення слів «немає бога, крім Аллаха» повним та всебічним знанням. Ці слова заперечують божественність усього, крім Аллаха, підтверджуючи Його божественність. Отож, немає нікого, хто був би гідний поклоніння, окрім Аллаха. Сказав Усевишній: *«Ті, кого ви кличете замість Нього, не володіють заступництвом, окрім тих, хто свідчить про істину та володіє знанням!»* [43:86]. І сказав Пророк (*мир йому й благословення Аллаха!*): *«Хто помре, знаючи, що немає бога, крім Аллаха, увійде до раю»* [Муслім].

2 Переконання: тверда віра в зміст цих слів. Тут немає місця сумнівам, припущенням, коливанням та недовірі, але проголошення цих слів повинно ґрунтуватися на глибокому та сталому переконанні. Сказав Всевишній, описуючи віруючих: *«Віруючі — це лише ті, хто увірував у Аллаха та Його Посланця, а потім не мав сумніву та вів боротьбу на шляху Аллаха, жертвуючи своє майно та душу. Саме вони є правдивими!»* [49:15]. Не достатньо простого виголошення цих слів, вони неодмінно повинні супроводжуватися глибокою вірою в серці. Якщо такої віри немає, то це

свідчить про лицемір'я. Сказав Пророк (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}): *«Я свідчу, що немає бога, крім Аллаха, і що я – посланець Аллаха. Раб, який зустрине Аллаха з цими [словами], не маючи в них сумніву, неодмінно ввійде до раю»* [Муслім].

3 Сприйняття: якщо ти дізнався й повірив у смисл цих слів, то це достовірне знання повинно мати свій плід – сприйняття того, чого вимагає це свідчення, як словом, так і серцем. Хто відкинув заклик до єдинобожжя та не сприйняв його, той – невіруючий. І неважливо, що було причиною цього заперечення – гордість, упертість чи заздрість. Сказав Усевишній Аллах про невіруючих, які відкинули його через свою гордість: *«Коли їм говорили: «Немає бога, крім Аллаха!», вони вивищувалися»* [37:35].

4 Підпорядкування: Необхідно бути цілком відданим єдинобожжю. Саме таким є справжнє мірило та правдивий вияв віри, який втілюється у дійсність через виконання того, що наказав Аллах та утримання від того, що Господь заборонив. Сказав Усевишній: *«Хто повертає обличчя своє до Аллаха й робить добро, той уже схопився за надійну основу, а кінець усіх справ належить Аллаху!»* [31:22]. Саме таким є абсолютне підпорядкування.

5 Правдивість: правдиве виголошення цих слів. Якщо ж людина просто вимовляє їх язиком, її серце при цьому вважає їх брехнею, то це – лицемірство, і підтвердженням цьому слугують Слова Всевишнього, якими Він засуджує лицемірів: *«Своїми язиками вони говорять те, чого немає у їхніх серцях»* [48:11].

6 Любов: віруючий любить ці слова, любить вчиняти у відповідності з ними, любить тих, хто прихильний до цих слів та вчиняє у відповідності з ними. Ознакою ж любові раба до Свого Господа є те, що людина ставить на перше місце улюблене Аллахом, навіть якщо це суперечить її власним бажанням і пристрастям. А ще – відданість Аллаху та Його Посланцю (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}), ворожість до тих, хто вороже ставиться до Аллаха та наслідування зразковому шляху Його Посланця (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}).

7 Щирість: людина, вимовляючи ці слова, не повинна прагнути ні до чого іншого, крім лику Всевишнього Аллаха. Сказав Усевишній: *«А їм не було ніякого наказу, окрім поклоніння Аллаху, щирого служіння Йому»* [98:5]. І сказав Пророк (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}): *«Воістину, Аллах заборонив пекельному вогню [торкатися] того, хто сказав: «немає бога, крім Аллаха», прагнучи при цьому до лику Аллаха»* [Аль-Бухарі].

Свідчення «Мухаммад (мир йому й благословення Аллаха!) – Посланець Аллаха!»

Покійник зазнає випробування в могилі, там йому задають три питання. Якщо він відповість на них, то врятується, а якщо не відповість – загине. Одне з цих питань: «Хто твій пророк?». На нього дадуть відповідь тільки ті, кому Аллах допоміг ще за життя дотриматись необхідних умов (які стосуються свідництва «Мухаммад – Посланець Аллаха»), а потім укріпив і відкрив правильну відповідь. Вона принесе людині користь у житті наступному, в той День, коли не принесе користі ні багатство, ні сини. Ось ці необхідні умови:

1 Покірність Пророку Мухаммаду (мир йому й благословення Аллаха!) **в тому, що він нам наказав** – оскільки Аллах наказав нам підкорятися йому. Сказав Всевишній: *«Хто підкорився Посланцю, той підкорився Аллаху»* [4:80]. Господь сказав: *«Скажи: якщо ви любите Аллаха, то йдіть за мною, і Аллах любитиме вас та простить вам гріхи ваші»* [3:31]. Вхід до раю напряду пов'язаний із покорою Пророку. Він сказав: «Уся моя умма ввійде до раю, крім тих, які відмовляться». Люди сказали: «О Посланець Аллаха! Хто ж відмовиться?» Він сказав: *«Хто покірний мені, той увійде до раю, а хто не кориться мені, той відмовився»* [Аль-Бухарі]. Хто любить Пророка (мир йому й благословення Аллаха!), той неодмінно повинен підкоритися йому, оскільки покора є плодом любові. А хто заявляє про свою любов до Пророка (мир йому й благословення Аллаха!), не слідуючи його прикладу та не підкоряючись йому, той бреше.

2 Віра в його послання: хто через свої пристрасті й бажання вважав брехнею достовірне повідомлення, що передається від Пророка (мир йому й благословення Аллаха!), той сприйняв за брехуна Аллаха та Його Посланця! Адже Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) пречистий від помилок і брехні. Коран свідчить: *«І говорить він не через пристрасть!»* [53:3].

3 Утримання від того, що Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) **заборонив:** починаючи з найбільшого гріха, яким є багатобожжя, закінчуючи великими, малими та небажаними вчинками або діями. У залежності від сили любові мусульманина до свого Пророка (мир йому й благословення Аллаха!) збільшується його віра. А коли збільшується його віра, то це дарує йому любов до звершення добрих справ та робить невинним для нього невір'я, гріхи та непослух перед Аллахом.

4 Слід поклонятися Аллаху тільки так, як розповів нам Його Пророк (мир йому й благословення Аллаха!): Основа поклоніння – засторога. Не можна поклонятися Аллаху інакше, ніж відповідно до того, з чим прийшов до нас Посланець (мир йому й благословення Аллаха!). Сказав він: *«Хто зробив щось, невідповідне нашій справі, того буде відкинуто»* [Муслім].

Корисна заувага: Знай, що любов до Пророка (мир йому й благословення Аллаха!) обов'язкова, і що недостатньо просто любити його. Ми зобов'язані любити його більше за всіх на світі, навіть більше, ніж самих себе. Адже хто любить когось, той віддає йому перевагу перед собою, жертвує всім заради нього та намагається ні в

чому не суперечити йому. Правдивість у любові до Пророка (мир йому й благословення Аллаха!) виявляється через **ознаки** – наслідування Пророка (мир йому й благословення Аллаха!), дотримання його Сунни в словах і вчинках, підпорядкування його наказам, віддалення від усього того, що він заборонив, дотримання приписаних ним моральних якостей, незалежно від обставин. Адже послух та наслідування є плодом любові, без якого вона не може бути щирою.

Є ще й інші **ознаки** любові до Пророка (мир йому й благословення Аллаха!) – часта згадка про нього та молитви до Аллаха з проханням благословити його. Адже людина, полюбивши когось, постійно про нього згадує. А ще – бажання зустрітися з ним, бо кожен закоханий жадає зустрічі з тим, кого він любить. Також сюди належить звеличення його та прояв поваги до нього при згадці про нього. Ісхак (нехай буде милостивий до нього Аллах!) сказав: «Коли сподвижники Пророка (мир йому й благословення Аллаха!) згадували про нього після його смерті, їхні серця наповнювалися смиренням, а самі вони плакали». До **ознак** любові до нього належить і ненависть до того, хто ненависний Посланцю (мир йому й благословення Аллаха!), віддалення від того, хто суперечить його Сунні та запроваджує в релігію нововведення. До цих ознак також належить любов до тих, кого любив Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) – членів його родини, його дружин, сподвижників з-посеред переселенців із Мекки та мединців. А ще – вороже ставлення до тих, хто вороже ставиться до сподвижників та ображає їх.

Ще одна **ознака** любові до Пророка (мир йому й благословення Аллаха!) – наслідування йому в його благородній поведінці та в його моральності. Адже він був найблагороднішим із людей. Аїша (нехай буде вдоволений нею Аллах!): «Моральністю Посланця Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) був Коран». Мається на увазі, що він зобов'язав самого себе робити лише те, що наказує йому Коран.

Окрім того, він був найсміливішим із людей, особливо в розпал бою, і він був найщедрішим із усіх людей, особливо в місяць рамадан. Він був щирим по відношенню до людей та завжди давав їм добру пораду. Він був найтерплячішим із людей та ніколи не мстив за себе. Він був найрішучішим із людей, коли справа стосувалася велінь Усевишнього, але разом з тим, він був найскромнішим та найшляхетнішим із людей, і був більш сором'язливим, ніж дівчина на виданні, яка сидить за завісою. Він краще за всіх людей ставився до своєї сім'ї, і був наймилосерднішим із людей. Багато в нього й інших чеснот!

Обрядова чистота (тагара)

Обрядова молитва є другим стовпом ісламу, і вона дійсна тільки за наявності обрядової чистоти, а обрядове очищення здійснюється тільки за допомогою води або піску.

Види води: **1)** Чиста вода – чиста сама по собі, яка очищує все інше та усуває нечистоту й скверну (*наджас*). **2)** Нечиста вода – та, яка змішалася з нечистотами, якщо їхній обсяг малий, а також вода, смак, колір та запах якої змінився під впливом чогось нечистого, навіть якщо обсяг її великий.

Корисна заувага: великий обсяг води вважається нечистим тільки в тому випадку, якщо під впливом чогось нечистого змінилася одна з її властивостей – колір, смак чи запах. Невеликий же об'єм води стає нечистим навіть при простому змішуванні з чимось нечистим. «Великим» вважається обсяг, що перевищує 210 літрів.

Посуд: будь-який посуд вважається чистим та його можна використовувати, окрім золотого та срібного. Ритуальне очищення з використанням золотого й срібного посуду залишається дійсним, але вважається гріхом. Також можна використовувати посуд та одяг невіруючих, окрім тих випадків, коли ми знаємо, що на них присутнє щось нечисте або ж воно застосовувалося при їх виготовленні.

Шкіра мертвих тварин: у будь-якому випадку вважається нечистою. Мертвечина буває двох видів: **1)** Тварина, м'ясо якої не вживається в їжу. **2)** Тварина, м'ясо якої вживають у їжу, але під час забою над нею не було згадано ім'я Аллаха. Шкіру другого виду після вичинки можна використовувати для зберігання сухих речовин, але не рідин.

Підмивання: усунення бруду після відправлення природних потреб. Якщо при цьому використовується вода, це називається *істінджа* (власне «підмивання»), а якщо використовуються камені, папір, чи щось інше, то називається *істіджмар* («підтирання»). Щоб *істіджмар* вважався дійсним, він повинен здійснюватися за допомогою чистого, дозволеного предмету, який не вживається в їжу. При використанні каменів їх необхідно бути три або й більше. *Істінджа* або *істіджмар* обов'язкові для всього, що виходить із органів виділення.

Тому, хто справляє природню потребу, заборонено знаходитися у відповідному місці довше, ніж це необхідно для справляння потреби, а також відправляти потребу в джерела води, на дорозі, в тіні, де відпочивають люди, або під плодоносним деревом. Забороняється також у цей час повертатися в бік кибли.

Під час справляння потреби небажано мати при собі щось таке, що містить згадування Аллаха, прославляти Господа або з кимось говорити. Також небажано мочитися в різні щілини, торкатися до статевих органів правою рукою та повертатися убік кибли – в разі, якщо людина перебуває в закритому приміщенні. Але такі вчинки дозволяються в разі необхідності.

Бажано справляти потребу так: протирати або омивати відповідні органи тіла непарне число раз, використовуючи воду разом із камінням (або папером).

Сівак: є сунною чищення зубів м'яким шматочком рослини типу *арак* (сальвадора перська). Особливо бажано робити це перед звершенням

обрядової молитви, читанням Корану, при здійсненні малого омовіння (*вуду*), полосканні зубів, після пробудження від сну, перед входом до мечеті або в будинок, а також для усунення неприємного запаху з рота та ін. При цьому сунною є починати використання сівака з правої сторони при обрядовому очищенні, використовуючи ліву руку для усунення всього небажаного (наприклад, усунення нечистот при підмиванні).

Мале омовіння та його складові частини: 1) Омовіння обличчя. Сюди входить полоскання рота й промивання носа. 2) Омовіння рук від кінчиків пальців до ліктів. 3) Протирання голови. 4) Миття ніг, включаючи щиколотки. 5) Порядок здійснення всіх дій. 6) Безперервність (щоб не проходило багато часу між цими діями).

Дії, які є сунною: використання сівака; омовіння рук до зап'ястів на початку омовіння; полоскання рота й промивання носа перед омовінням обличчя; глибоке проникнення води при промиванні носа й полосканні рота (окрім тих, хто поститься); перебирання волосин у густій бороді; ретельне промивання пальців та ділянок шкіри між ними; початок омовіння з правого боку; омовіння частин тіла двічі або тричі, набирання води в ніс при його промиванні за допомогою правої руки та висмаркування за допомогою лівої; легке розтирання частин тіла під час вчинення омовіння; ретельне і старанне звершення омовіння та особлива молитва після нього.

Небажані дії під час омовіння: використання дуже холодної або гарячої води, омовіння будь-якої частини тіла більше трьох разів, струшування води з омиваних частин тіла, промивання ока. Що стосується використання рушника після омовіння, то цей вчинок дозволяється.

Заувага: при полосканні необхідно потрусити воду в роті, а при промиванні носа слід обережно втягнути воду в ніс, роблячи вдих, а не просто ввести її рукою. Також необхідно видаляти воду з носу шляхом висмаркування. Ці речі вважаються дійсними тільки в тому разі, якщо зроблені правильно.

Опис малого омовіння (*вуду*): мусульманин робить намір зробити його в своєму серці, потім згадає ім'я Аллаха та миє кисті рук, потім полоще рот та промиває ніс, після чого миє обличчя (від краю коренів волосся до підборіддя по довжині, а також від вуха до вуха по ширині). Потім він миє руки до ліктів (включно із самим ліктями), після чого протирає верхівку голови до потилиці, включаючи ділянки шкіри за вухами, при цьому він вводить вказівний палець в слуховий канал, а великим пальцем протирає зовнішню частину вуха. Після цього він миє ноги – включно зі щиколотками.

Зауваження: якщо людина має рідку бороду, обов'язково потрібно мити шкіру під нею, а якщо борода густа, досить вимити її поверхню.

Протирання шкарпеток (*хуфф*): *хуфф* – це особливе взуття зі шкіри. Якщо вони виготовляються із вовни або чогось аналогічного, це те ж саме, що й шкарпетки. Їх дозволяється протирати тільки для виходу зі стану малої нечистоти та при дотриманні наступних умов: 1) Хуффи одягаються в стані повної обрядової чистоти (тобто вже після миття другої ноги). 2) Обрядове очищення має відбуватися з використанням води. 3) Хуффи повинні

закривати всю ту частину, яку необхідно обмивати при здійсненні вуду. **4)** Хуффи повинні бути дозволеними (зокрема не вкраденими та ін.). **5)** Самі по собі вони повинні бути чистими (тобто не містити в собі те, що є нечистим).

Термін дії протирання: одна доба для людини, що знаходиться на місці свого постійного проживання, і три доби для подорожнього, який долає відстань, що дозволяє йому скорочувати молитву (85 км). Починається цей термін із часу першого протирання до забруднення, а закінчується через 24 години.

Корисна заувага: хто був удома та вирушив у дорогу, або ж був подорожнім та повернувся додому, або сумнівається в часі початку строку першого протирання, той протирає хуффи як людина, що постійно перебуває вдома.

Площа протирання хуффів: велика частина верхньої частини ступні, від пальців до щиколотки. Протирати слід розкритими пальцями рук.

Пов'язка: мається на увазі річ, яка прикриває рани. Допускається протирання такої пов'язки за наступних умов: **1)** Існує реальна потреба носіння такої речі.

2) Вона не повинна бути більшою за необхідну. **3)** Протирати необхідно пов'язку, а всі інші органи тіла – мити.

Корисна заувага: краще протирати обидва хуффи одночасно, а не починати з правого; не обов'язково протирати підошви хуффів або їх задники. Небажано мити хуффи замість протирання, а також здійснювати регулярне протирання. Якщо йдеться про головний убір типу тюрбану, то слід протирати більшу його частину.

Що порушує вуду: **1)** Те, що виходить із сечового каналу та заднього проходу, незалежно від того, чисті це виділення (гази, сім'я) чи нечисті (сеча, кал). **2)** Відключення розуму – втрата свідомості або сон, окрім тих випадків, коли людина спить сидячи або стоячи, тоді її вуду не порушується. **3)** Вихід сечі або випорожнень не зі звичайних місць їхнього виходу. **4)** Вихід із тіла того, що є нечистою (окрім сечі та випорожнень) – наприклад, великої кількості крові. **5)** Вживання в їжу верблюжого м'яса. **6)** Дотик рукою до статевих органів без перешкоди між ними. **7)** Дотик чоловіка до жінки з пристрасстю, без перешкоди між ними. **8)** Віровідступництво.

Той, хто впевнений, що здійснював омовіння, але сумнівається в тому, осквернився він чи ні – або навпаки – діє відповідно до того, в чому він упевнений.

Повне омовіння (гусль): Підставою для його звершення є: **1)** Вихід сім'я, супроводжуваний пристрасстю в стані неспання, а також вихід сім'я уві сні, із пристрасстю чи без неї. **2)** Дотик статевих органів чоловіка й жінки – так, що ховається голівка статевого члена, навіть якщо не відбувається виверження сім'я. **3)** Прийняття ісламу невірним або й віровідступником. **4)** Вихід менструальної крові. **5)** Вихід крові в післяпологовий період (післяпологова кровотеча); **6)** Смерть мусульманина.

Для того, щоб гусль вважався завершеним, необхідно: **1)** Мати намір. **2)** Згадати ім'я Аллаха. **3)** Вимити руки, перш ніж занурити їх у посудину. **4)** Вимити статеві органи, усуваючи всі забруднення. **5)** Здійснити вуду. **6)** Вилити на голову три пригорщі води. **7)** Облити водою все тіло. **8)** Злегка розтирати

тіло при цьому. **9)** Починати з правого боку.

Тому, хто перебуває в стані малої нечистоти, забороняється:

1) Торкатися Корану. **2)** Здійснювати обрядову молитву. **3)** Звершувати ритуальний обхід навколо Кааби (*таваф*).

Тому, хто перебуває в стані великої нечистоти, крім усього вищезгаданого, забороняється читання Корану й перебування в мечеті. Небажаним є сон у стані нечистоти без попереднього звершення вуду, а також надмірне використання води під час гусль.

Очищення землею або піском (*тайаммум*) та умови його здійснення:

1) Відсутність води. **2)** Воно повинно відбуватися з використанням чистої та дозволеної землі, що не містить пилу та сажі.

Необхідні складові тайаммум: протирання всього обличчя, а також рук до зап'ястя із дотриманням порядку та безперервності здійснення усіх дій.

Що робить тайаммум недійсним: **1)** Все, що порушує вуду. **2)** Виявлення води, якщо людина звершувала тайаммум через відсутність води. **3)** Зникнення причини, яка вимагала тайаммуму – наприклад, коли людина робила тайаммум через хворобу, а потім одужала.

Що є сунною при вчиненні тайаммуму: **1)** Дотримання порядку й безперервність здійснення дій у випадку стану великої нечистоти. **2)** Відкладання під кінець часу обрядової молитви. **3)** Читання молитви, яка читається після вчинення вуду. Небажано повторювати удари об землю кілька разів.

Опис тайаммуму: потрібно зробити намір, згадати ім'я Аллаха, вдарити обома руками по землі один раз, протерти долонями обличчя разом із бородою, після чого протерти кисті рук – тильну сторону правої руки долонею лівої та навпаки.

Усунення нечистоти. Нечисті речі поділяються на два види: **1)** Нечисті самі по собі – ті, які неможливо очистити взагалі – наприклад, свинина, після доторку до якої необхідно здійснювати велике омовіння. **2)** Нечисті відносно чогось – які опинились на чомусь чистому, землі або одязі.

Стосовно нечистоти живі істоти поділяються на два види: **1)** Нечисті: собака, свиня, а також тварини, м'ясо яких не вживається в їжу (птахи й тварини розміром більше кішки). Сеча цього виду тварин, залишки їхньої їжі, їхня слина, піт, сім'я, молоко, носовий слиз і блювота нечисті. **2)** Чисті: вони бувають трьох видів: **а)** Людина: сім'я, піт, слина, молоко, носовий слиз, мокрота й волога жіночих статевих органів вважаються чистими, як і всі інші частини її тіла та все, що вийшло з нього, крім сечі, передєякуляційної вологи, калу й крові. **б)** Тварини, м'ясо яких вживається в їжу. Сеча таких тварин, залишки їхньої їжі, їхнє сім'я, молоко, піт, слина, носовий слиз, блювота, та передєякуляційна речовина чисті. **в)** Тварини, дотику й перебування поряд з якими складно уникнути – віслик, кіт і все, що менше за нього. Чистими вважаються тільки їхня слина й піт.

Мертвечина: будь-яка мертвечина вважається нечистою, окрім мертвої людини, а також риби, сарани й творінь, в яких немає крові – скорпіону, мух, комарів та ін. Усі **неорганічні речовини** вважаються чистими (каміння,

земля), за винятком вищезазначених нечистих речовин.

Корисна заувага: ✱ Кров, блювота й гній – нечистота. При звершенні обрядової молитви й у інших випадках прощається лише їхня невелика кількість, якщо джерелом є чиста тварина. ✱ Кров двох видів вважається чистою: **1)** Кров риби. **2)** Кров, що залишилася в м'ясі й судинах після забою тварини з проголошенням імені Аллаха. ✱ Все, що відділене від тварини, м'ясо якої вживається в їжу, чи то згусток крові чи шматок плоті – нечисте. ✱ Очищення від нечистот не потребує наміру, тож якщо їх, наприклад, промив дощ, це вважається очищенням. Дотик рукою до чогось нечистого або проходження по ньому не порушує вуду й потрібно просто усунути нечистоту, що потрапила на тіло або одяг.

Нечистота усувається при дотриманні наступних умов: **1)** Очищення повинно проводитися чистою водою, яка очищає. **2)** Те, що можна вичавлювати, слід вичавити, витягнувши з води після миття або прання. **3)** Нечистота повинна видалятись за допомогою тертя й зіскоблювання, якщо одного прання або миття недостатньо. **4)** Те, на чому лишилася нечистота від собаки, слід вимити вісім разів водою, причому восьмий раз – із використанням землі або мила.

Примітки: ✱ Нечистоту на поверхні землі, якщо вона являє собою рідину (наприклад, сеча) досить полити водою так, щоб позбутися її кольору та запаху. Якщо ж це якийсь предмет типу екскрементів, слід видалити як нечистоту, так і сліди від неї. Якщо неможливо видалити нечистоту нічим, окрім води, необхідно змити її водою. ✱ Якщо місце, на яке потрапила нечистота, складно визначити, слід добре вимити або випрати всю передбачувану область так, щоб можна було з упевненістю сказати, що нечистота усунута. ✱ Хто здійснив вуду, щоб зробити добровільну обрядову молитву, може зробити з цим же вуду обов'язкову обрядову молитву. Тому, хто спав чи випустив кишкові гази, не потрібно підмиватися, тому що гази вважаються чистими. Але якщо людина хоче здійснити обрядову молитву чи інший акт поклоніння, вона повинна здійснити вуду.

Правила, які стосуються жінок

Правила, пов'язані з менструацією (*хайд*) та кровотечею менструального характеру (*істіхада*)

Питання	Правило
Найменший та найбільший вік наявності менструації у жінки	Найменший вік, в якому можлива поява менструації – дев'ять років. Кров, що виходить раніше досягнення цього віку, вважається істіхадою. Найбільшого віку для наявності менструації не існує
Найменший термін тривалості менструації	Доба. Якщо період виділення крові коротше, то це – істіхада
Найбільший строк	15 днів. Якщо виділення крові триває і далі, це вже істіхада
Період чистоти між двома менструаціями	13 днів. Якщо кров почала виділятися до закінчення цього терміну, то це – істіхада

Звичайна тривалість менструації у жінок	6-7 днів
Звичайна тривалість періоду між двома менструаціями	23-24 дні
Чи вважається кровотеча під час вагітності менструацією?	Кров, а також виділення жовтого або коричневого кольору під час вагітності вважаються істіхадою ¹
Як жінка дізнається, що вона очистилася від менструації?	1) Поява звичайних білих виділень ² , якщо вони спостерігаються в жінки у період між менструаціями. 2) Припинення виділення крові, а також виділень жовтого і коричневого кольору, якщо в жінки зазвичай не буває білих виділень
Те, що виділяється з статевих органів жінки в період чистоти між менструаціями	Якщо виділення прозорі або білі, клейкі, вони вважаються чистими. Якщо ж це кров, жовті чи коричневі виділення, то це – нечистота (наджас). У будь-якому випадку, вони порушують вуду, і якщо їх виділення триває довгий час, це вже істіхада
Жовті й каламутні виділення	Якщо вони мають місце безпосередньо після менструації або перед нею, то вони є частиною менструації, в інших випадках це – істіхада
Якщо менструація закінчилася раніше, ніж зазвичай (наприклад, завжди було 6 днів, а одного разу тривала всього 4 дні)	Жінка вважається чистою, якщо припинилося виділення крові, і вона бачить ознаки очищення, навіть якщо менструація тривала менше, ніж зазвичай
Якщо менструація почалася раніше	Все, що підходить під опис менструації, є менструацією, коли б воно не прийшло, за умови, що з часу останньої менструації пройшло більше 13 днів (найменший період чистоти між менструаціями). У інших випадках це – істіхада
Якщо тривалість менструації зменшилася або збільшилася в порівнянні зі звичайною.	Це вважається менструацією за умови, якщо вона менша за 15 днів
Якщо кров виділяється цілий місяць або більше	1) Жінка, яка знає, в який час у неї зазвичай приходить менструація й скільки днів вона триває, вичікує (залишаючи обрядову молитву й піст) ті дні, в які у неї зазвичай відбувалася менструація. 2) Жінка, яка знає час приходу менструації, але не знає її звичайної тривалості, вичікує 6-7 днів (середня тривалість менструації) в той період, коли у неї звичайно приходить менструація. 3) Жінка, яка знає, скільки днів у неї зазвичай триває менструація, але не знає час її приходу, вичікує відповідне число днів на початку кожного місяця (за місячним календарем)

¹ Менструація (*хайд*) – це природна кров, наявність якої властива жіночому організму. Істіхада – кровотеча неменструального характеру, яка може мати місце в невизначений час, в залежності від стану здоров'я жінки. Різниця між хайд та істіхадою: **1)** Менструальна кров має темно-червоний колір, близький до чорного, а кров при істіхаді - яскраво-червона, як при носовій кровотечі. **2)** Менструальна кров густа, і може містити згустки, а при істіхаді кров рідка й тече, як кров із рани. **3)** Менструальна кров зазвичай має неприємний запах, а при істіхаді кров має запах звичайної крові. У дні менструального циклу забороняється практикувати вагінальний статевий акт, розлучатися, молитися, постити, обходити Каабу, читати Коран, брати в руки Коран, перебувати в мечеті.

² Мається на увазі біла рідина, яка зазвичай виділяється зі статевих органів у період чистоти між менструаціями. Ці виділення вважаються чистими, однак вони порушують мале омовіння (*вуду*).

Післяпологова кровотеча (ніфас)

Питання	Правило
Якщо жінка народила, але не бачить крові	Вона не перебуває в стані ніфасу, їй не потрібно вчиняти гусль, а піст її не порушується
Якщо жінка бачить ознаки початку пологів	Виділення крові й відходження вод, яке спостерігається у жінки перед пологами і супроводжується болем (переймами), не вважається ніфасом, але є істіхадою
Кров, що виходить під час пологів	Це кров – ніфас, навіть якщо дитина ще не з'явилася або з'явилася тільки її частина. І жінка не зобов'язана відновлювати обрядові молитви, які вона пропустила в цей час
З якого моменту починається відлік днів ніфасу?	Після того, як плід вийде повністю з утроби матері
Яка найменша тривалість ніфасу?	Не існує найменшого періоду ніфасу. Якщо жінка народила, і кровотеча у неї припинилася відразу після пологів, вона повинна зробити гусль та здійснювати обрядову молитву, не чекаючи закінчення 40 днів
Яка найбільша тривалість ніфасу?	40 днів. Якщо ж кровотеча продовжується і далі, на неї вже не звертають уваги (тобто це істіхада), і жінка повинна зробити гусль та почати здійснювати обрядову молитву, якщо тільки це не збігається зі звичайним часом приходу менструації, яка була в жінки до вагітності. У цьому випадку кровотеча вважається менструацією
Якщо жінка народила двійню або трійню	Початком ніфас вважається момент появи на світ першої дитини
Кровотечі після викидня	Якщо вік плоду 80 днів і менше, то кровотеча після нього – істіхада. Якщо його вік більше 90 днів – ніфас. А якщо між 80 – 90 днями, то все залежить від того, чи сформувався плід. І якщо викидень має ознаки людини (можна зрозуміти, що це – людський ембріон), то кров після нього ніфас, а якщо ні, то це – істіхада
Якщо кровотеча припинилася під час 40 днів ніфасу, а потім почалася знову до їх закінчення	Якщо жінка в період ніфасу бачить, що вона очистилася, вона повинна зробити гусль та здійснювати обрядову молитву. І якщо кровотеча почалася знову до закінчення цих 40 днів, жінка вважається перебуває в стані ніфасу, і так до кінця періоду ніфасу

Зауваги: ★ Жінка, у якої спостерігається істіхада, зобов'язана здійснювати обрядову молитву, але при цьому вона зобов'язана робити мале омовіння перед кожною з них. ★ Якщо жінка очистилася від менструації до часу молитви *магріб*, вона повинна звершити молитви *зугр* та *аср* за цей день. А якщо вона очистилася до настання часу ранкової молитви (*фаджр*), вона повинна звершити молитви *магріб* та *іша* за всю ніч. ★ Якщо настав час якоїсь молитви, а в жінки почалася менструація або післяпологова кровотеча до того, як вона звершила цю молитву, вона не зобов'язана звершувати цю молитву іще раз. ★ Жінка зобов'язана розпустити волосся під час звершення повного омовіння, якщо воно робиться після менструації або ніфасу. Але вона не зобов'язана робити це при вчиненні гусль після статевого акту. ★ Небажано практикувати вагінальний статевий акт із жінкою, якщо в неї спостерігається істіхада, але дозволяється в тому разі, якщо її чоловік має таку потребу. ★ Жінці, в якої спостерігається істіхада, бажано здійснювати

мале омовіння перед кожною обрядовою молитвою. ✨ Жінці дозволено приймати ліки, які тимчасово усувають або відсувають менструацію, якщо вона хоче здійснити хадж, умру або завершити піст у рамадан, але за умови, що ці ліки не шкодять здоров'ю.

Жінка в ісламі: жінка в ісламі займає такий же статус стосовно винагороди й гідності, як чоловік, тобто залежно від своєї віри та вчинків. Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «**Жінки – інші половини чоловіків**» [Абу Давуд]. Жінка має право вимагати дотримання своїх прав та чинити спротив несправедливості. Релігійні приписи стосуються жінок так само, як і чоловіків, окрім тих випадків, коли відмінності чітко вказані в Корані й Сунні. Але кількість таких відмінностей незначна, якщо порівняти її з усіма приписами віри загалом. Релігійний закон поважає природні особливості чоловіків та жінок. Усевишній Аллах говорить: «**Невже цього не знає Творець – Всепроникливий та Всевідаючий!**» [67:14].

Жінка виконує свою особливу роль так само, як і чоловік. Змішування цих ролей шкодить суспільному життю. Проте жінка – навіть будучи вдома! – отримує свою винагороду так само, як і чоловік. Якось Асма бінт Йазід (нехай буде вдоволений нею Аллах!) прийшла до Пророка (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}), який був посеред своїх сподвижників та сказала: «О Посланець Аллаха! Ти для мене дорожчий, ніж мої батьки. Мене прислали жінки-мусульманки, щоб говорити з тобою від їх імені. Воістину, ти – Посланець Аллаха як для чоловіків, так і для жінок. Велику частину свого часу ми проводимо в чотирьох стінах наших осель. Ми завжди пов'язані необхідністю виконувати свої обов'язки – задовільняємо своїх чоловіків, народжуємо їм дітей, доглядаємо за їхніми будинками. Незважаючи на все це, чоловіки перевершують нас, отримуючи від Аллаха винагороду за ті справи, здійснювати які ми не маємо можливості. Вони звершують свої щоденні й п'ятничні молитви в мечетях, відвідують хворих, беруть участь у поховальних процесіях, здійснюють паломництво. Але головне – вони ведуть боротьбу на шляху Аллаха. Коли вони відправляються, щоб здійснити паломництво або на джігад, ми піклуємося про їхнє майно, доглядаємо за їхніми дітьми, шиємо для них одяг. Невже ми не будемо мати свою частку від їхньої винагороди? Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}), звертаючись до сподвижників, що сиділи навколо нього, запитав: Чули ви коли-небудь жінку, що задає настільки прекрасне запитання стосовно релігії? Сподвижники відповіли: о Посланець Аллаха! Ми ніколи не думали, що жінка може задати таке питання!

Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}), звертаючись до Асми (нехай буде вдоволений нею Аллах!), сказав: слухай уважно, а далі йди й повідом жінкам, які тебе прислали, що, якщо жінка буде коритися своєму чоловікові, виконувати домашні справи так, щоб він залишився нею вдоволений, то за це вона отримає таку ж винагороду, як і чоловік, що виконує всі свої зобов'язання перед Аллахом». Асма (нехай буде вдоволений нею Аллах!) отримавши таку відповідь, повернулася щасливою [аль-Байгаккі].

Якось жінки прийшли до Посланця Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) й запитали: «*О Посланець Аллаха! Чоловіки краді за нас, адже вирушають боротися на шляху Аллаха! Що можемо робити ми, щоб досягнути їхнього ступеню?*» Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) відповів: *ваші хатні справи досягають рівня вчинків тих, хто бореться на шляху Аллаха!*» [Аль-Байгаккі]. Того, хто прекрасно ставиться до родичів жіночої статі, чекає велика винагорода. Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «*Хто пожертвує частку майна двом донькам, сестрам або близьким, того Аллах наділить зі Своєї ласки такою винагородою, яка врятує його від вогню*» [Ахмад, ат-Табарані].

Деякі правила, що стосуються жінок.

★ Чоловік не має права залишатися на самоті з жінкою, для якої він не є махрамом¹.

★ Жінці можна здійснювати молитву в мечеті, але не бажано, якщо вона боїться спокуси. Аїша (нехай буде вдоволений нею Аллах!) сказала: «якби Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) знав, про що говорять жінки, то заборонив би їм ходити в мечеті так, як жінкам синів Ізраїла було заборонено ходити в їхні храми» [Аль-Бухарі, Муслім]. Винагорода за молитву в мечеті примножується для чоловіків, а жінкам винагорода примножується за молитву вдома.

Одна жінка прийшла до Посланця Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) та сказала: «*О Посланець Аллаха! Я хочу молитися разом із Тобою!*» Він відповів: «*Так, я знаю про це. Але твоя молитва в твоїй кімнаті краща для тебе від молитви в будинку, а молитва в будинку краща від молитви в дворі. Так само й твоя молитва в дворі краща від молитви в мечеті твоїх людей, а молитва в мечеті твоїх людей для тебе краща, ніж молитва в моїй мечеті*» [Ахмад]. Також Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «*Найкращі мечеті для жінок – їхні будинки*» [Ахмад].

★ Умра та хадж не вважаються обов'язком жінки, якщо її не буде супроводжувати махрам. Жінці не дозволено подорожувати, якщо з нею також не перебуватиме махрам. Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «*Нехай жінка не подорожує більше трьох днів, якщо поряд із нею не буде махрама*» [Аль-Бухарі, Муслім].

★ Жінці забороняється відвідувати кладовища й бути присутньою на похоронах. Посланець Аллаха (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «Аллах прокляв жінок, які відвідують могили!». Умм Атайя (^{нехай} ^{буде} ^{вдоволений нею Аллах!}) сказала: «*Нам заборонили приймати участь у поховальних процесіях*» [Муслім].

★ Жінці дозволяється фарбувати волосся на голові, але не бажано фарбуватися в чорний колір з метою виглядати кращою перед нареченим.

★ Жінка має право на свою частину спадщини, визначену законом Аллаха. Пророк (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «*Хто позбавить спадкоємця його спадщини, в*

¹ Махрам – чоловік, якому заборонено одружуватись на цій жінці. До цієї категорії належить батько, діди, сини, онуки, брати, племінники, дядьки, тесть, сини чоловіка, молочні родичі, зяті та чоловік матері.

того Аллаха у День Воскресіння забере спадщину раю» [Ахмад]. Чоловік зобов'язаний жертвувати на жінку все, що їй потрібно, тобто їжу, одяг, житло й усе інше. *«Нехай власник достатку витрачає відповідно до достатку свого; а кому важко це, то нехай витрачає із даного йому Аллахом»* [65:7]. Якщо жінка незаміжня, то її зобов'язаний утримувати батько, брат або син. Якщо в неї взагалі не буде родичів, то утримувати зобов'язані всі інші люди. У хадісі говориться: *«Той, хто поспішає до вдови та бідняка, схожий на особу, яка веде боротьбу на шляху Аллаха»* [Аль-Бухарі, Муслім].

★ Жінка має право годувати новонародженого, а батько зобов'язаний утримувати його матір доти, доки вона житиме в своїй кімнаті.

★ Не можна першим вітати жінку, особливо молоду або перед якою є страх спокуси.

★ Кожного тижня жінка повинна підстригати нігті, волосся на лобку та під пахвами. Не можна залишати їх без стрижки протягом часу, більшого за сорок днів.

★ Забороняється вищипувати вії, адже Посланець Аллаха (^{мир йому й} ^{благословення Аллаха!}) сказав: *«Аллах прокляв тих, хто вищипує вії собі й тим, хто вищипує вії іншим»* [Абу Давуд].

★ **Жалоба:** Жінці заборонено перебувати в стані жалоби за померлим більше, ніж три дні, за виключенням тих випадків, коли йдеться про її чоловіка. Посланець Аллаха (^{мир йому й} ^{благословення Аллаха!}) сказав: *«Жінці, яка вірить в Аллаха та Останній День, не можна бути в жалобі за померлим довше, ніж три дні, якщо тільки не йдеться про її чоловіка»* [Муслім]. У такому випадку вона повинна триматися посту протягом чотирьох місяців та десяти днів, не користуючись прикрасами типу шафрану, не одягаючи надто виразного одягу, зокрема червоного й жовтого, не використовуючи жодних засобів макіяжу чи косметики загалом. Вона може підстригати нігті, волосся на лобку й здійснювати омовіння, а також не обов'язково повинна вдягати лише чорний колір. Жінка повинна й далі залишатись у будинку чоловіка, змінюючи його на інший тільки внаслідок якоїсь потреби. Виходити з будинку вона може тільки вдень.

★ Жінкам забороняється стригти голову без необхідності, але дозволяється підстригатися – за умови, що вони не стануть схожими на чоловіків. У хадісі говориться: *«Посланець Аллаха (^{мир йому й} ^{благословення Аллаха!}) прокляв жінок, які уподібнюються чоловікам»* [Ат-Тірмізі].

Не можна також уподібнюватися невіруючим жінками. У хадісі говориться: *«Хто уподібнюється іншим людям, той сам належить до них»* [Абу Давуд].

★ Виходячи з будинку, жінка повинна закривати все своє тіло довгим одягом, дотримуючись наступних вимог: **1)** Намагатися закрити все тіло. **2)** Одяг не повинен містити ніяких прикрас. **3)** Одяг повинен бути суцільним та не містити розрізів. **4)** Одяг не повинен бути затісним. **5)** Одяг не повинен бути напарфумленим. **6)** Одяг не повинен бути схожим на чоловічий. **7)** Одяг не повинен бути схожим на одяг невіруючих жінок. **8)** Одяг не повинен бути «модним».

Забороняється також носити одяг, на якому міститься зображення людини або тварини. Не можна також накривати такими тканинами стіни або продавати їх.

Аврат¹ жінки стосовно інших осіб: **1)** Чоловіку дозволяється бачити все, що він захоче. **2)** Іншим жінкам та махрамам дозволяється бачити обличчя, волосся, шию, руки, ноги та деякі інші частини тіла. **3)** Іншим чоловіка забороняється бачити жінку взагалі, окрім випадків сватання, візиту до лікаря та ін. Жіноча спокуса – це обличчя жінки. Фатіма бінт аль-Муназзір ^{(нехай буде} ^{вдоволеною нею Аллах!)} сказала: *«Ми ховали свої обличчя від чоловіків»* [Аль-Хакім]. Аїша ^{(нехай буде} ^{вдоволеною нею Аллах!)} сказала: *«Ми були поряд із Посланцем Аллаха ^{(мир йому} ^{благословення Аллаха!)}, коли поряд із нами проходили вершники. Ми загорнулися у свій одяг так, що не стало видно наших обличчів, а вже потім їх відкрили»* [Абу Давуд].

★ **Строк ідда.** Він буває чотирьох видів: **1)** У вагітних, який, у випадку розлучення або смерті чоловіка, тримає до часу народження дитини. **2)** У вдови, який триває чотири місяці й десять днів. **3)** У розлучених, у яких є місячні, він завершується із закінченням третьої менструації. **4)** У жінок, у яких немає місячних, строк триває три місяці. Розлучена жінка, яка вичікує строк ідда, повинна залишатися зі своїм колишнім чоловіком увесь цей час, який може бачити ті частини її тіла, які захоче, а також усамітнюватися із нею. Повернення жінки й відновлення шлюбу в цей період не вимагає її згоди, але чоловік просто може сказати: «Я повертаю тебе», або вступити із нею у статевий зв'язок.

★ Жінка не повинна приймати рішення про шлюб самостійно. Посланець Аллаха ^{(мир йому} ^{благословення Аллаха!)} сказав: *«Якщо жінка одружилася без дозволу свого опікуна, то її шлюб вважається недійсним»* [Абу Давуд].

★ Жінці заборонено подовжувати своє волосся волоссям інших, а також робити татуювання на тілі. Це – великі гріхи. Посланець Аллаха ^{(мир йому} ^{благословення Аллаха!)} сказав: *«Аллах прокляв жінку, яка подовжує волосся й ту, яка допомагає їй у цьому, прокляв ту, яка робить татуювання собі й ту, яка робить його іншим»* [Аль-Бухарі, Муслім].

★ Жінці заборонено просити розлучення у свого чоловіка без причини на те. Посланець Аллаха ^{(мир йому} ^{благословення Аллаха!)} сказав: *«Жінка, яка попросила в свого чоловіка розлучення без вагової причини, не відчує аромату раю»* [Абу Давуд].

★ Жінка повинна як слід коритися своєму чоловіку, а особливо тоді, коли він кличе її у своє ліжко. Посланець Аллаха ^{(мир йому} ^{благословення Аллаха!)} сказав: *«Якщо чоловік покличе свою дружину в ліжко, вона відмовить йому, а він розгнівається, то ангели проклинатимуть її аж до світанку»* [Аль-Бухарі, Муслім].

★ Жінці заборонено використовувати парфуми, якщо вона знає, що на її шляху трапляться сторонні чоловіки. Посланець Аллаха ^{(мир йому} ^{благословення Аллаха!)} сказав: *«Жінка, яка використовуючи парфуми, проходить повз чоловіків, щоб вони відчули її запах – розпусниця»* [Абу Давуд].

¹ Частини тіла, які повинні бути закриті від інших (див. далі).

Заклик на молитву (азан) та заклик перед самим початком молитви (ікама) – колективний обов'язок чоловіків, які не є подорожніми, а також бажана дія для подорожніх і тих, хто звершує обрядову молитву на самоті. Проте ці дії небажані для жінок. Їх виголошення до настання часу обрядової молитви недійсне, за винятком першого азану ранкової обрядової молитви – його можна виголошувати, починаючи з другої половини ночі.

Необхідні умови обрядової молитви: **1)** Іслам (людина повинна бути мусульманином). **2)** Розум (людина не повинна страждати божевіллям). **3)** Вміння розрізнати (він повинен досягти певного рівня розуміння. Зазвичай це відбувається до семи років). **4)** Ритуальна чистота при можливості; **5)** Настання відповідного часу. Час полуденної обрядової молитви (зугр) – з того моменту, як сонце почне відхилятися на захід (тобто відійде від точки zenіту) і до тих пір, поки тінь кожного предмету не стане рівною цьому предмету по довжині. Час післяполудневої молитви (аср) – з моменту закінчення часу полуденної обрядової молитви й до того моменту, коли тінь від предмета стане в два рази довшою від самого предмету (час вибору), і аж до заходу сонця (час необхідності). Потім починається час вечірньої обрядової молитви (магріб). Він триває до зникнення вечірньої зорі. За ним слідує час нічної обрядової молитви (іша): час вибору до середини ночі, а потім час необхідності – до світанку. Після нього починається час ранкової обрядової молитви (фаджр) – від світанку до сходу сонця. **6)** Приховування аврату (при можливості) чимось, через що не видно шкіру¹. **7)** Уникнення потрапляння чогось нечистого на тіло, одяг і місце, в якому людина здійснює обрядову молитву. **8)** Звернення в бік киблі, якщо це можливо. **9)** Намір.

Необхідні дії під час обрядової молитви (аркан): Їх чотирнадцять: **1)** Стояння (при можливості) при здійсненні обов'язкової молитви. **2)** Початок молитви з такбіру (такбірату ль-іхрам). **3)** Читання сури «Аль-Фатіха». **4)** Поясний уклін в кожному ракяті молитви. **5)** Підйом (випрямлення) після нього. **6)** Випрямлення до кінця після поясного поклону й короткочасне стояння. **7)** Земний уклін з опорою на сім частин тіла. **8)** Сидіння між двома земними поклонами. **9)** Останнє свідчення. **10)** Сидіння при його проголошенні. **11)** Молитва за Пророка (^{мир} ^{йому} ^й ^{благословення Аллаха!}) в останньому свідченні; **12)** Проголошення миру (*таслім*). **13)** Спокій та розміреність при здійсненні всіх дій. **14)** Дотримання порядку здійснення дій.

Обрядова молитва буде дійсною тільки при виконанні всіх цих умов, і ракят вважається недійсним, якщо людина порушила один із них навмисно або через неухважність.

Обов'язкові дії у молитві: їх вісім: **1)** Всі такбіри, крім відкриваючого. **2)** Слова: «Саміа Ллагу ліман хамідаг» («Аллах почує того, хто його вихваляє»)

¹ Аврат чоловіка, який досягнув зрілості – частина тіла між пупком і колінами, а у вільної жінки, що досягнула зрілості, аврат – все її тіло, крім обличчя. Жінка не повинна закривати обличчя під час молитви. Навіть якщо людина здійснює молитву в темряві або на самоті, відкриття аврату порушує обрядову молитву.

для імама й людини, що здійснює обрядову молитву наодинці. **3)** Слова: «Раббана ва ляка ль-хамд» («Господи наш, Тобі хвала») при випрямленні після поясного поклону. **4)** Слова: «Субхана Раббі ль-Азим» («Преславний Господь мій Великий») в поясному поклоні (один раз). **5)** Слова: «Субхана Раббі ль-Аля» («Преславний Господь мій Найвищий») в земному поклоні (один раз). **6)** Слова: «Раббі гфір лі» («Господи мій, прости мені») між двома земними поклонами. **7)** Перше свідчення. **8)** Сидіння для проголошення свідчення.

Якщо людина залишила щось із цих дій навмисно, її обрядова молитва стає недійсною, а якщо вона зробить це через неухважність, то повинна зробити земний уклін, який виправляє помилку (*суджуд ас-сагв*).

Дії та слова, які є сунною: якщо людина залишає щось із них навіть навмисно, її обрядова молитва залишається дійсною.

Ось ці слова: слова, якими починають молитву, слова «аузу бі-Ллягі міна ш-шайтані р-раджим, бісміллягі р-Рахмані р-Рахім» («Шукаю захисту в Аллаха від проклятого шайтана, ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного»), а також слово: «Амін» та виголошення його вголос. До такої категорії слів належить і читання того з Корану після сури «аль-Фатіха», що для людини неважко, а також читання вголос для імама (людині, що молиться за імамом, це заборонено, а людині, що молиться поодиночі, наданий вибір). А ще – слова: «Хамдан кясіран таййібан мубаракан фігі милю с-самаваті ва милю ль-ард» («Хвала рясна, добра й благословенна, що наповнює небеса й землю») після слів: «Раббана ва ляка ль-хамді» («Господи наш, Тобі хвала»). Також сюди належить прославлення Аллаха в поясному й земному поклоні, повторення слів «Раббі гфір-лі» («Господи мій, прости мені») більше одного разу, а також заклик до Аллаха перед словами: «Ассаламу алейкум уа рахмату Лла».

Дії: піднімання рук у відкриваючому такбірі, перед поясним поклоном, при випрямленні після нього, при вставанні після першого свідчення; покладання правої руки на ліву під грудьми під час стояння, звернення погляду на місце звершення земного поклону; залишення простору між ногами під час стояння; звершення земного поклону в такому порядку: спочатку коліна, потім руки, потім лоб і ніс; відсторонення ліктів і передпліч від боків, живота від стегон, а стегон – від ступнів ніг; залишення простору між колінами; постановка ступнів так, щоб вони не стикалися й при цьому спиралися пальцями на землю; постановка кистей рук навпроти плечей, із розкритими долонями й з'єднаними пальцями; і опора при вставанні на центральну частину стопи й опора руками на коліна; простягання ступні під час сидіння між двома земними поклонами в першому свідченні, а також простягання лівої ступні й постановка правої з опорою на пальці ніг у другому свідченні; покладання рук на стегна перед собою, розпрямивши руки й з'єднавши пальці, між двома земними поклонами, і також в свідченні, тільки при цьому слід з'єднати великий та середній палець у вигляді кільця і зігнути безіменний палець і мізинець, витягнувши вказівний палець при

згадуванні Аллаха й вказуючи на одиничність Аллаха; повертання голови спочатку направо, потім наліво при проголошенні слів: «ас-салям алейкум ва рахмат Алла».

Земний уклін, здійснюваний при помилці через неувважність (суджуд ас-сагв): він є сунною, якщо людина сказала належні слова не тоді, коли треба – наприклад, якщо почала читати Коран під час земного поклону. Також він дозволений, якщо людина залишила щось із того, що є сунною. Він є обов'язковим, якщо той, хто молиться, зробив зайвий поясний або земний уклін, стояння або сидіння, або сказав: «Ассалям алейкум ва рахмат Алла» до завершення молитви, або допустив обмовку при читанні, в результаті чого змінився зміст слів або залишив щось із обов'язкових дій, або ж йому стало здаватися, що він зробив зайве під час молитви. Молитва стає недійсною, якщо той, хто молиться, спеціально залишив обов'язковий суджуд ас-сагв. Цей суджуд являє собою собою два земні поклони, які можна здійснювати до проголошення слів: «Ассалям алейкум ва рахмат Алла» або після них. Якщо ж людина забула зробити його й пройшов довгий час, молільник не зобов'язаний робити таку дію.

Опис молитви: бажаючи зробити обрядову молитву, мусульманин повертається убік киблі й вимовляє слова: «Аллагу Акбар» (імам промовляє цей такбір та всі інші такбіри вголос). Одночасно він піднімає руки до рівня плечей, потім опускає їх, після чого покладає праву кисть на ліву, охоплюючи зап'ястя, і складає руки під грудьми. Погляд його при цьому повинен бути звернений на те місце, куди він буде здійснювати земний уклін. Потім він читає про себе відкриваючу молитву (з тих, що наводяться в Сунні), наприклад: «Субханака Ллагумма ва біхамдіка ва табарака ісмука ва тааля джаддука ва ла іляга гайрука» («Преславний Ти, о Аллах, хвала Тобі, благословенне ім'я Твоє, найвища велич Твоя, і немає бога, крім Тебе!»), а також говорить: «Аузу бі-Лягі міна ш-шайтані р-раджим» і «бісміллягі р-Рахмані р-Рахім» (теж про себе). Потім він читає суру «Аль-Фатіха», причому людині, що молиться за імамом, бажано читати її під час мовчання імама й у ті моменти, коли він нічого не читає вголос (під час молитви, в якій сури читаються вголос). А в молитві, де сури читаються про себе, він не зобов'язаний її читати. Після цього він читає те, що йому неважко з Корану; в ранковій молитві бажано читати що-небудь із сур з 50-ої до 78-ої, в молитві магріб – з 93-ої до 114-ої, а в інших молитвах – із 78-ої по 93-ю. У ранковій молитві імам читає всі сури вголос, а в молитві магріб та іша – тільки в перших двох ракятах. Все інше читається імамом про себе.

Після цього молільник говорить: «Аллагу Акбар», піднімаючи руки як при відкриваючому такбірі. Він звершує поясний уклін, покладаючи руки з розведеними пальцями на коліна, і випрямляючи при цьому спину так, щоб голова його знаходилася на одній лінії з нею. Потім він говорить: «Субхана Раббі ль-Азім» тричі, піднімає голову зі словами: «Саміа Ллагу ліман хамідаг», піднімає руки як у відкриваючому такбірі, випростуючись, і каже:

«Раббана ва ляка ль-хамд, Хамдан кясіран таййібан мубаракан фігі мілю с-самаваті ва мілю ль-арді ва мілю ма шіта мін шай бад». Після цього він робить земний уклін, вимовляючи слова «Аллагу Акбар», віднімаючи передпліччя від боків, а живіт – від стегон так, що кисті рук виявляються навпроти плечей, а пальці рук і ніг повертаються в бік киблі. Потім молільник тричі говорить: «Субхана Раббі ль-Аля» (після цього він може додати якесь дуа чи слова згадування Аллаха), а далі піднімає голову зі словами: «Аллагу Акбар», сідає на витягнуту ступню лівої ноги та ставить праву так, щоб пальці її були звернені в бік киблі (або ставить так обидві ступні й сідає на п'яти, кажучи: «Раббі гфір лі» двічі. Він може також додати: «ва рхамні ва джбурні ва рфані ва рзукні ва нсурні ва гдіні ва афані» («і помилуй мене, і відплати мені, і підвищ мене, і даруй мені наділ мій, і допоможи мені, і веди мене правильним шляхом, і даруй мені прощення»).

Потім молільник здійснює другий земний уклін, такий же, як перший, після чого піднімає голову зі словами: «Аллагу Акбар» і випрямляється, спираючись на центральну частину стопи. Далі він повторює такий самий набір дій. Завершивши його, він залишається сидіти, виголошуючи свідчення. При цьому його ступні повинні бути простягненими, а руки повинні лежати на стегнах. Молільник повинен з'єднати безіменний палець та мізинець, великий палець та середній, щоб утворилося кільце. Витягнувши вказівний палець, молільник говорить: «Ат-тахіййату лі-Ллягі ва с-салавату ва т-таййбату, ас-саламу алейка, аййуга н-набіу, ва рахмат Аллагі ва баракатугу, ас-саламу алейна ва аля ібаді Ллягі с-саліхін. Ашгаду алля іляга ілля Ллаг ва ашгаду анна Мухаммадан абдугу ва расулугу» («Привітання Аллаху, молитви й найкращі слова, мир тобі, о Пророк, милість Аллаха й благословення Його, мир нам і праведним рабам Аллаха. Я свідчу, що немає бога, крім Аллаха, і я свідчу, що Мухаммад – Його раб і Посланець»).

Якщо обрядова молитва складається із трьох або чотирьох ракятів, молільник знову піднімається зі словами «Аллагу Акбар» та піднімає при цьому руки. Так само він здійснює решту ракятів, нічого не вимовляючи вголос та читаючи тільки «Аль-Фатіху». Далі молільник сідає для останнього свідчення, простягаючи ліву ступню, вигинаючи й виводячи її з-під правого стегна, сидячи при цьому (таке положення займає той, хто звершує молитву, яка містить два свідчення). Потім молільник вимовляє те, що називається першим свідченням, а після цього говорить: «Аллагумма саллі аля Мухаммадін ва аля Алі Мухаммадін кама салляйта аля Ібрагіма ва аля Алі Ібрагіма іннака Хамідун Маджид. Аллагумма Барік яля Мухаммадін ва аля Алі Мухаммадін кама баракта аля Ібрагіма ва аля Алі Ібрагіма, іннака Хамідун Маджид» («О Аллах, благослови Мухаммада й рід Мухаммада, як благословив Ти Ібрагіма й рід Ібрагіма, воістину, Ти – Хвалимий, Преславний! О Аллах, благослови Мухаммада й рід Мухаммада, як благословив Ти Ібрагіма й рід Ібрагіма, воістину, Ти – Хвалимий, Преславний»). Сунною є також слова: «Аuzu бі-Ллягі мін азабу н-нарі уа азабі

ль-кабрі ва фітнаті ль-махйа ва ль-мамат ва фітна ль-масіхі д-даджаль» («О Аллах, я шукаю в Тебе захисту від пекла й страждань у могилі, від спокус життя й смерті, від зла спокус ад-Даджаль»), а також інші заклики. Потім молільник повертається направо й говорить «ассаляму алейкум уа рахмат Алла», потім робить те ж саме, повертаючи голову ліворуч. До сунни відноситься читання відповідних дуа після цього¹.

Обрядова молитва хворого: якщо молитва стоячи погіршує його стан або він не здатний стояти, він молиться сидячи. Якщо ж і це йому не під силу, він молиться, лежачи на боці. Якщо це важко для нього, то він молиться, лежачи на спині. Якщо він не може здійснювати поясні й земні поклони, досить кивка головою або закриття очей. У будь-якому випадку хворий не повинен пропускати молитов. І він повинен відновити всі пропущені ним обрядові молитви. Якщо йому важко здійснювати кожну обрядову молитву вчасно, він може поєднувати полуденну молитву (зугр) із післяполуденною (здійснюючи обидві молитви від час однієї), а також вечірній (магріб) з нічним (іша).

Молитва подорожнього: якщо відстань, яку він долає, перевищує 85 кілометрів, і його подорож не несе в собі нічого забороненого, то він може скоротити обрядову молитву в чотири ракяти до молитви в два ракяти. Якщо він збирається зупинитися в якомусь місці більш ніж на чотири дні (20 обов'язкових молитов), то з моменту його прибуття на це місце він здійснює молитву повністю, не скорочуючи. Якщо мандрівник здійснює молитву за імамом, який не є мандрівником, або ж він забув звершити молитву, перебуваючи в

¹ А саме слід говорити: *«Астагфіру Лла»* («Прошу прощення в Аллаха») тричі, після чого говорити: *«Аллагумма, анта с-Салам ва мінка с-Салам табаракта уа тааля йа зу ль-джалялі ва-ль-ікрам, ля іляга ілла Ллагу вахдагу ля шаріка лягу, лягу ль-мульку ва лягу ль-хамду ва гува аля куллі шайїн Кадір. Ля хауля ва ля куввату ілля бі-Ллягі, ла іляга ілля Ллагу ля набуду ілля ійагу, лягу н-німату ва лягу-ль-фадр ва лягу с-сана ль-хасан. Ля іляга ілля Ллагу мухлісіна лягу д-діна ва лягу карігі ль-кафірун. Аллагумма ля мані ліма аттайта ва ля муті ліма маната, ва ля йанфу зу джадд мінка ль-джадд»* («О, Аллах, Ти – Мир, і від Тебе – Мир, Благословенний Ти, Володарю величі й пошани! Немає бога, крім одного лише Аллаха, Якому немає рівного, Йому належить влада, Йому хвала! Він спроможний на кожну річ! Немає сили й могутності ні в кого, крім Аллаха! Немає бога, крім Аллаха, і не поклоняємося ми нікому, крім Нього! Йому належить благо, Йому належить милість, Йому належить прекрасна слава! Немає бога, крім Аллаха, і щиро сповідуємо Його релігію, навіть якщо це й неависно невірющим. О Аллах! Ніхто не позбавить того, що Ти дарував, і ніхто не дарує того, чого Ти позбавив, і даремним перед Тобою виявиться могутність того, хто володіє могутністю!») А після молитов фаджр і магріб потрібно до цих слів додавати наступні: «Ла іляга ілля Ллагу вахдагу ля шаріка лягу, лягу ль-мульку ва лягу ль-хамду, йухйі ва йуміту ва хува аля куллі шайїн кадір («Немає бога, крім одного лише Аллаха, Якому немає рівного! Йому належить влада й хвала, Він дарує життя і смерть! Він спроможний на кожну річ!») [Це повторюється десять разів]; *«Субхана Ллаг»* («Преславний Аллах») [тридцять три рази]; *«Аль-хамду лі Ллягі»* («Хвала Аллаху») [тридцять три рази]; *«Аллагу Акбар»* («Аллах Великий») [тридцять три рази]. А ще слід сказати: «Ла іляга ілля Ллагу вахдагу ля шаріка лягу, лягу ль-мульку ва лягу ль-хамду, ва гува аля куллі шайїн кадір («Немає бога, крім одного лише Аллаха, Якому немає рівного. Йому належить влада, Йому хвала! Він спроможний на кожну річ!»). Потім потрібно прочитати аят «Аль-курсі» та 112-у, 113-у і 114-у сури Корану (після молитов фаджр і магріб ці сури слід читати по три рази).

місці свого проживання, і згадав про неї, уже вирушивши в подорож, то в обох випадках він повинен здійснювати молитву цілком. Мандрівникові дозволено здійснювати молитву повністю, але все ж скорочувати її буде краще.

П'ятнична молитва (джума): вона краща за полуденну та вважається окремою молитвою, а не скороченою полуденною. Під час такої молитви не можна здійснювати чотири ракяти, і вона не зараховується, якщо здійснювати її з наміром здійснити молитву-зугр. Ні в якому разі не можна поєднувати джума з молитвою аср, навіть якщо є привід для такого поєднання.

Молитва вітр вважається сунною. Час звершення такої молитви – після нічної молитви й аж до світанку. Найменше число ракятів у цій молитві – один, найбільше – одинадцять. Слід завершувати таслімом кожні два ракята, і це найкраще. Мінімум, необхідний для звершення такої молитви – три ракята з двома таслімами. Краще за все спочатку читати 87-у суру, потім – 109-у, а далі – 112-у. Після кожного руху бажано звертатись до Аллаха із закликотипу «кунут», а також промовляти все вголос, навіть якщо людина молиться на самоті.

Поховальна молитва: обмивання покійного, загортання в саван, звершення молитви над ним, несіння його на кладовище й поховання відносяться до категорії загального обов'язку мусульман. Винятком є мученик, який загинув на війні. Його тіло не обмивають і не загортають у саван, але при цьому дозволяється здійснювати над ним поховальну молитву. Ховають мученика в тому стані, в якому він загинув.

Покійного чоловіка загортають у три шматки білої тканини, а жінку – в п'ять убрань: ізар, головне покривало, сорочку й два шматки тканини. Згідно Сунни, імам або людина, що звершує поховальну молитву, встає напроти грудей покійного чоловіка або над серединою тіла жінки, вимовляє слова «Аллагу Акбар» чотири рази, кожного разу піднімаючи руки. Промовивши ці слова вперше, він говорить: «Аузу бі-Ллягі міна ш-шайтані р-раджим», потім «бісмільлягі р-Рахмані р-Рахім» і читає про себе тільки суру «Аль-Фатіха». Потім йде другий такбір і заклик благословення на Пророка (мир йому й благословення Аллаха!), третій такбір і звернення до Аллаха з молитвою за покійного. Потім той, хто молиться, вимовляє четвертий такбір, зупиняється, а далі проговорює (таслім): «Ассаліму алейкум ва рахмату Ллаг». Забороняється піднімати могилу над рівнем землі більше, ніж на шибр¹, покривати її гіпсом, цілувати, обкурювати пахощами, робити написи, а також сидіти на могилі чи проходити по ній. Забороняється також освітлення могил, вчинення обходу навколо них, будівництво мечеті на них та поховання у мечеті. Також необхідно руйнувати всі споруди, що зводяться на могилах.

★ Немає меж вираженню співчуття іншій людині. Можна сказати, наприклад: «Азама Ллагу аджрака ва ахсан азаака ва гфір лі-маїтіка» («Нехай Аллах збільшить твою винагороду, нехай якнайкраще втішить тебе й нехай простить того, хто в тебе помер»). А, висловлюючи співчуття мусульманину,

¹ Бл. 22 см. – Прим. пер.

в якого помер хтось невіруючий, можна сказати: «Азама Ллагу аджрака ва ахсан азаака» («Нехай Аллах збільшить твою винагороду й нехай простить того, хто в тебе помер»). Забороняється висловлювати співчуття невіруючому, навіть якщо покійний був мусульманином.

★ Якщо мусульманин дізнається, що родичі покійного голосно оплакують його, він повинен порадити їм відмовитися від цього, адже покійний буде зазнавати страждань через їхні ридання.

★ Сказав аш-Шафі'ї (нехай буде милостивий до нього Аллах!): небажано родичам покійного збиратися в будинку й сидіти там, щоб до них приходили охочі висловити співчуття, але їм слід виходити в своїх справах. Це стосується як чоловіків, так і жінок.

★ Сунною є приготування їжі для родичів покійного, але небажано їсти в них або готувати їжу для тих, хто в них зібрався.

★ Сунною є відвідування могили, якщо для цього не доводиться проробляти довгий шлях. Дозволяється відвідувати могилу невіруючого, а також і невіруючому дозволяється відвідувати могилу мусульманина.

★ Сунною є проголошення при вході на цвинтар наступних слів: «Ассалюму алейкум, дар кавмін мумінін [або: агль ад-дійар міна ль-мумінін]. Уа інна ін ша Алла бікум лаяхікун ва йархаму Ллагу ль-мустакдіміна мінна ва-ль-мустахіріна. Інна насалу ляна ва лякуму ль-афійата. Аллагумма ла тахрімна аджругум, ва ла тафтінна бадагум, ва гфір ляна ва лягум» («Мир вам, о віруючі, які тут спочивають! Воістину, якщо побажає Аллах, ми приєднаємося до вас, і нехай помилує Аллах тих з нас, хто пішов раніше, і тих, хто затримався, і я прошу в Аллаха прощення для нас і вас. О Аллах! Не позбавляй нас їхньої винагороди, і не піддавай нас випробуванням після них! Прости і нам, і їм»).

Молитва під час двох свят: загальний обов'язок. Час її звершення – після молитви ад-духа, яка звершується одразу після сходу сонця. Якщо про свято стало відомо тільки після заходу сонця, то ця молитва відбувається на наступний день як відшкодування. Її необхідні умови такі ж самі, як у п'ятничної молитви, окрім двох проповідей. Небажано звершувати добровільні додаткові молитви до чи після молитви святкової, а саме в тому місці, де ця молитва звершувалася.

Опис святкової молитви: два ракята; після відкриваючого такбіру в першому ракяті здійснюється ще шість такбірів – аж до проголошення слів «Аузу бі-Ллягі міна ш-шайтані р-раджим». А під час другого ракяту звершується п'ять такбірів – перед читанням сур. Потім молільник говорить: «Аузу бі-Ллягі міна ш-шайтані р-раджим», читає вголос суру «Аль-Фатіха», потім 87-у суру в першому ракяті й 88-у – в другому. А після тасліму читаються дві проповіді, схожі на проповіді п'ятничної молитви, проте сунною є численне виголошення у них слів «Аллагу Акбар». Якщо людина звершує святкову молитву в якості добровільної додаткової молитви, вона буде дійсною, оскільки додаткові такбіри й слова згадування Аллаха між ними є сунною.

Молитва під час затемнення: він є сунною. Його час – від початку сонячного або місячного затемнення й аж до його закінчення. Коли причина

такої молитви минула, таку молитву вже неможливо відновити. Молитва під час затемнення складається із двох ракятів. У першому читається вголос сура «Аль-Фатіха» й будь-яка довга сура, потім звершується довгий поясний уклін. Випроставшись, молільник не робить земний уклін, а читає суру «Аль-Фатіха» й довгу суру, далі знову робить довгий поясний уклін, потім він випрямляється, після чого здійснює два довгих земні поклони. Так само відбувається й другий ракят, за яким виголошується свідчення й таслім. Якщо той, хто звершує молитву за імамом, прийшов після першого поясного поклону, вважається, що він не встигнув на цей ракят.

Молитва за дощ: звершення цієї молитви є сунною в тому разі, якщо земля стала сухою й безплідною, а дощі майже не випадають. Час молитви й правила, пов'язані з нею, такі ж, як у молитві двох свят, за винятком того, що імам читає лише одну проповідь після молитви. Сунною вважається перевернути свій одяг із надією на дощ.

Додаткові молитви: в Сунні повідомляється, що Пророк ^(мир йому й благословення Аллаха!) кожен день звершував додаткові молитви (двадцять ракятів) – два ракяти перед фаджр, чотири перед зугр, два після нього, два після магрібу й два після іша. Розповідають, що він звершував іще й інші додаткові молитви.

Час, у який заборонено звершувати обрядову молитву: 1) Під час сходу сонця. 2) Безпосередньо у полуденний час, коли сонце сягає найвищої точки. 3) Від часу післяполуденної молитви й до заходу сонця. Допускаються лише такі молитви у ці години: привітання мечеті, молитва, пов'язана із обходом Кааби, додаткова ранкова молитва, похорони, молитви під час омовіння, земний уклін, пов'язаний із читанням Корану та вдячністю Аллаху.

★ **Правила, що стосуються мечетей:** необхідно будувати мечеті, адже це найкращі споруди перед Аллахом. Забороняється співати в мечетях, аплодувати, грати на музичних інструментах, декламувати нечестиву поезію. Не допускається змішування чоловіків із жінками та статеві зносини. Забороняється й купівля та продаж, а людині, яка цим займається, необхідно сказати: «Нехай Аллах не дасть тобі прибутку!» А тому, хто шукає в мечеті загублену тварину, необхідно сказати: «Нехай не поверне її тобі Аллах!» Дозволяється вчити в мечеті дітей, не застосовуючи тілесних покарань, вінчати чоловіка й жінку, судити, співати дозволені пісні. У мечеті дозволено спати тому, хто звершує нічні молитви під час рамадану, а також іншим, зокрема гостям, хворим та відвідувачам, які хочуть відпочити після обіду. Не можна вести в мечеті пустих балачок, сперечатися, підвищувати голос, без потреби ходити. Не бажано спілкуватись у мечеті на мирські теми, або й використовувати різного роду приладдя (килими, світильники) для інших потреб.

Види закяту: закят є обов'язковим із чотирьох видів майна: **1)** Худоби, що знаходиться на пасовищах. **2)** Врожаю. **3)** Цінностей. **4)** Товарів.

Умови обов'язковості: закят є обов'язковим тільки при дотриманні наступних умов: **1)** Людина повинна бути мусульманином. **2)** Бути вільною. **3)** У неї мають бути вищезгадані речі в такому розмірі, з якого береться закят (цей розмір називається нісаб). **4)** Повноправне володіння даним майном. **5)** Закінчення повного року (за місячним календарем 354 дні) (за винятком врожаю).

Закят з худоби: худоба буває трьох видів: верблюди, корови й вівці. Для того, щоб закят із них був обов'язковим, повинні виконуватися наступні умови: **1)** Весь рік або більшу його частину худоба має перебувати на пасовищі. **2)** Розведення худоби повинно бути призначене для одержання молока й приплоду, а не виконання якихось робіт. Якщо худоба призначена для торгівлі, з неї береться такий самий закят, як з товарів.

Закят з верблюдів:

Число	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-35	36-45	46-60	61-75	76-90	91-120
Закят	==	1 вівця	2 вівці	3 вівці	4 вівці	1 однорічний верблюд	1 дворічний верблюд	1 трирічний верблюд	1 чотирьохрічний верблюд	2 дворічних верблюди	2 трирічних верблюди

Якщо верблюдів більше 120, з кожних 50 береться 1 трирічний верблюд, а з кожних сорока – 1 дворічний.

Закят з телят:

Число	1-29	30-39	40-59
Закят	=====	1 однорічне теля	1 дворічне теля

Якщо телят більше 60, з кожних 30 береться 1 однорічне теля, а з кожних сорока – дворічне.

Закят з овець:

Число	1-39	40-120	121-200	201-399
Закят	=====	1 вівця	2 вівці	3 вівці

Якщо овець більше 400, з кожної сотні береться одна вівця, але при цьому не береться козел, стара тварина, одноока, зайнята турботою про приплід чи вагітна, а також та, яка має особливу цінність.

Закят з врожаю: закят береться з зерна й плодів при виконанні трьох умов: **1)** Врожай можна зважувати й відкладати про запас, як, наприклад, ячмінь та пшеницю із зернових, а виноград і фініки – з плодкових рослин. Що стосується того, що не відміряється, але відкладається про запас – овочі, зелень та ін., то з такого врожаю закят не знімається. **2)** Отримано певну кількість (вагу) – 653 кг й більше. **3)** Рослини повинні належати даній людині в той час, коли з неї повинен стягуватися закят, тобто тоді, коли вже видно придатність плодів (коли вони пожовкли або почервоніли) та зерна (коли воно набралось сил та

висохло). З того, що зрошується без докладання зусиль – за допомогою дощу або річок, береться десята частина (ушр), а з того, зрошення чого вимагає зусиль і витрат (наприклад, зрошення водою з криниці та ін.), береться половина ушр (5%). Що зрошується обома способами, вимагає розуміння, який спосіб застосовується більше (рахувати кількість днів у році, протягом яких посіви зрошуються тим чи іншим способом).

Заkyat з цінностей: цінності поділяються на два види: **1)** Золото – з нього не береться закят, поки його вага не сягає **85** грамів. **2)** Срібло – з нього не береться закят, поки його вага не сягає **595** грамів. З паперових та металевих грошей закят не береться до тих пір, поки їхня загальна вартість не доходить (на момент виплати закяту) до вартості 85 грамів золота або 595 грамів срібла (береться найменша з них). Розмір закяту з цінностей – **2,5%**. З дозволених прикрас (коштовностей), призначених для використання, закят не стягується. З тих же, які здаються в оренду або просто зберігаються про запас, закят стягується. Дозволеними для жінок є традиційні золоті й срібні прикраси. Також дозволено нанесення невеликої кількості срібла на посуд. Чоловікам дозволяється носіння в невеликих кількостях срібла у вигляді обручки, окулярів та ін. Чоловікам також дозволяється носити невелику кількість золота (гудзики костюма, зубна пломба), але не уподібнюватись жінкам. Людина, грошові статки якої постійно змінюються так, що їй важко виплачувати закят з кожної суми на рік, повинна вибрати певний день у році та виплачувати закят, виходячи з фінансового стану в цей день. Людина, що одержує зарплату або здає щось в оренду (будинок, землю) і при цьому нічого не відкладає з цих грошей, не повинна виплачувати закят, навіть якщо має великі прибутки. Якщо ж вона відкладає щось про запас, то повинна виплачувати з цього закят наприкінці року, а якщо це важко, то, як уже сказано вище, вибрати один день із фіксованою сумою.

Заkyat з боргу: людина, якій винен гроші багатій чи хтось інший, від кого можна безперешкодно домогтися повернення цього боргу, зобов'язана виплатити з нього закят за весь період, щойно вона отримає його назад. Якщо ж повернення цього боргу не розглядається як можливе (наприклад, у разі банкрутства боржника), то з позикодавця закят не стягується, оскільки він не має можливості розпоряджатися цими грошима.

Заkyat з товарів: закят з товарів стягується тільки за наступних умов: **1)** Вони повинні бути власністю даної людини. **2)** У неї повинен бути намір, тобто ці речі повинні бути призначені саме для торгівлі. **3)** Їхня цінність повинна досягати найменшої з двох вартостей – вартості **85** грамів золота або **595** грамів срібла. **4)** Повинен збігти строк в один рік. Якщо всі умови виконуються, виплачується закят з вартості цих товарів. Якщо в людини є ще й золото, срібло, а також купюри або металеві гроші, їх додають до товарів, щоб їхня загальна вартість досягла потрібного відсотку. Якщо ж у людини з'явився намір користуватися речами, які представляють собою товар (одяг, будинок, машина та ін.), то закят з них не виплачується. Якщо ж пізніше вона вирішила використовувати їх для торгівлі, поновлюється рік, по закінченні якого виплачується закят.

Зақыт аль-фітр: його зобов'язаний виплачувати кожен мусульманин, який має статок, що перевищує вартість прожиткового мінімуму для нього самого та його родини. Виплачується він у ніч перед святом чи вдень у свято. Розмір його – **2,25** кг їжі, звичної для його країни, з кожної людини, незалежно від статі. Той, на кому лежить обов'язок виплачувати його за себе, повинен виплачувати його ще й за тих, хто знаходиться на його утриманні (якщо в нього є така можливість). Це робиться у святкову ніч. Бажано виплачувати зақыт цього виду в день свята ще до святкової молитви, і не можна залишати його виплату на час після цієї молитви. Дозволяється виплачувати його за день-два до свята, і можна віддавати одній людині зақыт від декількох, і можна давати декільком людям зақыт від однієї людини.

Виплата зақыту: зақыт виплачується одразу ж (після закінчення року), і опікун неповнолітнього або божевільного зобов'язаний виплачувати зақыт з їхнього майна. Сунною є самостійна виплата та розподіл зақыту власником даного майна. Необхідною умовою її виплати є намір. Якщо ж людина виплачує його з наміром роздати милостиню, її зақыт не зараховується, навіть якщо вона пожертвує всі свої гроші. Краще всього віддавати зақыт з якогось майна бідним людям даної місцевості, і його можна відправляти в інші місця, якщо в цьому є користь. Вважається дійсною виплата зақыту за два роки, якщо в людини є належний статок нісаб.

Кому виплачується зақыт: зақыт виплачується вісьмом категоріям осіб: **1)** Бідним. **2)** Незаможним. **3)** Збирачам зақыту. **4)** Тим, від чийх сердець чекають прихильності до ісламу. **5)** Раби (їх викуп або допомога в звільненні). **6)** Боржники. **7)** Тим, хто веде боротьбу на шляху Аллаха. **8)** Подорожнім.

Усім перерахованим вище групам дається стільки, скільки їм необхідно, крім збирача зақыту – йому дається стільки, скільки становить плата за його роботу, навіть якщо він багатий. Якщо країна, де проживає мусульманин, опинилася під владою харіджитів чи порушників Божого закону, виплата зақыту все одно зараховується. У випадку, коли правитель стягує зақыт з людей примусово чи з доброї волі, його виплата також зараховується, незалежно він того, справедливий цей правитель чи ні.

Не зараховується виплата зақыту невірному, рабові, багатому, тому, кого людина і так зобов'язана утримувати, а також людям з роду бані Гашим. Якщо людина помилково виплатила зақыт тому, хто не має права його отримувати, а потім дізналася про це, то її зақыт не зараховується. Винятком є лише той випадок, коли людина вважала отримувача зақыту бідняком, а той виявився багатим.

Добровільна пожертва: Посланець Аллаха (^{мир} ^{йому} ^й ^{благословення Аллаха!}) сказав: *«Ось які справи дійдуть до віруючого після його смерті: знання, яке він передавав іншим та поширював, праведний син, який буде за нього молитись, сувій Корану, який він записав, або мечеть, яку він побудував, або будинок, збудований для подорожніх, або водяний канал, який він проклав, або пожертву, яку він здійснював, будучи живим та здоровим!»* [Ібн Маджаг].

Посту зобов'язаний дотримуватися кожен мусульманин, який перебуває при здоровому глузді, є повнолітнім та здатний витримати піст. Жінка при цьому не повинна перебувати в періоді післяпологової кровотечі (ніфас) або менструації (*хайд*). Дітям також бажано дотримуватися посту, якщо вони в змозі робити це. Так вони будуть звикати до посту.

Про настання рамадану люди дізнаються за однією з ознак: **1)** Свідectво правдивого, повнолітнього й здорового мусульманина про те, що він бачив новий місяць рамадану. Це може бути як чоловік, так і жінка. **2)** Завершення 30-го дня місяця шабан. Посту потрібно триматися між часом сходу та заходу сонця. Намір триматися посту повинен з'являтися ще до світанку.

Піст порушують: **1)** Вагінальні статеві зносини, за що передбачено відшкодування й спокута. Спокута полягає у звільненні раба, а хто немає змоги зробити це, той повинен поститися два місяці поспіль або нагодувати шістдесят бідняків. Хто не може цього зробити, той нехай ніяк не відшкодує піст. **2)** Виверження сім'я через поцілунок, дотик або мастурбацію. На людину, в якій сталася полюція, ніякого покарання не накладається. **3)** Навмисне прийняття їжі й пиття – хто зробив це через забудькуватість, піст того не порушується. **4)** Кровопускання – шляхом хіджами або донорської здачі крові. Що стосується виходу невеликої кількості крові (наприклад, при взятті крові на аналіз) або її виходу мимоволі (рана, носова кровотеча), то це не порушує піст. **5)** Умисне викликання блювоти.

Якщо в горло того, хто поститься, потрапив пил, або ж він промив ніс чи прополоскав рот та вода дійшла до горла, або у нього сталося виверження від збуджуючих думок, або мала місце полюція, або у нього мимоволі вийшла кров або блювота, його піст не порушується.

Хто поїв, думаючи, що ще ніч, а потім виявилось, що вже день, повинен відшкодувати піст в інший день. А хто їв уночі притому, що в нього були сумніви щодо того, не настав чи вже світанок, його піст не порушується. Хто поїв удень, сумніваючись, чи зайшло сонце, той повинен відшкодувати піст в інший день.

Норми, що стосуються звільнених від посту: розговіння в рамадан заборонено тим, у кого немає поважної причини. Воно обов'язкове для жінки, в якій менструація або післяпологова кровотеча, а також для того, хто потребує її для збереження життя. Розговіння є сунною для подорожнього, якому дозволяється скорочення обрядових молитов, якщо йому важко постити, а також для хворого, якому піст може заподіяти шкоду. Дозволяється розговіння людині, яка відправилася в шлях усередині дня, а також вагітної або годувальниці, якщо вони побоюються за себе або за дитину. Усі вони зобов'язані тільки відшкодувати піст в інші дні, за винятком вагітної й годуючої. Вони годують бідняка за кожен такий день, якщо побоюються тільки за дитину.

Той, хто не може постити через старість чи невиліковні хвороби, повинен годувати за кожен день посту бідняка, і він не зобов'язаний відшкодувати піст.

Хто відклав відшкодування посту до наступного рамадану з поважної причини, зобов'язаний тільки відшкодувати пропущені дні, а той, хто зробив це без поважної причини, повинен, крім відшкодування, годувати за кожен

відшкодований день бідняка. Якщо людина відклала відшкодування посту з поважної причини та померла, не встигнувши відшкодувати його, то не буде за це відповідати. Якщо ж вона зробила це без поважної причини, то бідняків годують за цю людину. Сунною для родича такої людини є відшкодування замість неї цих пропущених днів, а також виконання даних нею обітниць, передбачених постом. Сунною є й виконання інших обітниць, пов'язаних із покірністю Аллаху.

Якщо людина розговілася з поважної причини, а в цей же день рамадану причина зникла, а також якщо невіруючий прийняв іслам, або жінка очистилася від менструації, або зцілювся хворий, або повернувся додому подорожній, або дитина стала повнолітньою, або прийшов до тьми божевільний – вони зобов'язані відшкодувати цей день, навіть якщо постили його залишок. Ті, кому дозволено розговіння в рамадан, не повинні дотримуватися у цей час ніяких інших постів.

Добровільний піст: найкращий його вид – піст через день. За ним слідує піст в понеділок і четвер, потім – піст три дні кожного місяця, причому бажано, щоб це були «білі дні» (13-й, 14-й і 15-й день кожного місячного місяця). Сунною є постити більшу частину місяців мухаррам і шабан, а також у день ашура, Арафа та шість днів у місяці шавваль. Небажано виділяти для посту місяць раджаб, п'ятницю, суботу, а також у «день сумніву» (30-й день місяця шабан за умови, що небо ясне).

Забороняється постити у святкові дні (ід аль-адха й ід аль-фітр), а також дні ташрік (11-й, 12-й і 13-й день місяця зу ль-хіджа) – окрім тих випадків, коли людина зобов'язана здійснити жертвопринесення в хаджі таматту або кіран.

Важливі зауваження:

★ Людина, що перебуває в стані нечистоти (у результаті статевих зносин, наприклад), а також жінка, що очистилася від хайду або ніфасу до світанку, можуть відкласти вчинення гусль та зробити його після азану обов'язкової ранкової молитви, закінчивши ранкове прийняття їжі (сухур) до світанку. Так їхній піст буде правильним.

★ Жінці дозволяється приймати ліки, що затримують прихід менструації в рамадан з метою прийняття участі в тому, що є благою справою та послухом Аллаху, але тільки за умови, що ці ліки не завдадуть шкоди здоров'ю.

★ Тому, хто поститься, дозволено ковтати слину, а також мокротиння, що знаходиться всередині тіла (в носоглотці).

★ Пророк ^(мир йому й Аллаха!) сказав: *«Моя громада буде щасливою доти, доки буде приступати до розговіння якомога швидше, а сухур відтягувати до самого ранку»* [Ахмад].

★ Пророк ^(мир йому й Аллаха!) сказав: *«Релігія не перестане бути сильною до тих пір, доки люди будуть поспішати з розговінням, адже юдеї та християни відкладають його»* [Абу Давуд].

★ При розговінні бажано читати дуа. Пророк ^(мир йому й Аллаха!) сказав: *«Воістину, молитва того, хто постить при розговінні не залишається без відповіді»* [ібн Маджаг]. Серед таких дуа, переданих від Пророка ^(мир йому й Аллаха!), є наступні

слова: «загабу з-заммау ва бталляті ль-'уруку ва сабата ль-аджру ін ша Аллах» («Пішла спрага, наповнилися судини й утвердилася нагорода з дозволу Аллаха»).

✳ Сунною є розговіння свіжими фініками, а якщо таких немає, то сушеними. Якщо їх немає, то розговіння роблять кількома ковтками води.

✳ Тому, хто поститься, слід уникати використання сурми, очних та носових крапель під час посту, щоб уникнути сумнівного, оскільки серед учених існують розбіжності щодо дозволеності таких речей. Якщо ж людина дійсно потребує цих речовин із лікувальною метою, їх можна використовувати. Навіть якщо людина відчула смак ліків у горлі, її піст вважається дійсним.

✳ Сунною вважається використання сівка в будь-який час у дні посту – без жодних застережень.

✳ Той, хто постить, повинен відмовитись від образ, пліток, брехні й тому подібних справ, а якщо хтось стане ляяти його, йому слід сказати: «Анні саїмун» («Воїстину, я пощу!»). Оберігаючи свою мову й інші частини тіла від гріхів, людина зберігає свій піст. Пророк ^(мир йому) ^(благословення Аллаха!) сказав: «*Хто не відмовився від образливих слів та вчинків, від того Аллах не вимагає, щоб він відмовлявся від їжі й пиття*» [Ахмад].

✳ Сунною є молитва того, хто тримається посту, до Аллаха з проханням за людину, яка запросила його поїсти.

✳ Ніч Передвизначення (*лайлату ль-кадр*) – найкраща ніч у році. Її слід чекати в останню декаду рамадану. Найбільш ймовірний час – ніч на 27-е рамадана. Добра справа, зроблена в цю ніч, краща, ніж добра справа, зроблена в кожен із тисячі місяців. Її ознаки: сонце при сході вранці біле, з невеликим сяйвом, і погода вдень тиха й хороша. Може статися, що ця ніч мине, а мусульманин не помітить її, тому в рамадан мусульманину слід бути особливо старанним в поклонінні й проявляти найбільшу старанність в останню його декаду, і намагатися не пропускати жодної ночі, здійснюючи добровільну нічну молитву. А якщо людина бере участь у колективній молитві-таравіх, вона не повинна йти, поки імам не звершить молитву цілком, адже тільки тоді їй запишеться добровільна нічна молитва.

☀ Хто почав добровільний піст, для того його завершення є сунною, але не обов'язком. Якщо він порушить свій піст навмисно, в цьому не буде нічого поганого, і він не зобов'язаний його відшкодовувати.

Іттікаф – це перебування психічно здорового мусульманина в мечеті для здійснення справ, угодних Аллаху. Неодмінна умова іттікафу – відсутність стану нечистоти. Той, хто здійснює іттікаф, повинен залишати мечеть тільки в разі необхідності (прийняття їжі, справляння потреби, обов'язковий гусль та ін.). Іттікаф стає недійсним, якщо людина вийшла з мечеті без потреби або вступила в статевий зв'язок. Іттікаф є сунною в будь-який час, проте в рамадан він найбільш бажаний, а особливо – в його останню декаду. Найменший термін іттікафу – година, але бажано, щоб він тривав не менше доби. Жінка може здійснювати іттікаф тільки з дозволу чоловіка. Сунною для того, хто звершує іттікаф, є заняття поклонінням та бажаними Аллаху справами, відмова від надмірності в дозволених справах та уникнення того, що людини не стосується.

Здійснення хаджу й умри хоча б раз у житті – обов'язок мусульманина.

Необхідні умови та обов'язки: 1) Людина повинна бути мусульманином. 2) Бути психічно здоровою. 3) Бути повнолітньою. 4) Бути вільною. 5) Мати достатньо коштів на дорогу й верхову тварину (або інший транспортний засіб).

Для жінок існує ще й шоста умова: наявність чоловіка або махрама. Хадж, здійснений жінкою без участі махрама, також дійсний, але таким чином вона скоює гріх. Хто за життя постійно відкладав звершення цих двох паломництв, а потім умер, з грошей того потрібно виділити суму, яка покриває витрати на здійснення хаджу й умри від його імені. Хадж невіруючого чи божевільного вважається недійсним. Хадж дитини (неповнолітнього) й раба дійсний, проте він не звільняє їх від обов'язкового хаджу (тобто, якщо дитина досягла повноліття, а раб був звільнений, вони зобов'язані повторити здійснення хаджу). Якщо людина не має змоги здійснити хадж (наприклад, через відсутність коштів), але все ж здійснила його, хадж вважається дійсним. А хто здійснив хадж за іншого, ще не зробивши його за себе, цей хадж зараховується йому як обов'язковий хадж за себе самого, а не за когось іншого.

Іхрам: сунною для бажаючого увійти в стан іхраму є здійснення повного омовіння (*гусл*), загальне очищення тіла й намащення пахощами. Прочанин знімає з себе зшитий одяг, одягає чистий білий ізар та ще одну накидку, після чого вступає в стан іхраму, кажучи: «Лаббейка Ллагумма умратан (або: хаджан)» («Ось я перед тобою, о Аллах, [маю намір зробити] умру (або хадж)») або «Лаббейка Ллагумма хаджан ва умратан» («Ось я перед тобою, о Аллах, [маю намір зробити] хадж і умру»). Якщо ж прочанин боїться якихось перешкод, він повинен поставити умову, сказавши: «А якщо виникне переді мною перешкода, то місце мого виходу з іхраму буде там, де Ти затримаєш мене».

Прочанин вибирає один з трьох видів хаджу: *таматту*, *іфрад* і *кіран*. Найкращим із них є таматту: мусульманин входить до стану іхраму в один з місяців хаджу (шавваль, зу ль-кида й зу ль-хіджа) та здійснює умру. Потім він виходить зі стану іхраму, знову входить у нього, а коли приходить час хаджу, то здійснює хадж. Іфрад – це той випадок, коли мусульманин робить тільки хадж. Кіран – паломництво, під час якого прочанин одягає іхрам для хаджу й умри відразу, або ж одягає іхрам для здійснення умри, після чого здійснює хадж до того, як здійснити обхід навколо Кааби (*таваф*) для умри.

Коли бажаючий здійснити хадж сідає на свій засіб пересування, то починає вимовляти слова тальбії: «Лаббейка Ллагумма лаббейка, лаббейка ла шаріка ляка лаббейка, інна ль-хамді ва н-німата ляка ва ль-мулька ля шаріка ляка» («Ось я перед Тобою, о Аллах, ось я перед Тобою, немає Тобі рівного, ось я перед Тобою, воістину, хвала Тобі, Тобі належить милість і влада, немає рівного Тобі»). Бажано вимовляти її як можна частіше й підвищувати при цьому голос (це не відноситься до жінок).

Що заборонено робити, перебуваючи в стані іхраму: 1) Голити волосся. 2) Стригти нігті. 3) Одягати зшитий одяг (для чоловіків) – хто не

знайшов ізару, може одягти штани, а хто не знайшов сандалів, той може надіти хуффи, вкоротивши їх так, щоб були відкриті щиколотки. У такому випадку прочанин не зобов'язаний нічого відшкодувати. **4)** Покривати голову (для чоловіків). **5)** Наносити пахощі на тіло й одягу. **6)** Вбивати дичину (дозволеного дикого звіра). **7)** Укладати шлюб – це харам, але за нього не встановлено спокуту. **8)** Торкатися до тіла дружини із пристрастю. Спокутою в даному випадку буде принесення в жертву вівці, піст протягом трьох днів або годування шести бідняків. **9)** Вагінальний статевий акт – якщо це відбулося до першого (часткового) виходу з іхраму, хадж стає недійсним. Прочанин має завершити його й повторити на наступний рік, заколовши верблюда, м'ясо якого потрібно роздати біднякам Мекки. Якщо ж це відбулося після першого виходу з іхраму, хадж вважається дійсним, однак прочанин повинен заколотися верблюда чи корову. Якщо ж статеві зносини мали місце під час умри, вона стає недійсною, і прочанин повинен принести в жертву вівцю й відшкодувати умру пізніше. Статеві зносини роблять недійсними і хадж, і умру.

Усе це стосується й жінки, але їй дозволяється носити зшитий одяг, і вона не повинна одягати хіджаб, нікаб та рукавички.

Спокута (фідйя) буває двох видів: 1) За вибором – це спокута за збривання волосся, використання пахощів, укорочення нігтів, покривання голови або надягання зшитого одягу для чоловіків. У цих випадках прочанин вибирає між триденним постом, годуванням шести бідняків (кожному біднякові необхідно дати півтора кілограми їжі) або закланням барана. А покаранням за вбиту на полюванні дичину є спокутування у вигляді дичини, схожої на вбиту, а якщо йому знайти таку ж саму дичину неможливо, то слід нагодувати бідних, відповідно до вартості дичини. **2)** За порядком. Спокута для тих, хто звершує хадж типу кіран чи таматту – вівця. Спокута для особи, яка вчинила статеві зносини – корова або верблюд. Якщо ж вона не може цього зробити, то зобов'язана постити три дні в хаджі й сім по поверненні. М'ясо від жертвопринесення необхідно роздати біднякам Мекки.

Вхід до Мекки: входячи в Заборонену мечеть (аль-Масджід аль-Харам), прочанин вимовляє слова, які необхідно згадувати при вході до мечеті. Потім він робить таваф для умри (якщо його хадж – таматту) або таваф прибуття (таваф аль-кудум) (якщо його хадж – іфрад чи кіран). При цьому він загортається в накидку (ріда), тримаючи один кінець під правою рукою, а інший закидаючи на ліве плече. Прочанин починає таваф від Чорного каменю, торкається його, цілує або вказує на нього зі словами: «бісмільягі, ва Ллагу Акбар» («Ім'ям Аллаха, і Аллах Великий»). Так він робить у кожному колі. При цьому він стає так, щоб Кааба виявилася зліва від нього, і обходить її сім разів (проти годинникової стрілки), по можливості прискорюючи й зближуючи кроки в перші три кола, а решту проходить звичайним кроком. Кожного разу, опинившись навпроти кута Кааби, зверненого в бік Ємену, він повинен по можливості доторкнутися до нього, а перебуваючи між двома

кутами, сказати: «Раббана атіна фі д-дунья хасанатан ва фі ль-ахіраті хасанатан ва кіна 'азаба н-нар» («Господи наш! Даруй нам добро в цьому житті й добро в останньому житті й захисти нас від страждань у вогні»). Під час звершення інших кіл прочанин може звертатися до Аллаха з будь-якими проханнями. Потім прочанин здійснює молитву в два ракята позаду макама Ібрагіма, якщо це можливо. У цих двох ракятах він читає сури «Кяфірун» («Невіруючі») та «Іхлас» («Щирість»). Після цього п'ється вода з джерела Замзам (чим більше, тим краще), після чого повертається до Чорного каменю й доторкається до нього, якщо це можливо. Потім він читає дуа, перебуваючи між каменем і дверима Кааби. Після цього прочанин йде до пагорбу ас-Сафа, піднімається на нього й каже: «Абду біма бадаа Ллагу бігі» («Починаю з того, з чого почав Аллах»), і читає слова Всевишнього: *«Воістину, пагорби ас-Сафа та аль-Марва — знаки Аллаха. Хто звершує хаддж або умру в дім Аллаха, то не буде йому гріха, якщо він пройде між ними. І хто зі своєї волі чинить добро, то, воістину, Аллах — Вдячний, Всезнаючий!»* [2:158], після цього повторює слова «Аллагу Акбар» і «ля іляга ілля Ллаг», повертається в напрямку Кааби, піднімає руки й читає дуа. Потім він спускається, доходить до зеленого знаку й біжить (або йде швидким кроком) до наступного знаку, потім доходить звичайним кроком до пагорба аль-Марва, і робить те, що робив на пагорбі ас-Сафа. Потім він спускається й робить все те ж саме сім разів (один пробіг від ас-Сафа до аль-Марва рахується за один раз). Потім він вкорочує волосся або збриває його (збривання краще) – за винятком прочанина, який здійснює умру в хаджі таматту', оскільки він має намір здійснити хадж після неї. Що ж стосується того, хто звершує іфрад або кіран, той не виходить зі стану іхраму після першого тавафу доти, доки не кинуть камінчики в день свята (джамарату ль-'акаба). Жінка робить те ж саме, що й чоловік, але не прискорює крок у тавафі й під час бігу між пагорбами ас-Сафа та аль-Марва.

Опис хаджу: знаходячись у Мецці, на 8-й день місяця зу-ль хідджа прочанин одягає іхрам та прямує в долину Міна, щоб провести там ніч на 9-е число. Після сходу сонця 9-го числа він прямує до Арафату і, коли сонце відхилиться від зеніту, здійснює молитви зугр та аср, поєднуючи їх та скорочуючи. Весь Арафат є місцем для стояння, крім долини Урана. Під час перебування там прочанину слід частіше вимовляти слова: «Ля іляга ілля Ллагу вахдагу ля шаріка лягу, лягу ль-мульку ва ляху ль-хамду, ва гува аля куллі шайїн кадір» («Немає бога, крім Аллаха єдиного, Якому немає рівного, Йому – влада, Йому – хвала, Він спроможний на кожну річ!») та виявляти впевненість у дуа, каятті й прагненні до Аллаха. Після заходу сонця прочанин, не вдаючись до поспіху, відправляється в Муздаліфа, вимовляючи слова тальбійя та згадуючи Аллаха. Досягнувши Муздаліфа, прочанин звершує там молитви магріб та іша, поєднуючи їх та скорочуючи, після чого ночує там. Потім він здійснює молитву фаджр на самому початку його часу й залишається там, читаючи дуа, поки не засвітає. Прочанин вирушає ще до

сходу сонця і, дійшовши до долини Мухассір, долає цю місцевість якомога швидше. Потім він приходить у долину Міна, і починає кидати сім камінчиків з «джамарат аль-акаба». Камінці повинні бути не менші за горошину й не більші за лісовий горіх. Кожного разу, піднімаючи руку, прочанин кидає камінчик та вимовляє «Аллагу Акбар». Необхідною умовою є потрапляння камінців углиб, навіть якщо вони й не зачеплять сам стовп. З початком кидання камінчиків прочанин перериває тальбійю. Потім він заколює жертвну тварину, після чого вкорочує волосся або голить голову (останнє краще). Після кидання камінців та гоління голови для прочанина стає дозволеним все, що було заборонене під час іхраму, крім подружньої близькості. Таким є перший (частковий) вихід зі стану іхраму. Потім прочанин повертається до Мекки та здійснює новий таваф (таваф аль-іфад). Цей таваф обов'язковий, і саме ним завершується хадж. Далі прочанин пробігає сім разів між пагорбами ас-Сафа й аль-Марва, якщо його хадж – *таматту*, або ж він не здійснив пробіг разом із першим тавафом. Після того, як він зробить це, всі заборони іхраму знімаються, і для нього стає дозволеним все, включаючи подружню близькість. Таким є другий (остаточний) вихід зі стану іхрам.

Далі прочанин повертається в долину Міна й проводить там ночі (11-е, 12-е й 13-е число – дні ташріку) в обов'язковому порядку. У кожен із цих днів, після полудня, він кидає камінці. При цьому він спочатку кидає сім камінців у перший стовп, потім проходить вперед і стоїть, читаючи дуа, потім кидає сім камінців у середній стовп, а після цього читає дуа й кидає сім камінчиків в останній стовп (джамарату ль-'акаба), не зупиняючись. Так само він вчиняє на другий день. Якщо ж прочанин поспішає, він повинен вийти з долини Міна ще в дванадцятий день, до заходу сонця. Якщо ж сонце в 12-ий день вже зайшло, а він все ще знаходиться в долині Міна, він зобов'язаний ночувати там і кидати камінці на наступний день – за винятком того випадку, коли його затримало велике скупчення народу, але він твердо має намір вийти. У цьому випадку він може вийти і після заходу сонця. Хадж-кіран схожий на хадж-іфрад, але в цьому випадку прочанин зобов'язаний здійснювати жертвопринесення – так само, як у хаджі таммату. Маючи намір повернутися до своєї сім'ї, прочанин повинен попроситися з Каабою, зробивши ще один таваф. Із жінки в період менструації або післяпологової кровотечі знімається обов'язок здійснювати цей прощальний таваф (таваф аль-вада'). Якщо ж прочанин після нього зайнявся купівлею чи продажем, він повинен повторити його знову. Хто вийшов, не зробивши прощального тавафу, повинен повернутися, якщо перебуває близько. Якщо він вже від'їхав далеко, то він повинен принести спокутну жертву.

Чотири стовпи хаджу: 1) Намір приступити до виконання обрядів хаджу. 2) Стояння на Арафаті. 3) Таваф аль-іфад. 4) Пробіг, що відноситься до хаджу.

Вісім обов'язкових дій хаджу: 1) Намір приступити до виконання обрядів хаджу зі встановленого місця (*мікат*). 2) Стояння на Арафаті до

заходу сонця. **3)** Перебування в Муздаліфа до півночі. **4)** Ночівля в долині Міна в дні ташріку. **5)** Кидання камінців. **6)** Збривання або вкорочення волосся; **7)** Прощальний таваф (таваф аль-вада).

Три стовпи умри: **1)** Намір приступити до виконання обрядів умри. **2)** Таваф, що відноситься до умри. **3)** Пробіг, що відноситься до умри.

Дві обов'язкових дії умри: **1)** Намір приступити до виконання обрядів умри зі встановленого місця (мікат). **2)** Збривання або вкорочення волосся. Хто порушить якийсь зі стовпів, його умра вважається недійсною. Хто залишив обов'язкову дію, той повинен принести спокутну жертву. Хто залишив вчинення того, що є сунною, на того не покладається ніякої спокути.

Необхідні умови правильності обходу навколо Кааби (таваф): **1)** Іслам. **2)** Розум. **3)** Намір. **4)** Відповідний час. **5)** Прикриття аврату (за можливістю) **6)** Стан чистоти (це не стосується дітей); **7)** У нього повинна бути впевненість у тому, що він дійсно обійшов Каабу сім разів. **8)** При обході Кааба повинна перебувати з лівої сторони від нього, і він повинен обійти заново ті кола, в яких помилився, не виконавши цієї умови. **9)** Під час обходу він не повинен повертатися назад. **10)** Самостійне пересування (для тих, хто здатний ходити). **11)** Усі сім кіл він повинен обходити одне за одним, не роблячи перерви. **12)** Обхід повинен відбуватися всередині мечеті аль-Харам. **13)** Починати обхід слід від Чорного каменю.

Сунною під час тавафу є: торкатися Чорного каменя й цілувати його, вимовляти слова «Аллагу Акбар» біля нього, торкатися кута Кааби, зверненого в бік Ємену, підбирати накидки іхраму особливим чином, прискорюватись і йти звичайним кроком (в залежності від того, що та де наказано), читати дуа й загадувати Аллаха, наближатись до самої Кааби й здійснення молитви в два рахята після таваф – за макамом Ібрагіма.

Необхідні умови бігу (сай): **1)** Іслам. **2)** Розум. **3)** Намір. **4)** Безперервність. **5)** Самостійне пересування (для тих, хто здатний ходити); **6)** Подолання семи відстаней між двома пагорбами. **7)** Подолання повних відстаней між двома пагорбами. **8)** Перед цим правильно зробити таваф. **9)** З пагорбу ас-Сафа повинні починатися непарні (1-й, 3-й, 5-й, 7-й) пробіги, а з пагорбу аль-Марва – парні (2-й, 4-й, 6-й).

Суннати пробігу: чистота (ритуальна чистота, очищення одягу та ін.), приховування аврату, читання дуа й проголошення слів згадування Аллаха, прискорений та звичайний крок (в залежності від того, що та де наказано), сходження на обидва пагорби й вчинення пробігу одразу після тавафу.

Заувага: найкраще кидати камінці в той же день, при цьому кидання буде дійсним, якщо прочанин відкладе його на другий чи навіть на останній день із днів ташріку.

Жертвопринесення: сунна. Коли настає 10-е число місяця зу ль-хіджа, бажаному зробити жертвопринесення забороняється відокремлювати будь-яку частину свого волосся, шкіри й нігтів (тобто стригти волосся, нігті та ін.) до тих пір, поки він не заріже жертвовну тварину.

Жертва з приводу народження дитини (акіка): сунна. За хлопчика ріжуть дві вівці, за дівчинку – одну, на сьомий день після народження. Сунною є гоління голови в той же день і роздача милостині сріблом, рівним за вагою збитому волосся. Якщо акіка збігається з днем жертвопринесення, то можна обмежитися однією з жертв.

Корисна заувага: той, хто відвідує мечеть Пророка (мир йому йому й), починає зі звичного привітання мечеті. Потім необхідно зупинитись біля могили Пророка (мир йому йому й) і, ставши обличчям до неї, повернутися спиною до кибли та сповнитися благоговінням – так, наче ти бачиш самого Пророка. Слід сказати: «Ассаляму алейка йа Расулу Ллаг» («мир тобі, о Посланець Аллаха!»). Можна промовити це кілька разів. Далі слід трохи повернутися вправо й сказати: «Ассаляму алейка йа Абу Бакр ас-Садик, ассаляму алейка йа Умар аль-Фарук! Аллагумма джзгімма ані набійагумма уа ані ль-іслямі хайр-ан» («Мир тобі, о Абу Бакр ас-Садик, мир тобі, о Умар аль-Фарук! О Аллах! Відплати їм добром за їхнього Пророка та за іслам»). Далі слід повернутися обличчям до кибли й прочитати дуа.

Усі обряди хаджу в скороченому вигляді:

Іфрад	Кіран	Таматту'	Вид хаджа
«Лябейка хаджан»	«Лябейка умраган ва хаджан»	«Лябейка умраган мутамагг'ан біга іля ль-хадж»	Початок іхраму тальбія
Таваф прибуття (тавафу ль-кудум)	Таваф (тавафу ль-кудум)	Таваф умри	Далі
Біг хаджу	Біг хаджу	Біг умри	Далі
Іхрам	Іхрам	Стрижка волосся (вихід з іхраму)	Далі
Відбуття до долини Міна	Відбуття до долини Міна	Іхрам для хаджу в Мецці й відбуття до долини Міна	8-й день до молитви-зухр
Прибуття на Арафат, звершення об'єднаних або скорочених молитв зухр та аср, читання дуа до молитви магіріб	Прибуття в Муздаліфу, звершення об'єднаних або скорочених молитв магіріб та іша, перебування там до півночі (до кінця іхраму)	Прибуття в Муздаліфу, звершення об'єднаних або скорочених молитв магіріб та іша, перебування там до півночі (до кінця іхраму)	9-й день після сходу сонця
Прибуття в долину Міна й кидання камінців (джаамрату ль-акаба)	Жертвопринесення	Жертвопринесення	Після заходу сонця
Гоління або вкорочення волосся й тавафу ль-іфада. При виконанні в двох із цих трьох дій звершується перший вихід з іхраму, а при звершенні трьох – другий іхрам	Жертвопринесення	Жертвопринесення	10-й день (свято) до сходу сонця
Пробіг хаджу	Пробіг хаджу	Пробіг хаджу	11-й та 12-й дні й 13-й для того, хто затримався
Кидання камінців у малий, середній та великий стовп після того, як сонце починає відхилитися вбік заходу	Кидання камінців у малий, середній та великий стовп після того, як сонце починає відхилитися вбік заходу	Кидання камінців у малий, середній та великий стовп після того, як сонце починає відхилитися вбік заходу	При від'їзді
Процальний таваф (тавафу ль-вада)	Процальний таваф (тавафу ль-вада)	Процальний таваф (тавафу ль-вада)	

★ **Злі вчинки** стираються й викупаються шляхом: щирого покаяння, благання про прощення, здійсненням добрих вчинків, терпінням до посланих Усевишнім випробувань, роздачі милостині (садака), дуа (молитви), прочитаної іншою людиною. Якщо залишаються (на момент смерті людини) непростені гріхи, вона карається за це в могилі, в Судний День або у вогні пекла доти, доки не очиститься, після чого буде введена до раю, якщо померла прихильником єдиногобожжя. А того, хто помер невіруючим, багатобожником або лицеміром, чекає вічне перебування у вогні.

★ **Тривога:** Легкість і радість серця, зникнення турбот і печалей – це бажання кожного, і тільки так досягається благополучне життя. А досягти цього допомагають певні релігійні, природні й практичні засоби, які не може втілити в життя ніхто, крім віруючого. Серед них: **1)** Віра в Аллаха; **2)** Виконання наказів Всевишнього Аллаха і дотримання Його заборон. **3)** Благодіяння (словами й діями) по відношенню до творинь Аллаха. **4)** Заняття корисними справами або набуття корисних релігійних знань. **5)** Відмова від роздумів про майбутнє або минуле, думки про повсякденні справи; **6)** Часте згадування Аллаха. **7)** Розповідь людям про явні й приховані милості Аллаха. **8)** Дивитися треба на тих, хто нижче нас за положенням, а не на тих, кому даровано більше благ цього світу, ніж нам. **9)** Докладання зусиль для усунення всього, що породжує печалі й турботи, і прагнення до того, що приносить радість. **10)** Звернення до Аллаха з деякими з тих молитов, з якими звертався до Нього Пророк (мир йому йому благословення Аллаха!), щоб звільнитися від печалі й турботи. Ібрагім аль-Хаввас (нехай буде милостивий до нього Аллах!) сказав: «Ліками для серця є п'ять речей: вдумливе читання Корану, порожній живіт, звершення нічної молитви, молитва до Аллаха у ранковий час та бесіда з благочестивими».

★ **Шлюб.** Вступ до шлюбу є сунною для того, хто має статевий потяг, але не боїться, що скоїть перелюб. Шлюб дозволений для того, хто не відчуває такого потягу, і обов'язковим для того, хто боїться, що може скоїти перелюб. У такому випадку цей обов'язок буде першорядним в порівнянні з обов'язковим хаджем. Забороняється дивитися на чужу жінку, а також дивитися з пристрасстю на літню жінку або хлопчика-підлітка.

★ Укладення шлюбу є дійсним тільки при дотриманні наступних умов: **1)**Визначення подружжя. Тому, коли в опікуна є кілька доньок, слова: «Я віддаю тобі за дружину одну з моїх доньок» не будуть вважатися дійсними. **2)**Згода розумного й повнолітнього чоловіка й вільної та розумної жінки. **3)**Присутність опікуна. Без нього самостійне укладення шлюбу жінкою недійсне. Її видає заміж тільки опікун, за винятком випадку, коли він відмовляється видавати її заміж за того, хто підходить їй у всіх відношеннях. Право опікунства належить батькові дівчини. За ним слідує дід по батькові, прадід та ін.. За ними – син (повнолітній), онук (син сина) та ін. За ним слідує рідний брат, потім брат по батькові, потім племінник (син брата) та ін. **4)**Свідки – двоє справедливих, розумних і повнолітніх чоловіків. **5)**Відсутність заборони – молочної чи кровної спорідненості або спорідненості по шлюбу.

★ **Жінки, на яких заборонено одружуватися:**

Перше: Довічна заборона: **1.** Кровна спорідненість: мати, бабуся, донька, донька сина, донька онука і.т.д., сестра (рідна, по батькові або по матері), донька сестри, донька її сина чи доньки, донька брата (рідної, по батькові, або по матері) та її доньки, доньки доньок її синів і.т.д., а також тітки з обох сторін (сестри батька чи матері). **2.** Молочна спорідненість. Вона робить забороненими ті ж категорії, що й кровна спорідненість, навіть коли справа стосується спорідненості по шлюбу. **3.** Спорідненість по шлюбу: мати дружини та її бабусі, дружини пращурів та нащадків, доньки дружини, доньки її дітей, онуків і т.д.

Друге: Тимчасова заборона: **1.** Через об'єднання (наприклад, заборона одружуватися одночасно на двох кровних сестрах, або на дівчині та її тітці). **2.** З причини, яка може зникнути (наприклад, заборона одружуватися на жінці, яка вже є дружиною іншого).

★ **Заувага:** Батьки чоловіка не мають права примушувати його одружитись на комусь усупереч його бажанню, і він не зобов'язаний підкорятися їм у цьому. І це не буде вважатися проявом неповаги до батьків.

★ **Розлучення:** забороняється давати розлучення жінці в період менструальної чи післяродової кровотечі, або в період чистоти, в який між подружжям мали місце статеві зносини. Але при цьому таляк зараховується. Небажаним є розлучення без будь-якої потреби в ньому. Дозволено розлучення, якщо в цьому є необхідність. Розлучення є бажаним для тієї людини, якій шлюб завдає шкоду. Людина не зобов'язана підкорятися батькам у питанні розлучення. Бажаючому розлучитися з дружиною забороняється давати їй більше одного розлучення за раз (тобто вимовляти формулу розлучення кілька разів поспіль, вважаючи кожне таке проголошення окремим розлученням).

Розлучення повинне відбуватися тільки в період чистоти, в який між подружжям ще не було статевих зносин. Чоловік дає жінці розлучення один раз та не повторює цю процедуру до закінчення терміну вичікування (ідда). Жінці, якій чоловік дав неостаточне розлучення (з правом повернення), забороняється виходити з свого будинку, і чоловік не має права примушувати її покинути будинок до закінчення строку вичікування. Таляк зараховується тільки при проголошенні його формули, а не просто за наявності наміру.

★ **Клятви.** Спокута клятви буде обов'язковою при наступних умовах: **1)** Якщо людина мала своєю метою саме клятву. Якщо ж вона сказала щось, не маючи на увазі клятву, це називається балаканиною в клятві, як наприклад слова, вимовлені за звичкою: «ва л-Лагі!» («клянуся Аллахом») **2)** Клятва повинна стосуватися чогось можливого в майбутньому, і не приймається в розрахунок клятва, пов'язана з минулим, про яке людина може не знати, але ж переконана в своїй правоті (коли людина клянеться у чомусь, будучи впевненою, що все відбувається саме так, як вона про це клянеться, а потім з'ясовується, що все зовсім не так), або навмисно помилкова клятва (це вже

відноситься до великих гріхів), або коли людина клядеться в чомусь, що повинно мати місце в майбутньому, будучи переконаним у своїй правоті, а потім з'ясується, що все сталося зовсім по-іншому. **3)** Клятва повинна бути добровільною – людину ніхто не повинен до неї примушувати. **4)** Якщо мало місце порушення клятви – наприклад, людина зробила те, чого клялася не робити або навпаки.

Хто під час клятви зробив застереження (виключення), а потім вчинив у відповідності з цим застереженням, той не зобов'язаний спокутувати свою клятву. Але для цього теж необхідне дотримання двох умов: **1)** Виключення повинне бути вимовленим відразу ж по проголошенні клятви. **2)** Людина повинна розуміти, що клятва поставлена в залежність від цього застереження – наприклад, якщо людина каже «уа л-Лагі ін ша' Аллаг» («Клянуся Аллахом, якщо побажає Аллах»).

Хто присягнувся зробити щось, а потім побачив, що краще й корисніше вчинити по-іншому, для того є сунною спокутувати свою клятву і зробити те, що краще.

* Спокута клятви. Спокутою є нагодувати десять бідняків (по півтора кілограма їжі на кожного) або одягти їх, або звільнити раба, а хто не може, той повинен постити три дні поспіль. Хто постив, маючи можливість нагодувати бідних, з того відповідальність за спокутування клятви не знімається. Спокуту можна зробити перед порушенням клятви й після цього. Якщо людина присягнулася про одне й те ж кілька разів, їй досить одного спокутування, якщо ж клятви були пов'язані з різними речами, необхідно кілька спокут. *** Обітниці.** Вони бувають різних видів: **1)** Обітниця без визначення – на кшталт: «Якщо я одужаю, то на мені – обітниця Аллаху». Якщо, сказавши це, людина замовкла, і у неї не було наміру на якусь певну обітницю, то після одужання вона повинна спокутувати свою обітницю в такому ж порядку, як при спокутуванні клятви. **2)** Обітниця, дана в суперечці або гніві, коли людина пов'язує свою обітницю з певною умовою, бажаючи заборонити комусь зробити щось або, навпаки, змусити когось зробити щось, на кшталт слів: «Якщо я з тобою заговорю, на мені – піст цілий рік!» У цьому випадку той, хто дав обітницю, вибирає між виконанням взятого на себе зобов'язання та спокутою обітниці (спокутування клятви) – після того, як все-таки заговорить з тією людиною. **3)** Дозволена обітниця – на кшталт: «Я даю Аллаху обітницю, що одягну свій одяг». У даному випадку людина вибирає між надяганням одягу й спокутою обітниці. **4)** Небажана обітниця – на кшталт: «Моя обітниця Аллаху – що я дам розлучення дружині». У даному випадку сунною є відмова від виконання обітниці та її спокутування. Якщо ж людина все ж виконає обітницю, то з неї знімається її спокутування. **5)** Обітниця, пов'язана із непослухом перед Аллахом – на кшталт: «Моя обітниця Аллаху – що я вкраду». Забороняється виконувати подібну обітницю, але її необхідно спокутувати. Якщо ж людина все ж виконає свою обітницю, то згрішить, а спокутування не потрібно. **6)** Обітниця, що є

послухом перед Аллахом – на кшталт: «Я даю Аллаху обітницю зробити певну кількість ракятів молитви» (з метою наближення до Аллаха). Якщо той, хто дає обітницю, пов'язує її з певною умовою (наприклад, зціленням хворого), то він повинен буде виконати свою обітницю в разі, якщо ця умова здійснилася. Якщо ж обітниця не була пов'язана з якоюсь умовою, то її виконання обов'язкове в будь-якому випадку.

★ **Годування груддю.** Воно робить забороненим те ж, що й кровна спорідненість, але при виконанні трьох умов: **1)** Причиною виділення молока повинні бути саме пологи. **2)** Годувати дитину груддю необхідно в перші два місячних роки після його народження. **3)** Повинна бути впевненість, що годування відбувалося не менше п'яти разів. Під одним разом мається на увазі смоктання дитиною грудей до того моменту, як вона її залишить, незалежно від насичення. Молочна спорідненість не дає прав на утримання та спадщину.

★ **Заповіт.** Він обов'язковий для того, хто вмирає, якщо в нього є непідтвержені зобов'язання перед кимось. Саме тому ця людина заповідає виконати ці зобов'язання. Заповіт є сунною для того, хто залишає після себе багато майна, і бажано, щоб він заповідав віддати його п'яту частину бідному родичу, що не входить до числа спадкоємців, нужденному, котрий володіє знанням чи просто праведній людині. Небажано для бідного, що має спадкоємців, заповідати щось іншим людям, якщо тільки спадкоємці не є багатими людьми. Забороняється заповідати не-родичам більше третини майна, і заборонено заповідати що-небудь із майна спадкоємцю, якщо тільки інші спадкоємці не погодяться з цим після смерті цієї людини. Заповіт втрачає силу, якщо спадкодавець говорить: «Я відмовляюся (від свого заповіту)», «Я анулюю його», «Я змінюю його» і т.д. Бажано написати на початку заповіту: «Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного! Цей заповіт такого-то (ім'я). Він свідчить, що немає божества крім Аллаха, Єдиного, що в Нього нема товариша, і що Мухаммад – Його раб і Посланець, і що рай – правда, і пекло – правда, і що Час неодмінно настане, і що цьому немає сумніву, і що Аллах воскресить тих, хто в могилах. І я заповідаю моїм близьким, яких я залишаю, боятися Аллаха й підтримувати хороші відносини одне з одним, підкорятися Аллаху та Його Посланцю, якщо вони є віруючими. І я заповідаю їм те ж, що заповідали Ібрагім та Якуб своїм синам: **«О сини мої! Воістину, Аллах обрав для вас цю релігію. Тож не помирайте, не ставши покірними Йому!»** [2:132].

★ Бажано при заклику благословення на Пророка (^{мир йому й благословення Аллаха!}) об'єднувати благословення й вітання, і не обмежуватися одним із них (тобто говорити «саяя л-Ллагу алейгі уа с-саяям» або «алейгі с-саяту уа с-саяям», а не просто «алейгі с-саяям»). Подібна формула не застосовується ні до кого, крім пророків, і не говориться: «Абу Бакр (мир йому й благословення Аллаха!) або (мир йому!)». Це вкрай небажано. Але, згідно із загальною думкою вчених, дозволено згадувати когось після пророків, закликаючи на них благословення, і говорити: «О Аллах, благослови Мухаммада, родину

Мухаммада та його сподвижників, дружин і нащадків». Бажано просити Аллаха про милість для сподвижників, і на покоління, що застали сподвижників, але не застали Пророка (табіун), а також учених, праведників, і тих людей, що мають великі заслуги перед ісламом людей. Слід говорити: «Абу Ханіфа, Малік, аш-Шафі'ї та Ахмад (нехай буде вдоволений ними Аллах!)» або (нехай буде милостивим до них Аллах)».

* Проголошення імені Аллаха перед забиттям тварин. Над кожною твариною, м'ясо якої дозволено їсти, яке знаходиться в розпорядженні людини та яке живе на суші, необхідно згадати ім'я Аллаха, щоб її м'ясо стало дозволеним. Для цього існує декілька умов: **1)** той, хто згадає ім'я Аллаха над твариною, повинен бути сповна розуму (не божевільним). **2)** Знаряддя забою не повинні бути ікла або кігті, адже забій із їхньою допомогою заборонений. **3)** Перерізання глотки, стравоходу та однієї чи обох яремних вен. **4)** Проголошення слів: «бісмі Ляг» під час руху рукою при закланні. Можна вимовляти ці слова й не по-арабськи. Сунною є проголошення слів «Аллагу акбар» після «бісмі Ляг». Прощається невимовляння цих слів через забудькуватість, але не через незнання.

* Полювання. Це вилов дикої тварини, м'ясо якої дозволено їсти, і яке не можна дістати (окрім як за допомогою полювання). Полювання дозволено, якщо його метою є ця тварина як здобич, і воно є небажаним, якщо його мета – розвага й забава. Полювання забороняється, якщо, переслідуючи тварину, людина завдає шкоди помешканням та посівам людей. Полювання дозволено при дотриманні наступних умов: **1)** Мисливець повинен бути з тих, чие проголошення імені Аллаха над твариною вважається дійсним. **2)** Знаряддя полювання повинно бути таким, що м'ясо вбитої ним тварини можна було їсти. Воно повинно бути гострим (спис, стріла і т.д.). А якщо це полювання з собаками або соколом, вони повинні бути навченими. **3)** Дія повинна бути навмисною (умисне націлювання зброї). Якщо ж усе сталося випадково, без наміру з боку мисливця, м'ясо вбитої тварини вважається забороненим. **4)** Проголошення слів: «бісмі Ляг» при наведенні зброї на предмет полювання. У даному випадку, якщо людина не згадала імені Аллаха, це важко виправдати, навіть якщо вона зробила це по забудькуватості чи неувважності. М'ясо тварини, над якою не було вимовлено ім'я Аллаха, не можна вживати в їжу.

* Їжа: це все, що їдять і п'ють. Основа всього цього – дозволені речі. Будь-яка їжа є дозволеною при виконанні наступних умов: **1)** Їжа повинна бути чистою. **2)** Вона не повинна бути шкідливою. **3)** Вона не повинна вважатися брудною чи зіпсутою.

Забороняється вживання в їжу всього нечистого – такого, як кров і мертвечина, шкідливого – такого, як отрута, і всього, що вважається брудним і поганим – такого, як гній, сеча, блохи й воші.

З тварин, що живуть на суші, заборонено вживати в їжу: м'ясо свині, м'ясо домашніх ослів, і хижих тварин, що мають ікла (лев, тигр, вовк, ягуар) собаки, мавпи, кішки (навіть дикої), лисиці, білки (окрім гієни).

З птахів забороняється їсти тих, які хапають здобич кігтями. Такими є орел, сокіл, яструб, балабан, шуліка й сова, а також м'ясо птахів, які харчуються падаллю – стерв'ятник, гриф, лелека.

Також заборонене вживання всього, що загалом вважається відразливим – наприклад, летюча миша, звичайна миша, пацюк, оса, бджола, муха, одуд, вуж,, дикобраз і змія.

Комахи. Заборонено вживати в їжу комах: хробаків, гнойових жуків, ящірок-гекконів.

Не можна вживати в їжу істот, яких шаріат дозволяє вбивати – наприклад, скорпіонів. Не можна вживати в їжу й тих істот, яких заборонено вбивати – мурашок, або тих, які народилися від двох тварин, одну з яких можна їсти, а другу – ні (наприклад, плід вовка й гієни). Заборона не поширюється на плід двох тварин, м'ясо яких дозволяється їсти (наприклад, мул, що походить від дикого осла й коня). М'ясо всіх інших тварин дозволене в їжу. Сюди відноситься домашня худоба й коні, а також дикі тварини типу жирафа, зайця, дамана, тушканчика, варану, антилопи й птахи – страус, курка, павич, папуга, голуб, горобці, качки, гуси й всі водяні птахи, а також тварини, що живуть у воді (окрім жаби, крокодила й змії).

Рослини, що поливаються або зрошуються нечистотами, можна вживати в їжу, якщо тільки в них не присутній присмак або запах цих нечистот. У цьому випадку їсти їх заборонено. Небажано ковтати кам'яне вугілля, землю й глину, а також їсти цибулю й часник у сирому вигляді.

Якщо людина зголодніла й буда змушена їсти щось заборонне, то повинна з'їсти рівно стільки, скільки необхідно для підтримки життя в собі.

✳ Забороняється вітати невіруючих із їхніми святами або бути присутніми на цих святкуваннях. Не можна вітати їх першими, а якщо вони самі сказали «Мир вам!», то відповідати треба «й вам!». Не варто вставати для привітання їх та для привітання єретиків, і небажано тиснути їм руки. Що стосується допомоги їм, то вона дозволяється лише із шаріатською метою.

Замовляння на зцілення, дозволені шаріатом

159

Той, хто розмірковує над законами Аллаха, знає, що випробування – всесвітній закон та частина передвизначення. Сказав Усевишній: *«Ми будемо випробовувати вас страхом, голодом, нестачею майна, людей та плодів. Сповідати ж добру звістку терпеливим»* [2:155]. І помиляється той, хто думає, що праведників випробування обходять стороною. Навіть навпаки – ці випробування вказують на віру того, до кого приходять. Пророка (мир йому ^й благословення Аллаха!) запитали: «Кого з людей випробовують найбільше?». Він сказав: *«Пророків, потім – праведників, потім кращих за інших людей. Людину випробовують у відповідності зі її вірою. І якщо її віра міцна, їй додаються випробування, а якщо її віра слабка, її випробування полегшуються»* [Ібн Маджа]. Випробування – одна з ознак любові Аллаха до Свого раба. Сказав Пророк (мир йому ^й благословення Аллаха!): *«Воістину, якщо Аллах полюбить кого-небудь, то буде його випробовувати»* [Ахмад]. Це також вказує на те, що Аллах бажає добра Своему рабу. Сказав Пророк (мир йому ^й благословення Аллаха!): *«Якщо Аллах бажає Своему рабу добра, Він прискорює йому покарання, [караючи його] вже в цьому світі. А якщо Аллах бажає своєму рабу зла, Він не карає його за його гріх [в цьому світі], щоб покарати його сповна в День Воскресіння»* [Ат-Тірмізі]. За допомогою випробувань, навіть незначних, Аллах викупає гріхи раба. Сказав Пророк (мир йому ^й благословення Аллаха!): *«Будь-якому мусульманину, навіть якщо його вколола колючка або спіткало щось серйозніше, Аллах обов'язково прощає гріх, і він звільняється від своїх гріхів подібно до того, як дерево звільняється від свого листа»* [Аль-Бухарі, Муслім]. Якщо випробувань зазнає праведний та благочестивий мусульманин, то це випробування послужить спокутою його поганих справ або піднесе його ступінь у раю, а для грішника випробування стане спокутою його поганих справ та нагадуванням про те, наскільки небезпечні ці погані справи. Сказав Усевишній: *«Зло з'являється на суші й на морі завдяки тому, що люди роблять своїми руками, — тож нехай скуштують частину того, що накоїли! Можливо, вони повернуться!»* [30:41].

Випробування буває декількох видів: випробування благом (збільшення майна) та випробування злом (страх, голод, зменшення майна). Сказав Усевишній: *«Ми випробовуємо вас злом і добром як спокусою, і до Нас ви повернетесь»* [21:35]. До випробувань відноситься і хвороба, і смерть, одна з найпоширеніших причин яких – зле око й чаклунство, що стало результатом заздрості. Сказав Пророк (мир йому ^й благословення Аллаха!): *«Найбільше смертей у моїй громаді – після передвизначення Аллаха – буде від злого ока»* [Ат-Таялісі].

Захист від злого ока й чаклунства. Ми повинні знати про те, як захистити себе від злого ока й чаклунства до того, як вони наздоженуть нас, і діяти відповідно до цього знання. Адже профілактика завжди краща за лікування. Способів захистити себе дуже багато.

Серед них: ✨ Зміцнення себе шляхом прихильності до єдинобожжя, шляхом віри в те, що насправді розпоряджається всім у світі тільки Аллах, а так само шляхом вчинення як можна більшої кількості добрих справ. ✨ Людина повинна завжди добре думати про Аллаха (очікувати від Нього

найкращого) й сподіватися на Нього, і за будь-якого приводу не навіювати самому собі, що захворів або що його зурочили, тому що самонавіювання саме по собі є хворобою. ✱ Якщо про якусь людину відомо, що у неї зле око або вона займається чаклунством, слід уникати спілкування з нею – не зі страху, але через необхідність вживати заходи для захисту себе. ✱ Побачивши те, що людині подобається, вона повинна згадувати Аллаха й просити у Нього благословення. Посланець (^{мир} ^{йому} ^{благословення Аллаха!}) сказав: «Якщо хто-небудь з вас побачить у собі, своєму майні або у свого брата щось, що йому сподобалося, то нехай він просить благословення у Аллаха, бо зле око – правда!» [Аль-Хакім]. Просити благословення означає говорити: «Барака Лягу ляка» («Нехай Аллах зробить це благом для тебе»), а не «Табарака Аллаг» («Благословенний Аллах!») ✱ Допомагають уберегтися від чаклунства сім мединських фініків сорту «аджва», якщо їх з'їдати щоранку. ✱ Слід шукати захисту в Аллаха, сподіваючись на Нього, думати про Нього хороше, просити в нього захисту від чаклунства й злого ока, часто згадувати Аллаха й звертатися до Нього із проханням про захист з відповідними словами зранку й ввечері. Вплив цих слів стає сильнішим чи слабшим з волі Аллаха, і залежить це від двох речей: 1) Віра в те, що в цих словах – істина, і вони приносять користь з дозволу Аллаха. 2) Людина повинна вимовляти їх і одночасно слухати їх своїм слухом та серцем, тому що це – два, а на два, що виходить від порожнього, неуважного й недбалого серця, не буде відповіді, як повідомив про це Пророк (^{мир} ^{йому} ^{благословення Аллаха!}).

Час проголошення слів поминання. Є слова, які наказано вимовляти після ранкової молитви та які наказано вимовляти після молитви полуденної. Якщо ж мусульманин забув про них, він вимовляє їх, як тільки згадає.

Ознаки того, що людину зурочено. Немає протиріч між медициною і шаріатськими замовляннями. У Корані міститься лікування як фізичних, так і духовних хвороб. Якщо людина не страждає захворюваннями якихось органів, то ознакою зурочення вроком або чаклунства може служити: мігрень (біль то в одній, то в іншій частині голови), жовтуватий колір обличчя, рясне виділення поту, часте й рясне сечовипускання, втрата апетиту, оніміння, жар або замерзання кінцівок, сильне серцебиття, біль, що з'являється то в нижній частині спини, то в плечах, здавленість у грудях, безсоння, поява сильного страху або гніву, часта відрижка, зітхання, схильність до усамітнення, апатія і лінь, сонливість та інші проблеми зі здоров'ям, які не мають медичних причин. Ці ознаки (або частина їх) проявляються в залежності від сили зурочення.

Мусульманин повинен мати міцну віру й серце, в яке не ввійде жодне навіювання. Він не повинен навіювати собі, що хворий, лише тому, що побачив одну з цих ознак, адже самонавіювання вилікувати важче, ніж хворобу. Деякі з цих ознак можуть спостерігатися й у цілком здорових людей або ж причиною їхньої появи є не зурочення, а звичайна хвороба. Причиною утруднення в грудях, апатії та смутку може бути й слабкість віри. У такому випадку людині варто переглянути свої відносини з Усевишнім Аллахом.

Якщо причиною хвороби є зурочення¹, то виліковується вона (з дозволу Аллаха) двома способами: 1) Якщо відомий той, хто зурочив – йому наказують зробити повне омовіння, після чого хворий бере використану від нього воду й виливає її на себе. 2) Якщо зурочив невідомий, то лікування полягає в замовлянні, дуа й кровопусканні (*хіджама*)².

Якщо ж причина хвороби – чаклунство³, то лікується воно одним із наступних способів: 1) Якщо відомо місце чаклунства, зокрема вузол, то його розв'язують, читаючи при цьому 113-у й 114-у сури Корану, а потім спляють. 2) Замовляння, приписане шаріатом – аяти Корану (особливо, сура 2, 113 і 114), дуа, про які ми згадаємо далі. 3) Нушра. Це дії, що знімають чаклунство. Вони бувають двох видів: 1) Заборонені – наприклад, відвертання чаклунства іншим чаклунством або звернення до чаклуна для його зняття. 2) Дозволені. Наприклад: взяти сім листочків лотосу, розтерти їх між двома каменями, потім прочитати на них сури 109 («аль-Кафірун»), 112 («аль-Іхляс»), 113 («аль-Фалак») і 114 («ан-Нас») по три рази, після чого покласти їх у воду й пити її або митися нею. Повторювати це потрібно до тих пір, поки, з дозволу Аллаха, не прийде зцілення [переповів Абд ар-Раззак в «Мусаннафі»]. 4) Вигнання чаклунства – за допомогою викликання блювоти проносними засобами, якщо йдеться про живіт та допомогою кровопускання (з інших місць).

Замовляння та його неодмінні умови: 1) Воно повинно складатися з аятів Корану та дозволених молитов. 2) Воно повинно вимовлятися арабською або іншою мовою, але за умови, що сенс сказаного зрозумілий. 3) Віра в те, що замовляння не має впливу саме по собі, а зцілення виходить від Аллаха.

Для посилення впливу замовляння, необхідно робити його з наміром зцілення хворого й настанови джинам (адже Коран був відісланий як дороговказ та зцілення!)⁴, а не з наміром вбити джина, якщо тільки вже нічого з вищесказаного не допомагає.

¹ Зурочення – шкода, що наноситься джином з дозволу Аллаха, досягаючи людину в стані захоплення, що виходить від власника злого ока, до якого приходять шайтани й при цьому відсутні будь-які перешкоди (згадування Аллаха, молитви та ін.). Існування зурочення підтверджується хадісом: «Зурочення – істина» [аль-Бухарі]. А в іншій версії: «І приносить його шайтан і заздрість сина Адама» [Ахмад]. Аль-Хайсамі назвав цей хадіс достовірним, і існують інші хадіси з приблизно таким же змістом]. Зурочення називається злим оком тому, що саме очі використовуються при погляді на щось та опис цього, а зовсім не тому, що самі очі наносять шкоду. Це підтверджує й той факт, що від сліпого може виходити зурочення, тоді як він не може ні на кого дивитися.

² Сказав Пророк (мир йому і благословення Аллаха): «Воістину, краще з того, чим ви лікуєтеся, кровопускання». Аллах зціляв за допомогою нього хвороби різних органів, а також хвороби, причиною яких був пристрій і чаклунство – наприклад, як рак. Такі випадки відомі.

³ Чаклунство – особливі слова або дії, які здійснюють прямий вплив на тіло, серце чи розум того, проти кого вони спрямовані. Чаклунство справді існує. Воно може вбивати, приносити хвороби, робити так, що чоловік не може здійснювати статеві зносини зі своєю дружиною, а також приводити їх до розлуки. Серед видів чаклунства є такі, які являють собою багатобожжя й невір'я, а є й такі, які вважаються великим гріхом.

⁴ Ідеться про те, що того, хто чує читання Корану, необхідно закликати до ісламу, добра й утримувати від зла. Такий намір допомагає хворому якнайсильніше, на відміну від злого наміру про вбивство. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха!) сказав: «Воістину, Аллах –

Необхідні якості того, хто робить замовляння: 1) Він повинен бути мусульманином та богобоязливим – чим більша його богобоязливість, тим краще результат. 2) Він повинен звертатися до Аллаха з усією щирістю під час замовляння, тобто так, щоб говорив не тільки язик, але й серце. Краще за все, щоб людина робила замовляння сама собі, бо серце когось іншого зазвичай чимось зайнято. Ніхто не відчуває так добре того, наскільки людина страждає, а тим, хто страждає, Аллах обіцяв відповідь на їхні благання.

Необхідні якості того, над ким роблять замовляння: 1) Бажано, щоб він був віруючим і праведним, і чим міцніша його віра, тим кращим буде вплив замовляння. Сказав Всевишній: *«Ми відкриваємо в Корані те, що є зціленням і милістю для віруючих. А нечестивцям це не додає нічого, крім втрат!»* [17:82].

2) Він повинен звернутися до Аллаха всім серцем з благанням про зцілення.

3) Він не повинен вважати, що лікування відбувається занадто повільно або запізнюється, тому що замовляння – це дуа, і якщо намагатися прискорити відповідь, її взагалі може не бути. Сказав Пророк (мир йому, благословення Аллаха): *«На ваше прохання дадуть відповідь, якщо тільки ви не будете поспішати, кажучи: ось, я звертався [до Аллаха], але Він не послухав мене»* [Аль-Бухарі, Муслім].

Замовляння відбувається кількома способами: 1) Читання, супроводжуване дмуханням із легким поплывуванням. 2) Читання без дмухання. 3) Виділення слини на палець із наступним змішуванням її з землею та нанесенням на хворе місце, 4) Читання, супроводжуване протиранням хворого місця.

Аяти й хадіси, що використовуються в замовляннях:

(1), аят «аль-Курсі» (2:255),

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾¹

два останніх аяти із сури «аль-Бакара» (2:285, 286),

﴿عَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَكَيْهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفِرُ بَيْنَ يَدَيْهِ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾²
 ﴿وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تَأْخُذْنَا إِن تَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾²

Жалісливий та любить жалісливих, і дарує за жалість те, чого не дарує за насилля...» [Муслім].

¹ («Аллах! Немає бога, крім Нього — Живого, Сушого! Не торкається Його ні дрімота, ні сон. Йому належать ті, хто на небесах, і ті, хто на землі. Хто ж заступиться перед Ним без Його дозволу? Він знає те, що попереду них і те, що позаду них. Вони ж не досягають зі знання Його нічого, крім того, що побажає Він. Престол Його охоплює небеса і землю, а збереження їх не втомлює Його. І Він — Всевишній, Великий!») [2:255].

² («Посланець увірував у те, що зіслано йому від Господа його, а разом із ним — віруючі. Усі увірували в Аллаха, в ангелів Його, у книги Його, у посланців Його: «Ми не проводимо межі між посланцями». Вони говорять: «Слухаємо та підкоряємось! Даруй нам прощення, Господи наш, і до Тебе — повернення!» Аллах не вимагає від людини понад можливості її. За неї те,

¹ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
² يَتَقَوَّمْنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ، يَغْفِرَ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ
³ وَنَزَلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خُسَارًا
⁴ وَإِذَا مَرِضْتَ فَهُوَ يَشْفِينُ
⁵ أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
⁶ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءً
⁷ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ
⁸ لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ
⁹ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِنْ فُطُورٍ
¹⁰ وَإِن يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَرِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ
¹¹ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَن أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ
¹² فَوَجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةَ مُوسَىٰ أَن يَأْتِيَهُمُ الْسَّحَرُ
¹³ ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ
¹⁴ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُودِهِ لَمَّا تَرَوْهَا
¹ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَىٰ

що здобула собі вона, і проти неї теж те, що здобула собі вона. «Господи наш! Не карай нас за те, що забули ми, або в чому помилилися! Господи наш! Не покладай на нас тягара, який поклав Ти на тих, які жили раніше за нас. І не покладай на нас того, на що не вистачить сили у нас. Вибач нам, прости нас, і змилуйся над нами! Ти — Захисник наш, тож допоможи нам проти невіруючих людей!» [2:285, 286].

¹ («Аллах захистить тебе від них, а Він — Всечуючий, Всезнаючий!») [2:137],

² («О народе наш! Дайте відповідь тому, хто закликає до Аллаха та увіруйте у Нього! Він простить вам гріхи ваші та врятує вас від болісної кар!») [46:31]

³ («Ми відкриваємо в Корані те, що є зціленням і милістю для віруючих. А нечестивцям це не додає нічого, крім втрат!») [17:82]

⁴ («Невже вони заздять людям через те, що Аллах дарував їм зі Своєї ласки?») [4:54]

⁵ («Він зцілює мене, коли я хворію») [26:80]

⁶ («Він зцілить груди віруючих людей») [9:14]

⁷ («Скажи: це — прямиий шлях і зцілення для тих, які увірували!») [41:44]

⁸ («Якби Ми зіслали цей Коран горі, то ти побачив би її покірно розколотою від страху перед Аллахом») [59:21]

⁹ («Ти не побачиш у творінні Милостивого неспіврозмірностей») [67:3]

¹⁰ («Невіруючі ледь не прагнуть збити тебе своїм поглядом, коли чують нагадування. І говорять: воїстину, він — божевільний!») [69:51]

¹¹ («Ми відкрили Мусі: кидай свою палицю! І ось, стала вона поглинати те, що створили вони! І постала істина! Марне те, що робили вони! Вони зазнали поразки й повернулися приниженими») [7:117-119]

¹² («Вони запитали: «О Мусо! Чи будеш кидати [палицю] першим чи, може, будемо перші ми? Той відповів: ні, нехай уже ви будете перші! І через чари їхні здалося йому, що мотузки й палиці їхні почали рухатися. І відчув Муса страх у душі своїй. Ми сказали: не бійся! Воїстину, ти подолаєш їх! Кинь те, що в твоїй правій руці, і воно негайно проковтне те, що зробили вони, бо то тільки хитрощі чаклуна! Не переможе чаклун, де б він не був!») [20:65-69]

¹³ («Та потім Аллах зіслав спокій Своему Посланцю й віруючим») [9:26]

¹⁴ («І Аллах зіслав йому спокій та підтримав його військом, якого ви не бачите») [9:40]

﴿لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا﴾²
 ﴿هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ﴾³

сура «аль-Фатіха» сури «Невіруючі» (109), «Щирість» (112), «Світанок» (113), «Люди» (114),

Хадіси:

﴿أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيكَ﴾⁴ *«Асалу л-Лага ль-Азіма Рабба ль-арші ль-азімі ан йашифійака»* (7 разів).

﴿أَعِيذُكَ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَةٍ وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَةٍ﴾⁵ *«Уізука бі-каліматі Лягі т-тамматі мін куллі шайтанін ва гамма-тін ва мін куллі айнін лямма»* (3 рази).

﴿اللَّهُمَّ رَبَّ النَّاسِ أَذْهِبِ الْبَأْسَ وَأَشْفِ أَنْتَ الشَّافِي لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَاؤُكَ شِفَاءً لَا يُعَادِرُ سَقَمًا﴾⁶ *«Аллагумма, Рабба н-насі азгібі ль-баса, уа шфі, Анта ш-шафі, ля шіфаа ілля шіфау-ка шіфа'ан ля йугадіру сакаман!»* (3 рази).

﴿اللَّهُمَّ أَذْهِبْ عَنْهُ حَرَّهَا وَبَرِّدْهَا وَوَصِّبْهَا﴾⁷ *«Аллагумма азгіб ангу харра-ша ва барда-га ува васаб-га»* (1 раз).

﴿حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ﴾⁸ *«Хасбія Лагу ля іляга ілля гува, 'алеігі тавакяльту ва гува Раббу ль-арші ль-азім»* (7 разів).

﴿بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ مِنْ كُلِّ دَاءٍ يُؤْذِيكَ وَمِنْ شَرِّ كُلِّ نَفْسٍ أَوْ عَيْنٍ حَاسِدٍ، اللَّهُ يَشْفِيكَ بِسْمِ اللَّهِ أَرْقِيكَ﴾⁹ *«Бісмі Лягі аркія мін куллі да-ін йузика ва мін шаррі куллі нафс-ін ау айн-ін хасід-ін, Аллаху йашифіка, бісмі Лягі аркія»* (3 рази).

﴿Ище можна покласти руку на хворе місце, сказати بِسْمِ اللَّهِ «бісмі Ляг» (3 рази), а потім: أَعُوذُ بِعِزَّةِ اللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجْدُ وَأَحَازِرُ﴾¹⁰ *«Аuzu бі-іззаті Лягі ва кудраті-гі мін шаррі ма аджіду ва ухазіру»* (7 разів).

Зауваги:

1 Не можна вірити в забобони, пов'язані з зуроченням (наприклад, що потрібно пити сечу власника злого ока, або що пристрій зникає, як тільки той довідається про нього).

¹ («Та Аллах зіслав спокій Своему Посланцю й віруючим, зробивши їхнім обов'язком слово богобоязливості») [48:26]

² («Аллах був задоволений віруючими, коли вони присягнули тобі під деревом; Він знав те, що було в їхніх серцях, зіслав для них спокій та винагородив близькою перемогою») [48:18]

³ («Він — Той, Хто зіслав спокій у серця віруючих, щоб їхня віра була ще сильнішою») [48:4]

⁴ («Прошу Великого Аллаха, Господа великого Трону, щоб Він зцілив тебе»)

⁵ («Шукаю захисту в досконалих словах Аллаха, щоб вони захистили тебе від будь-якого шайтана, шкідливої комахи й злого ока»)

⁶ («О Аллах, Господь людей, видали цю хворобу й зціли! Ти – Зцілювач, немає зцілення, крім Твого зцілення, [зціли ж так, щоб після цього] не залишилося хвороби!»)

⁷ («О Аллах, віддали від нього спеку її, холод її та хворобу її»)

⁸ («Достатньо мені Аллаха, немає божества, крім Нього, і Він – Господь великого Трону»)

⁹ («Ім'ям Аллаха закликаю тебе від усього того, що приносить тобі муки, від зла будь-якої людини й від злого ока заздрісника! Нехай зцілить тебе Аллах, ім'ям Аллаха закликаю тебе!»)

¹⁰ («Шукаю захисту в величі Аллаха та Його могутності від зла того, що я відчуваю та чого стережусь»)

② Не можна вішати талісмани зі шкіри, браслети й намиста на місця, які може вразити пристріт.

Сказав Пророк (мир йому і благословення Аллаха!): «Хто причепить якусь річ, той буде їй цілком відданий» [Ат-Тірмізі]. Якщо на цій речі написані аяти з Корану, то думки вчених стосовно заборони таких предметів різні. Але все ж таки краще відмовитися від них.

③ Напис «Ма ша Аллаг, табарака Ллаг», зображення меча, ножа або ока, зберігання Корану в машині або вішання аятів на стіни в будинку не захищає від пристріту. Більше того, все це може виявитися забороненими талісманами. Хворий повинен бути впевнений у відповіді і не вважати, що зцілення запізнюється.

④ Якщо хворому скажуть, що для того, щоб вилікуватися, потрібно приймати ліки все життя, він стерпить і буде це робити, проте він втрачає терпіння, якщо замовляння затягується. Але ж за кожен букву з Корану, прочитану ним під час замовляння записується добра справа, а за кожне добре діло його очікує нагорода в десятикратному розмірі. Йому слід читати два, просити в Аллаха прощення й більше роздавати милостиню, бо це сприяє успішному проханню про зцілення.

⑤ Колективне читання Корану суперечить Сунні та його вплив надто слабкий. Те ж саме стосується й використання одного лише магнітофона, тому що таким шляхом не втілюється в життя намір, а він є необхідною умовою для замовляння, навіть якщо в такому слуханні й закладене яесь благо. Замовляння потрібно повторювати до зцілення. Якщо ж це втомлює хворого, йому слід повторювати його рідше, щоб воно його не втомило. Що стосується повторення будь-якого аяту або два певну кількість разів, то це неправильно, якщо тільки на це не вказує шаріат.

⑥ Існують певні ознаки, які вказують на те, що цілитель використовує чаклунство, а не Коран. І нехай тебе не вводять в оману та релігійність, яку демонструють такі люди. Вони можуть почати з читання Корану й тут же перейти до чогось іншого. Ці люди можуть постійно відвідувати мечеть лише для того, щоб обдурити інших. Така людина може старанно згадувати Аллаха у вашій присутності. Не спокушайтеся цим і будьте обережні!

Ознаки, за якими можна впізнати чаклуна або віщуна: ★ Звернення до хворого з питанням про його ім'я або ім'я матері, хоча насправді знання імені ніяк не впливає на лікування. ★ Прохання дати йому щось з одягу хворого (верхньої або нижньої частини). ★ Прохання дістати йому тварину, яка володіє певними властивостями, щоб принести її в жертву джину, помазавши хворого цією кров'ю. ★ Читання незрозумілих заклинань або створення талісманів із незрозумілими написами. ★ Вручення хворому папірця з намальованими на ньому квадратами, усередині яких – букви й цифри (його називають хіджаб). ★ Веління хворому уникати людей протягом певного терміну й перебувати в темному приміщенні. ★ Веління хворому не торкатися води якийсь час. ★ Вручення хворому якої-небудь

речі, яку він повинен закопати в землю чи папірця, якого необхідно спалити й обкурити себе цим димом. ★ Повідомлення хворому про якісь його особисті справи, про які ніхто не знає, або його імені, місце проживання або хвороби ще до того, як він заговорить. ★ Постановка діагнозу з першого погляду, по телефону або поштою.

7 Прихильники Сунни стверджують, що джин може входити в людину. Доказом цього слугують слова Всевишнього: «*А ті, які пожирать лихву, воскреснуть лише так, як ті, кого своїм дотиком вразив шайтан*» [2:275]. Тлумачі Корану зійшлися на думці, що під «дотиком» в аяті мається на увазі божевілля, яке вражає людину, коли в неї входить джин.

Висновок: чаклунство насправді існує. Його вплив доведений Писанням Аллаха та Сунною. Чаклунство – великий гріх. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха!) сказав: «*Бійтеся сімох великих кар! Його запитали: за що, о Посланець Аллаха? Він сказав: за багатобожжя, за чаклунство...*» [Аль-Бухарі, Муслім]. Усевишній Аллах сказав: «*Але ж ці люди знали, що тому, хто здобув це, немає частки в наступному житті.*» [2:102]. 1) Чаклунство поділяється на два види – вузлики й намовляння. Саме так чаклун звертається за допомогою до шайтанів, коли хоче завдати шкоди якійсь людині. 2) Чаклун намагається впливати на тіло, розум, волю та бажання людини, навіюючи, що якась річ обертається іншою, рухається чи йде. Перший вид чаклунства – багатобожжя, адже шайтан ніколи не допоможе людині, якщо та не стане невіруючою. Другий вид чаклунства – важкий гріх. Але все, що відбувається, відбувається тільки з волі Всевишнього Аллаха!

Жодне творіння не може обійтися без Аллаха. Усі вони потребують того, що Він має, але Він сам не має жодної потреби в них та ні від кого не залежить.

Усевишній Аллах зобов'язав своїх рабів звертатися до Нього з проханнями (дуа). Усевишній сказав: *«Кличте Мене, і Я відповім вам! Воістину, ті, які гордували поклонінням Мені, вийдуть до гесни приниженними!»* [40:60].

Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: *«Аллах гнівається на того, хто Його ні про що не просить»* [Ібн Маджаг]. Усевишній Аллах радіє, коли Його раби просять про щось, і Він любить тих, хто наполегливо звертається до Нього з проханнями й наближає їх до Себе.

Сподвижники Пророка (мир йому й благословення Аллаха!) прекрасно розуміли це, і жоден з них не цурався просити Аллаха навіть про найменші речі. Вони не зверталися зі своїми проханнями ні до кого з Його творінь, прагнучи до прихильності свого Господа. Вони були близькими до Нього, а Він був близьким до них. Сподвижники (нехай буде вдоволений Аллах усіма ними!) йшли слідом за словами: *«І коли раби Мої запитують тебе про Мене, то Я — близький»* [2:186].

Дуа займає найвище становище в Аллаха, і це – найкраща справа перед Ним, яка може змінити передвизначення. На кожне прохання неодмінно прийде відповідь, і в цьому не варто сумніватися, коли є причини, що призводять до відповіді й коли відсутні перешкоди. Кожному, хто звертається до Аллаха з проханням, буде даровано те, що згадано у вислові Пророка (мир йому й благословення Аллаха!): *«Кожному мусульманинові, який звертається [до Аллаха] з проханням, у якому немає ні гріха, ні розриву родинних зв'язків, Аллах дарує одне з трьох: або йому буде швидко [тобто в цьому світі] даровано те, про що він просить, або це прохання стане йому запасом у світі вічному, або буде відведено від нього зло, рівноцінне цьому проханням»*. Люди запитали: *тоді нам слід більше кликати Його? Він сказав: Аллах все одно [дарує] більше»* [Ахмад].

Види дуа. Дуа буває двох видів: **1)** Дуа як поклоніння – наприклад, обрядова молитва й піст. **2)** Дуа як прохання.

Перевага одних справ над іншими: що краще – читання Корану, згадування Аллаха (зікр) чи дуа? Читання Корану, безперечно, найкраще з усіх справ. За ним йде згадування та прославлення Аллаха, а потім – читання дуа. Це так, якщо підійти до цього питання в загальному сенсі. Але часом буває так, що справа, яка займає нижчий щабель, підноситься над тими, які були кращими за неї. Наприклад, дуа в день Арафа краще, ніж читання Корану, а промовляння після обов'язкових молитов слів згадування Аллаха, переданих від Пророка (мир йому й благословення Аллаха!), краще за читання Корану.

Причини, що призводять до отримання відповіді на дуа: існують видимі (зовнішні) й приховані (внутрішні) причини: **1) Зовнішні причини:** попереднє здійснення добрих справ – таких, як милостиня (садака), мале омовіння (вуду) й молитва, звернення в бік киблі, підняття рук, прославлення Всевишнього Аллаха належним чином, використання імен Аллаха, що узгоджуються з тим, про що людина просить. Якщо людина просить про рай, їй слід звертатися до

Аллаха зі згадкою Його милості й милосердя, а якщо вона просить покарати гнобителя, то не буде доречною згадка імен «Ар-Рахман» («Милосердний») і «Аль-Карім» («Щедрий»). Замість цього згадують ім'я «Аль-Джаббар» («Всесильний»), «Аль-Каггар» («Всепереможний») та ін. До даних причин належить заклик благословення на Пророка (мир йому благословення Аллаха!) на початку, в середині й наприкінці дуа, визнання своїх гріхів, подяка Аллаху за Його милості. А також потрібно скористатися тими проміжками гідних часів, щодо яких є доказ про ймовірність відповіді на прохання до Аллаха. Таких часів безліч, наприклад: **★** Протягом доби: остання третина ночі, коли Всевишній Аллах сходить до нижнього неба, між азаном та ікамою, після вуду, під час здійснення земного поклону, перед таслімом у молитві, після обов'язкових молитв, після завершення повного прочитання Корану, під час крику півня, під час подорожі. Сюди також належить дуа пригнобленого й нужденного, дуа батьків за свою дитину, дуа мусульманина за свого брата по вірі в його відсутність і дуа при зустрічі з ворогом у битві. **★** Протягом тижня: у п'ятницю, особливо в останню годину цього дня. **★** Протягом місяців: у місяць рамадан, під час сухуру та іфтару, в ніч передвизначення й у день Арафату. **★** У шанованих місцях: в мечетях, біля Кааби, особливо того місця, до якого бажано прикладатися, у місці стояння Ібрагіма (мир йому!), на пагорбах ас-Сафа й аль-Марва, на горі Арафат, пагорбі Муздالیфа й у долині Міна в дні хаджу, під час пиття води Замзаму та ін.

2) Внутрішні причини: перед тим, як прочитати дуа, треба щиро покаятися й повернути людям те, що було в них несправедливо відібрано. Слід також подбати про те, щоб їжа, питво, одяг і житло були добрими й набутими дозволеним чином. Необхідно здійснювати якомога більше справ, якими вдоволений Аллах, уникати всього забороненого, віддалятися від усього сумнівного й від пристрастей, а також намагатися, щоб прохання йшло від щирого серця. При цьому потрібно покладатися на Аллаха, ввіряючи Йому себе, не втрачати надію на отримання відповіді, шукати захисту й притулку в Аллаха, виявляти наполегливість у своїх проханнях, не дивитися при цьому ні на кого іншого й бути впевненим у тому, що прохання будуть почуті.

Перешкоди, які заважають отримання відповіді на дуа: буває так, що людина закликає до Аллаха, але її дуа залишаються без відповіді, або ж відповідь приходить, але через довгий час.

Причин цьому безліч. Серед них: **★** Звертання з дуа до когось, поряд з Аллахом. **★** Згадка непотрібних подробиць в дуа, начебто прохання про захист від пекельної спеки, тісноти й мороку пекла, коли цілком достатньо простого прохання про захист від вогню. **★** Дуа мусульманина, спрямоване проти самого себе чи когось іншого (несправедливо). **★** Дуа, в якому міститься гріх та розрив родинних зв'язків. **★** Пов'язування дуа із волею, коли говорять: «О Аллах, прости мені, якщо побажаєш». **★** Випадок, коли людина квапить відповідь на дуа, кажучи: «Ось, я закликав до Аллаха, але Він не послухав мене». **★** Відмова від дуа, коли людина втомлюється або

йому набридає це. ✨ Два людини з порожнім серцем або серцем, зайнятим чимось іншим. ✨ Нечемність по відношенню до Аллаха при зверненні до Нього. Пророк (мир йому і благословення Аллаха!) почув, як одна людина закликає до Аллаха в молитві, не попросивши при цьому благословення на Пророка (мир йому і благословення Аллаха!), і сказав: «Цей поквапився». Потім він покликав його та сказав йому чи комусь іншому: «Коли хтось із вас молиться (тобто закликає до Аллаха), нехай він почне з прославлення Аллаха, потім нехай покличе благословення на Пророка (мир йому і благословення Аллаха!), а після цього просить, чого хоче» [Ат-Тірмізі]. ✨ Прохання про неможливе, на зразок прохання про безсмертя в цьому світі. ✨ Два, складене із римованої прози. Усевишній сказав: «Кличте Господа свого покірно й потаємно. Воістину, Він не любить тих, які порушують межі!» [7:55]. Син Аббаса (нехай буде вдоволений ними Аллаха!) сказав: «Уникай використання римованої прози при зверненні до Аллаха. Воістину, я знав Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха!) та його сподвижників, і вони робили саме так (тобто уникали цього)» [Аль-Бухарі]. ✨ Підвищення голосу в дуа. Усевишній сказав: «І не підвищуй голосу в молитві своїй і не говори пошепки, а вибери середнє між цим» [17:110]. Аїша (нехай буде вдоволеною нею Аллаха!) сказала, що цей аят стосується дуа.

Бажано, щоб людина, звертаючись до Аллаха, впорядковувала своє дуа наступним чином: 1) Прославлення Аллаха. 2) Прохання про благословення для Пророка (мир йому і благословення Аллаха!). 3) Покаяння й визнання своїх гріхів. 4) Вираз подяки Аллаху за Його милість. 5) Вимовляння особистих прохань зі стислістю, чіткістю й виразністю, використовуючи дуа, передані від Пророка (мир йому і благословення Аллаха!) або перших поколінь умми. 6) Завершення дуа проханням про благословення для Пророка (мир йому і благословення Аллаха!).

Важливі дуа, які необхідно завчити напам'ять і звертатись із ними до Аллаха:

Привід	Пророк сказав: (та благословить його Аллах і вітає).
Перед сном і після пробудження	« بِاسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتُ وَأَحْيَا » "Бісміка Ллагумма аамуту ва ахйа" ¹ А при пробудженні після сну слід сказати: « الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ أَمَاتِنَا وَإِلَيْهِ النُّشُورُ » "Аль-хамду лі Ллягі ллази ахйана бада ма аматана ва ілейгі н-нушур" ²
Коли людина злякалася чого-небудь уві сні	« أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ وَمِنْ شَرِّ عِبَادِهِ وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَحْضُرُونِ » "Аузу бі каліматі Ллягі т-тамматі мін гадабігі ва ікабігі ва мін шарри ібадігі, ва мін гамазаті ш-шайатині ва ан йахдуруні" ³
Якщо людина побачить поганий сон	"Якщо хто-небудь із вас побачить сон, який йому до душі – сон цей від Аллаха. Нехай же він прославить Аллаха й розповідає [про цей сон]. А якщо побачить він інший сон, який йому неприємний, то це – від шайтана. Нехай же він просить захисту від зла [цього сну] й не розповідає його нікому. Воістину, так він не заподіє йому шкоди"

¹ ("З ім'ям Твоїм, о Аллах, помираю й оживаю").

² ("Хвала Аллаху, що воскресив нас після того, як умертвив, і до Нього повернення")

³ ("Шукаю захисту в досконалих слів Аллаха від гніву й покарання Його, і від зла рабів Його, від намов шайтанів і від того, щоб вони являлися до мене")

Перед виходом із будинку	« اللهم إني أعوذ بك أن أضل أو أضل، أو أزل أو أزل، أو أظلم أو أظلم، أو أجهل أو يجهل علي » "Аллагумма, інні аузу біка ан аділля ау удаля, ау азілля, ау узалля, ау азліма, ау узлама, ау аджггяля, ау йуджгяля алеййа" ¹ « بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ » «Бісмі Лляі тавакальту аля Ллягі ля хауля уа ля кувва ілля бі-Ллягі» ²
При вході в мечеть	Входити в мечеть слід із правої ноги та при цьому говорити: « بِسْمِ اللَّهِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ » "Бісмі Ллягі, ва с-саламу аля расули Ллягі. Аллагумма гфір лі зунубі ва-фтах аббаба рахматіка!" ³
При виході з мечеті	Виходити з мечеті треба з лівої ноги й говорити при цьому: « بِسْمِ اللَّهِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ فَضْلِكَ » "Бісмі Ллягі, ва-с-саламу аля расули Ллягі. Аллагумма гфір лі зунуби ва-фтах аббаба фадліка!" ⁴
Побажання молодожонові	« بَارِكْ اللَّهُ لَكَ، وَبَارِكْ عَلَيْكَ، وَجَمْعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ » "Барака Ллягу лаку, ва барака алайка ва джамаа байнакума фі хайр!" ⁵
Якщо людина почула крик півня або рев осла	"Якщо ви почуєте рев осла, то звертайтеся до Аллаха за захистом від шайтана, бо, воістину, осел побачив шайтана. Якщо почуєте крик півня, то просіть Аллаха про милість Його, бо, воістину, півень побачив ангела", "Якщо почуєте вночі собачий гавкіт або осличий рев, звертайтеся до Аллаха по допомогу від них".
Якщо хтось сказав людині, що полюбив її заради Аллаха	Передає Анас (нехай буде вдоволений ним Аллах!), що у Пророка ^{мир йому} знаходилася одна людина, а поряд проходила якась інша. (Перша) сказала: "О Посланець Аллаха, воістину, я люблю цього чоловіка!" Він запитав: чи "Повідомив ти йому про це?" Той відповів: "Ні!" Він сказав: "Повідом же йому!" І той наздогнав іншого й сказав йому: " Інні ухіббука фі Ллягі! " ("Воістину, я полюбив тебе [любов'ю брата по вірі] заради Аллаха!"). Він же сказав у відповідь: " Ахаббака Ллязі ахабтані лагу! " ("Нехай полюбить тебе Той, заради кого ти полюбив мене!")
Якщо поруч чхне мусульманин	"Якщо хто-небудь із вас чхне, нехай скаже: " Аль-хамду лі-Ллягі! " ("Хвала Аллаху!"), і нехай брат його (чи супутник його) скаже йому: " Йархамука Ллаг! " ("Нехай помилує тебе Аллах!"). А якщо він скаже: " Нехай помилує тебе Аллах! ", той, що чхнув, має сказати у відповідь: " Йагдікуму Ллягу ва йусліху балякум! " ⁶ А якщо чхне невірний та віддасть хвалу Аллаху, йому слід сказати: " Йагдікуму Ллаг! ", але не говорити: " Йархамука Ллаг! "
Захист від ворогів	« اللهم منزل الكتاب ومجري السحاب سريع الحساب اهزم الأحزاب، اللهم اهزمهم وزلهم » "Аллагумма муджеріа с-сахабі, мунзіля ль-Кітабі саріа ль-хісабі іззімі ль-ахзаба, Аллагумма гзімгум ва зальзільгум!" ⁷

¹ ("О Аллах, воістину, я шукаю в Тебе захисту, щоб не збитися з шляху та щоб не бути збитим з нього, від того, щоб допустити помилку самому, і від того, щоб мене змусили зробити помилку, від того, щоб учиняти несправедливо, і від того, щоб зі мною вчинили несправедливо, від того, щоб бути неосвіченим, і від того, щоб мене тримали в незнанні")

² ("Ім'ям Аллаха, покладаю сподівання на Аллаха, немає могутності й сили, крім як у Аллаха").

³ ("Ім'ям Аллаха, мир Посланцеві Аллаха. О Аллах, прости мені мої гріхи й відкрий для мене врата милосердя Твого!")

⁴ ("З Ім'ям Аллаха, світ Посланцеві Аллаха. Про Аллах, пробач мені мої гріхи і відкрий для мене брами ласки Своєї!")

⁵ ("Нехай благословить тебе Аллах, нехай зішле на тебе Своє благословення та з'єднає вас у добрі!")

⁶ ("Нехай Аллах вкаже вам правильний шлях та покращить усі ваші справи!")

⁷ ("О Аллах, Який рухає хмарами, Який зіслав Писання та швидкий в розрахунку, завдай поразки цим людям! О Аллах! Розбий їх та струсни їх!")

<p>Якщо людину здодала печаль</p>	<p>«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ» * <i>ля іляга ілля Ллягу ль-Азіму ль-Халіму, ля іляга ілля Ллягу, Раббу ль-аріі ль-азімі, ля іляга ілля Ллягу, Раббу с-самаваті, ва Раббу ль-арді ва Раббу ль-аріі ль-карім</i>¹ * «لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا» * <i>"Аллаг, Аллаг, Раббі, ля ушріку бігі шайан"</i>² * «يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ» * <i>"Йа Хаййу, йа Каййуму, бірахматіка астагіс"</i>³ * «سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ» * <i>"Субхана Ллягу ль-Азім"</i>⁴</p>
<p>Рагнове пробудження вночі</p>	<p>«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ» * <i>"Ля іляга ілля Ллягу вахда-гу ля шаріка ля-гу лягу ль-мульку лягу ль-хамду уа гува аля куллі шайін кадір. Аль-хамду лі-Ллягі уа субхана Ллягі уа ля іляга ілля Ллягу ва Ллягу акбару ва ля хауля ва ля куввата ілля бі-Ллягі"</i>⁵</p>
<p>Після молитви</p>	<p>«اللَّهُمَّ لَا سَهْلَ إِلَّا مَا جَعَلْتَهُ سَهْلًا وَأَنْتَ تَجْعَلُ الْحَزْنَ إِذَا شِئْتَ سَهْلًا» * <i>"Аллагумма інні аля зікріка ва шукріка ва хусні ібадатіка"</i>⁶ "Аллагумма інні аузу біка мін аль-куфрі ва-ль-факрі ва азабі ль-кабр"⁷</p>
<p>Благання про погашення боргу</p>	<p>«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْجُبْنِ وَالْبَخْلِ وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلْبَةِ الرِّجَالِ» * <i>"Аллагумма, інні аузу біка міна ль-гаммі ва ль-хазані, ва ль-аджезі валь-касалі, ва ль-бухлі ва ль-джубні, ва даялі д-дейні ва галабаті р-ріджал"</i>⁸</p>
<p>Якщо людину щось відволікає під час здійснення молитви, заважаючи їй зосередитися</p>	<p>"Це шайтан на ім'я Ханзаб. Якщо ти відчуєш його присутність, попроси в Аллаха захисту від нього й сплунь наліво три рази".</p>
<p>При вході у туалет</p>	<p>При вході в туалет слід сказати: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبَاثَاتِ وَالخَبَائِثِ» * <i>"Аллагумма, інні аузу біка мін аль-хубсі ва ль-хабаіс"</i>⁹ Після відвідування туалету слід сказати: «غُفْرَانَكَ» * <i>"Гуфранака"</i>¹⁰</p>
<p>Якщо людина проводить того, хто вирушає в дорогу</p>	<p>«أَسْتَوْدِعُ اللَّهَ دِينَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَوَانِيْمَ عَمَلِكَ» * <i>Астауді Лляга дінака, ва аманатака ва хаватіма амаліка"</i>¹¹ Той, хто вирушає в дорогу, відповідає таким чином: «أَسْتَوْدِعُكُمْ اللَّهُ الَّذِي لَا تَضِيْعُ وَدَائِعُهُ» * <i>"Астаудікуму Лляга Ллазі ля тадіу вадаігу"</i>¹²</p>

¹ ("Немає бога, окрім Аллаха, Великого, Жалісливого, немає бога, окрім Аллаха, Господа великого Трону, немає бога, окрім Аллаха, Господа небес, Господа землі й Господа благородного Трону").

² ("Аллах, Аллах, Господь мій, я нікому не поклоняюся поряд із Ним!").

³ ("О Живий, о Суций! Милості Твоїї прошу").

⁴ ("Преславний Великий Аллах!")

⁵ («Немає бога, крім Аллаха, Якому немає рівного. Йому – влада, Йому – хвала! Він спроможний на кожен рік! Хвала Аллаху, Преславний Аллах! Немає бога, крім Нього! Великий Аллах! Немає могутності й сили, крім як у Аллаха!») А далі нехай говорить: «Аллагумма гфір лі» («Господи! Прости мене!»). Якщо ж ця людина звернеться до Аллаха із проханням, то отримає відповідь, а якщо звершить омовіння й помолиться, то буде прийнято її молитву.

⁶ («О Аллах, допоможи мені згадувати Тебе, дякувати Тобі й поклонятися Тобі якнайкраще").

⁷ ("О Аллах, воістину, я шукаю в Тебе захисту від невір'я, бідності й страждань могили")

⁸ ("О Аллах, воістину, я шукаю в Тебе захисту від хвилювання й смутку, слабкості й лінощів, скупості й боягузтва, тягарю боргу й від того, що найчастіше трапляється з людьми").

⁹ ("О Аллах, воістину, я шукаю захисту в Тебе від порочності й поганих вчинків").

¹⁰ ("Пробач мене!")

¹¹ ("Доручаю Аллаху твою релігію, твою вірність та результат твоїх справ!")

¹² ("Доручаю вас Аллаху, в Якого не пропадає віддане Йому на зберігання")

При здійсненні земного уклону	<p>«اللهم اغفر لي ذنبي كله وقله واوله وآخره وعلانيته وسره» "Аллагумма гфiр занбi куллягу, дiккагу ва джiллягу, ва аввалягу ва ахiрагу, ва алянiйятагу ва сiррагу"¹ *</p> <p>«سُبْحَانَكَ رَبِّي وَيَعْلَمُكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي» "Субханака Раббi ва бi-хамдика Плагумма гфiр лi"²</p> <p>* «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمَعْفَاتِكَ مِنْ عِقَابِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لَا أَحْصِي نِثَاءَ عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْبَيْتَ عَلَيَّ نَفْسَكَ» "Аллагумма иннi аузу бi-рiдака мiн сахатiка ва бi муафатiка мiн укубатiка ва аузу бiка мiнка, ля ухi санаан алейка Анта кяма аснайтa аля нафсiка"³</p>
Звершення земного уклону при читаннi визначених аятiв Корану (суджуду т-тiлява)	<p>«اللهم لك سجدت وبك آمنت ولك أسلمت سجد وجهي للذي خلقه وصوره وشق سمعه وبصره تبارك اللهم لك سجدت وبك آمنت ولك أسلمت سجد وجهي للذي خلقه وصوره وشق سمعه وبصره تبارك الله أحسن الخالقين» "Аллагумма лаку саджадту ва бiка аманту ва ляку асламту, саджада ваджгi лi-Ллязи халакагу ва шакка самаагу ва басарагу бiхаулiгi ва кувватiгi, фа табарака Плаху ахсану ль-халiкiн"⁴</p>
У кiнцi обрядовi молитви	<p>«اللهم إني ظلمت نفسي ظلما كثيرا ولا يغفر الذنوب إلا أنت فاغفر لي مغفرة من عندك وارحمني إنك أنت الغفور الرحيم» "Аллагумма, иннi заламту нафсi зульман касiран, ва ля йагфiру з-зунубa iлля Анта, фа гфiр лi магфiратан мiн iндiка ва рхам-нi, иннака Анта ль-Гафуру р-Рахiм"⁵</p>
Якщо людинi видається складною якась справа	<p>"Аллагумма, ля сагля iлля ма джаальтагу саглян, ва Анта таджалю ль-хазана iза шiта саглян!" ("О Аллах, немає нічого легкого, крiм того, що Ти зробив легким, i якщо Ти побажаєш, то зробиш цю проблему легкою!")</p>
Якщо хтось зробив людинi добру справу	<p>"Кому хтось зробив добро й вiн сказав йому: "Джазака Плагу хайран" ("Нехай Аллах вiдплатить тобi добром"), той похвалив його якнайкраще. А та людина повинна вiдповiсти: "Ва джазака" ("I тобi також") або "Ва iйяка" ("I тобi").</p>
Якщо зднiмається вiтер	<p>«اللهم إني أسألك خيرها وخير ما فيها وخير ما أرسلت به وأعوذ بك من شرها وشر ما فيها وشر ما أرسلت به» "Аллагумма, иннi асалука хайрага, ва хайра ма фiга ва хайра ма урсiлат бiгi, ва аузу бiка мiн шаррiга, ва шаррi ма фiга ва шаррi ма урсiлат бiгi"⁶</p>
При появi молодого мiсяця	<p>«اللهم أهله علينا بالإيمان والسلامة والإسلام، هلال خير ورشد، ربي وربك الله» "Аллагумма, ахиллагу алейна бi ль-йумнi ва ль-иманi, ва-с-саяяматi, ва ль-iслямi, гiлялю хайрiн ва рушдiн, Раббi ва Раббука Плагу"⁷</p>
Пiд час дощу Якщо побачиш щось приємне чи неприємне	<p>«اللهم صيبنا نافعا» "Аллагумма, сайбан нафiан"⁸</p> <p>* «مَطْرَتَنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ» "Мутiрна бi фадлi Ллягi ва рахматiгi"¹</p>

¹ ("О Аллах, прости мені всі мої гріхи, малі й великі, перші й останні, відкриті й таємні!").

² ("Преславен Ти, Господь мій, хвала Тобі, о Аллах, прости мені")

³ ("О Аллах, воістину, я вдаюся до вдоволення Твого від гніву Твого й до прощення Твого від покарання Твого. Я шукаю захисту в Тебе від Тебе! Не злічити мені усіх похвал, яких Ти гідний, бо лише Ти Сам прославив себе як належить!")

⁴ ("О Аллах, перед Тобою кланяюся, у Тебе вірую, i до Тебе прагну! Обличчям своїм припадаю до землі перед Тим, Хто створив його, надiлив його слухом та зором за допомогою Своєї потужності й сили! Благословенний Аллах, кращий iз творцiв")

⁵ ("О Аллах, воістину, я скривдив самого себе багато разів, i ніхто, окрiм Тебе, не прощає гріхів! Пробач же мене, даруй мені Своє прощення й помилуй мене, воістину, Ти – Прощаючий, Милосердний!")

⁶ ("О Аллах, воістину, я прошу Тебе про благо його, благо того, що вiн у собi несе, благо того, що з ним було послано, i шукаю в Тебе захисту від зла його, зла того, що вiн в собi несе, i зла того, що з ним було послано!")

⁷ ("О Аллах, пiднеси його над нами й даруй нам благо й віру, порятунок та iслам, пiвмiсячя добра й розсудливостi, Господь мiй i Господь твiй – Аллах!")

⁸ ("О Аллах, нехай цей дощ буде корисним"). Це промолаяється двiчі або тричі.

Коли Посланець Аллаха (мир йому ^й благословення Аллаха!) бачив щось приємне, то говорив «الحمد لله الذي بنعمته تتم الصالحات» "Аль-хамду лі-Лягі л-Лязі бі-німаті-гі татімму с-саліхат"²
А коли бачив щось неприємне, то говорив: «الحمد لله على كل حال» «Аль-хамду лі-Лягі аля куллі халь»³

اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ ﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَجَرْنَا هَذَا وَمَا كُنَّا بِهِ مَقْرِنِينَ * وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ﴾ إِلَهُم إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَىٰ، وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَىٰ، إِلَهُم هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرِنَا هَذَا وَاطْوِ عَيْنَا بَعْدَهُ، إِلَهُم أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ، إِلَهُم إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ وَكَآبَةِ الْمُنْظَرِ وَسَوْءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ
"Аллагу Акбар, Аллагу Акбар, Аллагу Акбар. Субхана л-Лязі саххара лянә газә ва ма кунна ляху мукрїнін, ва інна іля Раббіна ламункалібун. Аллагумма, інна насалука фі сафарїна газә ль-бірра ва т-таква, ва мін аль-амалї ма тарда! Аллагумма, гаввін алейна сафарана газә, ва тві анна будагу! Алла гумма, Анта с-сахїбу фі с-сафарї ва ль-халїфату фі ль-аглі, Аллагумма, інні аузу біка мін васаї с-сафарї, ва каабатї ль-манзарї ва суї ль-мункалабі фі ль-малї ва-ль-аглі"⁴
А при поверненні слід сказати те ж саме й додати: «أَيُّونَ تَأْتِيُونَ عَابِدُونَ رَبِّنَا حَامِدُونَ» "Айїбуна, тайїбуна, абїдуна лі Раббіна хамїдуна"⁵

اللَّهُمَّ أَسَلْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ وَتَلَجَّاتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ رَهْبَةً وَرَجِيَّةً إِلَيْكَ لَا مَلْجَأَ وَلَا مَلْجَأَ مَعَكَ إِلَّا إِلَيْكَ *
«Аллагумма, аслямту нафсі ілейка, ва фаввадту амрі ілейка, ва альджату загри ілейка рагбатан ва рахбатан ілейка. Ла мальджа ва ла манджа мінка ілла ілейка, аманту бі Кїтабіка лязи анзальта ва бінабіяка л-лязі арсальта»⁶ * «الحمد لله الذي أطعنا وسقانا وكفانا وآوانا فكم ممن لا كافي له ولا مؤوي»
"Аль-хамду лі-Лягі Лязи атамана ва сақана ва кяфана ва авана факам мїмман ля кафїя лагу ва ла муві"⁷ * «اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ»⁸ * «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبِّي بَكَ وَضَعْتُ جَنْبِي وَبِكَ أَرْفَعُهُ إِنْ *
«Субханака Ллагумма, Раббі біка вадату джанбі ва біка арфаугу, фа ін амсакта нафсі, фархамга, ва ін арсальтага, фахфазга біма тахфазу бигі 'їбадака с-салїхін"⁹
Передається також, що Пророк (мир йому ^й благословення Аллаха!) дмухав на свої руки, читав сури 113 і 114, проводив руками по тілу, і що він не лягав спати, не прочитавши сури 32 й 67.

¹ «З ласки Аллаха й милості його пішов на нас дощ!»

² («Хвала Аллаху, за милістю Якого звершуються добрі справи»).

³ («Хвала Аллаху за будь-яких обставин»).

⁴ ("Аллах Великий, Аллах Великий, Аллах Великий. "Преславний Той, Хто підкорив нам це, адже самим нам таке не під силу! Воїстину, ми повертаємось до Нашого Господа!" О Аллах, воїстину, ми просимо Тебе про благочестя й богобоязливість у цій нашій подорожі, а також про здійснення тих справ, якими Ти будеш вдоволеній! О Аллах, полегши нам цю нашу подорож та скороти для нас її далечинь! О Аллах, Ти будеш супутником у цій подорожі й Ти залишишся із моєю родиною! О Аллах, воїстину, я шукаю в Тебе захисту від труднощів шляху, від смутку, в який я можу впасти від того, що побачу, і від прикрощів, що стосуються майна й сім'ї!).

⁵ ("Ми повертаємось, каємося, поклоняємось й віддаємо хвалу Господу нашому!")

⁶ ("О Аллах, я ввірив себе Тобі, і вручив Тобі справу свою, і на Тебе покладаюся зі страху й бажання свого перед Тобою. Немає притулку й немає порятунку від Тебе, окрім звернення до Тебе! Увірував я в Твоє Писання, яке Ти зіслав, і в твого Пророка, якого Ти відіслав").

⁷ ("Хвала Аллаху, Який нагодував нас, напоїв, забезпечив та прихистив, а скільки таких, у яких немає ні опікуна, ні того, хто б прихистив їх").

⁸ ("О Аллах, захисти мене від покарання того Дня, коли Ти воскресиш Твоїх рабів!")

⁹ ("Преславний Ти, о Аллах, Господь мій, з [ім'ям] Твоїм улїгся я на бік і з [ім'ям] Твоїм я піднімаюся. Якщо Ти забереш душу мою, то помилуй її, а якщо відпустиш, то захисти її за допомогою того, чим захищаєш Ти Своїх праведних рабів").

При виході з будинку
в.мечеть

اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا وَفِي لِسَانِي نُورًا وَفِي سَمْعِي نُورًا وَفِي بَصَرِي نُورًا وَمَنْ فَوْقِي نُورًا وَمَنْ تَحْتِي نُورًا وَعَنْ يَمِينِي نُورًا وَعَنْ شِمَالِي نُورًا وَمَنْ أَمَامِي نُورًا وَمَنْ خَلْفِي نُورًا وَاجْعَلْ فِي نَفْسِي نُورًا وَأَعْظِمْ لِي نُورًا وَعَظِّمْ لِي نُورًا وَاجْعَلْ لِي نُورًا وَاجْعَلْنِي نُورًا اللَّهُمَّ اعْطِنِي نُورًا وَاجْعَلْ فِي عَصْبِي نُورًا، وَفِي لَحْمِي نُورًا، وَفِي دَمِي نُورًا، وَفِي شَعْرِي نُورًا، وَفِي بَشْرِي نُورًا
"Аллагумма джааль фі кальбі нуран, ва фі лисані нуран, ва фі самі нуран, ва фі басарі нуран, ва мін фаукі нуран, ва мін тахті нуран, ва ан йаміні нуран, ва ан шімалі нуран, ва мін амамі нуран, ва мін хальфі нуран, ва-джааль іе нафсі нуран, ва азм лі нуран, ва азім лі нуран, ва джааль лі нуран, ва джалльні нуран, Алла гумма атіні нуран, ва-джааль фі асабі нуран, ва фі лахмі нуран, ва фі даммі нуран, ва фі шарі нуран ва фі башарі нуран"¹

Дуа про благословення на якусь справу

Коли хто-небудь із вас захоче зробити що-небудь, нехай зробить додаткову молитву в два рахяті, а потім скаже:
اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ، وَأَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ، وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا أَقْدِرُ وَتَعْلَمُ وَلَا أَعْلَمُ وَأَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ، اللَّهُمَّ فَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ هَذَا الْأَمْرَ (ثُمَّ تَسْمِيهِ بَعَيْنِهِ) خَيْرًا لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي. أَوْ قَالَ: عَاجِلَ أَمْرِي وَآجِلِهِ. فَاقْدِرْهُ لِي وَيَسِّرْهُ لِي ثُمَّ بَارِكْ لِي فِيهِ وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الْأَمْرَ شَرٌّ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي. أَوْ قَالَ فِي عَاجِلِ أَمْرِي وَآجِلِهِ. فَاصْرِفْهُ عَنِّي وَاصْرِفْهُ عَنِّي وَاقْدِرْ لِي الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ ثُمَّ رَضْنِي بِهِ
"Аллагумма, інні астахірука більміка ва астақдірука біқудратіка ва асалука мін фадліка ль-азим файннака такдіру ва ла акдіру, ва таламу ва ла аламу, ва Анта алламу ль-гуйуб! Аллагумма, ін кунта та'ламу анна хаза ль-амра хайрун лі фі діні, ва мааші ва 'акібіті амрі, фа-кдурху лі ва йассірху, сума барік лі фігі; ва ін кунта таламу анна хаза ль-амра шаррун лі фі діні, ва мааші ва акібаті амрі, фа-сріфгу анні ва-сріфні ангу ва-кдур ліа ль-хайра хайсу кана, сума ардіні бігі"²

Дуа за померлого

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمِهِ، وَعَافِهِ وَأَعْفِ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نَزْلَهُ وَوَسِّعْ مَدْخَلَهُ، وَأَغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالنَّخْلِ وَالْبُرِّ وَنَبْثِهِ مِنَ الْخَطِيئَةِ كَمَا نَبْثَاتِ الْيَتِيمِ الْاَبْيَضِ مِنَ الدَّنَسِ وَأَيِّدْ لَهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ وَأَعِذْهُ مِنَ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ عَذَابِ النَّارِ).
"Аллагумма гфір ляу ва рхамату, ва акрам нузулягу уа уасі мудхалягу, уа гсільгу бі ль-маі уа с-сальджі уа ль-бараді уа наккігі міна ль-хатайя кама наккайтта с-сауба ль-абйада міна д-данасі, уа бдільгу даран хайран мін дарігі, уа аглян хайран мін аглігі уа завджан хайран мін завджігі, уа адхільгу ль-джанна, уа айзу мін азабі ль-кабрі уа мін азаба н-нар"³

¹ ("О Аллах, постав у серці моєму світло, і в мові моїй світло, і в слуху моєму світло, і в погляді моєму світло, і постав наді мною світло, і піді мною світло, і праворуч від мене світло, і зліва від мене світло, і переді мною світло і позаду мене світло, і постав світло в душі моїй, і зроби світло для мене великим, і запали для мене світло, і зроби мене світлом. О Аллах, даруй мені світло, і постав у моїх м'язах світло, і постав у моїй плоті світло, і в моїй крові світло, і в моєму волоссі світло, і в моїй шкірі світло")

² ("О Аллах, я прошу Тебе допомогти мені Твоїм знанням, і я прошу Тебе надати мені сил Твоєю могутністю, і я прошу Тебе зробити мені велику милість, бо, воістину, Ти можеш, а я не можу, Ти знаєш, а я не знаю, і Тобі відомо все, що приховане! О Аллах, якщо знаєш Ти, що ця справа (тут називається справа, відносно якої читається така молитва) стане благом для моєї релігії, для мого життя й для результату моїх справ, то влаштуй це мені, полегш її для мене й зішли мені Своє благословення в цьому. Якщо Ти знаєш, що ця справа виявиться злом для моєї релігії, для мого життя й для результату моїх справ, то відверни її від мене й даруй мені благо, де б воно не було, а потім приведи мене до задоволення цим").

³ ("О Аллах, прости його, і помилуй його, і визволи його [від мук і випробувань могили]. І даруй йому милість, і зроби йому гарний прийом, і зроби могилу його просторою, і обмий його водою, снігом та градом, і очисти його від гріхів, як очищаєш Ти білий одяг від бруду, і дай йому будинок кращий за його будинок, і сім'ю кращу від його сім'ї, і дружину кращу від його дружини, і введи його в рай та захисти його від мук могили й від мук вогню!")

Захист від смутку	<p>«اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ وَإِبْنُ عَبْدِكَ وَإِبْنُ أُمَّتِكَ نَاصِيَتِي بِيَدِكَ مَاضٍ فِي حَكْمِكَ عَدْلٌ فِي قَضَائِكَ أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ سَمِيَتْ بِهِ نَفْسُكَ أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ أَوْ اسْتَأْذَنْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رِبِيْعَ قَلْبِي وَنُورَ صَدْرِي وَجَلَاءَ حَزْني وَذَهَابَ هَمِي»</p> <p><i>"Аллагумма, інні абдука уа ібну абдука уа ібну аматіка, насійяті бі-йадіка маді фі хукмука адлун фі кадаука, асалука бі-куллі ісмін гува ляка саммайта бігі нафсака ау аллямтагу ахадан мін халкіка уа анзальтагу фі кітабіка уа стаасарта бігі фі ільмі ль-гайбі індака ан таджаля ль-Кур'ана рабіа кальбі уа нура садрі уа джіля хузні уа загаба гаммі"¹. Хто скаже це, того Аллах обов'язково позбавить печалі й турбот і замінить їх радістю.</i></p>
Дуа після обов'язкової молитви	<p>«اللَّهُمَّ اعْنِي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحَسَنِ عِبَادَتِكَ»</p> <p><i>Аллагумма, аінні аля зікріка уа шукріка уа хусні ібадатіка².</i></p> <p>«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ»</p> <p><i>Аллагумма, інні аузу біка мін аль-куфрі уа ль-факрі уа азабі ль-кабри³</i></p>
Початок молитви	<p>«اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ ثَقِّنِي مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يَتَّقَى الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ النَّعْسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي بِالْمَاءِ وَالطَّلْحِ وَالْبَرْدِ»</p> <p><i>Аллагумма баід байні уа байна хатайя кяма баадта байна ль-маширікі уа ль-магрібі, Аллагумма наккані мін хатайна кяма йунакка с-сауба ль-абйаду міна д-дансі, Аллагумма гсільні бі ль-маі, уа с-салджі уа ль-барад⁴</i></p>
Захист від намовлянь шайтана в молитві	<p>«ذَلِكَ شَيْطَانٌ يُقَالُ لَهُ خَنْزَبٌ فَإِذَا أَحْسَسْتَهُ فْتَعَوَّذْ بِاللَّهِ مِنْهُ، وَأَثِقِلْ عَلَى بَسَارِكَ ثَلَاثًا»</p> <p><i>[Пророк (мир йому і благословення Аллаха!) говорить:] Цього шайтана звать Ханзаб. Коли хтось відчує його присутність, нехай шукає захисту в Аллаха й три рази сплюне наліво.</i></p>

¹ ("О Аллах, я – Твій раб, син Твого раба й рабині Твоєї, я перебуваю в Твій руці, веління Твоє, що стосується мене, виконується, а передвизначення Твоє щодо мене справедливе. Закликаю Тебе кожним із Твоїх імен, якими Ти назвав Себе Сам, або зіслав їх у Книзі Твоїй, або відкрив кому-небудь зі створених Тобою істот чи узяв Сам Собі, знаючи потамемне! Зробити так, щоб Коран став весною для мого серця, світлом для моїх грудей та причиною зникнення моїх печалей і турбот")

² («О Аллах, допоможи мені згадувати Тебе, дякувати Тобі та щонайкраще поклонятись Тобі!»)

³ («О Аллах, я шукаю в Тебе від невір'я, бідності й покарання в могилі!»)

⁴ («О Аллах, зроби відстань між мною та моїм гріхом такою, як між сходом та заходом! О Аллах! Очисти мене від гріхів, як білий одяг від бруду! О Аллах! Очисти мене водою, льодом та градом»)

Прибуткова торгівля

Аллах підніс людину над усіма іншими творіннями й наділив здатністю говорити, зробивши знаряддям мови язик. І цей дар використовується людиною як для добра, так і для зла. І хто використовував його на благо, той буде щасливий у цьому світі й отримає високу ступінь у раю. Хто ж чинить по-іншому, того чекають небезпеки в обох світах. Після читання Корану найкраще, чим можна займати свій час – згадування Аллаха (зікр).

Гідність згадування Аллаха: існує безліч хадісів на цю тему. Серед них слова Пророка (^{мир йому} ^й ^{благословення Аллаха!}): «Чи не повідомити мені вам про найкращий та найбільш чистий вчинок перед вашим Владикою, завдяки якому ви піднесетесь на вищий ступінь, який кращий для вас, ніж витрачання золота й срібла, який кращий для вас, ніж зустріч та боротьба із ворогом? Йому відповіли: звичайно! Він сказав: *«Згадування Аллаха!»* [Ат-Тірмізі]. А ще Пророк (^{мир йому} ^й ^{благословення Аллаха!}) сказав: *«Той, хто згадує свого Господа, і той, хто не згадує свого Господа, подібні до живого й мертвого»* [Аль-Бухарі, Муслім]. І сказав Всевишній у святому хадісі: *«Я – такий, яким Мене вважає мій раб, і Я з ним, коли він згадує Мене. І якщо він згадає Мене серед інших людей, Я згадаю його серед ще кращих, ніж вони. До того, хто наблизиться до Мене на долонь, Я наблизюся на лікоть»* [Аль-Бухарі]. Сказав Пророк (^{мир йому} ^й ^{благословення Аллаха!}): *«Муфаррідун випереджають інших! Його запитали: а [хто такі] муфаррідун, о Посланець Аллаха? Він сказав: «Чоловіки й жінки, які часто згадують Аллаха»* [Муслім]. Пророк (^{мир йому} ^й ^{благословення Аллаха!}) сказав, повчаючи одного зі своїх сподвижників: *«Нехай язик твій не перестане згадувати Аллаха»* [Ат-Тірмізі].

Збільшення винагороди: винагорода за добрі справи може збільшуватися в декілька разів, як і нагорода за читання Корану. Це залежить від двох справ: **1)** Віри й щирості в серці віруючого, а також його любові до Аллаха. **2)** В залежності від участі серця віруючого у згадуванні Аллаха – необхідно міркувати над словами згадування, а не лише просто вимовляти їх. Якщо все це виконується досконало, Аллах прощає всі погані справи й дарує повноцінну нагороду. Якщо ж у чомусь є недолік, то нагорода зменшується залежно від цього недоліку.

Користь згадування Аллаха: Шейх аль-Іслям ібн Таймійя (^{нехай буде милостивий до нього} ^{Аллах!}) сказав: «Згадування Аллаха для серця – як вода для риби. Як же риба може жити без води?»

✳ Згадування Аллаха породжує любов до Аллаха й наближає до Нього, даруючи віруючому почуття благоговійного страху перед Аллахом й усвідомлення того, що Аллах постійно спостерігає за людиною, змушує віруючого каятися перед Ним, щиро звертатися до Нього й бути слухняним перед Господом.

✳ Усуває стурбованість, тривогу, печаль, народжує радість, дарує серцю жвавість, силу й чистоту.

✳ Є в серці порожнеча, яку не заповнює ніщо, крім згадування Аллаха, і жорстоке серце не пом'якшується нічим інше, крім зікру.

- ★ Зікр – зцілення й ліки для серця, його хліб насущний та насолода, з якою не зрівняється ніяка інша. Недбалість та безтурботність – хвороба серця.
- ★ Скупість на згадування Аллаха – ознака лицемірства, а велика кількість його – ознака сили віри й щирості любові раба до свого Господа, тому що, полюбивши когось, людина часто згадує його.
- ★ Якщо раб згадує Аллаха в радості, Аллах не забуде його в горі, особливо в моменти агонії, коли прийде до нього смерть.
- ★ Зікр рятує людину від покарання Аллаха, приносить їй спокій, огортає її милістю Аллаха. Ангели просять прощення за цю людину.
- ★ Зікр відвертає язик людини від порожніх слів, пліток, лихослів'я, брехні й усього забороненого та негідного.
- ★ Згадування Аллаха – найлегший вид поклоніння, але при цьому він – один із найкращих та найвеличніших. Зікр – райський сад!
- ★ Зікр дарує віруючому велич, красу й свіжість обличчя, і він – світ цього світу, світло в могилі, світло в світі наступному.
- ★ Зікр – благословення Всевишнього Аллаха й благання ангелів за віруючих. Всевишній Аллах пишається поминати його перед Своїми ангелами.
- ★ Найкращі з тих, хто робить якусь справу – ті, які більше за всіх згадують Аллаха під час її виконання, а найкращі з тих, хто поститься – ті, які більше за всіх згадують Аллаха під час свого посту.
- ★ Зікр перетворює все важке в легке, полегшує труднощі, приносить добрий наділ та зміцнює тіло.
- ★ Зікр відганяє шайтана, ганьбить його та принижує.

Слова згадування Аллаха ранком і вечером

Зікр	Час і число разів	Наслідки цих слів
1 Аят "Аль-Курсі" ¹	По одному разу вранці і ввечері, а також після обов'язкових молитви	До людини не наближається шайтан, і це допомагає увійти до Раю
2 Останні два аята із сури 2 ² .	Один раз увечері або перед сном	Захищає людину від будь-якого зла
3 Сура 112, 113 і 114	3 рази вранці 3 рази ввечері	Позбавляє людину від потреби в чомусь іншому
4 بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ "Бісмі Лягі лязі ла йадуруу маа ісмі-гі шайун фі-ль-арді уа ла фі с-саміа уа гува с-Саміа ль-Алім" ³	3 рази вранці, 3 рази ввечері	Людину не вразить ніяке несподіване лихо
5 أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ "Азуу бікаліматі Лягі т-тамматі мін шаррі ма халаяк" ⁴	3 рази ввечері, й при зупинці в якому-небудь місці	Оберігає від шкоди будь-яких місць
6 حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ "Хасбійя Ллагу, ля иляга іля гува, алейгі тауаккальту уа гува Раббу ль-арші ль-азим" ⁵	7 разів уранці, 7 разів увечері	Захист від тривоги
7 رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ ﷺ نَبِيًّا "Радійту бі-Лягі Раббан, уа бі ль-ісламі дінан уа бі Мухаммадін, салла Ллагу алейгі уа саллям, набійян" ⁶	3 рази вранці, 3 рази ввечері	Аллах дарує віруючому достаток
8 اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا وَبِكَ أَمْسَيْنَا وَبِكَ نَحْيَا وَبِكَ نَمُوتُ وَبِكَ نَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ "Аллагумма, біка асбахна, уа біка амсайна, уа біка нахйа, уа біка намуту уа ілейка н-нушур". А ввечері слід сказати: اللَّهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنَا وَبِكَ نَحْيَا وَبِكَ نَمُوتُ وَبِكَ نَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ "Аллагумма, біка амсайна, уа біка асбахна, уа біка нахйа, уа біка намуту уа ілейка ль-масір" ⁷	По одному разу вранці і ввечері	Слід вимовляти ці слова

1 ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾
2 ﴿أَمَّا الرَّسُولُ فِيمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَّكَتْ كَيْبَهُ وَكُنَّ لَهُ أَفْئِدَةٌ مَقْرَّبَةٌ لِيَلْزَمَهُمْ بَيْنَهُمْ رَبُّهُمُ وَلَا يَفْرَقُوا بَيْنَهُ وَرَسُولُهُ يَخُذُ مِنْهُمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ فَهُمْ شُرَكَاؤُا لَهُ إِذْ وَقَعَعَ الْحَقُّ وَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ﴾
3 ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ إِذَا كُنْتُمْ سُكَارَىٰ أَوْ لَا أَعْقَابَ وَلَا فِي سُرْعَانٍ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ رَاغِبِينَ إِلَى الْمَاثِرَاتِ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ فِي الْغَمِّ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ فِي السَّفَرِ الْغَيْرِ الْغَيْرِ الْغَيْرِ﴾
4 ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ إِذَا كُنْتُمْ سُكَارَىٰ أَوْ لَا أَعْقَابَ وَلَا فِي سُرْعَانٍ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ رَاغِبِينَ إِلَى الْمَاثِرَاتِ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ فِي الْغَمِّ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ فِي السَّفَرِ الْغَيْرِ الْغَيْرِ الْغَيْرِ﴾
5 ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ إِذَا كُنْتُمْ سُكَارَىٰ أَوْ لَا أَعْقَابَ وَلَا فِي سُرْعَانٍ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ رَاغِبِينَ إِلَى الْمَاثِرَاتِ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ فِي الْغَمِّ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ فِي السَّفَرِ الْغَيْرِ الْغَيْرِ الْغَيْرِ﴾
6 ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ إِذَا كُنْتُمْ سُكَارَىٰ أَوْ لَا أَعْقَابَ وَلَا فِي سُرْعَانٍ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ رَاغِبِينَ إِلَى الْمَاثِرَاتِ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ فِي الْغَمِّ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ فِي السَّفَرِ الْغَيْرِ الْغَيْرِ الْغَيْرِ﴾
7 ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ إِذَا كُنْتُمْ سُكَارَىٰ أَوْ لَا أَعْقَابَ وَلَا فِي سُرْعَانٍ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ رَاغِبِينَ إِلَى الْمَاثِرَاتِ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ فِي الْغَمِّ وَلَا إِذْ كُنْتُمْ فِي السَّفَرِ الْغَيْرِ الْغَيْرِ الْغَيْرِ﴾

3 ("З ім'ям Аллаха, з ім'ям Якого ніщо не заподіє шкоди ні на землі, ні на небі, адже Він – Чуючий, Знаючий")

4 ("Шукаю захисту в досконалих Слів Аллаха від зла того, що Він створив")

5 ("Досить мені Аллаха, немає бога, окрім Нього, на Нього я сподіваюся й Він – Господь великого Трону")

6 ("Задовлений я Аллахом як Господом, ісламом – як релігією й Мухаммадом (мир йому) – як пророком")

7 ("О Аллах, завдяки Тобі ми дожили до ранку й завдяки Тобі ми дожили до вечора, Ти даєш нам життя, і Ти позбавляєш нас його, і Ти воскресиш нас для відплати". А ввечері: "О Аллах, завдяки Тобі ми дожили до вечора й завдяки Тобі ми дожили до ранку, Ти даєш нам життя, і Ти позбавляєш нас його, й Ти воскресиш нас для звіту")

9	<p>أصبحنا على فطرة الإسلام، وكلمة الإخلاص، ودين نبينا محمد ﷺ وملة أبينا إبراهيم ﷺ حنيفا مسلما وما كان من المشركين</p> <p><i>"Асбахна аля фітраті ль-ісламі уа аля калімати ль-іхласі уа аля діні набійіна Мухаммад, салля Ллагу алейгі уа саллама, уа аля міллати аббіна Ібрагіма ханіфан мусліман уа ма кана мін аль-мушрікін"</i>¹</p>	Один раз уранці	Пророк (мир йому і благословення Аллаха) вимовляв ці слова
10	<p>اللهم ما أصبح بي من نعمة أو بأحد من خلقك فمنك وحدك لا شريك لك فلك الحمد والشكر.</p> <p><i>"Аллагумма, ма асбахна (ма амса) бі мін німатін ау біахадін мін халькіка фамінка уахдака ла шаріка ляку, фа-ляка ль-хамду уа ляка ш-шукр"</i>²</p>	По одному разу вранці й увечері	Подяка Аллаху за минулий день і ніч
11	<p>اللهم إني أصبحت أشهدك وأشهد حمله عرشك وملأكتك وإنبيائك وجميع خلقك بأنك أنت الله لا إله إلا أنت وأن محمدا عبدك ورسولك.</p> <p><i>"Аллагумма, інні асбахту (інні амсайту) ушгідука уа ушгіду хамалата аршіка, уа малаіката-ка уа анбіяка уа джаміа халькіка біаннака Анта Ллагу ла іляга ілля Анта, уа анна Мухаммадан абдука уа расулука"</i>³</p>	4 рази вранці, 4 рази ввечері	Хто вимовив ці слова три рази, того врятує Аллах від вогню
12	<p>اللهم فاطر السموات والأرض عالم الغيب والشهادة رب كل شيء ومليكه أشهد أن لا إله إلا أنت. أعوذ بك من شر نفسي ومن شر الشيطان وشركه وأن أقترف على نفسي سوءا أو أجره إلى مسلم</p> <p><i>"Аллагумма, Фатіра с-самауаті уа ль-арді, Аліма ль-гайбі уа ш-шагадаті, Рабба куллі шейін ва Малікагу, ашгаду алля іляга ілля Анта, а'узу біка мін шаррі нафсі уа мін шаррі ш-шайтані уа шіркігі уа ан актаріфа суан аля нафсі ау аджуррагу іля муслім"</i>⁴</p>	По одному разу вранці й увечері, і перед сном	Захист від намовляння шайтана
13	<p>اللهم إني أعوذ بك من الهم والحزن وأعوذ بك من العجز والكسل وأعوذ بك من الجبن والبخل وأعوذ بك من غلبة الدين وقهر الرجال</p> <p><i>"Аллагумма, інні аузу біка мін аль-гаммі уа-ль-хазані, уа аузу біка мін аль-аджзі уа-ль-касали, уа аузу біка мін аль-джеубні уа-ль-бухлі, уа аузу біка мін галабаті д-дейні уа кагрі р-ріджалі"</i>⁵</p>	По одному разу вранці й увечері	Відводить тривогу і печаль людини та буде погашений його борг
14	<p>اللهم أنت ربي لا إله إلا أنت خلقتني وأنا عبدك وأنا على عهدك ووعدك ما استطعت أعوذ بك من شر ما صنعت أبوء لك بنعمتك علي وأبوء لك بذنبي فاغفر لي فإنه لا يغفر الذنوب إلا أنت.</p> <p><i>"Аллагумма, анта Раббі, ла іляга ілля Анта, халяктані уа ана абдука, уа ана аля агдіка уа</i></p>	Найкраща дуа для прощення. По одному разу вранці	Хто вдень сказав ці слова, щиро вірячи в них, а вночі помер, або сказав їх уночі й

¹ ("Ми дожили до ранку в чистоті ісламу, згідно зі словом ширості, сповідуючи релігію нашого пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха) й релігію нашого батька Ібрагіма (мир йому!), який був ханіфом-мусульманином та який не був багатобожником")

² ("О Аллах, милості, зроблені цим ранком (вечором) мені або кому-небудь іншому з Твоїх творінь йдуть лише від Тебе, і немає у Тебе рівного! Тобі хвала і Тобі вдячність!")

³ ("О Аллах, воістину, цим ранком (цим вечором) я звертаюсь до Тебе й тих, хто несе Твій трон, Твоїх ангелів і всіх тих, кого Ти створив! Засвідчуємо, що Ти – Аллах, і немає бога, окрім одного лише Тебе, і що Мухаммад – Твій раб і Твій Посланець").

⁴ ("О Аллах, Творець небес і землі, Який знає приховане й відкрите, Господь і Владика всього, свідчу, що немає бога, окрім Тебе, вдаюся до Тебе від зла душі своєї, від зла й багатобожжя шайтана й від того, щоб заподіяти зло самому собі або накликати його на якого-небудь мусульманина")

⁵ ("О Аллах, воістину, я шкаю в Тебе захисту від занепокоєння й смутку, від слабкості й ліні, від боязкості й скупості, від тягаря боргу й несправедливості людей")

<p><i>уадіка ма-статату. Аузу біка мін шаррі ма санату, абу лякя бі-німаті-ка алійя, уа абу бізанбі, фа-гфір, файннагу ля йагфіру з-зунуба ілля Анта!"¹</i></p>	й увечері	помер удень, той буде одним із мешканців раю
<p>15 <i>يا حي يا قيوم برحمتك أستغيث أصلح لي شأني كله ولا تكلني إلى نفسي طرفة عين</i> <i>"Йа Хайю, йа Кайюму, бірахматіка астагісу, асліх лі шані куллагу уа ля такільни іля нафсі тарфата айн!"²</i></p>	По одному разу вранці й увечері	Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) заповідав Фатімі (мир їй) вимовляти ці слова
<p>16 <i>اللهم عافني في بدني، اللهم عافني في سمعي، اللهم عافني في بصري، اللهم إني أعوذ بك من الكفر والفقير، اللهم إني أعوذ بك من عذاب القبر لا إله إلا أنت</i> <i>"Аллагумма, афіні фі бадані, Аллагумма, афіні фі самі, Аллагумма, афіні фі басарі, Аллагумма, інні аузу біка міна ль-куфрі уа ль-факрі, Аллагумма інні аузу біка мін азабі ль-кабрі, ла іляга ілля Анта!"³</i></p>	3 рази вранці, 3 рази увечері	Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) вимовляв ці слова
<p>17 <i>اللهم إني أسألك العافية في الدنيا والآخرة، اللهم إني أسألك العافية في ديني ودنياي وأهلي ومالي، اللهم استر عوراتي وأمن روعاتي، اللهم احفظني من بين يدي ومن خلفي وعن يميني وعن شمالي ومن فوقي وأعوذ بعظمتك أن أغتال من تحتي</i> <i>"Аллагумма, інні асалука ль-афійята фі діні ва дунья уа аглі ва малі, Аллагумма стур аураті уа амін раураті, Аллагумма хфазні мін байні йадайя уа мін халфі уа ан йаміні уа ан шімалі уа мін фаукі уа аузу базаматіка ан уталя мін тахті!"⁴</i></p>	Один раз уранці й увечері	Промовляння цих слів рівноцінне звільненню раба, людині записується звершення 10 добрих справ, стираються записи 10 її поганих справ, вона піднімається на 10 східців та буде захищена від шайтана
<p>18 <i>سبحان الله وبحمده عدد خلقه، ورضا نفسه، وزنة عرشه، ومداد كلماته</i> <i>"Субхана Ллагі уа біхамдігі адада халькігі, уа ріда нафсігі, уа зіната аришигі уа мідада каліматігі!"⁵</i></p>	3 рази вранці	Ці слова кращі, ніж згадування Аллаха, що триває зі світанку до сходу сонця

¹ ("О Аллах, Ти – Господь мій, немає бога, окрім Тебе, Ти створив мене, а я – Твій раб, і я зберігатиму вірність тобі, поки у мене вистачить сил. Шукаю в Тебе захисту від зла того, що я зробив, визнаю милість, зроблену Тобою мені, і визнаю гріх свій. Пробач же мене, бо, воістину, ніхто не прощає гріхів, окрім Тебе!")

² ("О Живий, о Суцний, шукаю захисту в милосердя Твого, покращ мої справи й не ввіряй мене душі моїй ні на мить!")

³ ("О Аллах, даруй мені здоров'я, о Аллах, даруй мені здоровий слух, о Аллах, даруй мені здоровий зір, о Аллах, воістину, я шукаю в Тебе захисту від невір'я й від бідності, о Аллах, воістину, я шукаю в Тебе захисту від страждань могили, немає бога, окрім Тебе")

⁴ ("О Аллах, воістину я прошу в Тебе добробуту для моєї віри й земного життя, моєї родини й майна! О Аллах! Прикрий мої недоліки й захисти мене від страху! О Аллах захисти мене спереду, і ззаду, і справа, і ліворуч, і згори, я шукаю захисту в Твоєї величі від того, щоб бути зрадницьки вбитим знизу")

⁵ ("Преславен Аллах стільки разів, скільки існує Його творинь, і стільки, скільки буде Йому завгодно, і рівно вазі Його трону й рівно кількості Його слів")

Слова й справи	Винагорода, згадана в Сунні Пророка (мир йому й благословення Аллаха!)
1 Слова "Ля ілага ілля Ллагу уахдагу ля шаріка лягу, лягу ль-мульку уа лягу ль-хамду уа гува аля кулли шайін кадір" ("Немає божества, крім одного лише Аллаха, Якому немає рівного. Йому належить влада, Йому хвала! Він спроможний на кожну річ")	"Тому, хто сто раз на день скаже : "Ля ілага ілля Ллагу уахдагу ля шаріка лягу, лягу ль-мульку уа лягу ль-хамду уа гува аля кулли шайін кадір" ("Немає божества, крім одного лише Аллаха, Якому немає рівного. Йому належить влада, Йому хвала! Він спроможний на кожну річ"), запишеться така ж [винагорода, яка дається] за звільнення десяти рабів, і запишеться йому [здійснення] ста добрих справ, і будуть стерті записи про сто його поганих вчинків. Послужать вони йому захистом від шайтана на цей день до самого вечора, і ніхто не зможе зробити нічого кращого, ніж він, окрім людини, яка зробить іще більше"
2 Слова "Субхана Ллагі уаль-хамду лі-Ллагі уа ля іляга ілля Ллагу уа Ллагу Акбар" ("Преславний Аллах, хвала Аллаху, немає божества окрім Аллаха! Аллах великий")	"Під час своєї нічної подорожі я зустрів Ібрагіма (мир йому!), який сказав: "О Мухаммад, передай мої вітання членам твоєї громади й скажи їм, що земля в раю добра, а вода – солодка, і що рай є рівниною, і що рослинами, посадженими там, є слова "Субхана Ллагі" ("Слава Аллаху"), "Аль-хамду лі-Ллагі" ("Хвала Аллаху"), "Ля іляга ілля Ллагу" ("Немає божества, крім Аллаха") і "Аллагу Акбар" ("Аллах Великий")"
3 Слова "Субхана Ллагі ва біхамдігі" ("Преславний Аллах! Хвала Йому") і слова "Субхана Ллагі уа біхамдігі, субхана Ллагі ль-Азим" ("Преславний Аллах! Хвала Йому! Преславний Аллах Великий")	"Хто буде говорити вранці й увечері "Субхана Ллагі ва біхамдігі" сто разів, стерті будуть його гріхи, навіть якщо будуть вони подібні до піі морської, і ніхто не прийде в Судний День ні з чим кращим, крім того, хто зробив ще більше". "Є два слова, які любить Милостивий, і вони легкі для мови, а на терезах (вони будуть) важкі: "Субхан Ллагі уа біхамдігі, субхана Ллагі ль -Азим"! ("Преславний Аллах! Хвала Йому! Преславний Аллах Великий!")"
4 Слова "Субхана Ллагі ль -Азим уа біхамдігі" ("Преславний Аллах Великий! Хвала Йому")	"Для того, хто скаже: "Субхана Ллагі ль-Азим уа біхамдігі" ("Слава Аллаху й хвала Йому")" – в раю буде посаджена пальма".
5 Слова "Ля хауля уа ля кууата ілля бі-Лля" ("Немає сили й могутності ні в кого, крім Аллаха")	Чи не вказати тобі на один із скарбів раю? Я сказав: "Звичайно, о Посланець Аллаха"! Тоді він сказав: "Немає сили й могутності ні в кого, крім Аллаха""
6 Дуа – спокутування зборів	"Якщо людина була присутня на зборах, де багато кричали й говорили даремно, але, перш ніж покинути своє місце, сказала: " <i>Субханака Ллагумма уа біхамдіка, ашгаду алля іляга ілля Анта, астагфірука уа атубу ілейка</i> "! ("Преславний Ти, о Аллах! Хвала Тобі! Я свідчу, що немає бога, крім Тебе, прошу Тебе про прощення й каюсь перед Тобою" – йому неодмінно проститься те, що відбувалося в тих зборах, де він був присутній"
7 Заклик благословення на Пророка (мир йому й благословення Аллаха!)	"Хто закличе на мене благословення один раз, того благословить Аллах десять разів, будуть стерті записи про десять його поганих справ і буде він піднесений на десять східців". А в іншій версії хадіса : "і буде записано йому десять добрих справ"
8 Читання	"Хто прочитав протягом дня й ночі п'ятдесят аятів, не буде записаний

	аятів Преславною о Корану	серед неухажних, хто прочитав сто аятів, той буде записаний серед слухняних і таких, що старанно поклоняються Аллаху. А хто прочитав двісті аятів, в День Воскресіння Коран стане його заступником, а хто прочитав п'ятсот аятів, тому запишеться винагорода розміром із кінтар (тобто велика)"
9	Читання сури 112	"Хто прочитає: "Скажи: Він – Аллах – Єдиний" десять разів, тому побудує Аллах будинок в раю". "[Сура, яка починається зі] "Скажи: Він – Аллах Єдиний" дорівнює третині Корану"
10	Винагорода муаззіна	"Кожен джин, людина й взагалі усе, що чуло голос муаззіна (того, хто виголошує азан), свідчитиме на його користь у День Воскресіння". "Муаззіни матимуть найдовші шиї в День Воскресіння"
11	Повторення слів за муаззіном і читання дуа після азана	"Хто скаже, почувши заклик до молитви: <i>"Аллаг умма, Рабба газігі d-дауаті т-тамма уа с-саляті ль-каїма, аті Мухаммадані ль-уасілята уа-ль-фаділята уа басгу макаман махмудан аллазі уаадта-гу"</i> ("О Аллах, Господь цього досконалого заклику й цієї молитви, що звершується, даруй Мухаммаду високий ступінь та високе становище й скеруй його до місця хваломого, яке Ти обіцяв йому") – для того моє заступництво в День Воскресіння стане обов'язковим"
12	Старанне здійснення малого омовіння	"Гріхи покидатимуть тіло того, хто стане здійснювати омовіння належним чином, вичищаючи навіть нігті"
13	Ду'а після омовіння	"Перед будь-яким з вас, хто зробить омовіння належним чином, а потім скаже: "Ашгаду алля іляга ілля Ллагу уахдагу ля шаріка ля уа ашгаду анна Мухаммадан абдугу уа расулугу" ("Свідчу, що немає бога, крім одного лише Аллаха, Якому немає рівного, і я свідчу, що Мухаммад – Його раб та Його посланець") – обов'язково відкриються вісім воріт раю, і увійде він через ті, через які побажає"
14	Здійснення молитви в два ракяти після вуду	"Для будь-якого мусульманина, який зробить омовіння належним чином, а потім встане й зробить молитву в два ракяти, звернувшись до неї своїм серцем та обличчям, рай стане обов'язковим"
15	Велике число кроків по дорозі до мечеті	"Хто вирушив до мечеті, де здійснюють колективну молитву, тому за один крок стирається один гріх, а за наступний записується одна добра справа, – і коли він іде (в мечеть), і коли він повертається назад"
16	Підготовка до п'ятничної молитви й вихід із будинку раніше	"Хто зробив повне омовіння й вийшов з будинку рано, встигнувши [на початок проповіді] та відправився пішки, а не верхи, хто зайняв місце близько від імама, уважно слухав та не розмовляв, тому за кожен крок буде записана нагорода річного посту й нічних молитов". "Якщо людина зробить в п'ятницю повне омовіння, очиститься [настільки ретельно], наскільки зможе, змастить волосся або тіло пахощами, які знайдуться у неї вдома, а після цього вирушить [на п'ятничну молитву], не буде нікого штовхати, молитиметься стільки, скільки наказано, а потім зберігатиме мовчання, уважно слухаючи слова імама, їй обов'язково простяться [гріхи, здійснені] між цією й попередньою п'ятницею"
17	Встигання на відкриваючий такбір (такбірату ль-іхрам)	"Хто протягом сорока днів здійснюватиме молитву разом із іншими людьми заради Аллаха, встигаючи на перший такбір, тому буде записано дві чистоти: порятунок від вогню й від лицемірства"
18	Колективне здійснення	"Колективна молитва перевершує індивідуальну на

	обов'язкової молитви	двадцять сім східців"
19	Хто звершував молитви іша й фаджр разом із іншими людьми	"Хто звершив молитву іша разом із людьми, той неначе простояв в молитві половину ночі, а хто потім ще й звершив молитву фаджр разом із людьми, той неначе простояв в молитві всю ніч"
20	Молитва, що звершується в першому ряду	"Якби люди знали про [винагороду], яка чекає тих, хто вимовляє слова азану й знаходиться в першому ряду під час загальної молитви, і окрім жеребу не знайшли б іншого шляху [щоб вирішити, хто стане вимовляти слова азану й хто займе місця в першому ряду], то вони обов'язково вдалися б до цього"!
21	Часте потасмне звершення додаткових молитов	"За кожен земний уклін Аллах піднімає тебе на ступінь та прощає гріх», «Додаткова молитва людини в той час, коли її не бачать люди, краща за молитву перед іншими у п'ятнадцять разів"
22	Постійне здійснення молитви-суннатів до й після обов'язкових молитв	"Хто звершував протягом дня й ночі дванадцять (додаткових) ракятов, тому буде побудований будинок у раю: чотири перед молитвою зугр та два після нього, два ракяти після молитви магріб, два після молитви іша й два перед молитвою фаджр"
23	Два ракята сунни перед молитвою фаджр та два ракяти обов'язкової молитви фаджр	"Два ракята молитви фаджр кращі за цей світ і за все те, що в ньому є". "Хто звершив молитву фаджр, той знаходиться під захистом Аллаха"
24	Молитва-духа	"Щодня з настанням ранку кожному з вас слід давати милостиню (садака) стільки разів, скільки є суглобів у його тілі. Кожне вимовляння слів "Субхана Ллагі (" <i>Слава Аллаху</i> ") садака, і кожне вимовляння слів "Аль-хамду лі-Ллягі" (" <i>Хвала Аллаху</i> ") це садака, і кожне вимовляння слів "Ля іляга ілля Ллах" ("Немає божества, окрім Аллаха") це садака, і кожне вимовляння слів "Аллагу Акбар" (" <i>Аллаху Акбар</i> ") це садака, і спонукання до схвалюваного є садака, і утримання від засуджуваного є садака, але все це замінюють собою два ракяти [добровільної додаткової молитви] вранці (молитва духа)"
25	Хто сидів у місці, призначеному для здійснення молитви, і згадував Аллаха	"Ангели звертаються до Аллаха з благаннями за будь-якого з вас у той час, поки він залишається на місці здійснення своєї молитви, не осквернившись, і вони говорять: "О Аллах, прости його, о Аллах, помилуй його"!"
26	Згадування Аллаха після колективного здійснення молитви фаджр до сходу сонця й молитва духа	"Хто звершив молитву фаджр разом із людьми, а потім сидів, згадуючи Аллаха, поки не зійшло сонце, після чого зробив два ракяти [молитви духа], того чекає винагорода хаджу й умри – бездоганна, бездоганна!"
27	Хто встав на молитву вночі й розбудив свою дружину	"Якщо людина розбудить вночі свою дружину й зробить разом із нею молитву в два ракяти, вони будуть записані серед чоловіків і жінок, що часто згадують Аллаха"
28	Хто мав намір молитися вночі, але його здолав сон	"Будь-якій людині, яка [зазвичай] молиться ночами, але цього разу її здолав сон, і вона не помолилася, Аллах неодмінно запише винагороду як за звершену молитву, а сон буде милостинею (садака)"

29	Два перед походом на базар	«Ля ілага ілля Ллагу уахдагу ля шаріка лягу, лягу ль-мульку уа лягу ль-хамду йухйї уа йумїту уа гува хайїун ля йамуту бі-йадїгі ль-хайру уа гува аля куллі шайн кадїр» ("Немає божества, крім одного лише Аллаха, Якому немає рівного. Йому належить влада, Йому хвала! Він дарує життя й смерть, а Сам – Живий та не підвладний смерті. Він спроможний на кожну річ"). «Тому, хто скаже ці слова, Господь запише тисячу тисяч добрих справ, зітре тисячу тисяч поганих справ та підніме його на тисячу тисяч ступенїв».
30	Слова "Субхана Ллаг", "Аль-хамду лі-Ллягі" й "Аллаху Акбар» по 33 рази після обов'язкової молитви	"Тому, хто в кінці кожної молитви по тридцять три рази вимовлятиме слова "Пресланий Аллах", і слова "Хвала Аллагу", і слова "Аллах Великий", на сотий раз кажучи: "Немає божества, окрім одного лише Аллаха, Якому немає рівного! Йому належить влада, Йому хвала, і Він спроможний на кожну річ" – прощаються його гріхи, навіть якщо будуть вони подібні до піни морської.
31	Читання аята "Аль-курсі" після обов'язкової молитви	"Хто читатиме аят "Аль-курсі" після кожної обов'язкової молитви, між ним та входом до раю стоятиме тільки його смерть"
32	Відвідування хворого	"Сімдесят тисяч ангелів обов'язково проситимуть Аллаха до самого вечора за будь-якого мусульманина, що відвідав хворого мусульманина вранці, якщо ж він відвідає хворого увечері, сімдесят тисяч ангелів обов'язково проситимуть Аллаха з благаннями за нього аж до самого ранку, а в раю для нього будуть зібрані плоди"
33	Хто втішив людину, яку спіткало лихо	"Хто втішив людину, яку спіткало лихо, того чекає нагорода, схожа на його винагороду". "Будь-якого віруючого, який утішить свого брата в час лиха, Аллах одягне в шляхетні одяжі"
34	Хто омив небіжчика й приховав те, що дізнався про нього	"Того, хто обмиє покійного, приховавши [від інших те, що він дізнався] про нього, Аллах пробачить сорок разів"
35	Похвальна молитва й супровід похвальних носилок на кладовищі до самого поховання	"Тому, хто буде присутній на похоронах до завершення похвальної молитви, заслуговує винагороди в один кірат, а що залишилося до завершення поховання – в два кірати". Люди запитали: "А що це за два кірати"? Пророк (мир йому ^{йому} _{благословення Аллаха!}) сказав: "Вони подібні до двох величезних гір". Ибн 'Умар сказав: "Ми втратили безліч кіратів!"
36	Хто побудував мечеть або брав участь в її будівництві	"Тому, хто побудує мечеть заради Аллаха, навіть якщо вона буде подібна до ямки куріпки, Аллах побудує будинок в раю"
37	Пожертви на шляху Аллаха	"Щодня, коли раби Аллаха прокидаються уранці, з небес обов'язково спускаються два ангели, один з яких говорить: "О Аллах, відшкодай тому, хто витрачає свої засоби на прожиття!" А інший говорить: "О Аллах, приведи скупого до загибелі!"
38	Милостиня (садака)	"Один диргем випереджає сто тисяч". Люди запитали: "О, Посланець Аллаха, як же це"? Він сказав: "Одна людина, маючи два диргеми, бере один та віддає його як милостиню, а інший, маючи величезні багатства, бере зі своїх грошей сто тисяч і роздає їх як милостиню", «Дію кожного мусульманина, який посадив дерево або посіяв зерно, плодами яких буде харчуватися людина, птах або тварина, буде зараховано як милостиня»

39	Безвідсоткова позика	"Кожен мусульманин, який дав своєму братові у позику двічі, неначе роздав [цю суму] як милостиню один раз"
40	Пробачення боргу людині, що знаходиться у скрутному становищі	«Хто позичить гроші людині, яка знаходиться в скрутному становищі, тому за кожен день – аж до часу сплати боргу – зараховується милостиня. А якщо він ще й дарує тому відстрочку, то за кожен день йому буде зараховуватись подвійна милостиня»
41	Добровільний піст протягом одного дня на шляху Аллаха	"Обличчя раба, який протягом одного дня буде триматися посту на шляху Аллаха, Аллах неодмінно віддалить від вогню за цей день на [відстань] сімдесят років [шляху]"
42	Дотримання посту по три дні кожен місяць, а також у день Арафа й ашура	"Дотримання посту по три дні щомісячно й у кожен рамадан рівноцінно безперервному посту". Пророка ^(мир йому й благословення Аллаха!) запитали про піст в день Арафа. Він сказав: "[Цей піст] служить спокутуванням гріхів минулого й майбутнього року". Його також запитали про піст в день ашура й він сказав: "Він служить спокутуванням гріхів минулого року"
43	Шестиденний піст у місяці шавваль	"Хто постив весь місяць рамадан, а потім постив шість днів у місяці шавваль, той неначе постив безперервно"
44	Здійснення молитви таравіх від початку до кінця	"Якщо людина молилася за імамом до тих пір, поки він не віддалився, [закінчивши молитву], йому буде зараховано здійснення добровільної нічної молитви"
45	Хадж, здійснений належним чином (з дотриманням необхідних умов і на гроші, зароблені дозволеним чином)	"Той, хто звершив хадж, не лихословлячи й не зробивши нічого гріховного й негідного, повернеться таким же [безгрішним], яким [був він того дня], коли його народила матір". "За бездоганний хадж не буде іншої нагороди, крім раю"
46	Умра, що здійснюється в рамадан	"Здійснення умри в рамадан рівнозначно здійсненню хаджу або здійсненню хаджу разом з Пророком"
47	Добра справа, здійснена в перші десять днів місяця зуль-хиджжа	"У які б дні не здійснювалися праведні справи, найбільше Аллах любить здійснення їх в ці дні", – маються на увазі перші десять днів [місяця зуль-хиджжа]. Люди запитали: "І навіть джігад на шляху Аллаха"? Пророк ^(мир йому й благословення Аллаха!) сказав: "І навіть джігад на шляху Аллаха, якщо тільки [не йдеться про] людину, яка вийшла, ризикуючи [заради Аллаха] і собою, і своїм майном, і не принесла назад ні того, ні іншого (тобто загинула мученицькою смертю)".
48	Жертвопринесення	Сподвижники Пророка ^(мир йому й благословення Аллаха!) запитали одного дня: "О Посланець Аллаха, що таке жертвопринесення?" Той відповів: "Це – звичай (сунна) вашого прабатька Ібрагіма". Вони запитали: "А що нам буде за це, о, Посланець Аллаха?". Він сказав: "За кожен волосок тварини [записується вам] добра справа". Вони запитали: "І за шерсть, о Посланець Аллаха?". Той сказав: "І за кожен волос з шерсті тварини – добра справа"
49	Винагорода знаючого та його гідність	"Перевага того, хто володіє знанням над тим, хто поклоняється, подібна до моєї переваги над найнижчим із вас". А потім Посланець Аллаха (^{мир йому й благословення Аллаха!}) сказав: "Воістину, і Аллах, і ангели Його, і мешканці небес і землі, і навіть мурашка у своїй нірці й навіть кит у морі закликають благословення на тих, хто навчає людей добру!"

50	Щире прохання Аллаха про мученицьку смерть	"Хто щиро просив Аллаха про мученицьку смерть, той отримає ступінь мученика, навіть якщо помре в своєму ліжку"
51	Плач від страху перед Аллахом та неспання в боротьбі на Його шляху	Два ока не постраждають від пекельного вогню – око, яке плакало від страху перед Аллахом та око, яке сльозилося під час варти на його шляху
52	Хто відмовився від припикання, звернення до інших з проханням читати йому намовляння й ворожіння по польоту птахів	Пророкові (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) були показанні уві сні різні громади. І він побачив свою громаду, і були серед них сімдесят тисяч, які увійдуть до Раю без розрахунку й покарання, і це – ті, хто не робить припикань, не звертається до інших з проханням читати їм намовляння, не гадають по польоту птахів (тобто не вірять у погані прикмети), й сподіваються на свого Господа.
53	У кого померли маленькі діти	"Кожного мусульманина, у якого померли троє дітей, що не досягли повноліття, Аллах неодмінно введе до раю"
54	Кого Аллах випробує втратою зору й він переносить це з терпінням	"Воістину, Всемогутній та Великий Аллах сказав: "Якщо піддам Я випробуванню раба Мого, [позбавивши його] двох його коханих, а він стане проявляти терпіння, то відшкодуванням йому від Мене послужить рай". Під "двома коханими" маються на увазі очі.
55	Хто відмовився від чогось заради Аллаха	"Від чого б ти не відмовився заради Аллаха, Він неодмінно дарує тобі [натомість] щось краще"
56	Оберігання язика й статевих органів від забороненого	"Хто поручиться мені за те, що знаходиться між його щелепами й між його ногами, тому я поручуся за вхід до раю"
57	Слова "бісмі Ляг" при вході до будинку й перед їжею	"Коли людина входить у свій будинок і згадує Всевишнього Аллаха при вході й під час їжі, шайтан говорить своїм прибічникам: "Не буде для вас тут ні притулку, ні вечери!" Якщо ж людина увійшла [до будинку] й не згадала Всевишнього Аллаха при вході, шайтан говорить: "Ви отримали притулок", а якщо він не згадує Всевишнього Аллаха й під час їжі, шайтан говорить: "Ви отримали і притулок, і вечерю!"
58	Хто прославляє Аллаха після вживання їжі й примірки нового одягу	"Тому, хто після їжі говоритиме: "Хвала Аллаху, Який нагодував мене цим і наділив мене цим, тоді як сам я не вдавався ні до хитрощів, ні до сили!" ("Аль-хамду лі-Ллагі ллязі атамані газа уа раззаканігі мін гайрі хаулін мінні уа ля кууа!") – тому простяться колишні гріхи"
59	Хто бажає, щоб Аллах полегшив йому тяжкість його роботи	Фатіма (нехай буде вдоволений нею Аллах!) попросила Пророка (^{мир йому} ^{благословення Аллаха!}) дати їй прислугу, але він сказав їй та Алі (нехай буде вдоволений ними Аллах!): "А чи не навчити мені вас кращому за те, про що ви мене просите? Коли вляжетеся в своєму ліжку, говоріть "Аллагу Акбар" тридцять чотири рази, "Субхана Ллаг" тридцять три рази й "Аль-хамду лі-Ллагі" тридцять три рази, і це буде краще для вас, ніж мати прислугу"
60	Дуа перед статевими зносинами	"Коли хтось із вас, побажавши злягтися зі своєю дружиною, скаже: "Бісмі Лягі, Аллагумма, джаннібна ш-шайтана уа джаннібі ш-шайтана ма разактана!" ("Ім'ям Аллаха, о Аллах, вряуй нас від шайтана й врятуй від шайтана те, чим Ти наділив нас"!)) – шайтан не зможе пошкодити вашій дитині, якщо вам судилося мати її"

61	Догоднанн я жінки своєму чоловікові	"Якщо жінка здійснювала свої п'ять обов'язкових молитов, і постила цілий місяць [рамадан], зберігала свою цнотливість від забороненого й була покійна своєму чоловікові, їй буде сказано [в День Воскресіння]: "Увійди до Раю через ті ворота, які побажаєш"". "Якщо жінка помре, а чоловік її буде задоволений нею, вона увійде до раю"
62	Підтримка родинних зв'язків	"Нехай той, хто бажає, щоб наділ його був збільшений, а термін життя продовжений, підтримує зв'язки з родичами"
63	Забезпечення сироти	"Я і той, хто опікає сироту, будемо в раю як два цих" – і Пророк <small>(мир йому й благословення Аллаха!)</small> зблизив вказівний та середній палець
64	Доброзичливіс ть	"Доброзичливий віруючий досягає ступеню того, хто постить [вдень] і простоє [ночі] в молитві". "Доброзичливій людині буде дано будинок на вершинах раю"
65	Милосердя до творінь і жалість до них	"Воістину, Аллах милує зі Своїх рабів милосердних. Виявляйте милосердя до тих, хто на землі, тож виявить до вас милосердя Той, Хто в небесах"
66	Бажання добра мусульманам	"Не увірує жоден із вас, доки не побажає своєму братові того ж, чого й собі"
67	Сором'язливість	"Сором'язливість не приносить нічого, окрім блага". "Сором'язливість – це віра". "Чотири речі відносяться до звичаю посланців: сором'язливість, використання пахоців та сівачу, а ще – одруження"
68	Привітання інших першим	"Одна людина прийшла до Пророка <small>(мир йому й благословення Аллаха!)</small> та сказала: «Мир вам!» Пророк <small>(мир йому й благословення Аллаха!)</small> сказав: "Десять". Потім прийшла інша й сказала: "Мир вам і милість Аллаха!", на що Пророк <small>(мир йому й благословення Аллаха!)</small> сказав: "Двадцять". Потім прийшла ще одна й сказала: "Мир вам, милість Аллаха та Його благословення!", а Пророк <small>(мир йому й благословення Аллаха!)</small> сказав: "Тридцять" (тобто добрих справ)
69	Рукоштовання при зустрічі	"Двом мусульманам, які при зустрічі потиснули руку одне одному, пробачать їхні гріхи ще до того, як вони розлучаться"
70	Хто захистив честь мусульманина	"Обличчя того, хто відстоював честь свого брата [по вірі], Аллах відверне від вогню в День Воскресіння"
71	Любов до праведних людей та бесіда з ними	"Ти будеш з тим, кого ти любиш". Анас (нехай буде вдоволений ним Аллах!) сказав: "Сподвижники нічому не раділи так, як раділи вони цьому хадісу"
72	Люблячі одне одного заради величі Аллаха	Всемогутній Аллах сказав: "Тих, які люблять один одного заради Моєї величі, чекають мінбари зі світла, і позаздрять їм пророки й мученики!"
73	Хто звертається до Аллаха з проханням за свого брата по вірі	"Коли мусульманин звертається до Аллаха з проханням за свого відсутнього брата, ангел, який знаходиться поряд з ним, завжди говорить: "і тобі [буде] те ж!"
74	Прохання про прощення для віруючих чоловіків і жінок	"Хто просив прощення для віруючих чоловіків і жінок, тому запише Аллах за кожного віруючого чоловіка й за кожну віруючу жінку по одній добрій справі"
75	Прибрати з дороги те, що заважає людям	"Я бачив людину, що перебуває в раю в тіні дерева, яке він прибрав з дороги, [адже воно] заважало проходити людям"

76	Відмова від суперечки й брехні	"Я ручаюся за будинок в околицях раю для того, хто відмовиться від суперечок, навіть якщо й буде правий, і я ручаюся за будинок посеред раю для того, хто не стане брехати навіть жартома"
77	Хто стримує свій гнів	"Того, хто стримав гнів, маючи можливість виплеснути його, Аллах покличе в Судний День вийти перед усіма творінням, щоб вибрати для себе ту гурію, яку побажає"
78	Добрий чи поганий відгук	"Про кого ви добре відгукнулися, для того рай стане обов'язковим, а про кого ви відгукнулися погано, для того обов'язковим стане вогонь. Ви – свідки Аллаха на землі".
79	Хто полегшив життя іншому та приховав його недоліки	"Хто позбавить віруючого від смутку в світі цьому, того позбавить Аллах від смутку в День Воскресіння, і хто полегшить [страждання] страждаючого, тому полегшить Аллах [життя] в світі цьому, і в світі наступному. І хто захистить мусульманина, того захистить Аллах в цьому світі, і в світі наступному»
80	Той, чиєю турботою було наступне життя	"Чиєю турботою було життя наступне, Аллах помістить в його серце достаток, збере людей навколо нього, і цей світ покірно прийде до нього проти волі своєї "
81	Справедливість правителя, благочестя юнака, прихильність до мечетей і любов заради Аллаха	"Сімох Аллах приховає в Своєму затінку того дня, коли не буде іншої тіні, окрім тіні Його: справедливого правителя, юнака, який зростав у поклонінні Всемогутньому й Великому Аллаху, людину, серце якої було прив'язане до мечеті, тих, які люблять одне одного заради Аллаха, зустрічаючись та розлучаючись тільки заради Нього, чоловіка, якого поклікала до себе багата й красива жінка, а він їй сказав: "Воістину, я боюся Аллаха!", того, хто подає милостиню настільки таємно, що його ліва рука не відає, скільки витрачає права, а (також) того, чиї очі наповнюються сльозами, коли він наодинці згадує Аллаха Всевишнього"
82	Прохання про прощення	"Хто вважає за необхідне просити прощення, тому Аллах дарує вихід із будь-яких труднощів, відверне будь-який смуток, наділить звідти, звідки той і не чекає!"

Заборонені вчинки

Заборонений вчинок	Сказав Посланець Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!):
1 Мета людських вчинків	Сказав Усевишній Аллах: «Я не залежу ні від кого. А тому той, хто зробив якусь дію, де додав Мені в поклонінні рівного, буде Мною залишений»
2 Зовнішня доброта й внутрішня зіпсутість	«Я знаю людей з числа моїх послідовників, які прийдуть у День Воскресіння з добрими справами завбільшки з білі гори Тігама. Але Аллах перетворить їх на розсіяний порох. Саубан сказав: О Посланець Аллаха! Опиши нам їхні якості, щоб ми не виявилися з їх числа, навіть не підозрюючи про це. Пророк (мир йому й благословення Аллаха!), сказав: вони є вашими братами, і їхня шкіра подібна вашій. Вони розподіляють ніч так само, як і ви, але варто їм залишитися наодинці з заборонами Аллаха, як вони порушують її»
3 Зарозумілість (гординя)	"Не увійде до Раю той, в чиєму серці була зарозумілість на вагу порошинки". Зарозумілість – це відмова визнавати істину й вияв презирства у ставленні до людей
4 Ісбал одягу	«Ісбал – це подовження халату, сорочки та іншого одягу; на того, хто зробив це, Аллах не подивиться у День Воскресіння»
5 Заздрість	«Вам загрожує заздрість! Вона поглинає добрі справи, як вогонь поглинає дрова». Або: «траву»
6 Лихварство	Посланець Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) прокляв того, хто бере в борг у лихваря й займається лихварством. "Один діргом із лихви, який привласнює чоловік, знаючи про це, гірший, ніж тридцять шість перелюбств"
7 Алкоголізм	"Не ввійдуть до раю ті, хто любить вино, ті, які вірують у чаклунство, ті, які розривають родинні зв'язки", «Хто п'є вино, обов'язкова молитва того не приймається протягом сорока днів»
8 Брехня	"Горе тому, хто розповідає щось, щоб насмішити людей, і при цьому він бреше! Горе йому, горе йому!"
9 Підслухування й підглядання	"Хто стане слухати розмову людей, які не бажають цього, тому плесне Аллах у вухо розплавлений свинець у День Воскресіння"
10 Створення зображень	"Воістину, найтяжче покарання чекає в Судний День тих, хто створює зображення живих істот". "Ангели не входять у будинок, де є собака або зображення живих істот"
11 Плітки	"Не увійде до раю пліткар". Пліткар – це людина, яка поширює плітки, щоб посіяти між людьми ворожнечу.
12 Лихослів'я	"Чи відомо вам, що таке лихослів'я"? Люди сказали: "Аллах та Його Посланець знають про це краще". Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: "Коли згадуєш ти про брата свого так, що це не сподобалося б йому". Його запитали: "Скажи, а якщо властиво братові моему те, про що я скажу"? Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) сказав: "Якщо йому властиво те, про що ти скажеш, значить, ти лихословиш про нього, а якщо він не такий, значить, ти обмовив його"
13 Прокляття	"Прокляття віруючого подібно до вбивства його". "Ті, хто часто проклинає інших, не будуть ні заступниками, ні свідками в День Воскресіння"
14 Розголошування таємниці	"У День Воскресіння в одному з найгірших становищ буде чоловік, який наближається до своєї дружини й вона наближається до нього, а потім він розголошує її таємниці"

15	Порочність	"У День Воскресіння в одному з найгірших становищ буде чоловік, від якого відмовилися люди, боячись його порочності», «Найбільше гріхів син Адама скоює своїм язиком»
16	Звинувачення мусульманина в невір'ї	"Якщо людина сказала братові своєму : «Ти невірний!», слова ці мають два наслідки: або [брат його] дійсно такий, як він про нього сказав, або [це не так, і тоді слова його] повертаються до нього самого (тобто, можуть бути застосовані до нього самого)"
17	Стверджувати про те, що ти – син людини, яка насправді не доводиться тобі батьком	"Хто свідомо назвав своїм батьком людину, яка насправді не його батько, для того забороненим стане рай". "Не відмовляйтесь від своїх батьків, адже той, хто відмовиться від свого батька, стане невірним"
18	Залякування мусульманина	"Не дозволяється мусульманинові лякати мусульманина" "Хто направив на свого брата по вірі щось залізне, того проклинатимуть ангели до тих пір, поки він не опустить його"
19	Звернення "пан" до лицеміра й грішника	"Не називайте лицеміра "паном", бо, воістину, якщо він буде паном, ви розгніваєте цим вашого Всемогутнього й Великого Господа"
20	Вбивство невірючого, якого взяли під захист мусульмани	«Хто несправедливо вб'є невірючого, якому мусульмани дали захист, той не відчує пахощів раю, а ці пахощі відчутно на відстані, [рівній шляху] в сто років»
21	Ворожнеча з наближеними до Аллаха	Усевишній Аллах сказав: «Хто ворогує з наближеним до мене, тому я оголошу війну»
22	Обман тих, хто знаходиться під опікою людини	"Будь-якому рабу, якому доручена була паства, і він помер, обманюючи її, Аллах неодмінно заборонить вхід до раю"
23	Релігійно-правова відповідь (фатва), що дається без знання	"Кому дана була фатва без знання, гріх його лягає на того, хто дав йому цю фатву"
24	Зневага п'ятничною молитвою і молитвою аср	"Хто залишить участь в п'ятничній молитві три рази, не маючи виправдання, Аллах запечатає його серце", «Хто залишить молитву аср, вчинки того стануть марними»
25	Відмова від обов'язкової молитви	«Завіт між Нами й вами – молитва, і хто відмовиться від неї, той стане невірним», «Між людиною, багатобожжям та невір'ям – відмова від молитви»
26	Проходження попереду молільника	«Якби той, хто ходить перед віруючим, знав, що йому за це буде, то краще сорок днів простояв би там, ніж іти»
27	Незручності для молільників	«Хто їв часник, цибулю чи цибулю-порей, нехай не наближається до нашої мечеті, адже ангелам завдає незручностей те, що завдає незручностей людям»
28	Неправомірне захоплення землі	"Навколо шиї того, хто захопить хоч частинку землі без права, буде обвито [зібране] з семи земель"
29	Слова, які викликають гнів Аллаха	"Буває, що раб вимовляє слово, яке викликає гнів Аллаха, і сам він не звертає на нього уваги, але через це він буде кинутий у вогонь на відстань в сімдесят років [шляху]"
30	Беззмістовна мова	«У День Воскресіння найненависнішими переді Мною та найвіддаленішими від Мене будуть ті, які говорять різні беззмістовні нісенітничі»
31	Багатослівність без	"Не вимовляйте багато слів, не згадуючи при цьому

	згадування Аллаха	Аллаха, воістину, багатослівність без згадування Аллаха – жорстокосердність"
32	Зловтішання	«Не зловтішайся зі свого брата, адже Господь буде милувати його, а тебе – випробовувати», «Хто ганить свого брата за гріх, не помре, не скоївши його»
33	Розрив стосунків між мусульманами	«Не дозволяється мусульманинові залишати (тобто припиняти спілкування) брата свого більше, ніж на три дні. А хто зробить так і помре, увійде до пекла!»
34	Непослух перед усім	«Усі з моєї громади отримають прощення, крім тих, хто виставляє свій непослух на загал»
35	Погані моральні якості	«Погані моральні якості псуєть вчинки, як оцет псує мед»
36	Вимога повернути подарунок	«Той, хто вимагає повернути назад подарунок, схожий на пса, який повертається на свою блювотину», «Не дозволяється чоловіку щось дарувати, а потім вимагати це назад»
37	Несправедливість у ставленні до сусіда	«Перелюб чоловіка із десятьма жінками менш гріховний, ніж перелюб із дружиною сусіда, а кража із десятих будинків менш гріховна, ніж кража з будинку сусіда»
38	Погляд на заборонене	«Чекає на сина Адама його доля перелюбу, здійснення якого йому не уникнути: перелюбом очей є погляд [на заборонене], перелюбу вух – вислуховування [забороненого], перелюбом мови – [вимовлення забороненого], перелюбством руки – захоплення (незаконне привласнення чужого), а перелюбом ноги – кроки (наближення до забороненого). (Що стосується) серця, то воно випробовує бажання й прагне до дій, а статеві органи або підтверджують їх, або відкидають це»
39	Дотик до жінки	«Краще для чоловіка, щоб його вдарили залізною мотузкою по голові, ніж він торкнеться жінки, яка йому не дозволена», «Я не потискаю руки жінкам»
40	Шлюб типу «шигар»	Пророк (^{мир йому й} ^{благословення Аллаха!}) заборонив шигар. Шигар – це коли один чоловік одружується на дочці іншого й віддає йому в обмін свою дочку, щоб той одружувався на ній, і при цьому вони не дають цим дівчатам шлюбного дару (магр)
41	Подорож жінки без близького родича (махрам)	"Недозволено жінці, віруючій в Аллаха і в Останній день, вирушати в поїздку, (яка займе) день і ніч, без супроводу близького родича"
42	Гучне оплакування покійного	«Той, кого голосно оплакують, буде підданий стражданню за це в День Воскресіння», «Той, кого голосно оплакують, страждає через це в могилі»
43	Клятва не Аллахом	"Хто поклявся не Аллахом, той впав в невіру або багатобожжя", "Хто зібрався поклястися, нехай клянеться Аллахом або мовчить", «Хто поклявся безпекою, той – не з нас»
44	Брехлива клятва	«Хто приніс клятву, забираючи з її допомогою майно іншого мусульманина, і клятва його помилкова, Аллах буде розгніваний на нього, коли він Його зустрине»
45	Клятва при продажі	"Остерігайтеся безлічі клятв при продажі, бо це допомагає збути товар, але потім стирає [благословення]". "Клятва [допомагає] збути товар, але стирає благословення"
46	Уподібнення невіруючим	"Хто уподібнився якимось людям, той сам належить до них". "Не відноситься до нас той, хто уподібнюється іншим"

47	Зведення будівель на могилах	Пророк (^{мир йому й} ^{благодення Аллаха!}) заборонив покривати могилу гіпсом, а також сидіти й будувати на ній"
48	Віроломство й зрада	"Коли збере Аллах перших і останніх в День Воскресіння, для кожного зрадника піднято буде прапор, і буде сказано: "Це – віроломство такого-то, сина такого-то""
49	Сидіння на могилах	"Сісти на тліючу вуглинку, яка пропалить його одяг та досягне шкіри, краще для будь-якого з вас, ніж сидіти на могилі"
50	Кому подобається, що його вітають стоячи	«Кому подобається, щоб люди вітали його стоячи, нехай готує собі місце в пеклі»
51	Випрошування	«Якщо раб відкрис двері жебрацтва, то Аллах обов'язково відкрис перед ним двері бідності», «Хто просить у людей заради багатства, той просить для себе палаючий жар. Тож нехай просить – або мало, або багато!»
52	Зміна цін	Посланець Аллаха (^{мир йому й} ^{благодення Аллаха!}) забороняв осідлому жителеві продавати товар бедуїнам, [щоб збити ціну], завищувати ціну й заважати торгівлі брата (по вірі)
53	Розпитування про зниклої худоби в мечеті	"Хто почує людину, яка розпитує в мечеті про зниклу худобу, нехай скаже: "Нехай не поверне її тобі Аллах!", бо, воістину, мечеті побудовані не для цього"
54	Заборона ображати шайтана	«Не ображайте шайтана, а шукайте захисту від його зла», «Одного разу сподвижник їхав верхи вслід за Пророком (^{мир йому й} ^{благодення Аллаха!}), а віслюк уперся, і тоді цей чоловік закричав: "Нехай загине шайтан!" Пророк сказав: "Не кажи «нехай згине шайтан», бо коли скажеш так, він відчує себе бундючним та гордовитим, і скаже: "Я завадив йому своєю владою!» Замість цього скажіть «ім'ям Аллаха», щоб він відчув себе нікчемним і меншим за муху"
55	Заборона ганити лихоманку	«Не ганьте лихоманку, воістину, вона видаляє гріхи сина Адама так, як ковальські міхи видаляють залізну окалину»
56	Поширення заборонених речей	"Хто кликав [інших] в оману, на тому буде [тягар] гріха, рівний гріхам тих, хто пішов за ним, що ніяк не полегшить [тяжкість] їх власних гріхів"
57	Заборони, що стосуються пиття	Посланець Аллаха (^{мир йому й} ^{благодення Аллаха!}) забороняв пити (безпосередньо) з шийки малого або великого бурдюка. Пророк мир йому й благодення Аллаха!) застеріг від того, щоб пити стоячи.
58	Пиття із золотого або срібного посуду	"Не пийте із золотих і срібних посудин та не носіть [одяг] із шовку й парчі, бо, воістину, усе це призначено для [невіруючих] у земному житті, а для вас – у житті наступному".
59	Пиття лівою рукою	"Нехай жоден з вас ні в якому разі не їсть і не п'є лівою рукою, бо, воістину, шайтан їсть і п'є лівою рукою"
60	Розрив родинних зв'язків	"Не увійде до раю той, хто розриває родинні зв'язки"
61	Відмова від закликів благословення на Пророка (^{мир йому й} ^{благодення Аллаха!})	"Приниженим буде той, при кому згадано було про мене, а він не закликав на мене благословення". "Скупий той, хто почувши згадку про мене, не закликав на мене благословення"
62	Придбання собаки	"Нагорода за [добрі справи] людини, яка тримає собаку, щодня зменшується на два карати, якщо тільки [вона не тримає] її для полювання або охорони худоби"

63	Завдання страждань тваринам	"Одна жінка зазнала кари за кішку, яку вона тримала в закритому приміщенні, поки та не здохла, за що й потрапила у вогонь. Тримаючи її закритою, вона не годувала й не поїла її, не дозволяючи їй поїдати і тварин, що повзають по землі". "Не перетворюйте на ціль для стрільбищ для себе те, в чому є дух"!
64	Чіпляння дзвіночків тваринам	«Ангели не супроводжують людей, з якими йде собака або [худоба] з дзвіночком», «Дзвіночки – дудки шайтана»
65	Блага Аллаха для грішника	«Якщо ти побачиш, що Аллах дарує нечестивому рабу все, що він побажає, то знай, що це – поступове затягування в пекло». Далі Пророк (мир йому і благословення Аллаха!) прочитав: <i>«І коли вони забули те, про що їм нагадували, то Ми відкрили їм шлях до кожної речі. А коли вони зраділи тому, що їм дали, Ми зненацька схопили їх! І ось, вони роззубилися!»</i> [6:44].
66	Той, кого турбує цей світ	"Тому, чиєю турботою було земне життя, Аллах зробить так, щоб бідність завжди була перед його очима, щоб не владналися його справи й щоб отримав він із земного життя лише те, що йому передвизначено»

Подорож у вічність або твій шлях до раю чи пекла

«О ви, які увірували! Бійтеся Аллаха, та нехай поміркує кожен про те, що приготував він собі на завтра»

●●● **Могила:** перша зупинка вічного життя, яма, наповнена вогнем, приготована для невіруючого й лицеміра, але для віруючого це – прекрасний сад. Передається від Пророка (^{мир йому й}_{благословення Аллаха!}), що в ній люди зазнають страждань за те, що не послухалися Аллаха. Це відбувається з людиною, яка не робить належного очищення після туалету, ширить плітки, привласнює що-небудь зі здобичі не маючи на це права, бреше, просипає обов'язкові молитви, залишає читання Корану, здійснює перелюб, у тому числі й з представниками своєї статі, займається лихварством, відмовляється повертати борг та ін.. Рятує від страждань у могилі добра справа, зроблена виключно заради Аллаха, прохання в Аллаха про захист від Його покарання, читання сури 67 та ін. Не зазнає таких страждань мученик, людина, що чатувала на шляху Аллаха, померлий у п'ятницю, померлий від хвороби живота та ін.

●●● **Подих у ріг:** це величезний ріг, який тримає ангел Ісрафіл, чекаючи, коли йому буде наказано засурмити в нього. Спочатку буде "сурма страху". Сказав Всевишній: *"Того Дня засурмлять у ріг, і вжахнуться всі, хто на небесах і на землі, крім тих, кого побажав обрати Аллах"* [27:87]. Після нього зруйнується увесь світ, а через сорок років буде "сурма воскресіння". Сказав Всевишній: *"А потім засурмлять ще раз, і тоді вони стануть і будуть дивитися"* [39:68].

●●● **Воскресіння:** далі Аллах зішле дощ, який зростить тіла із куприкової кістки, і вони будуть абсолютно новими, безсмертними творіннями, голими, босими й необрізаними, і вони бачитимуть ангелів і джинів. Воскреслими вони робитимуть те, що робили перед смертю.

●●● **Зібрання:** далі Аллах збере творіння для розрахунку, і вони будуть немов п'яні від жаху. Тривалістю цей день буде п'ятдесят тисяч років, і перебування їх у земному житті здаватиметься однією годиною. Сонце наблизиться до них на мілью, і люди потопатимуть у своєму поту залежно від своїх справ, будучи слабкими й зарозумілими, сперечаючись одне з одним. Невіруючий буде сперечатися зі своїм товаришем, шайтаном і частинами власного тіла. І будуть вони проклинати одне одного, а той, хто творив несправедливість, кусатиме собі руки. Потім притягнуть пекло за сімдесят тисяч поводів, кожен з яких тягнутимуть сімдесят тисяч ангелів. Коли побачить його невіруючий, то побажає хоч якось відкупитись чи перетворитися на прах. Що стане з тими, хто не слухався Аллаха? Скарби тих, які відмовлялись платити закят, будуть розжарені вогнем і стануть палити його, зарозумілі будуть зібрані, наче мурашки, а віроломні й ті, які привласнюють чуже, будуть викриті й згнєблені. Злодій прийде з тим, що він украв, і стане явним усе приховане. А що станеться з богобоязливими? Їх не торкнеться жах цього дня, і він мине для них так, як полуднева молитва.

●●● **Заступництво:** найбільше право на нього даровано тільки нашому Пророкові (^{мир йому й}_{благословення Аллаха!}). Він заступатиметься за творіння Аллаха під час зібрання, просячи про позбавлення їх від страждань і розрахунку. Інші ж види заступництва існують не лише в день зібрання та можуть йти від Пророка (^{мир йому й}_{благословення Аллаха!}) й від когось іншого – такими є клопотання про вихід з вогню віруючих та підвищення їхнього ступеню.

●●● **Відплата:** люди постануть перед своїм Господом рядами. Господь покаже їм їхні вчинки й запитає про них, а також про прожите життя, молодість, майно, знання й

завіт, укладений з Аллахом, і про насолоду, і про слух, і зір, і серце. Невіруючого й лицеміра Аллах розрахує перед усіма іншими творіннями, щоб засудити їх, встановити доказ проти них та щоб свідчили проти них люди, земля, дні й ночі, майно, ангели й члени їхнього тіла. Розкриється правда, і люди визнають усі свої погані вчинки. Віруючий же залишиться зі своїм Господом наодинці й визнає усі свої гріхи так, що коли він уже вирішить, що загинув, Аллах скаже йому: "Я закритий їх у житті земному і Я прощаю їх тобі сьогодні". Першою громадою, яка буде розрахована, стане громада Мухаммада (^{мир йому й}_{благословення Аллаха!}). Перш за все людям відплатять за молитву та розрахують за пролиту кров.

●●● **Розгортання сувоїв:** будуть роздані сувої, і кожен візьме свою книгу діянь: "Там не забуто ніщо — ні мале, ні велике, усе пораховано!" [18:49]. Віруючий отримає цю книгу в праву руку, а невіруючий та лицемір – в ліву, із-за спини.

●●● **Терези:** потім будуть зважені вчинки творинь, і буде віддячено за те, що вони чинили. Зважування відбуватиметься на справжніх вагах, дуже точних, з двома чашами. На чаші добрих справ будуть переважувати справи, відповідні шариату й звершені виключно заради Аллаха. Сюди також належить свідоцтво "Ля іляга ілля Ллаг" («Немає бога, крім Аллаха»), а також слова згадування типу "Аль-хамду лі-Лляг" («Хвала Аллаху»), "Субхана Ллагі уа біхамдігі, Субхана Ллагі ль-Азим" («Слава Аллаху й хвала Йому, слава Великому Аллаху!»). Люди отримують відплату відповідно до своїх добрих та злих вчинків.

● **Ставок:** потім віруючі постануть перед ставком. Хто вип'є води з нього, той ніколи після цього не зазнає спраги. Ставок є в кожного пророка, але найбільший з них – у Мухаммада (^{мир йому й}_{благословення Аллаха!}): вода з нього біліша за молоко, солодша за мед, і аромат його приємніший за мускус. Навколо нього – золоті й срібні посудини, за кількістю схожі на зірки. Довжина ставка перевищує відстань від Айли в Йорданії до Адена. Наповнюється ставок річкою аль-Каусар.

●● **Випробування віруючих:** наприкінці цього дня невіруючі підуть за своїми божествами, яким вони поклонялися, і ті заведуть їх до пекла. Вони йтимуть групами, наче отари овець, на своїх ногах або своїх обличчях. Залишаться тільки віруючі й лицеміри. Аллах прийде до них та запитає: "Чого ви чекаєте"? Вони скажуть: "Ми чекаємо нашого Господа", і вони впізнають Його по нозі, коли Він відкриє її, і впадуть додолу всі, крім лицемірів. Сказав Усевишний: "**У той День, коли стане видно ногу, їх закликатимуть до поклону, але вони не зможуть цього зробити**" [68:42]. Потім вони підуть за Господом і буде встановлено міст (*ас-Сірат*). Аллах дарує світло віруючим та загасить світло лицемірів.

● **Ас-Сірат:** міст, перекинутий над пеклом, щоб віряни пройшли по ньому в рай. Пророк (^{мир йому й}_{благословення Аллаха!}) описав його так: "**слизький, вкритий гаками, схожими на колючки ас-садан, тонший за волосину й гостріший за меч**" [Муслім]. Коли віруючі з'являться біля нього, їм дарують світло відповідно до їхніх справ, найбільше буде подібне до гір, а найменше буде на красчку великого пальця ноги. За цим світлом віруючі пройдуть по ас-Сірату, теж відповідно до своїх діянь. Віруючий пройде або в мить ока, або як вітер чи навіть як блискавка, або як птах чи кінь. Серед них будуть: "**Хтось пройде й врятується, хтось пройде, але подряпається, а хтось**

впаде в пекло" [Аль-Бухарі й Муслім]. А в лицемірів не буде світла, і вони повернуться назад. Між ними й віруючими зведуть загорожу. Далі лицеміри спробують здолати ас-Сірат, але впадуть у пекло.

●● **Пекло:** до нього увійдуть невіруючі й деякі віруючі, які не слухалися Аллаха, а потім – лицеміри. У пекла сім воріт, і вогонь цей гарячіший за вогонь цього світу в сімдесят разів. Тіло невіруючого в ньому збільшується в розмірах та зміцнюється, щоб він скуштував покарання, тож відстань між його плечима стає рівною триденному шляху, а зуб його буде подібний до гори Ухуд, і шкіра його теж товщає. Пиття жителів пекла – окріп, що розриває їхні кишки, а їжа їхня – плоди із дерева Заккум, помії та гній. Найлегше покарання у пеклі буде в людини, під ступні якої будуть підкладені дві вуглики, від яких кипітиме його мозок. Дно його настільки далеко, що якщо був би кинутий в нього новонароджений, він досягнув би віку сімдесяти років раніше, ніж долетіти до дна. Паливом для нього будуть невіруючі й камені, повітря його – вогняний вихор, тінь його – обпалюючий чорний дим. Він пожирає усе, не залишаючи й не жаліючи, він спалює шкіру, добирається до кісток та здіймається над серцями, гримить та реве. Увійдуть до нього 999 чоловік із кожної тисячі. Одяг жителів пекла – вогонь, і покарання в ньому – підсмажування шкіри, поки вона не підсмажиться, розплавлення, обпалення обличчя, протягання по землі й почорніння осіб.

● **Кантара:** сказав Пророк (мир йому й благословення Аллаха!) : *"Коли віряни врятуються від пекла, вони будуть зупинені на мосту між раєм і пеклом, де [люди] відплатять одне одному за ті несправедливості й образи, [звершені] в цьому світі; коли ж вони будуть очищені [від гріхів], їм дозволять увійти до раю, і присягаюся Тим, в Чийй долоні душа Мухаммада, кожен з них знайде своє житло в раю легше, ніж він знаходив свій будинок у світі земному!"*» [Аль-Бухарі].

● **Рай:** житло віруючих. Будівлі раю побудовано зі срібла й золота, вкрито мускусом, а камінчики його – перли та яхонти, а земля в ньому – шафран. Рай має вісім воріт, ширина кожних з яких дорівнює відстані, яку долає подорожній за три дні, проте люди тіснитимуть одне одного при вході до них. У ньому – сто східців, а відстань між кожними двома східцями – як між небом і землею. Фірдавс – найвища з них, і з нього беруть початок річки раю, а склепіння його – трон Милостивого. Річки його течуть без поглиблень, і віруючий скеровує їх туди, куди хоче. Річки ці – з меду, молока, райського вина й води. Плоди райських дерев постійні та наближені до його мешканців. У нім є перлинний шатер, ширина якого становить шістдесят миль, а в кожному кутку його – мешканці раю. Їхні тіла позбавлені волосся, очі їхні чорні, не кінчається молодість їхня й не тліє одяг їхній. І немає там ні сечі, ні випорожнень чи жодної іншої скверни. Гребені їхні – із золота, а піт їхній – мускус. Жінки раю – цнотливі й прекрасні діви, які люблять своїх чоловіків, однакові за віком. Першим, хто увійде до нього, буде Мухаммад ^(мир йому й благословення Аллаха!) та пророки. Тому, хто задовільнявся малим, Аллах дарував у десять разів більше. Прислужують у раю вічно молоді юнаки, прекрасні, як розсипані перли. А найбільша насолода в раю – споглядання Аллаха, Його вдовolenня й вічність.

● – стосується віруючих ● – стосується лицемірів ● – стосується невіруючих

Мале омовіння (вуду)

Вуду можна здійснювати тільки чистою й очищеною водою - тобто тією, яка залишилася в первинному вигляді.

Зауваження: невеликий об'єм води стає нечистим при потраплянні чогось нечистого (наджас), а великий об'єм (210 літрів та більше) стає нечистим тільки в разі зміни кольору, запаху чи смаку.

Багато почати вуду зі слів «бісмі Лляг» і мити руки перед кожним вуду, а після нічного сну вимити їх тричі.

Зауваження: небагато мити будь-яку з цих частин тіла більше трьох разів.

Далі потрібно прополоскати рот один раз. Це обов'язково. Однак краще повторити цю процедуру тричі.

Зауваження: 1) При цьому недостатньо просто набрати води в рот та виплюнути її – необхідно прополоскати воду в роті. 2) Багато чистити зуби сіваком при полосканні рота.

Далі потрібно промити ніс один раз. Однак краще повторити цю процедуру тричі.

Зауваження: при цьому необхідно злегка втягнути воду всередину носової порожнини.

Далі потрібно вимити обличчя. Це обов'язково, але краще повторити цю процедуру тричі. Обличчя слід мити від вуха до вуха по ширині й від межі росту волосся на голові до підборіддя по висоті.

Зауваження: обов'язково прочісування бороди пальцями, якщо борода густа, і багато робити це, якщо вона густа.

Далі потрібно вимити руки від кінчиків пальців до ліктів (включаючи лікті) один раз. Це обов'язково. Однак краще повторити цю процедуру тричі.

Зауваження: багато починати з правої руки й потирати їх при обмиванні.

Далі потрібно протерти мокрими руками голову. Після цього слід ввести вказівні пальці у вуха, а великими протерти зовнішню частину вуха. Все це слід робити тільки один раз.

Зауваження: 1) Немає потреби протирати довге волосся по всій довжині. 2) Якщо волосся немає, слід протирати шкіру голови. 3) Необхідно протирати ділянки шкіри між волоссям і вухами.

Потім потрібно вимити ноги разом зі шиколотками один раз. Це обов'язково. Однак краще повторити цю процедуру тричі.

Важливі зауваження: 1) При вуду необхідно звершити чотири дії, а саме: а) полоскання рота, промивання носа й миття обличчя, б) миття рук до ліктів, в) протирання голови, г) миття ніг. Також необхідно дотримуватись порядку виконання цих дій. Якщо порядок порушується, вуду вважається недійсним. 2) Також необхідно, щоб кожен наступний орган був омитий до того, як висохне попередній (безперервність вчинення дій). Якщо ж вчинення вуду розтягується так, що омиті спочатку органи встигли висохнути до того, як будуть омиті інші, вуду вважається недійсним. 3) Сунною є прочитати після завершення вуду таке дуа: «*Ашхаду алля іляга ілля Ллягу вахдагу ла шаріка лягу ва ашгаду анна Мухаммадан абдугу ва расулугу*» («Я свідчу, що немає бога, крім Аллаха, Якому немає рівного, і я свідчу, що Мухаммад – Його раб та Посланець»).

Обов'язкова молитва

Збираючись звершити молитву й звернувшись у бік киблі, мусульманин повинен сказати: «Аллагу Акбар!» Імам вимовляє цей та всі інші такбіри вголос, щоб чули всі молільники, а самі вони вимовляють його про себе. Починаючи вимовляти ці слова, молільник піднімає руки зі щільно притиснутими одне до одного пальцями до рівня плечей. Той, хто молиться за імамом, починає свій такбір після того, як імам завершить свій.

Зауваження: при проголошенні тих слів, які є основними або обов'язковими, молільник повинен чути сам себе - навіть у молитві, де сури читаються про себе. Слова, які необхідно вимовляти вголос, потрібно вимовляти так, щоб їх чув інший, а ті, які читаються про себе,

Молільник покладає праву кисть на ліву (або затискає правою ліве зап'ястя) й складає руки під грудьми. При цьому погляд його спрямований на те місце, якого торкнеться його лоб при звершенні земного поклону. Потім він читає про себе відкриваюче ду'а (з тих, що наводяться в Сунні), наприклад: «Субханака Ллагумма ва біхамдіка ва табарака ісмука ва тааля джаддука ва ля іляга гайрука» («Преславний Ти, о Аллах, хвала Тобі, благословенне ім'я Твоє, понад усе велич Твоя, і немає бога, крім Тебе»), після чого говорить: «Азуу бі-Ллягі міна ш-шайтані р-раджім» та «бісмі Ллягі р-Рахмані р-Рахім» і читає суру «Аль-Фатіха». Все це робиться про себе (але так, щоб людина чула сам себе). Коли хтось молиться за імамом, то бажано читати цю суру в паузах у читанні імама, або коли він вимовляє щось про себе. Після цього він читає те з Корану, що йому зручно. Імам читає сури вголос під час ранкової молитви, і в перших двох ракятах молитв магріб та іша. В інших молитвах сури читаються про себе.

Зауваження: бажано читати сури в тому порядку, в якому вони йдуть в Корані, і небажано читати їх у зворотному порядку. Забороняється змінювати місцями слова або аяти в одній сурі.

Далі молільник вимовляє такбір, піднімає руки й робить **поясний уклін**, покладаючи руки на коліна й охоплюючи їх розведеними в сторони пальцями. При цьому він випрямляє спину так, щоб голова опинилася на одній лінії з нею, і три рази говорить: «Субхана Раббі ль-Азім». Здійснюючи цю дію, молільник виконує ракят.

Зауваження: такбір повинен вимовлятися обов'язково під час переходу від однієї дії до іншої, так само, як і проголошення слів «Саміа Ллагу ліман хамідаг», а не перед дією або після неї. Це стосується й інших такбірів у молитві. Якщо ж молільник навмисно відкладає проголошення цих слів, ракят вважається недійсним.

Далі молільник **піднімає голову**, кажучи: «Саміа Ллагу ліман хамідаг», піднімаючи руки. **Випроставшись**, він говорить: «Раббана ва ляка ль-хамд, хамдан касіран тайібан мубаракан фігі мільу с-самауаті ва мільу ль-арді ва мільу ма шіта мін шайн бад».

Зауваження: слова: «Раббана ва ляка ль-хамд» слід вимовляти після випрямлення (підйому після вчинення поясного поклону), а не під час нього.

Потім молільник **звершує земний уклін**, вимовляючи при цьому такбір та віддаляючи руки від боків, живіт - від стегон, а кисті рук ставлячи навпроти плечей. При цьому пальці його ніг і рук необхідно звертати вбік киблі. Потім він говорить: «Субхана Раббі ль-Аля» тричі.

Зауваження: земний уклін повинен відбуватися з опорою на сім частин тіла: пальці ніг, коліна, долоні, лоб та ніс. Земний уклін, звершений без опори на перераховані органи без поважної причини, робить молитву недійсною.

Далі молільник **піднімає голову**, вимовляючи такбір, і **сідає**. Сидіти можна наступним чином (обидва варіанти правильні): 1) Молільник простягає ліву ступню, сідає на неї, а праву ставить, направляючи пальці в бік киблі. 2) Він ставить обидві ступні, направляючи пальці в бік киблі, і сідає на п'яти. Потім він говорить: «Раббі-гфір лі» три рази. При цьому він може додати: «... ва-рхамні ва-джурні ва-рфані ва-рзукні ва-нсурні ва-гдіні ва-фіні ва-'фу 'Анні». Потім він робить **другий земний уклін**, подібний до першого, після чого **піднімає голову**, вимовляючи такбір, і встає, спираючись на центральну частину стопи, після чого здійснює **другий ракят** так само, як і перший.

Зауваження: молільник не приступає до читання сури «Аль-Фатіха» до тих пір, поки не випрямиться повністю (піднявшись після другого земного поклону), тому що їй наказано читати під час стояння. Якщо ж він почав читання до того, як випрямиться повністю, йому слід повторити своє читання з самого початку після випрямлення, а інакше його молитва буде недійсною.

Завершивши **другий ракят**, молільник сідає для ташаггуду, простягаючи ступні й покладає ліву руку на ліве стегно, а праву – на праве. При цьому він затискає безіменний палець і мізинець правої руки, а великий з'єднує з середнім (у вигляді кільця) та піднімає вказівний. Потім він читає про себе: «Ат-тахіййату лі-Ллягі ва-с-салавату ва т-таййібату, ас-саламу алейка, аййуга н-набіййу, ва рахмату Ллагі ва баракатугу, ас-саламу алейна ва аля ібаді Ллягі с-саліхін. Ашгаду алля іляга ілля Ллагу ва ашхаду анна Мухаммадан абдугу ва расулугу» («Привітання Аллаха, молитви й найкращі слова, мир тобі, о

Пророк, милість Аллаха й благословення Його, мир нам і праведним рабам Аллаха. Я свідчу, що немає бога, крім Аллаха, і я свідчу, що Мухаммад – Його раб і Посланець»). Далі (якщо молитва складається з трьох або чотирьох ракятів) **молільник піднімається**, вимовляючи такбір чи піднімаючи руки, і **звершує інші ракяти** так само, тільки в них він вимовляє все про себе, а з **сур** читає тільки «Аль-Фатіху».

Далі молільник **всідається** для останнього ташаггуду наступним чином (усі три варіанти правильні): 1) Він простягає ліву ступню, виводячи її з правого боку з-під кісточки правої ноги, і ставить праву ступню вертикально, сидячи при цьому на землі (тобто його сідниці торкаються землі). 2) Він простягає ліву ступню, виводячи її з правого боку з-під кісточки правої ноги, і простягає праву, сидячи при цьому на землі. 3) Він простягає ліву ступню, виводячи її з правого боку між щиколоткою й стегном правої ноги, сидячи на землі. Так молільник всідається тільки в останньому ташаггуді, у молитві, яка містить два ташаггуди. Молільник говорить те ж, що й у першому ташаггуді, додаючи: «Аллагумма саллі аля Мухаммадін ва аля алі Мухаммадін кама саллайта аля Ібрагіма ва аля алі Ібрагіма іннака Хамідун Маджід. Аллагумма барік аля Мухаммадін ва аля алі Мухаммадін кама баракта аля Ібрагіма ва аля алі Ібрагіма, іннака Хамідун Маджід»

(«О Аллах, благослови Мухаммада й рід Мухаммада, як благословив Ти Ібрагіма й рід Ібрагіма, воістину, Ти – Хвалимий, Славний! О Аллах, благослови Мухаммада й рід Мухаммада, як благословив Ти Ібрагіма й рід Ібрагіма, воістину, Ти – Хвалимий, Славний»). Сунною, серед іншого, є слова: «Аллагумма інні аузу біка мін азабі ль-кабрі ва азабі джаганнама, ва мін фітнаті ль-махйа ва-ль-мамат ва мін шаррі фітнаті ль-масіха д-даджжалі» («О Аллах, справді, я вдаюся до Тебе від мук могили і мук Пекла, від спокус життя і смерті та від зла спокус ад-Даджжаль»).

Далі молільник говорить: «Ас-саламу алейкум ва рахмату Ллаг» два рази, повертаючи голову спершу праворуч, а потім ліворуч. Після цього молільник читає передані від Пророка дуа, залишаючись на своєму місці.

Знання передбачає дію

Знання без дії засуджується Аллахом, Його Посланцем (мир йому й благословення Аллаха!) та віруючими. Всевишній сказав: "*О ви, які увірували! Чому говорите те, чого не робите? Велика ненависть у Аллаха тоді, коли ви кажете те, чого не робите!*" [61:2-3].

Сказав Абу Гурайра (нехай буде *вдоволений ним Аллах!*): "Знання, яке супроводжується діями, схоже на скарб, з якого не витрачають на шляху Аллаха". Сказав аль-Фаділь (нехай буде *вдоволений ним Аллах!*): "Знаючий не перестане бути невігласом стосовно свого знання доти, доки не почне діяти згідно з ним".

Сказав Малік ібн Дінар (нехай буде *вдоволений ним Аллах!*): "Іноді зустрічається людина, яка, говорячи, не помиляється в жодній літері, але її вчинки – суцільна помилка!"

Брате-мусульманине!

Сестро-мусульманко!

За допомогою Аллаха ти прочитав цю корисну книгу. А плоди цього повинні відобразитися у вчинках – тих, про які в цій книзі й говориться.

* Ти прочитав деякі сури з Корану та їхні тлумачення, тож прагни застосовувати на практиці те, що несуть в собі прочитані тобою аяти. Сподвижники Пророка (мир йому й благословення Аллаха!) чули від Посланця Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!) десять аятів і не переходили до наступних, поки не засвоювали знання, які там знаходилися, і не вдавалися до вчинків, про які там говорилося. Вони говорили: "Він навчив нас знанню та дії". Саме до цього нас закликає шаріат. Син Аббаса (нехай Аллах буде вдоволений обома ними!) сказав, пояснюючи слова Всевишнього: "**Хто належно читає Писання**": "Дотримується його як слід". Аль-Фаділь сказав: "Воістину, Коран був посланий для того, щоб вчиняти згідно з ним, і люди перетворили його читання на дію".

* Ти також дещо дізнався про Сунну Пророка (мир йому й благословення Аллаха!), тож поспішай до виконання його наказів. Адже праведні люди з мусульманської умми, дізнавшись про щось, поспішали виконувати це на ділі й закликати до цього, наслідуючи слова Пророка (мир йому й благословення Аллаха!): "Якщо я наказую вам щось, робіть з цього те, що зможете, а що я вам заборонив, того уникайте", а також зі страху перед важким покаранням, про яке сказав Всевишній: "**Тож нехай стережуться ті, які опираються його наказу, адже може їх спіткати спокуса або може спіткати болісна кара!**" [24:63].

Ось приклади цього:

► Мати правовірних Умм Хабіба (нехай буде вдоволений нею Аллах!) передала хадіс: "Хто здійснюватиме дванадцять додаткових ракятів протягом дня й ночі, тому буде побудований за це будинок в раю". Вона сказала: "І я не залишала їх здійснення, відколи почула про них від Посланця Аллаха (мир йому й благословення Аллаха!)".